PUSTITE NAM TA SVET...

60 let organizirane vzgoje in izobraževanja
otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami
na Goriškem

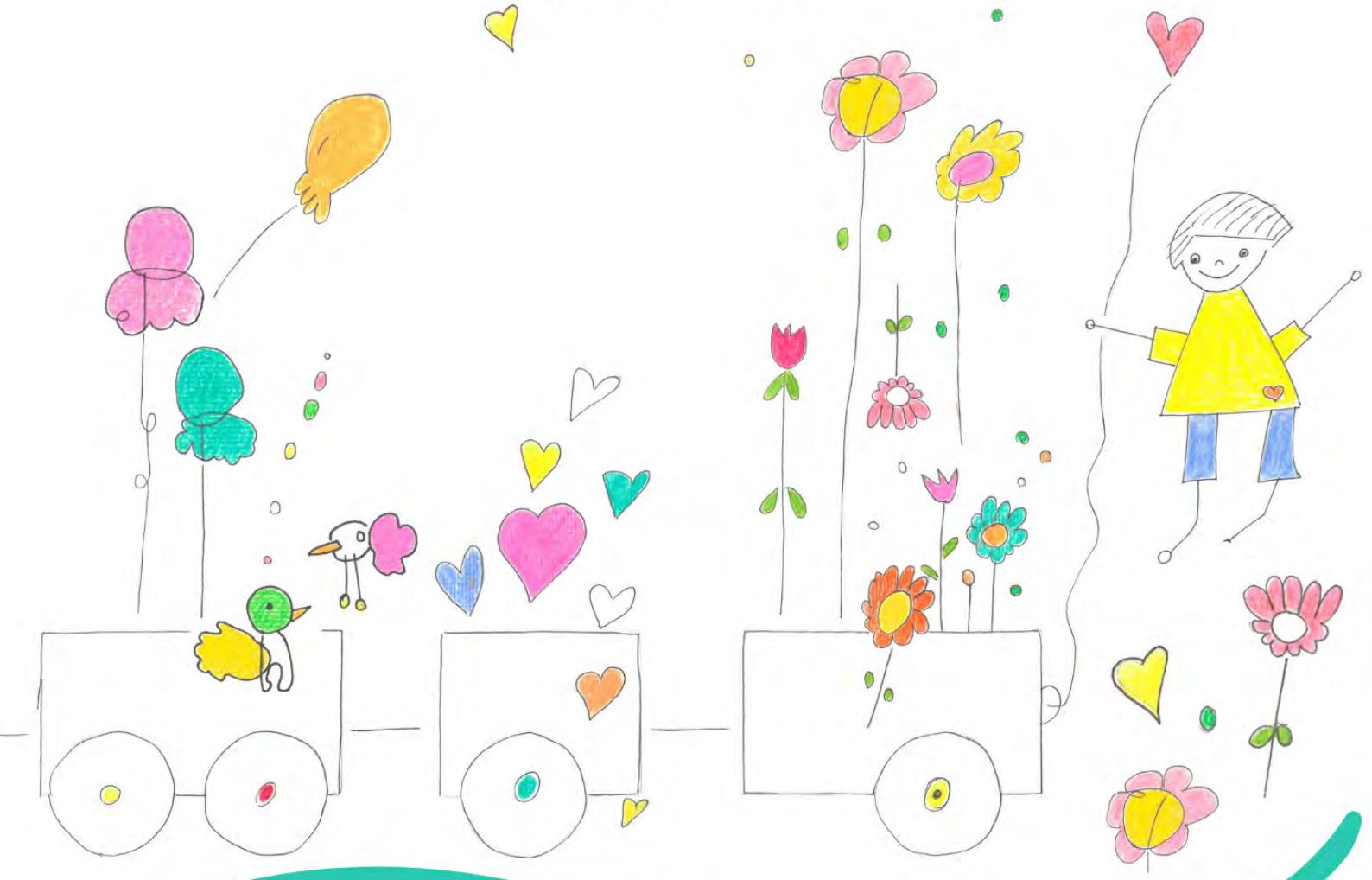

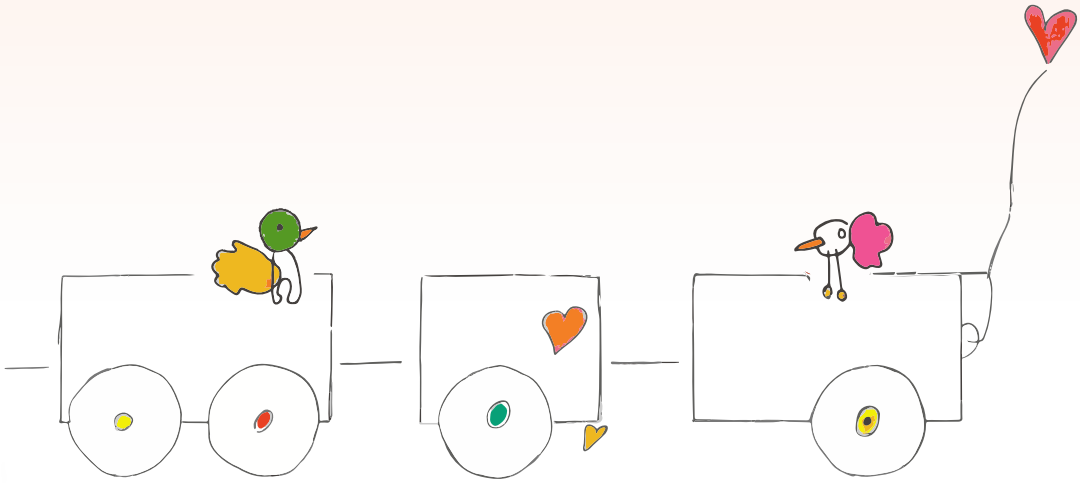

PUSTITE NAM TA SVET
60 let organizirane vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami na Goriškem

Zbornik
Uredili: Erika Perić in Dolores Rijavec Strosar
Jezikovno pregledali: Tea Jejčič in Anja Žnidarčič
Izdala in založila: OŠ Kozara Nova Gorica, marec 2022
Oblikoval: Multimedijsko ustvarjanje, Denis Komen s. p.
Likovna ideja: Klavdija Namar Pogačnik

Vse povezave do spletnega gradiva so dostopne na spletni strani OŠ Kozara Nova Gorica www.os-kozara.si.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

376(497.4-15)(082)(091)

OSNOVNA šola Kozara Nova Gorica
Pustite nam ta svet --- : 60 let organizirane vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami na Goriškem : [zbornik] / [zbrali in uredili Erika Perić in Dolores Rijavec Strosar]. - Nova Gorica : Osnovna šola Kozara, 2022

ISBN 978-961-95705-0-0
COBISS.SI-ID 99818499

KAZALO

Uvodna beseda 6
Beseda ravnatelja
Dolores in Erika
Beseda ravnateljev 8
1961/1962 do 1967/1968 Mara Miklavič
1968/1969 do 1990/1991 Franc Vodopivec
1992/1993 do 2004/2005 Jože Batistič
2005/2006 do 2013/2014 Kati Čubej
2014/2015 do 2020/2021 Edvard Vrabič
Predstavitev programov 73
Splošno o šoli
Prilagojen program z nižjim izobrazbenim standardom (NIS)
Posebni program vzgoje in izobraževanja (PP)
Izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo (MSPS oz. DSP)
Delovna praksa
Delo z učenci z avtizmom
Otroški parlament
Svetovalna služba 93
Šolsko svetovalno delo
Intervizija
Logopedija 101
Knjižnica 103
Delovanje knjižnice
Bralna značka
Šolsko glasilo
Interesne dejavnosti 106
Športno udejstvovanje 109
Športna tekmovanja za OŠPP NIS
Športna tekmovanja specialne olimpiade Slovenije
Program MATP
Udejstvovanje na umetniškem področju 114
Pevske revije
Likovni natečaji
Gledališka dejavnost
Prostovoljno delo 120
Čezmejno sodelovanje 122
Zdravstveno varstvo 125
Šolska zobna ambulanta
Zobna preventiva
Fizioterapija
Beseda učencev 129
Beseda staršev 133
Beseda delavcev 136
Sodelovanje z Društvom Sožitje 145
Sodelovanje z Društvom specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije 147
Sindikat vzgoje in izobraževanja (SVIZ) 151
Seznam zaposlenih 156
Donatorji 158
Besede za smeh 159

1 UVODNA BESEDA

Beseda ravnatelja

Ob nastopu ravnateljevanja se nisem preveč oziral v preteklost šole. No, toliko, kolikor je trajal moj učiteljski stalež na njej. Nato pa je vsaka obletnica, ki smo jo obeležili – naj si bo obletnica vselitve v stavbo na Kidričevi ulici ali obletnica organizirane vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na Goriškem – pa je v meni sprožila razmišljanje o nastanku in razvoju šole.

Začetki so bili skromni in težki. Zbornik nam razkriva pot, ki smo jo kot šola prehodili v teh 60 letih. Z vztrajnostjo, prizadevnostjo in trdim delom so zaposleni iz dneva v dan, iz leta v leto gradili ime institucije ter predstavljali svoje delo v ožji in širši lokalni skupnosti. Predvsem pa so pomagali generacijam učencev, da so se razvili v zrele posameznike in so se lahko aktivno vključevali v družbo.

Danes je Osnovna šola Kozara Nova Gorica prepoznavna ustanova za obravnavo otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. S specialnimi pristopi in metodami dela se zaposleni trudimo zagotoviti celovit otrokov razvoj in napredek v okviru njegovih zmožnosti. Bistvo našega dela je, da pustimo učencem biti to, kar so. Drug drugemu priznavamo pravico do drugačnosti, s tem pa se učimo strpnosti. S sprejemanjem drugačnosti in odpiranju možnosti za vključevanje v lokalno skupnost pa raste tudi družba.

Na temeljih dobrega sodelovanja, ki smo jih v zadnjih letih postavili z lokalnimi skupnostmi in z državo, lahko z optimizmom gledamo v prihodnost otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Jaz jo vidim svetlo, enakopravno in vključujočo.

Za vpogled v našo preteklost pa vas vabim, da prebrskate jubilejni zbornik.

Edvard Vrabič, ravnatelj OŠ Kozara Nova Gorica

Beseda Dolores in Erike

Pri soustvarjanju »okroglih« obletnic organiziranega šolstva otrok s posebnimi potrebami na Goriškem sodelujeva že tretjič. Začeli sva s 40-letnico, nadaljevali s 50-letnico, zadnje leto pa se posvečava 60-letnici. Vsakič znova se poglabljava v zgodovino šole, vsakič znova izveva nekaj novega, bolj zanimivega, bolj neverjetnega. In vsakič znova... čutiva spoštovanje do tistih, ki so to zgodovino ustvarili. Vse bolj z občudovanjem spoznavava pripadnost, srčnost, entuziazem, strokovnost in ljubezen prijaznih ljudi, ki so veliko časa posvetili šoli in njenim prebivalcem – tako otrokom, mladostnikom kot tudi sodelavcem in so znali uskladiti delo, družino, prijatelje in še kaj.

V okviru letošnjega praznovanja sva se pogovarjali z vsemi dosedanjimi ravnatelji in ravnateljicami ter nekaterimi upokojenkami. Nekateri že 30 let in več niso več v delovnem razmerju, a v besedah vsakega od njih je še vedno zaznati veliko veselje in predanost delu, ki so ga

opravljali. Želiva si, da bi jim bili, ko bova v njihovih letih, vsaj malo podobni.

“V svoji profesionalni karieri sem najbolj ponosen prav na to šolo. To je res lepa šola, funkcionalna, tip socialne šole, take je ni, tu se morajo učenci srečevati in veseli me napredek, ki ga vidim,” (F. Vodopivec – intervju), tako je v intervjuju ob obisku naše šole povedal njen drugi ravnatelj. Tudi midve sva ponosni na našo šolo, na najine sodelavce in na mnoge generacije učencev, ki so se šolali na OŠ Kozara NG. Ni vseeno, kje delaš in kaj delaš. V službi preživimo velik del svojega življenja in zadovoljstvo pri delu se odraža na nas samih.

Upokojenka Anamarija Remiaš nam je v pogovoru predstavila, kako ona doživlja defektologe. “Defektologi so strokovni ljudje, predvsem pa srčni. Sprejemanja drugačnosti ne zmore vsak, to je prvi pogoj, da se zavedaš, da smo vsi drugačni. Pa ne samo v tem poklicu, vsak človek je drugačen. Kot je rekel Antoine de Saint-Exupéry v Malem princu: ‘Če hočeš videti, moraš gledati s srcem,’ in verjamem, da defektologi gledajo s srcem.” Tudi ravnateljica Kati Čubej nam je večkrat govorila, da naj delamo s srcem in dušo, ker le tako dosežemo najboljše rezultate.

Biti defektolog, ali kot ta poklic poimenujemo v današnjem času specialni in rehabilitacijski pedagog, pomeni nenehno učenje, strokovno izpopolnjevanje, prilagajanje, iskanje novih rešitev, načinov dela, predvsem pa pomeni ostati človek, ki sprejema drugačnost in je do nje empatičen in svoje delo rad opravlja.

»Naša različnost naj bo naše bogastvo,« je na širšo javnost apeliral Franc Vodopivec in misel nadaljeval: »Nič ni bolj neenakega, kot je enak odnos do neenakih.« (F. Vodopivec, Alpe Jadran, 1990/91)

Prav zato defektolog ne more samo izobraževati, ampak v prvi vrsti vzgaja. Otroku s posebnimi potrebami je potrebno privzgojiti orodja, s katerimi bo lahko živel v okolju, ki se nenehno spreminja, dosegel maksimalno samostojnost in postal pravnomočen državljan. Na to nas je v intervjuju opozorila tudi naša upokojenka Ljuba Jug Markič. “Prvo je vzgoja, to je pomembno. Saj ne, da izobraževanje opustiš, iz otroka je treba stisniti kar zmore.« (L. J. Markič – intervju). Vzgoja pa ni nekaj, kar se lahko dela po receptu, potrebno je ogromno empatije in znanja.

Ravnatelj Jože Batistič je bil človek, ki je kolektiv znal povezati in nas usmeriti pri iskanju dobrih rešitev. “S skupnimi močmi bomo našli pravo rešitev.” (J. Batistič – intervju)

Tako razmišlja tudi današnji ravnatelj Edvard Vrabič, ki pravi: “Z dobro voljo in kančkom samoiniciativnosti, pa veliko mero vztrajnosti, je možno doseči tudi velike stvari, če je le volja ta prava.« (E. Vrabič – intervju)

Praznovanje 60 let obstoja šole je prav gotovo dober razlog, da sva se kot dva krta zagrebli v šolske kronike, škatle s porumenelimi fotografijami in dokumenti ter poskušali zbrati in urediti vsaj del te uspešne zgodbe. Naše zlate upokojenke so nama bile vedno na uslugo in prav zaradi njih nisva obupali. Materiala, ki se nama je nabral, je res veliko in žal ni mogoče vsega vključiti v en zbornik. V zbornik sva v razdelku Beseda ravnateljev izpisali odlomke iz šolskih kronik v čim bolj avtentični obliki. Želeli sva ohraniti izvirno izrazoslovje tedanjega časa, ki priča o spremembah v stroki. Verjameva, da nisva zajeli celote. Vsebina izpisanega je nastala po najini subjektivni presoji. V dolgih 60 letih delovanja šole se je zvrstilo ogromno pomembnih, veselih, zanimivih, poučnih, ustvarjalnih... dogodkov, ki jih je nemogoče zajeti v enem zborniku.

Zahvaljujeva se vsem, ki so kakorkoli pripomogli k nastanku dokumentarca in zbornika. Naj vam bo listanje zbornika v veselje.

In kot pravi danes 96-letna prva ravnateljica naše šole Mara Miklavič: “Otroke je treba imeti rad.”

Dolores Rijavec Strosar in Erika Perić

2 BESEDA RAVNATELJEV

Prvi oddelki Osnovne šole Kozara Nova Gorica so bili ustanovljeni, ko je Občinski ljudski odbor Nova Gorica na seji občinskega zbora in na seji občinskega zbora proizvajalcev dne, 20. 10. 1961, izdal odločbo o ustanovitvi Posebne osnovne šole kot samostojnega zavoda in pravne osebe. Šola je začela delovati 12. septembra 1961.

1961/1962 do 1967/1968 ravnateljica Mara Miklavič

1961/1962

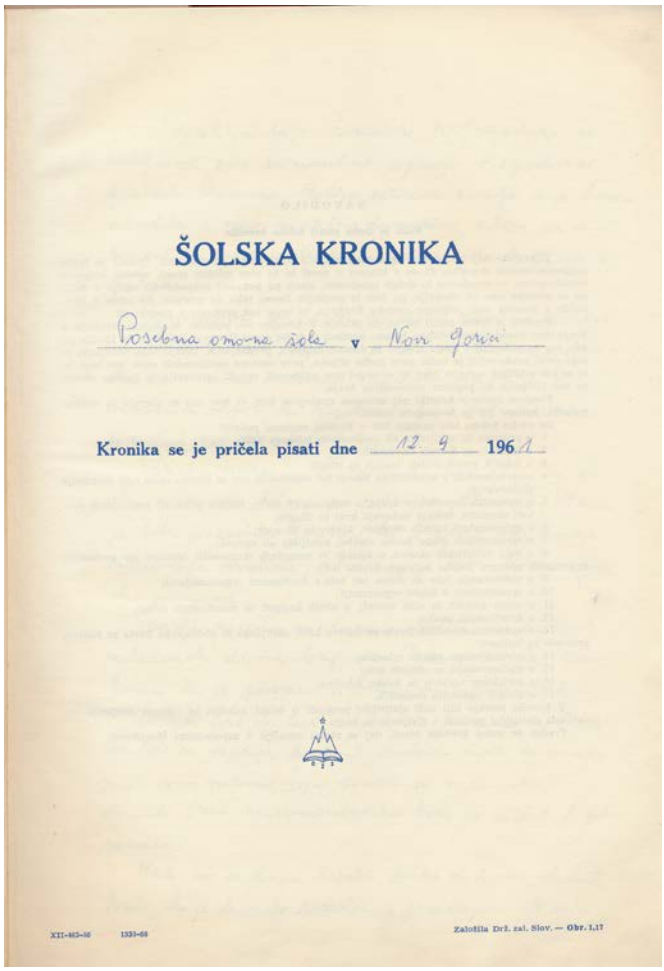
ŠOLSKA KRONIKA

Posebna osnovna šola v Nova Gorica

Kronika se je pričela pisati dne 12. 9. 1961

Posebna šola se je začela ustanavljati, ko so se uvajale osemletne osnovne šole, pred tem so otroci s posebnimi potrebami zaključevali nižjo gimnazijo s štirimi razredi s ponavljanjem.

Kot **začetek posebnega šolstva na Goriškem štejemo 12. 9. 1961**, ko se je pri Osnovni šoli v Novi Gorici ustanovil en oddelek z 12 učenci.

V svojem referatu je gospod Franc Vodopivec, kasnejši ravnatelj, to opisal tako: "Prva ravnateljica in prva specialna pedagoginja na Goriškem je bila ga. Mara Miklavič. Začela je poučevati v kombiniranem oddelku posebne osnovne šole in sicer 30 učnih ur na teden, v triizmenskem pouku. Opravljala je tudi tajniška dela, izdelovala učne pripomočke, vodila individualizacijo pouka in se strokovno izpopolnjevala sama in svoje znanje predajala tudi drugim."

Posebna OŠ je dobila na razpolago dve manjši sobi v poslopju OŠ Nova Gorica na Delpinovi 24. Ena soba je bila opremljena kot učilnica, druga neopremljena je bila namenjena uporabi kot pisarna. **Organizacijo v novo ustanovljeni šoli je prevzela Mara Miklavič,** defektologinja, ki je prišla iz POŠ Celje, kjer je poučevala 10 let.

V prvem mesecu je učiteljica učence opazovala in preizkušala njihove sposobnosti in znanje in tako dobila sliko o njihovi duševni nerazvitosti. Razvrstila jih je v pripravljalni razred 2 učenca, v 1. razred 4 in v 2. razred 6 učencev. Z oktobrom je začel pouk v dveh ločenih oddelkih, pripravljalni in 1. razred skupaj v prvi izmeni, 2. razred v drugi izmeni. Vsak oddelek je imel 18 ur pouka na teden.

Učno-vzgojno delo je potekalo po podrobnem učnem načrtu, ki ga je izdelala učiteljica po dveh mesecih opazovanja učencev.

Pri učno-vzgojnem delu so se uporabljale tiste metode dela, ki so najbližje psihofizičnemu razvoju otrok in praktično omogočajo zadovoljivo dojemanje in usvajanje znanja. Uporabljala je fonomimično metodo, ki omogoča otroku slušno, vizualno in motorično dojemanje. Princip nazornosti je bil vodilo vsakemu delu.

"Posebnost razvoja posebnih učencev je bila upoštevana z doziranjem snovi in z **individualno** obravnavo. Učiteljica je izdelala stensko čitanko, ki je nastajala s postopno razširitvijo učne snovi. Izdelala je pripomočke za računski pouk, individualne kartone za posamezne računske operacije. Učenci so bili na ekskurziji, da so si v naravi pridobili prave zaznave o določeni snovi."

Imeli smo tri proslave: za dan republike, novoletno jelko in dan mladosti.

"Mnogo možnosti smo polagali vzgoji medsebojnih odnosov v razrednem kolektivu, delovni vzgoji, vzbujanju patriotičnih čustev do domovine. Učenci so bili člani pionirske organizacije, podmladka Rdečega križa in so kot taki bili vključeni v celotni utrip osnovne šole.

Zdravstveno stanje učencev je bilo zadovoljivo, učenci so bili pregledani od psihiatra in pediatra zaradi kategorizacije otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Šola je bila **v tesnem stiku s starši** vseh učencev, ta povezava se je vršila v individualnih razgovorih, ker je ta oblika najuspešnejša za začetno psihoterapevstko delo s starši. Starši so dobili napotke za razumevanje svojih otrok, za vzgojne prijeme in za učno pomoč. Starši so ugotovili blagodejni vpliv posebne šole na njihove otroke in to je potrdilo pravilnost njihove usmeritve in dalo tiho priznanje za vloženi trud.

9. maja 1962 se je **konstruiral šolski odbor** v odločbi o ustanovitvi posebne OŠ je bilo izrečeno, da šolski odbor sestavljajo 3 člani, ki jih imenuje občinski ljudski odbor Nova Gorica, 1 član, ki ga deligira Bolnica za predšolsko invalidno mladino Stara Gora, 1 član, ki ga imenju Okrajni zavod za socialno zavarovanje, 1 član, ki ga imenuje učiteljski zbor Nova Gorica. Upravitelj šole je po svojem položaju član šolskega odbora.

Sestav odbora:
predsednik Perat Janko, člani Milič Slavka, Vuga Vidojka, Pelicon Edvard, Nakrst Miro, Kovač Dušan.

Prvo leto je šolo skupaj obiskovalo 15 učencev.

Zapis iz Kronike iz leta 1961.

Iz kasnejših zapisov sklepamo, da se je pouk izvajal 6 dni na teden do leta 1971/72, od takrat dalje pa pet dni.

"Na redni razpis 10. 6. 1962 se je prijavila tovarišica Šuler Danica iz Čezsoče in bila sprejeta.

Komisija, ki jo je imenoval Svet za šolstvo RS, je 9. 2. 1962 pregledala prostore in ugotovila pogoje in možnosti za delo in nadaljnji razvoj šole. Priporočila je, da bi se šola morala razširiti v štiri razredno posebno šolo. Po končanem 4. razredu naj bi se učenci prešolali v najbližji rehabilitacijski zavod za duševno nerazvite učence, kjer bi dokončali posebno osnovno šolanje in si pridobili delovne in socialne navade za življenje."

1962/1963

V tem letu sta poučevali defektologinja in upraviteljica Miklavič Mara ter Šuler Ferbežar Danica. Zimske počitnice so bile podaljšane zaradi izrednega mraza in pomanjkanja kurjave.

S svojim delom je pričela **Komisija za kategorizacijo otrok** z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

V prvem polletju je pouk potekal v dveh izmenah, dopoldne kombinacija 1. in 2. razreda, popoldne 3. razred.

V drugem polletju smo prešli na tri izmene. 1. in 2. razred, ki sta imela skupaj 14 učencev, sta se razdelila v dva oddelka.

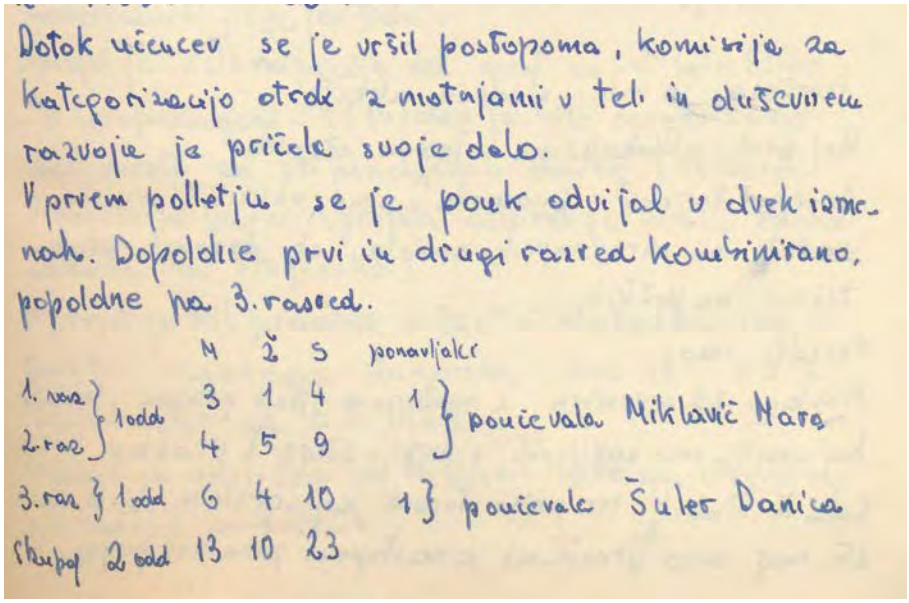

Dotok učencev se je vršil postopoma, komisija za kategorizacijo otrok z motnjami v tel. in duševnem razvoju je pričela svoje delo.
V prvem polletju se je pouk odvijal v dveh izmenah. Dopoldne prvi in drugi razred kombinirano, popoldne pa 3. razred.

		M	Ž	S	ponavljalci	
1. raz	1 odd	3	1	4	1	poučevala Miklavič Mara
2. raz		4	5	9		
3. raz	1 odd	6	4	10	1	poučevala Šuler Danica
skupaj	2 odd	13	10	23		

Izvoljen je bil nov predsednik šolskega odbora Miro Nakrst .

Šolo je skupaj obiskovalo 24 učencev.

1963/1964

Sprejeli smo sistematizacijo delovnih mest za naslednje šolsko leto 1963/64 in sicer 3 ortopedagoge. Prešli smo na točkovanje delovnih mest na osnovi pravilnika o delitvi osebnega dohodka.

Šuler Danica je bila razrešena in je šla poučevat na OŠ Milojke Štrukelj. Na novo je bila sprejeta tovarišica Podgornik Leopolda, ki je tedaj služboval na OŠ Čepovan.

Ta se je vpisala kot izredni študent na Višjo pedagoško šolo – defektologijo. Na delo je bil sprejet tudi defektolog brez strokovnega izpita tovariš Pelicon Lenart, ki je do tedaj služboval v Bolnici za predšolsko invalidno mladino v Stari Gori. Zaradi pomanjkanja učne moči je poučevala upraviteljica v 1. in 2. razredu.

Šolo je skupaj obiskovalo 35 učencev.

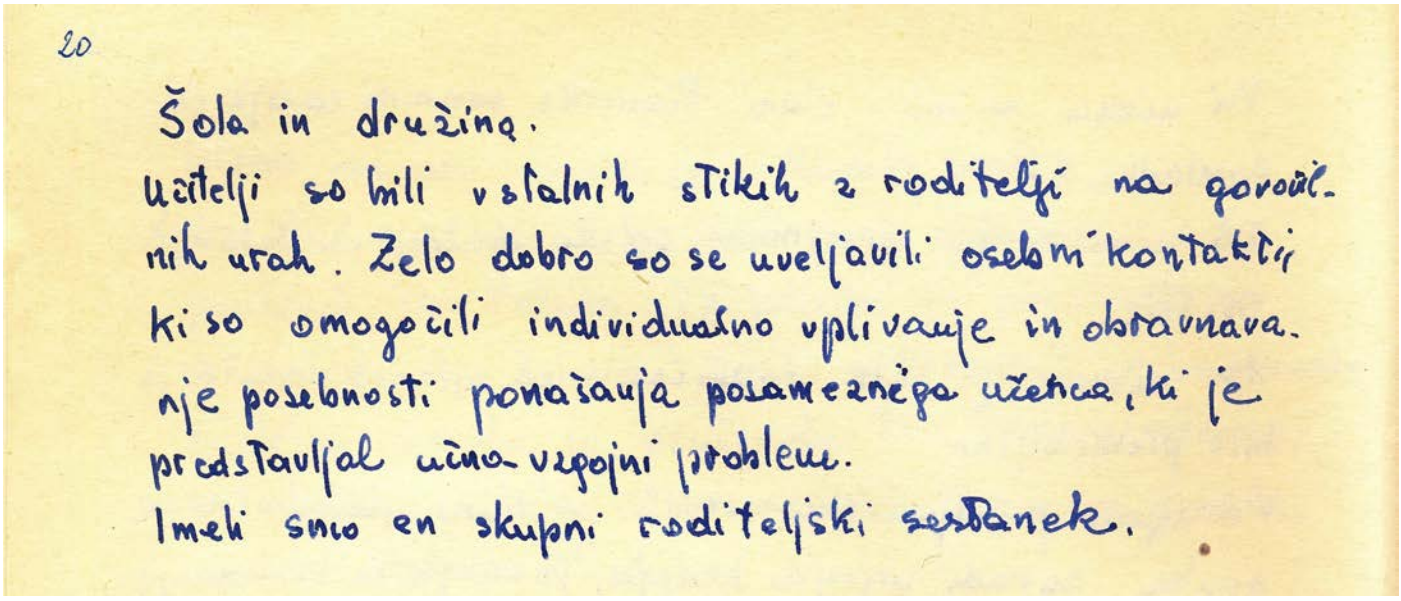

20

Šola in družina.
Učitelji so bili v stalnih stikih z roditelji na govorilnih urah. Zelo dobro so se uveljavili osebni kontakti, ki so omogočili individualno vplivanje in obravnava nje posebnosti ponašanja posameznega učenca, ki je predstavljal učno-vzgojni probleme.
Imeli smo en skupni roditeljski sestanek.

Šolo je skupaj obiskovalo 35 učencev.

Šolski odbor je obravnaval **sedemletni plan razvoja posebne šole,** kadrovske probleme, finančni plan in sprejel zaključni račun. Odobril je nabavo 15 klopi, nekaj diaprojektorjev in gramofonov.

Šolski odbor je razpravljal o razbremenitvi upraviteljice (še vedno Mara Miklavič), ki je opravljala vsa računovodska dela in administracijo ter predlagal, da se nastavi honorarna strokovna moč. Razpravljalo se je tudi o potrebi novih učnih prostorov.

Mara Miklavič je bila izvoljena za delegata na **Kongresu defektologov Jugoslavije.** V času od 24. 4. do 30. 4. 1964 je bila izvedena strokovna ekskurzija v Budimpešto in Prago. Udeležila sta se je Pelicon Lenart in Miklavič Mara.

Leto 1964 je postalo poskusno leto za financiranje dejavnosti šol na osnovi letnega programa. 11. 5. 1964 je bil sprejet **Statut posebne osnovne šole.** Na razpis se je javil tovariš Franc Vodopivec, učitelj – izredni študent iz Bolnice Stara Gora. Zaradi pridobivanja potrebnega učnega kadra so razpisali dve štipendiji za študij na Pedagoški akademiji – defektologiji.

1964/1965

V šolskem letu **1964/65 je šola dobila svoje prostore v Solkanu v Lenassijevi vili.**

Prvotni lastniki Lenassijevi so stavbo zapustili po prvi svetovni vojni uršulinkam, ki so v njej izvajale šolo za dekleta, učile so jih šivanja, vezenja in gospodinjstva. Potem je bila v stavbi šola za predpoklicno usmerjanje, dečki so se priučili mizarstva, ključavničarstva in kiparstva, deklice gospodinjstva in šiviljstva. Šola je delovala do razpada Italije septembra 1943.

V času od 1943 do 1947 se je vanjo vselilo nekaj stanovalcev, ki so izgubili stanovanja med bombardiranjem v Solkanu. 1947 so stavbo popravili, potem so se vanjo vselile Soške elektrarne in Elektro Gorica. Okrog leta 1950 se je vanje vselilo Tajništvo za notranje zadeve in zapori, ki so bili v stavbi do pomladi 1964.

Septembra so bile za šolo adaptirane štiri učilnice v desnem traktu stavbe, avla in strani̇šče ter telovadnica. Ostale prostore je vzel v uporabo Dom šolskih centrov Nova Gorica.

4. 9. 1964 je bilo na šoli skupaj 43 učencev, na novo je začel delati tovariš Vodopivec Franc.

Ker je kolektiv šole predvideval, da adaptacijska dela, ki so se začela v avgustu 1964, ne bodo dovršena v začetku septembra, je pričel akcijo v sodelovanju z DPM (Društvom prijateljev mladine) in Socialnim centrom, da bi se vsa šola preselila v Ankaran in tam imela pouk v naravi in obmorsko bivanje. Tako je z avtobusom odšlo 43 učencev in štirje učitelji **v šolo v naravi.**

V prenovljeni stavbi je 56 učencev začelo pouk 5. 10. 1964. V drugem polletju so prvič imeli vsi učenci dopoldanski pouk.

Ves čas je manjkala ena učna pomoč. Tovariš Lenart Pelicon je odšel na novo delovno mesto, zaposlil se je kot ravnatelj v Vzgojnem zavodu Vrhpolje.

Na njegovo mesto pa je 15. 2. 1965 prišla diplomirana defektologinja Vida Faganelj.

Prvič smo novo leto praznovali svečano s prihodom Dedka Mraza, to je bil tovariš Bidovec, ki je zelo prisrčno nagovoril učence in jim priredil nepozabno vzdušje. Prebral je pesem v verzih, ki jo je sestavila tovarišica Mara Miklavič. Vsi učenci so prejeli zavojček slaščic, najrevnejši pa tudi oblačila.

Šola je **organizirala malico** iz otroškega vrtca. Šolo je obiskovalo 32 vozačev, zanje je bilo organizirano **varstvo pred in po pouku.**

Improvizirali smo **delavnico za tehnični pouk** v vogalnem prostoru v pritličju, opreme nismo imeli.

Imeli smo prve poučne ekskurzije v Elektrarno Plave, Tovarno Poligalant, Tekstilno tovarno Volčja Draga.

Prvič je omenjena potreba po socialnem delavcu pri reševanju bolj kompleksnih socialno- vzgojnih zadev.

"Na roditeljske sestanke so prihajali tudi očetje učencev, do sedaj je bila ta skrb prepuščena le materam."

"Uvedli smo **obvezne hospitacije učiteljev** s podrobnimi analizami učiteljev in reagiranjem učencev."

1. 10. 1964 je bila sprejeta na delo prva snažilka Valerija Čehovin in prva uslužbenka računovodstva podjetja SGP Gorica Dragica Biteznik, ki je uvedla dvostavno knjigovodstvo.

Zaposleni smo ves čas skrbeli za strokovni razvoj kadra. Imeli smo medsebojne hospitacije, nastope, v poročilu je naveden individualni študij strokovne literature.

Ustanovili smo Društvo za pomoč DNRO (duševno nezadostno razvitim otrokom). Izvajali smo predavanja za starše in mesečne roditeljske sestanke.

Izvedli smo strokovno ekskurzijo v Rim, Iko, Reko, Zagreb, Novi Sad.

Redno smo sodelovali z Društvom defektologov Slovenije. Na enem od sestankov društva smo sprejeli sklep o nujnosti povezovanja defektologov Primorske regije.

Od 15. 2. do 20. 2. 1965 sta bili na praksi študentki, štipendistki Občine Nova Gorica, Ljuba Kolenc in Anica Čibej .

Na ponovni razpis za dve delovni mesti defektologa se je prijavila tovarišica Marija Hafner, absolventka VPS ortopedagogike, ki je bila tudi sprejeta.

1965/1966

Šolsko leto 1965/66 se je začelo s šolo v naravi na Laznah (od 20. 8. do 3. 9.). "Šolo v naravi smo izvedli, ker so učitelji pristali na takšno obliko dela in se žrtvovali, da bi našim učencem nudili resnično koristno učenje in razvedrilo."

Skupaj je šolo obiskovalo 68 učencev, od tega je bilo 55 vozačev. Prvič so organizirali pohod pustnih mask po Solkanu.

"S 1. 6. je odšel na delo učenec 6. razreda, zaposlil se je v privatnem kovinskem podjetju, s starši in delodajalcem smo bili v stikih in razčistili pojem o priučitvi.

Neprecenljive vrednosti nam je nudil šolski vrt, ki je bil učni prostor vseh razredov."

Zaradi kadrovske stiske smo bili spet primorani pouk izvajati v dveh izmenah, zapisano je, da je popoldanski pouk negativno vplival na delovno razpoloženje in koncentracijo učencev. Sama organizacija pouka pa ni žela dobrih rezultatov na vzgojnem področju, ker so se učenci zelo težko navajali na različne učitelje in ni bilo mogoče nadaljevati razredništva v eni stalni osebi. Pojavili so se **"primeri neprimernega ponašanja",** ki so terjali mnogo individualnega dela z učenci in starši.

Vsak razrednik je imel po en nastop pri uri SPD (spoznavanje prirode in družbe) od 1. do 3. razreda in pri SP (spoznavanje prirode) in SD (spoznavanje družbe) v ostalih razredih. Izvajali smo medsebojne hospitacije z razpravami in analizo učnega postopka.

V 1. in 2. razredu je hospitirala tovarišica Helena Bajt predmetna učiteljica za gospodinjstvo.

Mesto tajnika in računovodje je 1. 5. 1966 zasedla tovarišica Mihaela Bucik.

Zbor delovne skupnosti je sprejel na razpisana mesta za defektologe sprejel štipendistke Ljubo Kolenc (kasneje poročena Markič Jug), Aniko Čibej (kasneje poročena Đorđević) in Mirko Galić (kasneje poročena Debeljak). Na delovno mesto PRU (predmetnega učitelja) za gospodinjstvo so sprejeli tovarišico Heleno Bajt (kasneje poročena Vuk), na drugi razpis pa učitelja Albina Štanto.

14. 6. 1966 smo gostili ustanovni zbor Društva za razvoj nezadostno razvitih oseb.

1966/1967

5. 9. 1966 se je šolsko leto ponovno začelo s kadrovsko stisko. Tri učne moči so bile še na študiju, Marija Hafner na porodniškem dopustu, Leopolda Podgornik pa na bolniški.

Na novo je začel delati tovariš Albin Štanta , ki je do tedaj služboval na OŠ na Vojskem. Vpisal se je kot izredni študent na PA smer defektologija. Tovarišica Helena Bajt PRU za gospodinjstvo je do tedaj službovala na OŠ Milojke Štrukelj.

14. 10. 1966 je nastopila službo tovarišica Mirka Gulič, absolventka PA smer defektologija.

1.12. 1966 sta pričeli delati tovarišici Ljuba Kolenc, diplomirana defektologinja, in Anica Čibej, absolventka PA smer defektologija.

Decembra je prevzel tehnični pouk v šestem razredu Anton Špacapan, učitelj tehničnega pouka na OŠ Šempeter.

Pouk je bil organiziran tudi predmetno.
Pridobili smo kuhinjo in jedilnico in novo stranišče. Iz Lenassijeve vile so se izselili učenci Doma šolskih centrov.

Šola je učiteljem nudila **garsonjero v nebotičniku,** ki je bila dodeljena šoli, in stanovanje in sobo v zgornjih prostorih Lenassijeve vile.

Šolo je obiskovalo 84 učencev, od tega je bilo 68 vozačev iz osemnajstih različnih krajev.

Franc in Mara sta organizirala delovno prakso v podjetju Iskra za učenca, ki je bil star 17 let in je zaključil šolsko obveznost. To je bil **prvi primer izvajanja poklicnega usmerjanja** v praksi in iskanja primerne zaposlitve.

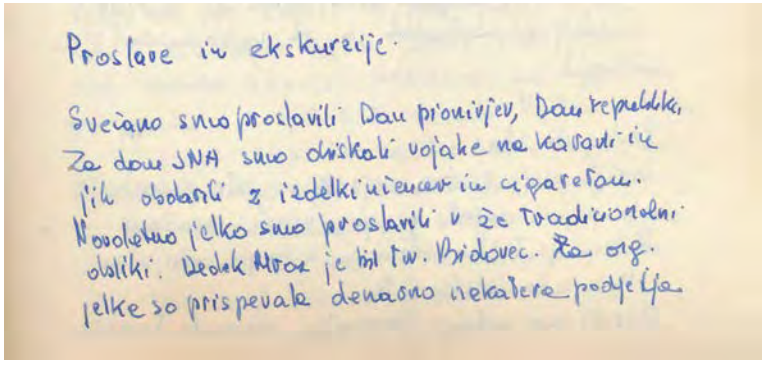
Proslave in ekskurzije.

Svečano smo proslavili Dan pionirjev, Dan republike, Za dom JNA smo obiskali vojake na karavli in jih obdarili z izdelki učencev in cigaretam. Novoletno jelko smo proslavili v že tradicionalni obliki. Dedek Mraz je bil tov. Bidovec. Za org. jelke so prispevala denarno nekatera podjetja.

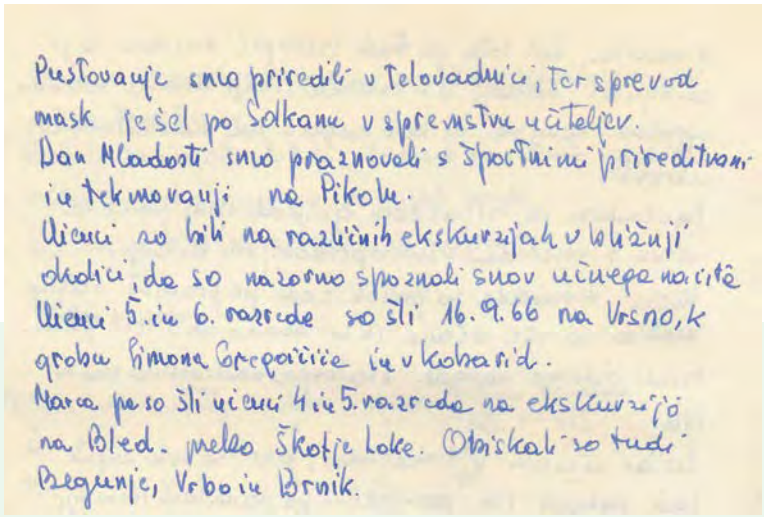
Pustovanje smo priredili v telovadnici, ter sprevod mask je šel po Solkanu v spremstvu učiteljev. Dan Mladosti smo praznovali s špoštnimi prireditvami in tekmovanji na Pikolu. Učenci so bili na različnih ekskurzijah v bližnji okolici, da so nazorno spoznali svoj učnega na cità. Učenci 5. in 6. razreda so šli 16.9.66 na Vrsno, k grobu Simona Gregorčiča in v Kobarid. Marca pa so šli učenci 4 in 5. razreda na ekskurzijo na Bled. preko Škofje Loke. Obiskali so tudi Begunje, Vrbo in Brnik.

V novo pridobljeni kuhinji so učenci sedmega razreda začeli pripravljati šolsko malico za vse učence.

Šola je zaznala nov problem. Učenec petega razreda ("težji debil in socialno ogrožen") je zaključil šolanje, ker zanj ni bilo mogoče kaj konkretnega ukreniti.

Sestav učencev v prvem razredu, kjer so bili zajeti tudi imbecili, in perspektive po podatkih Komisije za kategorizacijo so narekovale **potrebo po formiranju skupine za delovno usposabljanje.**

Strokovno delo na šoli je bilo zelo aktivno, organizirali smo predavanja, hospitacije, strokovno ekskurzijo v Rim, obisk iz Novega mesta ...

6. 6. 1967 je bil sestanek aktiva defektologov s področja zavoda za PPS Gorica. Na tem sestanku je bil sprejet sklep za načrtno sestajanje defektologov našega področja zaradi nujnosti povezave in poglabljanja o strokovnih vprašanjih.

Materialno stanje šole je bilo vedno bolj kritično in ni moglo zadostiti potrebam po nabavi materialov in ureditvi specializiranih učilnic.

1967/1968

Zbor je sprejel na osnovi razpisa tovarišico Mario Hitti, absolventko PA smer defektologija in Katarino Markič, izredno študentko PA iz Vzgojnega zavoda Janka Premrla Vipava.

Ustanovljena je bila Temeljna izobraževalna skupnost Nova Gorica. Skupnost posebnih šol Slovenije je izdala predlog za financiranje posebnih šol.

Šola je izvršila registracijo pri Okrožnem sodišču v Kopru – prvič je šola izvajala pouk v vseh osmih razredih.

Šolo so še vedno pestile hude kadrovske težave zaradi porodniških dopustov in študijskih dopustov delavcev.

Februarja so za določen čas zaposlili učiteljico Majdo Bradashia. Gospodinjski pouk sta poučevali upokojeni učiteljici Vera Mihelj in Rozalija Križnič.

Pogoste menjave kadra niso dobro vplivale na učno-vzgojni proces šole.

Na začetku leta sta bila na šoli 102 učenca, ob koncu pa 108, osmi razred je imel pouk popoldan (dopoldan od 7.00 do 12.00, popoldan od 13.00 do 18.30). Med letom so sprejeli nujne primere. 75 učencev je bilo vozačev iz 24 krajev.

Potekala je **delovna praksa v podjetjih** za dobo 18 delovnih dni.

Tega leta je omenjena **prva objava v medijih** o razstavi izdelkov učencev ob zaključku šolskega leta.

22. 6. 1968 smo organizirali širši roditeljski sestanek skupaj s predstavniki oblastnih forumov in predstavnikov političnih in delovnih organizacij. Prikazana je bila celotna problematika šole in delo Društva za pomoč NDRO. Za goste smo pripravili kratko proslavo s točkami petja, recitiranja in kratko igrico in razstavo izdelkov. FOTO - kopija članka iz revije

Franc Vodopivec je med polletnim delovnim odmorom obiskal nove delovne organizacije in poiskal primerna delovna mesta za prakso posameznih absolventov.

16. in 17. 5. 1968 je prvič obiskal ustanovo **pedagoški svetovalec** tovariš Milko Domanjko.

Šolo je obiskalo 56 študentov PA 1. letnika in štirje študenti so bili na devetdnevni praksi.

3. 1. 1968 smo zaposlili Olgo Burnik kot pomočnico za pripravljanje malice za dve uri dnevno.

Objavljen je bil tudi razpis za tri nova delovna mesta. 6. 8. 1968 je bila sprejeta Marija Baškovič, absolventka PA. Za določen čas pa je bila sprejeta Milena Rebec, absolventka PA.

Sprejet je bil **Zakon o usposabljanju otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.**

Izšel je razpis za delovno mesto ravnatelja na Posebni šoli Nova Gorica. Razpis je bil objavljen v Prosvetnem delavcu, na tretji razpis se je prijavil tovariš Franc Vodopivec, izvoljen 29. 6. 1968, posle je prevzel 1. 9. 1968.

Povezava na intervju z ravnateljico Maro Miklavič (Kobarid, februar 2021).

1968/1969 do 1990/1991
ravnatelj Franc Vodopivec

1968/1969

Šola je v tem šolskem letu imela 10 oddelkov. Na novo je bila **formirana skupina za delovno usposabljanje za težje duševno prizadete otroke** (SDU), oddelek je prevzela tovarišica Mara Miklavič, ki je v prvem polletju zaradi odsotnosti delavk, ki so bile na porodniškem dopustu, prevzela še 3. razred in je poučevala celodnevno.

Sprejeli smo tri absolvente ortopedagogike s PA.

Izobraževalna skupnost je odobrila finančna sredstva za **kliničnega psihologa.** Od 1. 1. 1969 je to bila tovarišica Sonja Torkar.

V tem letu smo **začeli akcijo za gradnjo nove šole.** Izdelan je bil perspektivni razvoj šole do leta 1975. V tem času naj bi se začela gradnja šole.

Šolo je skupaj obiskovalo 124 učencev (od tega 7 učencev v SDU).

Delovno prakso za sedmi in osmi razred sta spremljala defektolog razrednik in psiholog.

ŽE DRUGO LETO USPEŠNA DELOVNA PRAKSA UČENCEV POSEBNE OSNOVNE ŠOLE V NOVI GORICI

Razumevanje delovnih organizacij

Posebna osnovna šola v Novi Gorici ima v šolskem letu 1968/69 124 vpisanih učencev. Socialna in delovna habilitacija lažje duševno prizadetih otrok se odvija od vstopa učenca v posebno osnovno šolo do vključitve v življenje. Da se ta naloga uspešno lahko izvaja, so potrebni primerni delovni prostori z ustrezno opremo, s čimer se šola ne more postavljati na vidno mesto, kvečjemu jo lahko v tem smislu uvrstimo na zadnje mesto šol v občini. Prav ti razlogi so zahtevali od delovnega kolektiva šole in TIS Nova Gorica, da prične s pripravami (merila, lokacija, izdelava projekta in perspektivni plan razvoja šole) za gradnjo posebne osnovne šole. Upamo, da bomo v tem pogledu naleteli na razumevanje in pomoč celotne javnosti.

Uvodoma je le delno prikazana problematika šole, da bi osvetlili pogoje, v katerih se habilitirajo lažje duševno prizadeti otroci. Priprave za izvedbo delovne prakse so bile v letošnjem letu postavljene na višjo strokovno raven. V tem letu je šola namestila psihologa, ki je vse učence 7. in 8. razreda testiral. Na osnovi vsestranskih zapažanj in ugotovitev sposobnosti posameznikov, je komisija za poklicno usposabljanje poiskala ustrezna delovna mesta v delovnih organizacijah na območju novogoriške občine. V vseh primerih so delovni kolektivi s precejšnjim razumevanjem sprejeli ponudbo šole, da sprejmejo učence 8. razreda na tritedensko, učence 7. razreda pa na 14-dnevno prakso.

Naj se ob tej priliki iskreno zahvalimo vsem kolektivom in posameznikom, ki so pripomogli, da so učenci lahko uspešno pokazali svoje sposobnosti na delovnih mestih, ki zahtevajo nekvalificirano oziroma priučeno delovno silo. Na stežaj so nam bila odprta vrata v naslednja podjetja: »Iskra« Šempeter, »Lada« Šempeter, Splošna bolnica Gorica, »Mizarstvo Volčja draga, »Vozila« Šempeter, CZP »Soča« Šempeter, Pleskarstvo »Vogrič« Šempeter, »Almira« Gorica, »Gostol« Gorica, SGP »Gorica« — centralni obrati, Splošni servis Nova Gorica, »Salonit« Anhovo, Podjetje za popravilo voz in strojev Nova Gorica, Avtopromet Gorica, Tekstilna tovarna Okroglica, Slovenija sadje Kanal, Živinopromet Gorica, Park hotel Nova Gorica in Mizarstvo Branik.

Defektolog in psiholog sta spremljala delo učencev z vidika obvladovanja delovnega mesta in možnosti pošolske vključitve v delo. Obseg in kvaliteto dela smo ugotavljali po istih merilih, kot jih zahtevajo delovne organizacije za normalno populacijo.

Učenčevo delo je bilo ocenjeno s strani delavca oziroma mojstra, ki je neposredno delal z učencem po ocenjevalni lestvici, ki je vsebovala naslednje kategorije: kvantiteta in kvaliteta dela, zanesljivost, iniciativnost, kooperativnost, vzdržljivost na delovnem mestu, vztrajnost pri opravljanju delovne naloge in osebni vtis perspektive na tem delu.

Vsaka kategorija je ocenjena s petimi kvantitivnimi ocenami, ki se lahko spremene v kvalitativne ocene od 1 do 5. Analiza in statistična obdelava je pokazala, da je najnižja poprečna ocena dosežena v kategoriji iniciativnost (2,8) sledi kvaliteta dela (2,8) na istem nivoju sta še kvaliteta in osebni vtis (2,9) najvišje je ocenjena vztrajnost in kooperat (3,5).

Iz tega sklepamo, da je so habilitacija presegla poklicno opravičuje našo zahtevo, da se d pogoji za habilitacijo teh otrok prej zboljšajo. Predvsem mislim tem na večje delovne prostore piranja novih vrst delavnic, omogočile večjo diferenciacijo biri in usposabljanju ozkih pr Za ilustracijo naj bo podatek, d šola le 24 m² površine namenje lavnicam. Pri tem je tudi dok da so učenci, ki uspešno konča sebno osnovno šolo, sposobni delovna mesta in se samostojn življati. Na največ težav pa n te osebe ob negativnem odno ga ima okolje, v katerem delajo šajo si jih privoščiti za neslan in nekulturno in še manj h zabavo, ki gre na račun lažje d prizadetega fanta oziroma dekle bi takšne negativne pojave u odpravljali, smatramo za potreb bi v bodoče imeli krajše posv šoli z delavci oziroma z delovc bodo imeli naše praktikante pr

Franc Vodopi

10. 5. 69

Primorske novice

Mirka Gulič se je udeležila strokovnega izpopolnjevanja s področja korektivne gimnastike, nova znanja je posredovala celotnemu kolektivu.

Organizirali smo tri skupne roditeljske sestanke, tematika je bila poklicno usmerjanje in zaposlovanje, vzgojni nasveti staršem in oblikovanje higienskih navad pri učencih.

Sodelovali smo na I. športnih igrah posebnih šol v Celju. Društvo za pomoč DNRO na našem območju se je ubadalo s problematiko zaposlovanja, razčiščevanja pojmov o duševni prizadetosti, s pridobivanjem novih članov, širjenjem periodičnega tiska, iskanjem finančne pomoči ipd.

Izdali smo priznanja kolektiva delovnim kolektivom in organizacijam, ki so največ prispevali za boljše delo šole, članom pa članske izkaznice.

Ob zaključku šolskega leta je Zbor delovne skupnosti podelil tovarišici Mari Miklavič priznanje DPM zlato značko in podelil denarne nagrade za uspešno delo trem delavcem.

1969/1970

Šolsko leto se je začelo v dveh izmenah s 135 učenci. Od tega je bilo 9 učencev v SDU.

Prvič so v kroniki **omenjene izvenšolske dejavnosti** (mladinski tisk, organizacija proslav, aktiv defektologov, knjižnica, učila, pionirska organizacija, komisija za poklicno usposabljanje, DNRO).

Učenci in učitelj tehničnega pouka so s požrtvovalnostjo pripomogli k adaptaciji delavnice tehničnega pouka. Šoli so prihranili 400.000 din. Nabavo strojev, orodja in opreme pa je omogočilo Društvo za pomoč DNRO in Zavod za zaposlovanje delavcev.

Zaradi pomanjkanja prostora nismo organizirali oddelka podaljšanega bivanja. Organizirali pa smo varstvo vozačev pred in po pouku.

V času od 9. do 15. 2. 1970 je 12 študentov PA iz Ljubljane smer ortopedagogika opravljalo učno prakso pod vodstvom Marjana Pančiča.

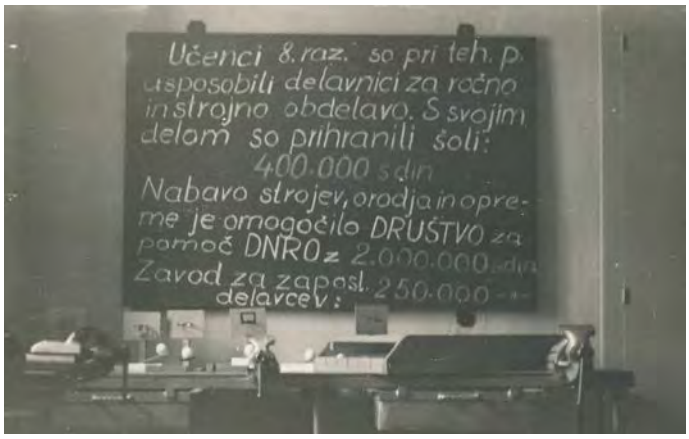

Poletne kolonije v Ankaranu se je udeležilo 12 učencev pod vodstvom Albina Štante, Milene Kozar in Leopolde Podgornik.

Na svetovno razstavo likovnih in tehničnih del v Londonu pod pokroviteljstvom kraljice Elizabete smo poslali tudi izdelke naših učencev. Učenec Igor Biteznik je prejel priznanje in denarno **nagrado kraljice Elizabete**.

Za dan pionirjev, 29. 9. 1969, smo razvili dragocen **pionirski prapor,** ki je bil izdelan v Obrtni delavnici v Ljubljani.

Po sinopsisu ravnatelja Franca Vodopivca in novinarja Sandija Sitarja smo posneli kratki **dokumentarni film "Ramo ob rami"** o poklicnem usposabljanju učencev na šoli in na delovni praksi.

17. 6. 1970 smo organizirali odmevno razstavo izdelkov naših učencev v avli Skupščine občine Nova Gorica. Ob tej priliki smo predvajali tudi film Ramo ob rami. Razstavo je obiskalo 1650 obiskovalcev, med njimi tudi Rudi Šimac in drugi pomembni predstavniki, tisk ter RTV. Mara Miklavič je prejela zlato značko in priznanje za dolgoletno delo in požrtvovalno delo z otroki.

1970/1971

Šolo je obiskovalo 133 učencev, 9 v SDU, razporejeni so bili v 13 oddelkov.

Na novo smo **odprli kombiniran dislocirani oddelek** 1. in 2. razreda v Dobrovem. Poučeval je defektolog Mirko Brulc, ki se je vozil z osebnim avtom iz Branika v Dobrovo.
Pridobili smo nekaj novih adaptiranih prostorov – zbornico, pisarno ravnatelja in računovodstvo.

Zaradi reševanja socialne problematike je bila poslana prošnja na občino za zaposlitev socialnega delavca na šoli, ki pa je bila zavrnjena.

Od tega leta dalje smo opustili delitev tehničnega pouka po spolu.

Na šoli smo nudili prakso dvanajstim študentom PA pod vodstvom Antona Kotarja.

Mirko Brulc je ustanovil **taborniški odred Rdeča vrtnica**.

Naša šola je organizirala III. RŠI POŠ Slovenije (Republiške športne igre posebnih šol Slovenije). To je bil velik praznik za šolo in manifestacija aktivnosti učiteljev za uveljavitev defektološke prakse v javnosti. Sodelovali so vidni delavci na športnem in političnem področju. Igre so zelo uspele in so doživele velik odmev v javnosti.

1971/1972

Pomembna sprememba v letošnjem šolskem letu je **uvedba petdnevnega delovnega tedna.**

"Prvič smo odprli skupino za delovno usposabljanje I. stopnje, ki vključuje zmerno prizadete otroke predšolske stopnje. Do te odločitve smo prišli na velik pritisk staršev prizadetih otrok, ki niso imeli kam vključiti svoje otroke. To skupino je prevzela ortopedagoginja Brulc Gabrijela, ki ima kot predizobrazbo vzgojiteljsko šolo in je prišla na našo šolo iz Bolnice za predšolsko invalidno mladino Stara Gora. (27. 3. 1972) Tu smo prehitevali zakonodajo, ker je življenje zahtevalo drugače."

V tem letu smo odprli oddelek podaljšanega bivanja, ki je bil namenjen zmerno duševno prizadetim otrokom, ki rabijo celodnevno obravnavo. To delo je prevzela Valerija Rojc, ortopedagoginja.

"Da smo lahko prišli na celodnevno obravnavo, smo morali uvesti poleg malice še kosilo. Kosilo smo pripravljali v šolski kuhinji pod težkimi pogoji. Kosilo so prejemali tudi učenci vozači iz oddaljenih krajev. Jedilnico smo preuredili iz odprtih arkad Lenassijeve stavbe tako, da smo odprtine zaprli s sedmimi okni."

"Stavba je izredno nefunkcionalna. Streha stalno pušča, prostori so slabo ogrevani, kuri se z drvmi, elektriko, plinom in oljem. Prostori so zakajeni, denarja za redno letno pleskanje učilnic ni.
Uredili smo šolsko igrišče in namestili različna zvirala in gugalnice. Zrak nam onesnažuje sosednji Kamnolom Solkan."

Ob prvi obletnici taborniškega odreda Rdeča vrtnica je **začelo izhajati glasilo**, ki ga je urejal Mirko Brulc.
Dislocirani oddelek v Brdih je prevzela Vera Velišček .

Šola je izvajala veliko število "izvenrazrednih dejavnosti": fotokrožek, prometna vzgoja, knjižnica, pionirska organizacija, podmladek Rdečega križa, društvo DNRO, telesno vzgojna dejavnost, proslave in prireditve, taborništvo, dramski krožek, mladinski tisk in pevski zbor.

V tem šolskem letu smo uvedli **mapni sistem tedenskih snovnih priprav in dnevne metodične priprave na pouk.** Vsak učitelj je vodil "pedagoško psihološka zapažanja" svojih učencev.

Prvič smo **zaposlili socialno delavko,** to je postala Katarina Mivšek.

Začeli smo uvajati proizvodno delo za SDU v sodelovanju z Vrtnarijo Lada v Šempetru.

1972/1973

V kroniki za to leto je zapisano, da smo zaradi večje racionalizacije in doseganja večje kvalitete pouka **uvedli predmetni pouk od 5. razreda dalje.**

"Tako smo pouk organizirali v smislu zasedbe tistih predmetov, za katere je učitelj kazal večje zanimanje in strokovnost."

"1. 6. 1973 je šola izdelala program razvoja, po katerem se postavlja pred ustanovitelja **zahteva po novogradnji šole.** Lokacija šole naj bi bila blizu avtobusne postaje, da bi učenci vozači, ki predstavljajo 70 do 80 %, čim bolj nemoteno in brez nevarnosti prihajali v šolo."

Na šoli je bilo 128 učencev in 18 učencev v skupinah za delovno usposabljanje.

V tem šolskem letu smo **načrtno začeli izdelovati individualne programe usposabljanja**, tako da so bili učenci predhodno pregledani s strani psihologa in pedopsihiatra in nato smo na strokovnem timu oblikovali individualni program.

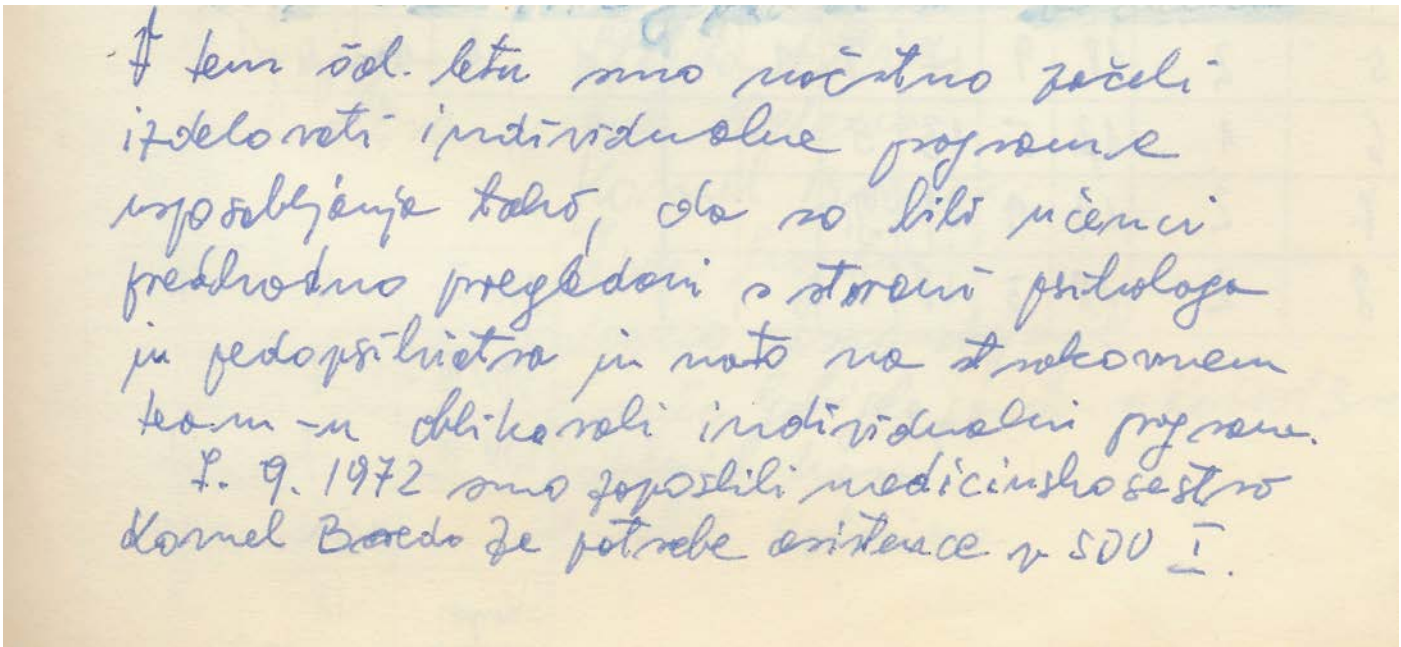
V tem šol. letu smo načrtno začeli izdelovati individualne programe usposabljanja tako, da so bili učenci predhodno pregledani s strani psihologa in pedopsihiatra in nato na strokovnem team-u oblikovali individualni program.
1. 9. 1972 smo zaposlili medicinsko sestro Kornel Boredo za potrebe asistence v SDU I.

1973/1974

Šolsko leto se je začelo brez večjih sprememb. Poučevalo je 17 defektologov in 2 učiteljici. Na šoli je bilo 147 učencev v 16 oddelkih. Zaposlen je bil tudi socialni delavec in pogodbeno po potrebi psiholog.

Ker nam je Zavod za šolstvo prepovedal uvajanje predmetnega pouka od 5. razreda dalje, smo v tem šolskem letu uvedli delno predmetni pouk za tehnični pouk, telesno vzgojo in gospodinjstvo in delno izobraževalne predmete v sedmem in osmem razredu.

Republiški inšpektor tovariš Milko Domijanko je 6. 12. 1973 opravil pregled v treh razredih. 12. 12. pa je hospitiral TV svetovalec ZŠ tovariš Stane Sluga.

Od novembra 1973 dalje smo **organizirali polproizvodno delo** za IV. skupino SDU. Delo je odstopilo podjetje Poligalant Volčja draga in ČGP Soča Šempeter. To naj bi bil zametek, osnova za eventualno delavnico pod posebnimi pogoji.

"Dne 29. 3. 1974 ob 13. uri je bilo protestno zborovanje pred Skupščino občine Nova Gorica v zvezi z italijansko noto z dne 11. 3. 1974, ki izraža pretenzijo po našem ozemlju. Zborovanja so se udeležili učenci višjih razredov in delavci šole."

Šola se je vključila v raziskovalni projekt Univerze v Ljubljani katedre za klinično psihologijo, ki ga je vodil prof. dr. Oto Petrovič. Projekt je primerjal uspešnost med mejnimi primeri in lažjo duševno prizadetimi učenci, ki so bili vključeni v POŠ. Projekt je zajemal učence 4. in 5. razredov.

1974/1975

V tem šolskem letu se je začel **uvajati nov učni načrt** in **modernizacija matematike**, ki je bila prilagojena učencem POŠ.

Ob koncu leta je bilo 111 učencev v 11 oddelkih, v treh oddelkih oddelkih SDU pa 21 učencev, skupaj 132 otrok.

Veliko upanje za rešitev težkih prostorskih pogojev je bila **uvedba samoprispevka** v Občini Nova Gorica. Vsi so se vključili v akcijo za uspeh referenduma, ta je bil 20. 4. in je tudi uspel.

Žarki upanja za streho

Učenci posebne osnovne šole v Solkanu se učijo v nekdanjih zaporih — Če se bodo občani odločili za samoprispevek, bo tudi ta šola v novi zgradbi

NOVA GORICA, 28. marca. Če se bo večina prebivalcev novogoriške občine na bližnjem referendumu odločila za uvedbo samoprispevka za gradnjo osnovnih šol in vrtcev do 1980. leta, potem bo tudi učencem posebne osnovne šole lažje.

Ti imajo sedaj vse prej kot primerne delovne pogoje v prostorih nekdanjih zaporov v Solkanu, v učilnice je posvetilo sonce, ki sedaj svojih žarkov ne pošlje v temne in zatohle prostore vse leto. Kaiti z dennrjem, ki ga bodo zbrali občani s samoprispevkom, če se bodo zanj seveda odločili, bodo do 1980. leta zgradili tudi novo posebno osnovno šolo v Novi Gorici.

Novogoriška posebna osnovna šola deluje v teh prostorih že dobrih deset let. Letos obiskuje to šolo, ki je popolna posebna osnovna šola 131 otrok, med njimi dvajset srednje prizadetih, ki se tu usposabljajo. Ti imajo v šoli urejeno tudi podaljšano bivanje. Otroci se vozijo v šolo iz 53 krajev novogoriške občine, kar predstavlja zanje še dodaten napor. Prostori, v katerih imajo učilnice, delavnice in drugo so tesni, slabo ogrevani, z nekaterih stropov pada omet.

»Predvsem bi rad poudaril, da zaradi neustreznih in premajhnih prostorov razen delavnice za tehnični pouk nobene druge delavnice nimamo urejene tako, kot bi morale biti glede na to, da ima šola predvsem namen usposabljati učence za poklic. Razen tega pa ne moremo zaposliti vseh strokovnjakov, ki bi jih potrebovali, ker nimajo kje delati. Zato nas psihiater in psiholog obiskujeta le občasno,« je med drugim povedal ravnatelj posebne osnovne šole Franc Vodopivec.

Povedal je še, da ljudje včasih kar ne morejo ali nočejo razumeti, da obiskujejo posebno osnovno šolo duševno normalni otroci, ki imajo manjše sposobnosti za učenje kot njihovi vrstniki v drugih osnovnih šolah. Učenci posebne osnovne šole nikakor niso duševni bolniki, kot menijo nekateri. Poudariti še velja, da ima posebna osnovna šola v Solkanu najboljšo kadrovsko zasedbo med tovrstnimi šolami v Sloveniji in da so temu primerni tudi šolski uspehi učencev. Z njihovim zaposlovanjem po končanem šolanju sploh nimajo težav, saj jih delovne organizacije zelo rade sprejemajo na delo. Učenci so dobro usposobljeni za delo. V šoli se dobro naučijo svojega bodočega poklica, razen tega pa si pridobijo potrebne delovne navade in delovno disciplino.

»Posebna osnovna šola ima poseben pomen in vlogo. Učenci, ki obiskujejo druge osnovne šole so deležni vzgo, je in pomoči še v srednjih ali visokih šolah, naše učence pa moramo pri nas dokončno usposobiti za nadaljnje življenje. Zato menim, da moramo tem otrokom posvetiti še posebno skrb. Vedeti namreč moramo, da bi bili, če ne bi obiskovali posebne osnovne šole, v življenju veliki revежi. Brez poklica, znanja. Postali in ostali bi socialni problemi družbe. Naša in podobne osnovne šole pa poskrbijo, da se usposobijo za normalno življenje in delo,« je povedal ravnatelj Franc Vodopivec.

BRANKO PODOBNIK

PRED REFERENDUMOM O UVEDBI SAMOPRISPEVKA ZA GRADITEV VZGOJNO VARSTVENIH IN ŠOLSKIH OBJEKTOV V NOVOGORIŠKI OBČINI

Posebna šola v bivših zaporih

V izredno neprimernih prostorih, kjer otroci nimajo niti dovolj sonca, se porajajo pod njihovimi rokami cela umetnine, ki so dobile priznanje tudi izven naših meja

Pravcati labirint je stavba, v kateri se je pred leti naselila v Solkanu posebna osnovna šola, kjer usposabljajo za življenje in delo otroke, ki v redni šoli niso uspeli fikrati s sovrstnika dojemati gradiva. Učilnica levo, desno, mimo dveh ali treh vrat, da prideš tja, kamor si se namenil. Razposajeni, izredno vljudni in simpatični otroci kar ne vedo, kako bi najbolje ustregli. Na vsakem koraku pozdrav, ki ga na večini osnovnih šol ne slišiš več: Zdravo.

Potreba po novi šoli je nedvomno cna izmed največjih v občini. Zaradi premajhnih prostorov ne morejo sprejeti vanjo vseh otrok, učence rednih osnovnih šol, ki pa bi nujno morali biti deležni intenzivnejšega individualnega pouka. Računajo, da je v novogoriški občini okoli 35 takih otrok, katerim družba doslej še ni omogočila, da bi se enakopravno vključevali v družbo z lastnim delom.

V enajstih oddelkih Posebne šole s utira pot v normalno življenje 111 otrok, še dvajset pa jih je v dveh oddelkih za delovno usposabljanje. To je sicer manj kot pred leti, ko jih je bilo vseh kar 143, vendar moramo prišteti še učence, ki bi morali najti mesto v šoli, pa ga ne morejo in slika bo popolnejša.

Nikakršnih pogojev ni, da bi sedanjo stavbo šole razširili. Za silo so si pomagali s preurejanjem posameznih bližnjih stanovanj, zasteklili so odprte arkade in tako imajo vsaj improvizirano jedilnico, kuhinjo pa kar v nekdanji zaporniški celici.

Kakšen absurd, nesmisel, žal grenka resnica, pred katero si ne smemo zakrivati oči: za zapore prostori niso bili primerni, za prizadete otroke pa so!

Da bi bile težave šole še večje, so učenci večinoma vozači. Kar iz 53 krajev v občini se vozijo vsak dan v Solkan, veliko med njimi jih mora čakati tudi uro, da se lahko mirno vsedejo na avtobus in se vrnejo v domači krog. Koliko pa čaka nevarnosti na cesti, ni treba posebej poudarjati. Za te in vse, ki želijo, so v šoli uredili dva oddelka podaljšanega bivanja, radi bi jih še več, vendar smo spet pri težavah s prostori. Zaradi velikega števila otrok morajo usposabljati in učiti v dveh izmenah.

Vsak učenec sedmega in osmega razreda Posebne šole je vključen v 14-dnevno prakso v delovnih organizacijah na tem območju, po posvetu s starši, strokovnjaki in primerjavi želja otrok pa jih tudi stalno

Novih nekdanjih učencev se je izredno dobro vključilo v delovni proces v šempetrski Iskri, na Vozilih, Meblu, mirenskem Cicibanu, Salonitu in drugod.

Otroci na tej šoli so lahko zgled ostalim, kako se zapolni prosti čas. Niso še dobro pomalicali, dežurni so vneto in previdno; da ne bi kaj počilo, pospravljali posodo, ko so že prosili svojo tovarišico, da bi lahko risali, sestavljali iz kock hiše, ki jih vidijo okoli svoje šole, bunkerje in podobno.

Delovne navade so izredne pri teh učencih. Lepi veženi prti, slike po stenah, rezbarije, vse dokazuje voljo in trud posameznikov, da so hoteli pokazati vse, kar zmorejo. Posebno ponosni so na mladega fanta, ki tako lepo riše, da so njegovo sliko poslali celo v London – vrnila se je z nagrado.

Na šoli je zelo razvita izvenšolska dejavnost, ki bi se lahko še zelo razvila, vendar ni možnosti. Z novo šolo, ki naj bi stala ob koncu Kidričeve ceste v Novi Gorici, si obetajo novih uspehov. Načrtov je veliko, iz samih otrok vznikajo, seveda tudi iz vrst učiteljev, žal so pred dejstvom – čakati na novo šolsko stavbo, ki je bila v načrtu že pred leti. Zataknilo se je pri sredstvih, uvedba samoprispevka pa bo prinesla svetlejše dni tudi solkanski Posebni šoli. Iz prostorov, v nekatere od njih še ni posijalo sonce, se bodo preselili v nove, svetlejše, večje, bolje urejene, s tem pa se bo spremenilo marsikaj tudi v splošnem stanju na tem področju v občini. V šolo bo moč sprejeti vse otroke, ki bi jo morali že sedaj obiskovati.

M. HOZIČ

PERGAR V GALERIJI MEBLO

V torek ob 18.30 bodo odprli v galeriji Meblo v Novi Gorici razstavo likovnih del Novogoričana Rudija Pergarja.

Avtor se tokrat prvič predstavlja s samostojno razstavo, na kateri bodo obiskovalci lahko videli 20 njegovih del – grafik. Razstava bo na voljo občinstvu za ogled do 19. aprila in to ob delavnikih med 8. in 19.

1975/1976

"Ob vpisu otrok v našo šolo ugotavljamo, da število otrok v procesu usposabljanja iz leta v leto upada in se povečuje število kategoriziranih otrok v osnovnih šolah."

V tri oddelke SDU je bilo vključenih 19 otrok, v 11 oddelkov šole pa so bili vpisani 104 učenci.

"V letošnjem letu se začne uporabljati **nov Pravilnik o ocenjevanju in napredovanju učencev osnovnih šol.** Po tem pravilniku učenec ne more dobiti negativne ocene iz vzgojnih predmetov. Ocene vzgojnih predmetov so MU, U, ZU, vedenje pa vzorno, primerno, manj primerno.

Tudi v naši šoli smo **uvedli redovalnico kot uradni dokument o napredovanju učencev.** V prvem razredu se v prvem polletju učencev ne oceni."

Petek, 7. maja 1976, je Posočje in Nova Gorica doživelo **hud potres** sedme stopnje po Merkaljevi lestvici. Stara Lenassijeva vila je bila poškodovana. Po vseh učilnicah so se pokazale razpoke v stenah, predvsem pa tam, kjer so dimniki. Od stropov je odpadel omet.

Dne 11. junija 1976 dopoldan se je ponovil močan potresni sunek. Vsi učenci in učitelji so zbežali iz šole. Od tedaj naprej se v tej stavbi ni več izvajal pouk. Šola je bila za pouk neuporabna in je veljala prepoved poučevanja v tej stavbi.

Da bi šolsko leto kolikor toliko uspešno zaključili, smo **pouk organizirali dislocirano** po krajih bivanja otrok.

Ob dnevu invalida, 1. aprila, smo poimenovali pionirski odred šole po Franu Erjavcu.

Letos smo **navezali strokovno sodelovanje s specialnimi ustanovami** v Goriški pokrajini v Italiji.

Julija 1976 je bil razglašen nov Zakon o usposabljanju in zaposlovanju invalidov. Opustilo se je naziv "posebna" kot izraz stigmatizacije. **Šolo smo preimenovali v Osnovno šolo s prilagojenim programom.**

Pomoč Posočju tudi iz BiH

BiH bo financirala graditev posebne šole v Novi Gorici

LJUBLJANA, 21. maja — Izvršni svet skupščine SR Slovenije je sprejel sporočilo predsednika izvršnega sveta SR BiH Milanka Renovice, da so razpravljali o ukrepih za odstranjevanje posledic potresa v Posočju in sprejeli predlog naj bi se tudi SR BiH udeležila medrepubliške solidarnostne akcije za pomoč prizadetim. BiH bo financirala graditev posebne osnovne šole za 200 učencev v Novi Gorici, ki so jo potresni sunki poškodovali, tako da popravilo ni možno.

1976/1977

V tem šolskem letu je bilo potrebno izvesti organizacijo dela v razmerah, ko je bila šolska stavba po potresu neuporabna. V njej je delovala le uprava šole.

V OŠ Solkan so gostovali oddelki SDU III, V in VI, PB I in II ter 1. razred.

V gasilskem domu so delovali 2., 3. in 4. razred. V OŠ Šempeter so imeli pouk učenci od 5. do 8. razreda, tam se je izvajal tudi tehnični pouk in telesna vzgoja. Šolo je skupaj obiskovalo 97 učencev v osnovni šoli in 18 v SDU.

"Naša šola je v oktobru organizirala posvetovanje o vključevanju lažje duševno prizadetih otrok v POŠ. Posvet je imel za cilj, da se razvrščene otroke vključi v POŠ, ne pa da ti ostajajo neobravnavani v osnovni šoli. Opazno je, da se vse manj otrok vključuje v POŠ."

Organizirali smo regijske aktive za posamezne razrede, na katerih smo usklajevali letne programe dela.

17. 12. 1976 je profesor Ante Kotar predaval defektologom Goriške regije v zbornici šole o opismenjevanju učencev POŠ.

Mladinci so izvedli **več delovnih akcij,** eno na potresnem področju v Posočju, drugo pa kot čistilno akcijo v Solkanu.

OO ZSMS Posebna osnovna šola Nova Gorica

19. 11. 1976 so mladinci te organizacije izvedli pohvale vredno delovno akcijo na potresnem področju v Posočju. Po svojih močeh so pomagali prizadetim občanom. Očistili so 5 etažnih hiš ter pomagali popravljati poljščine prizadetim vaščanom.

Akcija je bila dobro organizirana in je potekala po predvidenih načrtih, dijaki pa so veliko odnesli na moralno političnem področju.

V Solkanu so mladinci te OO ZSMS izvedli akcijo čiščenje okolja. Akcija je potekala okrog stare šole, tam je Solkan tudi najbolj onesnažen, kar pa verjetno ne daje zgleda šoli in učencem. Temeljito so očistili širšo okolico in odpadke sežgali. Za take akcije je potrebno veliko volje, saj se rezultati dela po nekaj dneh ne poznajo več.

Sodelovali smo na proslavi 8. marca v dvorani v Solkanu skupaj z učenci OŠ Solkan.

Za silvestrovo smo **ustanovili ŠŠD Kekec.** Mentor društva je postal Albin Štanta.

"Zavod za školsku izgradnju pri IS Bosne i Hercegovine nam je poslal štiri projekte z maketami za gradnjo nove šole. Težko se je bilo določiti, kateri projekt je lepši in bolj funkcionalen. Odločili smo se za **projekt, ki ga je izdelal inženir arhitekture Nikola Nešković iz Sarajeva."**

Na pritisk staršev zmerno duševno prizadetih otrok, da se njihove otroke sprejme v predšolsko obravnavo, smo se odločili, da v drugem polletju **sistematiziramo delovno mesto mobilne ortopedagoške službe.** Vodila jo je Milojka Srebrnič Györfi.

1977/1978

“Ustanovili smo strokovni tim, ki vključuje interdisciplinarni pristop pri obravnavi zahtevnejših primerov prizadetosti otrok. Tim vodi psiholog Kodelja Ivan. Pobudo za obravnavo otroka na strokovnem timu da strokovni delavec, ki za to čuti potrebo, ker sam ni kos pri odpravi ali ublažitvi motnje pri otroku.”

Pouk je potekal v dislociranih oddelkih (OŠ Solkan, gasilski dom, Zdravstvena šola v Šempetru, Glasbena šola Šempeter).

Kolektiv je bil razbit na posamezne enote. Delo je bilo težko. Konference so potekale po krajih delovanja posameznih oddelkov. Uprava in strokovne službe pa so prostore imeli še vedno v stari šoli v Solkanu.

Pripravljalna dela za gradnjo nove šole so se začela avgusta 1977. Gradnjo šole je prevzelo gradbeno podjetje Šipad iz Zvornika. Delavci so delali od jutra do večera, sedem dni v tednu, spali so v bivalnih prikolicah. Delo je potekalo izredno hitro. Tudi krajani so bili presenečeni nad hitrostjo gradnje objekta. Svetel trenutek za učence in delavce šole je bil **17. marec 1978.**

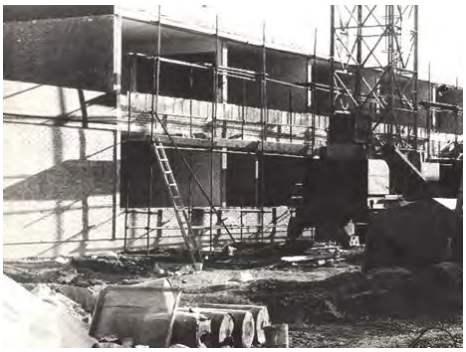

MALA ANKETA

Prijazen sprejem

»Lepo so nas sprejeli,« pravijo gradbinci iz BiH, ki pomagajo Novogoričanom po potresu

NOVA GORICA, 11. okt. — Novogoriška posebna osnovna šola je bila ob lanskih potresih tako hudo poškodovana, da so se morali učenci iz nje izseliti in sedaj »gostujejo« na štirih krajih. A že februarja prihodnje leto se bodo učenci novogoriške posebne osnovne šole preselili v novo, sodobno opremljeno šolo. Delovni ljudje SR BiH bodo šolo, ki bo z opremo vred veljala okrog 20 milijonov dinarjev, gradilo pa jo delavci sarajevske delovne organizacije »Šipad«, poklonila Novi Gorici kot svojo pomoč pri odpravljanju potresne škode. In kako so delavci iz Bosne »sprejeli« Novo Gorico in Novogoričane? In kako so hili »sprejeti« oni v Novi Gorici?

ARIF HALILOVIĆ, kvalificiran armirarec: »Lepo je tu pri vas v Novi Gorici. Malo je tako lepih mest v Jugoslaviji kot je vaše najmlajše slovensko mestece. Eno samo težavo imamo mi, ki smo prišli iz BiH. Jezika ne razumemo pa se z nekaterimi, zlasti trgovci, težko razumevamo.«

OMER HRNIĆ, tesar: »Všeč mi je, da nas predstavniki občine in družbenopolitičnih organizacij večkrat obiščejo in nas povprašajo, če imamo kakšne težave, da bi nam jih pomagali reševati. Ljudje pravijo, da hitro gradimo. Meni se to ne zdi nič posebnega, saj mi, ne da bi se hvalil, gradimo vedno hitro.«

HAKIJA OSMANOVIĆ, mešalec betona: »Lepo mi je pri srcu, ko vidim, da mi sedaj pomagamo Novi Gorici. Prijetno je, če veš, da boš jutri, če bo potrebno, sam deležen enake pomoči. Navdušen sem nad lepim mestom, predvsem pa nad prijaznostjo in delavnostjo domačinov, ki so nas lepo sprejeli.«

VINKO CVETINOVIĆ, delavec: »Od junija dalje sem v Novi Gorici, vendar sem tako, kot drugi, že trikrat obiskal domače. Ko se zbere več prostih ur, izkoristimo to za nekajdnevni »dopust« doma. Sicer pa tudi meni, tako kot drugim, tu ni dolgčas. Tako smo se navadili na tukajšnje življenje, kot da bi bili tu že leta.«

NURIF JUKIĆ, mešalec betona: »Prvič sem v Sloveniji pa še zraven meje. Spoznal sem novo življenje. Predvsem pa nove ljudi. Pomislite, nekateri nas vabijo kar domov. Čisto po pravici povem, da mi bo, ko bom odšel iz Nove Gorice, dolgčas po lepem mestu in prijaznih prebivalcih.«

BRANKO PODOBNIK

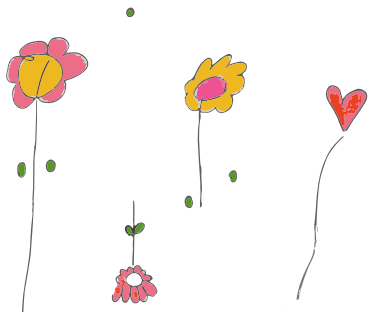

Na otvoritvi novih modernih prostorov šole, ki jo je v celoti financirala bratska republika Bosna in Hercegovina, je šola **dobila ime Osnovna šola Kozara.**

Otvoritve se je udeležilo več kot 3000 udeležencev. To je bil velik praznik ne samo za šolo ampak tudi za Občino Nova Gorica. Nastopili so učenci naše šole, učenci osnovnih šol Solkan, Šempeter, Milojke Štrukelj, godba na pihala in glasbena šola. Predsednik Skupščine občine Nova Gorica Jože Šušmelj se je zahvalil delovnim ljudem in občanom SR Bosne in Hercegovine.

Šolo je prevzel v uporabo ravnatelj Franc Vodopivec in se v svojem nagovoru zahvalil vsem izvajalcem, arhitektu, predstavnikom oblasti in strok.

"V knjigo vtisov so se vpisali številni obiskovalci. **Vse je prevzela radost in navdušenje nad dosežki bratstva in enotnosti med jugoslovanskimi narodi."**

20. 3. 1978 se je začel pouk v novih prostorih.

V januarju 1978 smo sklenili **pogodbo o kooperaciji s podjetjem** Poligalant Volčja Draga za sestavljanje in pakiranje igrač kot začetek dela delavnice pod posebnimi pogoji. Delavnica je začela s polnim delom, ko so se preselili v nove prostore.

Končno so se normalizirali pogoji za delo.

Reorganizacija oddelkov delovnega usposabljanja je nastala na osnovi novega načina napredovanja učencev. Po Zakonu o usposabljanju oseb smo od dosedanjih šestih razvojnih stopenj **prešli na tri razvojne stopnje**. Delavnica pod posebnimi pogoji je delovala v okviru SDU III. b, ker ni bila registrirana kot delavnica.

Ob otvoritvi nove šole smo v oddelek delavnice vključili tudi učence, ki so že zaključili usposabljanje, in so bili v času gradnje nove šole doma.
Na željo staršev in na njihov pritisk smo za učence z zmerno duševno prizadetostjo v tem letu organizirali varstvo tudi po končanem pouku do 15. julija.

Z vselitvijo v novo šolo smo **uvedli 42-urni delovnik** za vse delavce šole, kot je to zahteval Zakon o združenem delu. Pedagoški delavci so mesečno obračunavali svoje delo na normativ 42 ur tedensko.

V tem letu smo **zaposlili psihologa,** tako je **imela šola popoln strokovni tim**, ki so ga sestavljali: socialni delavec, logoped in psiholog.

Zunanji sodelavci pa so bili pedopsihiater, zdravnik medicine dela, zdravnik pediater in industrijski psiholog.

Na šoli je bila organizirana Pionirska hranilnica.

"Močno se je odpiralo vprašanje integracije otrok v osnovne šole. Na posvetovanju o tem vprašanju je s koreferatom v Opatiji sodeloval Franc Vodopivec. Zavzeli so stališče, da zgolj fizična integracija ne pomeni ustrezne obravnave otrok."

Nabavili smo osebni avto Zastava 750 za potrebe mobilne službe, ki jo je vodila Milojka Srebrnič. Denar je zagotovil TIS Nova Gorica.

Psiholog Ivan Kodelja in logopedinja Andrejina Jerončič sta **nudila strokovno pomoč slovenskim otrokom v zamejstvu** in sicer v OŠ Sovodnje, OŠ Vrh in OŠ Rupa.

1978/1979

Šolsko leto 1978/79 se je v kroniko zapisalo kot leto brez večjih pretresov.
Zaposlili smo nove delavce.

V tem šolskem letu smo izdali **prvo šolsko glasilo z nazivom Kozara.**

25. 10. 1978 nas je obiskala skupina pedopsihiatrov iz Ljubljane.

26. 10. 1978 nas je obiskala delegacija iz OŠ iz Tuzle, Gradišča ob Soči v Italiji, ZSM Slovenije in drugi.

30. avgusta sta nas obiskala zakonca Aaron in Luise Birgman, rektor in profesor sociološke fakultete v državi New York, ona pa učiteljica mnogostransko prizadetih otrok. V pismu, ki sta ga poslala po vrnitvi v New York, sta izrazila **"Taki učitelji so sol sveta".**

Osnovna **organizacija sindikata** naše šole je za svoje delo **prejela srebrni znak** Zveze sindikatov Slovenije.

Skupaj je šolo obiskovala 93 učencev v šoli in 26 v SDU.

1979/1980

24. 11. 1979 je bila v Ljubljani konferenca Društva defektologov Slovenije, na kateri je bil sprejet sklep, da ravnatelj Franc Vodopivec poda **referat na kongresu Društva defektologov v Sarajevu v imenu Društva defektologov Slovenije. Tema referata je bila integracija prizadetih otrok v okviru osnovnošolskega sistema vzgoje in izobraževanja.**

Zdravstveni dom Nova Gorica je 3. maja 1980 odprl v šoli **šolsko zobno ambulanto.** Na šoli je bila v okviru Združenega zdravstvenega doma Nova Gorica še **ambulanta za motnje v razvoju, fizioterapija** in materinska šola.
Organizirali smo 12. republiške športne igre posebnih

osnovnih šol RŠI POŠ, v tem sklopu smo izdali tri številke biltena.

Pedagoški inštitut iz Ljubljane je poslal anketo po šolah v Sloveniji, s katero je skušal pripeljati oblast do tega, da bi posebno šolstvo v Sloveniji ukinili. Na to anketo je šola pripravila odgovor, s katerim je zavrnila način sugestivnih vprašanj, ki skušajo pripeljati anketiranca v zaželeni odgovor. Naš odgovor so podprle vse organizacije za usposabljanje Goriške regije.

21. 1. 1980 smo poslali pismo tovarišu Titu v Klinični center Ljubljana z željo za čimprejšnje okrevanje.

5. maja smo imeli sejo strokovnega zbora ob smrti tovariša Tita, na kateri smo se dogovorili o učno vzgojnih aktivnostih v času žalovanja.

7. 6. 1980 nas je obiskala tovarišica Poljanškova, sekretarka sekretariata za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije.

30. 10. 1979 nas je obiskala delegacija iz Švedske. Navdušeni so bili nad delom šole. Tudi druga delegacija, ki nas je obiskala 10. 10., je bila enako navdušena nad delom in pogoji za učence.

Obiskala nas je še delegacija iz ZR Nemčije. Obiskal nas je Branko Babič in nam v spomin podaril svojo knjigo.

Obiskala nas je številna delegacija iz Zvornika v BIH.
Obiskali pa so nas tudi številni strokovni delavci iz vse Slovenije.

Delavnico smo obogatili z nabavo novih modernih obdelovalnih strojev.
V tem letu smo organizirali uspešen dan odprtih vrat šole.

Vseh učencev na šoli je bilo 86, v SDU 17.

1980/1981

Pouk smo začeli 1. septembra brez posebnih sprememb. Zaradi večjega prihoda učencev v 1. razred med šolskim letom smo v drugem polletju **1. razred delili na dve paralelki.**

Šola je imela pester nabor izvenšolskih dejavnosti.
Januarja 1981 je bil sprejet novi statut šole.

Novembra 1980 je bil **defektološki simpozij v Beogradu**.

Za Slovenijo je podal poročilo tovariš Franc Vodopivec.

Učenci naše šole so se vsako leto vključevali v občinsko tekmovanje v prometni vzgoji Kaj veš o prometu. Pomemben cilj je bila socialna integracija otrok. Naša šola je v orientacijskem pohodu na srečanju pionirjev prometnikov dosegla tretje mesto.

Boljši v teoriji

Na tekmovanju osnovnošolcev novogoriške občine »Kaj veš o prometu« zmagali čepovanska in novogoriška šola, na orientacijskem pohodu pionirjev prometnikov pa prvi Kanalci.

(kd) — Na solkanski osnovni šoli je bilo konec tedna prvenstvo osnovnih šol novogoriške občine o prometu ter srečanje pionirjev — prometnikov. Tekmovanja »Kaj veš o prometu« se je udeležilo 11 od 13 (ni bilo Šempascev in Mirencev) osnovnih šol, na srečanju pionirjev prometnikov pa so sodelovali učenci le 8 šol. Zakaj nekaterih ni bilo? Izgovori, da zaradi objektivnih okoliščin, niso prepričljivi. Resnica je verjetno v tem, da na teh šolah prometni vzgoji posvečajo prejmalo pozornosti. Sicer pa so nastopajoči pokazali napredek v znanju cestno prometnih predpisov, zlasti v teoretičnem delu, medtem ko bi v praktični vožnji lahko bili boljši.

V kategoriji učencev 5. in 6. razredov je v tekmovanju »Kaj veš o prometu« ekipno zmagala osnovna šola Čepovan, pred OŠ Kozara in OŠ Milojka Štrukelj iz Nove Gorice. Prvo mesto med posamezniki je osvojil Aleš Doljak (OŠ Kozara), drugi je bil Ivan Pavlin (OŠ Milojke Štrukelj), tretja Helena Podgornik (OŠ Čepovan). V kategoriji starejših učencev 7. in 8. razredov, je ekipno zmagala OŠ Milojke Štrukelj pred Čepovanom in Solkanom. Novogoriška šola bo zastopala občino na republiškem tekmovanju 26. aprila v Ptuju. Zmagovalec med posamezniki v tej kategoriji Uroš Arh (OŠ Milojka Štrukelj) bo prav tako nastopil na republiškem prvenstvu. Drugi med posamezniki je bil Aleš Mišigoj (Dobrovo), tretji pa Marjan Rejc (Dornberk).

V orientacijskem pohodu na srečanju pionirjev prometnikov je zmagala kanalska šola pred Dobrovim in Kozaro.

Z občinskega tekmovanja osnovnošolcev Kaj veš o prometu, ki je bilo v soboto v Novi Gorici.

Obiskale so nas delegacije iz Novega Sada, Murske Sobote, delegacija specialnih pedagogov iz Zagreba, delegacija občine in šole iz Sovodenj in Ronk (Italija). Nad delom so bili navdušeni in so si želeli nadaljnjega sodelovanja. Delegacija iz Ronk nam je podelila plaketo Občine Ronki.

9. marca 1981 je bila **slavnostna otvoritev fizioterapevtske ambulante** za potrebe naših otrok in potreb osnovne šole v eni izmed učilnic. V istem prostoru je delovala tudi materinska šola.

Taborniki Rdeče vrtnice so izvedli taborjenje. Socialna integracija naših učencev je bila uspešna.

Obiskala nas je pisateljica Kristina Brenkova.

1981/1982

V tem šolskem letu smo na osnovi sklepa strokovnega zbora prešli na **predmetni pouk** od 5. do 8. razreda.

27. novembra za čas praznovanja dneva republike je **šola praznovala 20. letnico svojega obstoja.**

"Ukinjeni so bili osebni listi učencev in **uvedeni enotni matični listi za učence**, kot jih imajo osnovne šole v izogib stigmatizaciji otrok na usposabljanju."

Med zimskimi počitnicami ni bilo organiziranega izobraževanja za učitelje, zaradi prepovedi ogrevanja prostorov s kurilnim oljem. Bila je huda gospodarska kriza. V pisarne smo namestili električne peči.

Varstvo otrok v oddelkih SDU je bilo podaljšano do 15. junija.

Omogočili smo enotedensko pedagoško prakso za dijakinji družboslovne usmeritve. Delavci so se udeležili sindikalnega izleta v Makedonijo.

10. 9. 1981 je bila formalno ustanovljena Delavnica pod posebnimi pogoji v okviru Centra za socialno delo Nova Gorica. Iz šolskih prostorov se je preselila v namensko odkupljeno stavbo v Solkanu.

Ponovno smo gostili delegacije iz Centra vzgoje in izobraževanja iz Zagreba, skupino udeleženk samoupravnega sporazuma za KS Slovenije, občinsko delegacijo iz Staranzana (Italija).

Obiskal nas je igralec Slovenskega gledališča iz Trsta tovariš Stane Raztresen.

1982/1983

Pedagoška svetovalka Marija Šemrl je zahtevala ponovno vrnitev na razredni pouk, zato smo v drugem polletju spremenili organizacijo dela. Predmetni pouk je bilo dovoljeno izvajati le v sedmem in osmem razredu.

Spor zaradi predmetnega pouka je bil obravnavan na izredni seji strokovnega zbora, kjer sta sodelovala tudi predstojnik ZŠOE Nova Gorica Elizej Prinčič in svetovalka Jožа Ferjančič.

20. maja 1983 je bila v prostorih šole odprta Ambulanta za motnje v razvoju. Istočasno je bil organiziran tudi simpozij zdravstvenih delavcev (pediatrov in pedopsihiatrov o obravnavi otrok z motnjami v razvoju).

Delavci so se udeležili strokovne ekskurzije v Tuzli. Tam smo predstavili naš koncept usposabljanja otrok.
Tudi v tem šolskem letu so se na šoli vrstili različni obiskovalci: učiteljiščniki iz Trsta, skupina socialnih delavcev iz Istre (Pula).

Ob peti obletnici nove šole smo izvedli bogato proslavo z dnevom odprte šole. Krajani, starši in strokovni delavci so si ogledali, kako poteka neposredno pouk in usposabljanje otrok na šoli.

Obiskali so nas tudi strokovni delavci iz specialne osnovne šole iz Tuzle. Po strokovnem delu smo izvedli tudi družabno srečanje, saj je zabavni program tudi oblika utrjevanja medsebojnih vezi.

Proslavili so obletnico odprtja šole

Dan odprte šole pri osnovni šoli Kozara v Novi Gorici pomeni primer sodelovanja in povezovanja

17. marec je dan, ko učitelji in učenci osnovne šole s prilagojenim predmetnikom in učnim načrtom Kozara iz Nove Gorice praznujejo svoj praznik. Tega dne pred štirimi leti je bila namreč ta šola slovesno odprta, potem ko so jo zgradili iz solidarnostnih sredstev za odpravljanje posledic potresa, katera so zbrali prebivalci republike Bosne in Hercegovine. Ta dan ponavadi izkoristijo za odprti dan šole, ko v šolo povabijo starše svojih učencev, predstavnike delovnih organizacij in druge občane, dajo pa mu tudi vzgojni in socialni smoter, da sledijo procesu razvijanja otrokove osebnosti in pripadnosti samoupravni socialistični skupnosti jugoslovanskih narodov.

Tako je bilo tudi ob letošnjem praznovanju. Poleg številnih gostov so se učenci še posebej razveselili svojih sovrstnikov z vseh treh novogoriških osnovnih šol.

Najprej so vsi skupaj prisluhnili interni radijski šoli, ki je govorila o herojski bitki na Kozari, nato so sledile pesmi in recitacije — z enim in drugim je bil ponovno dodan kamenček k mozaiku bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti. Osrednji del proslavljanja pa je pomenil slikarski extempore na temo »Moje okolje, dom, šola in Kozara«. Najboljša nastala dela so po kulturnem programu tudi nagradili.

Ob tem praznovanju se je še enkrat (kot že tolikokrat doslej) pokazala povezanost in sodelovanje učencev vseh novogoriških osnovnih šol, kar je precejšnja zasluga vodstev teh šol, ker s polnim razumevanjem redno in zavzeto iščejo vedno nove oblike za sodelovanje in povezovanje. S proslave so poslali tudi pismo izvršnemu svetu SR Bosne in Hercegovine, v katerem so sporočili svojo hvaležnost vsem občanom te bratske socialistične republike, ki so v popotresni obnovi prispevali sredstva za novo šolo.

FRANC VODOPIVEC

Izvedeni so bili tudi **zaključni izleti** za vse učence. Učenci od 1. do 4. razreda so obiskali Cerkno in Bolnico Franjo, učenci 5. razreda Živalski vrt v Ljubljani, učenci od 6. do 8. razreda pa Logarsko dolino.

1983/1984

Še vedno je potekala polemika o upravičenosti defektološkega dodatka pri plačah delavcev, ki neposredno delajo s prizadetimi učenci. Prav tako je tekla **polemika o integraciji otrok** v osnovne šole.

Obiskali so nas: delegacija pedagoškega Inštituta iz Münchna, učitelji iz Gorice (Italija), delavci predšolskih ustanov iz Srbije, delegacija Srednje šole iz San Vendemiana (Italija).

Na šoli je bila izvedena pedagoška praksa študentov s PA.

V večnamenskem prostoru je bila odmevna gledališka predstava Gledališča Romov iz Skopja v okviru Goriških srečanj.

V prvem polletju je bila **zgrajena nova dovozna pot,** ki jo je financirala občinska izobraževalna skupnost.

1984/1985

V okviru primorskih srečanj sta bili v šoli predstavi Strah in pogum ter Ana.

Obiskali so nas: Komisija Evropske gospodarske skupnosti za pedagoška vprašanja, zdravstvena in socialna delegacija iz sosednje Italije, člani Sveta socialnega skrbstva Slovenije.

V okviru tabornikov Rdeča vrtnica je bil izveden obrambni dan.

Ravnatelj Franc Vodopivec je dobil zlato plaketo Zveze sindikatov Slovenije.

1985/1986

Prvič so v kroniki zapisani vodje aktivov. 17. marca 1986 smo organizirali izjemno uspešno **proslavo 25. letnice obstoja osnovne šole** s prilagojenim programom v Novi Gorici, ki so se ga udeležili vidni družbeno politični delavci Občine Nova Gorica, starši učencev, gosti iz Tuzle, strokovni sodelavci šole in drugi.

Ob 25. letnici šole so bila podeljena priznanja na pergamentnem papirju delavcem šole in zunanjim sodelavcem Mari Miklavič, Francu Vodopivcu, doc. dr. Antonu Prijatelju, specialni osnovni šoli Kosta Popov iz Tuzle, Normi Bizjak, Andreju Frančeškinu in pedopsihiatrinji Sabini Bertoncelj.

Obiskali so nas: velika skupina duhovnikov iz Občine Nova Gorica, sodelavci sklada Čuk iz Trsta, skupina strokovnih delavcev Pedopsihiatrične klinike iz Ljubljane, skupina strokovnih delavcev iz Bolnice Valdoltra.

V avli šole je bila izvedena gledališka predstava gledališča iz Ingolstadta. Sodelovali smo na razstavi obrti, ki je bila v avli Občine Nova Gorica. V prostorih šole je bila velika razstava in prodaja ptic.

V »Kozari« delo za vse učence

V novi novogoriški osnovni šoli za lažje prizadete otroke so uvedli skupinsko delo in vanj vključili pedagoške, zdravstvene in druge strokovne delavce

NOVA GORICA, 19. marca 86 Na ta dan pred osmimi leti so se učenci, pedagoški in drugi delavci novogoriške osnovne šole s prilagojenim učnim programom za lažje duševno prizadete otroke vselili v nove, sodobno urejene prostore. Tako se je začelo tudi novo obdobje v delovanju te šole, ki zdaj praznuje 25. obletnico ustanovitve.

Za novo šolo je takrat prispevala denar republika Bosna in Hercegovina kot pomoč za obnovo po potresu v Posočju pred desetletjem. Šola odtlej nosi ime Kozara. Vse do vselitve v novo zgradbo pa so se na šoli srečevali s številnimi težavami, ki so bile pravzaprav posledica za zahtevno vzgojno-izobraževalno delo neprimernih prostorov.

Ko so šolo ustanovili pred četrt stoletja kot posebno osnovno šolo, najprej le z enim oddelkom, za izobraževanje in delovno usposabljanje lažje duševno prizadetih otrok, zanjo ni bilo prostorov. Tudi potem, ko so oblikovali popolno osemletno šolo za prizadete otroke, ni bilo denarja za načrtovano gradnjo. Po potresu leta 1976 so morali učenci in pedagogi zapustiti zasilne, takrat poškodovane prostore in »gostovali« so v Šempetru pri Gorici, Solkanu in Novi Gorici.

Šele nova šola je torej omogočila pedagoškim in drugim strokovnim delavcem, da so učinkovito lahko uresničili zamisel o skupinskem delu v vzgojno-izobraževalnem procesu za lažje duševno prizadete otroke. V skupinsko delo so namreč v zadnjem obdobju vključili pedagoške, zdravstvene in druge strokovne delavce. Poleg 18 specialnih pedagogov spremljajo in usmerjajo psihofizični razvoj učencev tudi zunanji sodelavci, med njimi zdravnik specialist medicine dela, psiholog, pedopsihiater, šolski zdravnik, fizioterapevt in drugi. To pa pomeni ne le celovit vzgojnoizobraževalni proces za prizadete otroke, temveč, kot poudarja ravnatelj osnovne šole Kozara Franc Vodopivec, specialno pedagoško terapijo s celovitim strokovnim in metodološkim pristopom.

Med najpomembnejšimi uspehi šole pa je zagotovo ta, da so doslej za vse učence, ki so končali šolanje, našli primerno delovno mesto, kar je seveda tudi dokaz tesnega sodelovanja pedagoških delavcev na šoli z novogoriškimi delovnimi organizacijami.

SLAVICA CRNICA

križanke, humor

● V osnovno šolo Kozara je letos vključenih 92 lažje duševno prizadetih in 20 zmerno prizadetih otrok. Poleg devetih oddelkov osnovne šole imajo še tri oddelke podaljšanega bivanja in tri oddelke celodnevnega delovnega usposabljanja. Seveda pa je delo pedagoških in drugih strokovnih delavcev še bolj zahtevno, ker morajo skoraj za vsakega učenca oblikovati poseben program glede na njegovo razvojno stopnjo in psihofizične motnje.

Profesorica Božidara Kremžar iz PA je imela predavanje za delavce šole. Izveden je bil obrambni dan šole. Sodelovali smo na Področnih športnih igrah v Tolminu. Na naši šoli smo gostili Naravoslovni šolski center, ki je

imel pouk gospodinjstva v učilnici naše šole. Pred stavbo Občine Nova Gorica so učenci naše šole enakovredno demonstrirali svoje znanje v praktičnih veščinah: tkanje na ročnih statvah, prikaz izdelkov, ki so jih naredili pri tehničnem pouku, demonstriranje oblikovanja gline.

Na naši šoli so se srečali učenci prvih razredov mesta Nova Gorica.

Franc Vodopivec je pripravil prispevek o izvajanju delovne prakse učencev 7. in 8. razreda OŠ s prilagojenim programom.

1986/1987

V začetku septembra smo izvedli šolo v naravi za učence petega in šestega razreda.

16. januarja 1987 ni bilo pouka zaradi slabih vremenskih razmer (sneženje, mraz in burja). V tem letu smo sprejeli srednjeročni plan razvoja šole. Imeli smo en bazenski aktiv defektologov, kjer smo obravnavali usklajevanje podrobnih učnih načrtov.

V okviru proizvodnega dela so se učenci 7. in 8. razredov in učitelji udeležili trgatve v Oseku.

Učenci SDU I. in II. so se povezovali z otroki VVO M. Ribičič Nova Gorica v smislu iskanja normalizacije socialnega okolja. Učitelji so obiskali Plečnikovo razstavo v Ljubljani in rojstni kraj Primoža Trubarja.

Pionirska organizacija je aktivno sodelovala pri zbiranju starega papirja.

Šola je prejela visoko občinsko priznanje za dosežene uspehe na področju usposabljanja lažje in zmerno prizadetih otrok. Priznanje je šoli podelil predsednik občine Danilo Bašin.

Ponovno so nas obiskali duhovniki občine Nova Gorica.

Zavarovalnica Triglav enota Nova Gorica je šoli podelila priznanje za sodelovanje.

1987/1988

V tem šolskem letu se je **začela prenova učno-vzgojnih programov osnovnih šol s prilagojenim programom v Sloveniji** za 1., 2. in 3. razred.

Na novo se uvedejo dejavnosti šole: kulturni in naravoslovni dnevi, proizvodno in družbeno potrebno delo za vse razrede šole.

4 športni dnevi
1 obrambni dan
2 kulturna dneva za 1. in 2. razred
3 kulturni dnevi od 3. do 8. razreda
3 naravoslovni dnevi od 1. do 7. razreda
2 naravoslovna dneva za 8. razred
3 dnevi proizvodnega in družbeno koristnega dela

Učitelji so se udeležili izobraževanja za uvajanje prenove programov. Zavod za šolstvo SRS enota Ljubljana **je izdelal vzorec za izdelavo individualnih programov.**

Prispela je Kurirčkova pošta, ki smo jo odnesli na OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica. Šola v naravi je bila izvedena na Debelem rtiču za učence 4. in 5. razreda. Ob koncu leta je bil za delavce organiziran izlet na Brione. Obiskali so nas učitelji vzgojnega zavoda iz Planine pri Rakeku.

1988/1989

V tem šolskem letu smo začeli s prenovo programa za 4. razred.

Stik s fantazijo je bil naslov razstave izdelkov v Gorici (Italija), na kateri so sodelovali tudi učenci naše šole.

V Domžalah je bil posvet o avtističnem otroku, naša šola je sodelovala s prikazom videoposnetka o življenju avtističnega otroka skozi obravnavo enega dne.

Kot vsako leto je tudi letos otroke obiskal Dedek Mraz.

Neda Filipič se je udeležila kongresa defektologov v Budvi.

Na strokovnem zboru šole se je začela razprava o nadaljnji usmeritvi šole v rehabilitacijski center, ki bo zadovoljil potrebe velike večine otrok motenih v razvoju.

Izobraževalna skupnost je namenila dodatna sredstva za nabavo učbenikov.

Odobrena so bila sredstva za individualno dvomesečno obravnavo učenca, ki je bil begavec iz vzgojnega zavoda. Na ta način smo ga uspeli vključiti v šolsko obravnavo.

1989/1990

V tem šolskem letu se je začela prenova programa za 5. razred.

Naši defektologi so se udeležili srečanja defektologov Slovenije v Črni na Koroškem.

S 1. oktobrom smo **zaposlili asistentko za pomoč pri delu v 1. razredu.** Opravljala je delo pri obravnavi otrok s kombiniranimi motnjami, predvsem s telesno prizadetimi otroki. V tem pogledu je treba priznati, da je imela izobraževalna skupnost veliko razumevanja za to področje dela.

Ob proslavi praznovanja dneva republike so sprejeli pionirje v pionirsko organizacijo. Proslava je bila zelo dobro pripravljena. Sodelovala je tudi OŠ IX. korpusa NOVJ Nova Gorica. Na proslavo so bili povabljeni novinarji, Zavod za šolstvo, predstavniki izobraževalne skupnosti in predstavniki podjetja Primex, ki je ob tej priliki podaril šoli velik televizor Seleco. V mesecu maju smo izvedli obrambni dan brez vojaških vsebin. Vsebina je zajela pohod, osvajanje taborniških veščin, aktivnosti foto krožka, spoznavanje zdravilnih rastlin.

"Sprejet je bil sklep, da taborniško organizacijo Rdeča vrtnica izbrišemo iz registra društev tabornikov Slovenije, ker naši učenci niso v stanju sodelovati na akcijah tabornikov."

Strokovni zbor šole se je odločil, da bo **s strokovnim prispevkom sodeloval na srečanju defektologov v okviru Alpe-Jadran.** Ravnatelj se je udeležil seminarja za ravnatelje v Topolšici, kjer je bila glavna tema integracija. To vprašanje je bilo aktualno tudi na srečanju Alpe-Jadran. Društvo defektologov Slovenije je zaprosilo ravnatelja, da bi na tem srečanju sodeloval.

"Izraz prizadetost se zamenja s pojmom motnja, ker bolj poudarja razvojni proces.

Glede na sodoben koncept domicilnega načina usposabljanja otrok smo se odločili, da odpremo oddelek za cerebralno paralizo, če bodo izpolnjeni ustrezni pogoji. Zato se je zavzemalo tudi Društvo za cerebralno paralizo, ko je šlo v nove prostore AMR."

"V knjižnici OŠ Kozara se je odvijal **posvet o vključevanju otrok** z več motnjami v proces usposabljanja na OŠ Kozara ter o problematiki odpiranja delavnice za lažje DPO, ki so nezaposljivi pod normalnimi pogoji. Kazala se je vse večja potreba po visokošolskem študiju za DPO FIBO (iz naše šole aproksimativno se prijavi 5 defektologov), težava je sprejem oseb s telesnim hendikepom."

1990/1991

V tem letu smo tudi v 8. razredu imeli razredni pouk. Izveden je bil povratni obisk v San Vendemianu skupaj z učitelji OŠ IX. korpus NOVJ Nova Gorica in Zavodom za šolstvo OE Nova Gorica.

Ravnatelj šole Franc Vodopivec se je udeležil **tridnevnega seminarja v Opatiji.** Za šolo je bila pomembna **tema o integraciji razvojno motenih otrok.**

"Učitelj naj bo svoboden, ustvarjalen in osebno odgovoren za to, kar dela. Uspešen otrok je tisti, ki stori korak naprej," je v kroniki zapisal ravnatelj Franc Vodopivec. Jože Batistič je tri mesece nadomeščal ravnatelja, ki je bil ta čas odsoten zaradi bolezni. V tem šolskem letu smo imeli 11 sej strokovnega tima in obravnavali smo 21 primerov.

V logopedsko obravnavo je bilo vključenih 41 otrok, 24 otrok, ki so obiskovali popravi: od 1. do 6. razreda in 17 otrok iz SDU.

Na predvečer kulturnega praznika 7. 2. 1990 so se v šoli zbrali predstavniki verskih skupnosti v novogoriški občini. Zbranim je spregovoril Danilo Bašin, ki je poudaril, da so odnosi med novogoriško družbeno in politično sfero in verskimi skupnostmi dobri.

Obiskala nas je skupina učiteljev iz Gorice.

Franc Vodopivec je imel referat na srečanju Alpe-Jadran z naslovom Naša različnost naj bo naše bogastvo.

1991/1992

Prvič za božič in za velikonočni ponedeljek ni bilo pouka.

23. 3. 1992 je Jože Batistič je prevzel dolžnosti v. d. ravnatelja. Njegovo delo učitelja tehnične vzgoje pa je prevzel Iztok Čufer.

30. marca 1992 se je upokojil dolgoletni ravnatelj šole Franc Vodopivec. Ob njegovi upokojitvi je novi ravnatelj Jože Batistič zapisal: »Z bogatimi izkušnjami in predano zavzetostjo do pedagoškega dela se je posvetil vzgoji in usposabljanju prizadetih otrok. Nepozaben bo njegov prispevek za razvoj posebnega šolstva v občini, republiki in Jugoslaviji. Stalno se je zavzemal za nenehen dvig kvalitete usposabljanja otrok. S strokovnimi referati je nastopal na kongresih Društva defektologov Jugoslavije. Pomemben je bil njegov referat na kongresu v Sarajevu z naslovom »Usposabljanje in integracija«, kjer je argumentirano s strokovnimi pogledi preprečil propad vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami. Kot vodja aktiva ravnateljev in predsednik Sindikata delavcev vzgoje in izobraževanja Občine Nova Gorica, se je stalno zavzemal za uveljavitev dela v vzgoji in izobraževanju in pravilno družbeno vrednotenje učiteljevega dela.«

Na šoli je bilo skupaj 72 učencev, od tega v SDU 25.

Povezava na intervju z ravnateljem Francem Vodopivcem (Nova Gorica, 3. 6. 2021)

1992/1993

Ministrstvo za šolstvo in šport je tudi v tem letu odobrilo asistenta za pomoč pri obravnavi otrok s cerebralno paralizo.

Pripravljena je bila potrebna dokumentacija in načrti za adaptacijo prostorov, kjer bi obravnavali otroke s cerebralno paralizo.

Do realizacije ni prišlo, ker starši niso bili zainteresirani za vključitev otrok v ta oddelek.

Že nekaj let se je kazala potreba po devetem razredu, kjer bi bili obravnavani učenci s kombiniranimi motnjami. To so otroci, ki jih zaradi zdravstvenih razlogov, slabo razvite motorike in ne oblikovanih delovnih navad ni mogoče zaposliti niti vključiti v nadaljnje izobraževanje. Ministrstvo za šolstvo in šport je **odobrilo oblikovanje kombiniranega oddelka osmega in devetega razreda.** Deveti razred so tako obiskovali trije učenci. Pripravljeni so bili novi učni programi in predmetnik, ki je vseboval nove predmete: umetnostno vzgojo, naravoslovje in več praktičnega pouka.

Vključili smo se v dva projekta: projekt treh ocenjevalnih obdobij in triletni raziskovalni nalogi **projekt Opisno ocenjevanje.** V projekt Opisno ocenjevanje so bile vključene Božidara Černe, Neda Fabrizio Filipič in Danica Širec Mlečnik.

Šola se je vključila v pripravo dolgoročnega programa reševanja družbenega varstva razvojno motenih otrok. Pobudnik te akcije je bilo Občinsko društvo za pomoč duševno prizadetim Nova Gorica.

Na pedagoški komisiji je bil pripravljen in sprejet program:
- ureditev učilnice in sanitarij za otroke v oddelkih delovnega usposabljanja,
- sistemizacija novih oddelkov devetega in desetega razreda za obravnavo otrok s kombiniranimi motnjami, ki

so nezaposljivi in niso pripravljeni za vključitev v program dvoletnih šol,
- sistematizacija novega oddelka za avtistične otroke in oddelke podaljšanega bivanja,
- zagotavljanje prostorskih in kadrovskih pogojev za obravnavo predšolskih otrok v razvojnem oddelku,
- nabava novega kombija za prevoz srednje prizadetih otrok, ki niso samostojni pri prihajanju v šolo.

V Uradnem listu Republike Slovenije je bil **objavljen pravilnik o napredovanju v nazive** v osnovnem in srednjem šolstvu.

Na pisni predlog ravnatelja je v naziv svetovalec napredovalo devet učiteljev: Ljuba Jug Markič, Božidara Černe, Gabrijela Brulc, Vida Faganelj, Anamarija Đorđević, Andrejina Jerončič, Majda Živec, Lea Bratina in Jožef Batistič.

20. aprila 1993 je svet šole sprejel nov statut OŠ Kozara Nova Gorica.

Učenci 1. in 2. razreda so bili **opisno ocenjeni.**

1993/1994

V tem šolskem letu smo pričetek pouka zamaknili na osmo uro in uskladili prevoze avtobusov za šolske otroke. Oddelki delovnega usposabljanja so pričeli ob 7. uri, jutranje varstvo vozačev pa ob 7.15.

Na 42. seji Skupščine občine Nova Gorica v mesecu novembru 1993 je bil **sprejet program reševanja družbenega varstva razvojno motenih otrok in odraslih.** V okviru tega programa je bila sprejeta tudi **rešitev prevoza** otrok z zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju.

Odobrena je bila dodatna zaposlitev 0,5 hišnika za vožnjo šolskega kombija in 0,5 varuhinje za spremstvo pri prevozu. Prevoz s šolskim kombijem smo pričeli 8. novembra 1993. **S pomočjo Zveze društev za pomoč duševno prizadetim smo pridobili nov varnejši kombi,** ki sta ga 22. 2. 1993 prevzela predsednik društva gospod Milan Jurgec in ravnatelj Jože Batistič.

Varno v šolo

NOVA GORICA - Te dni so v osnovni šoli s prilagojenim učnim programom "Kozara" v Novi Gorici začeli uporabljati težko pričakovani nov devetsedežni Renaultov kombi za prevoz otrok. Kupila ga je Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije in ga namenila istovrstnemu občinskemu društvu. Ker imajo v novogoriškem zavodu kar dvanajst otrok-vozačev, ki zaradi obsega duševne in telesne prizadetosti ne morejo uporabljati javnega prevoza, so se v društvu odločili, da kombi predajo v uporabo "Kozari". Šolski hišnik ob pomoči varuhinje z novo pridobitvijo že vozi otroke od domačega do šolskega praga, stroške pa krije občina. To je veliko olajšanje za starše, ki so doslej za prevoze otrok z lastnimi avtomobili porabili okoli dve uri na dan. (Besedilo in slika: I. Mušič)

Ponovno smo navezali stike s Specialno šolo za retardiranu djecu iz Tuzle.

Stekla je **akcija zbiranja pomoči,** v kateri so sodelovali Skupščina občine Nova Gorica, vse osnovne šole in vrtec, občinski odbor Rdečega križa in delovne organizacije občine Nova Gorica. Zbrano pomoč je prevzel ravnatelj Specialne škole za retardiranu djecu iz Tuzle Suljo Hasanović.

17. marca je bil organiziran dan odprtih vrat. Namenjen je bil seznanitvi osnovnih šol, vrtcev in javnosti s programom

Solidarnostna pomoč za prizadete otroke v Tuzli

Klic v sili

NOVA GORICA (bb) - Osnovna šola Kozara je pred dnevi prejela od posebne šole (za umsko in telesno prizadete otroke) v Tuzli prošnjo za solidarnostno pomoč. V to tuzlansko šolo, ki je največja vzgojna ustanova s prilagojenim programom v Bosni in Hercegovini, je vključenih 257 učencev in 56 delavcev.

Med drugim prosijo za neobhodne šolske potrebščine in oblačila. Na seznamu, ki so ga priložili skupaj s prošnjo, je tudi računalnik, material za šivanje, tekstil in potrošni material. Novogoriški občinski svet je podprl solidarnostno akcijo in sklenil, da iz proračuna nameni 200 tisoč tolarjev za nakup računalniške opreme.

Šola v Tuzli je pred začetkom vojne dosegala visoko raven usposabljanja. Po dveh letih vojnega pustošenja, je ostala brez opreme in materiala za osnovno dejavnost.

Vodstvo šole je v želji, da še naprej opravlja svoje poslanstvo, naslovila prošnjo za pomoč tudi na novogoriško Kozaro, ki je bila po potresu zgrajena s sredstvi BiH.

Vodstvo šole se je odločilo, da bo pomagalo po svojih močeh, vendar pomoč presega njene zmožnosti. Zato so naslovili prošnjo za pomoč izvršnemu svetu in nekaterim podjetjem. Oblačila in nekatere šolske potrebščine bo prispeval tudi novogoriški rdeči križ.

dela OŠ s prilagojenim programom in delom v oddelkih delovnega usposabljanja.

Izdelana in izdana je bila zgibanka, kjer je bila v besedi in sliki predstavljena šola.

V okviru tega dne smo pripravili razstavo v izložbenem oknu Modnega doma v Novi Gorici in **organizirali okroglo mizo**

s temama: Predstavitev šole in vključevanje otrok v šolo s prilagojenim programom in Odkrivanje otrok s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami. Okrogle mize se je udeležilo več kot 50 učiteljev in vzgojiteljev, člani Društva za pomoč duševno prizadetim, Zveze društev za duševno prizadete iz Ljubljane in predstavniki Zveze društva za cerebralno paralizo.

Na OŠ Kozara je bilo **prvič na Primorskem organizirano Srečanje mladih tehnikov** za učence osnovnih šol s prilagojenim programom. Učenci so se preizkusili v znanju in spretnostih pri oblikovanju izdelkov iz lesa, usnja, papirja in kovin.

Javni delavki Nataša Gadnik in Darja Košuta sta pod mentorstvom psihologinje Danice Širec poskusno **izvajali program socialnih iger za učence** od petega do osmega razreda.
Svetovalna služba in javne delavke so začele izvajati projekt psihosocialnega primarno preventivnega programa za učence sedmih in osmih razredov, izdelale so **priročnik Mi smo kot sonce.**

Naši učenci oddelkov delovnega usposabljanja so se prvič udeležili **letnih iger specialne olimpiade,** ki so bile v Vipavi.

Pevska skupina se je pod vodstvom Ljube Jug Markič udeležila **glasbene revije Zapojmo, zaplešimo, zaigrajmo** v Velenju.

1994/1995

Oddelki delovnega usposabljanja so se v letošnjem letu preimenovali v oddelke vzgoje in izobraževanja (OVI).

Sprejet je bil nov program vzgoje in izobraževanja otrok z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju in drugimi dodatnimi motnjami.

OŠ Kozara je razširila svojo dejavnost z mobilno specialno pedagoško službo v osnovnih šolah. Delo je prevzela Anamarija Remiaš, profesorica defektologije. Obravnavala je otroke s specifičnimi učnimi težavami na OŠ Dobrovo in podružnici Kojsko, OŠ Solkan s podružnicama Trnovo in Grgar. Zaposlitev je omogočilo Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije, ki je za potrebe otrok s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami na osnovnih šolah sistematizirano 15 delovnih mest, za potrebe osnovnih šol novogoriške občine je bilo sistemizirano eno delovno mesto.

Za šolanje otrok s posebnimi potrebami je bil v obravnavi predlog Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, žal pa v parlamentu ni prišlo do prvega branja.

V organizaciji Zavoda za šolstvo in šport so začele delovati študijske skupine. Vključeni so bili vsi učitelji in strokovni delavci šole. Na naši šoli sta delovali dve študijski skupini: študijska skupina za nižjo stopnjo OŠ PP pod vodstvom Nede Fabrizio Filipič in študijska skupina za gospodinjstvo, ki jo je vodila Kati Čubej.

V tem letu se je zaključil triletni projekt opisnega ocenjevanja, ki sta se mu pridružili še Dolores Rijavec in Lea Bratina.

V okviru projekta Veveriček posebne sorte so šolo obiskali učenci tretjih razredov osnovnih šol iz Nove Gorice in Deskel. Z njimi smo se družili pri urah glasbene in likovne umetnosti.

17. 3. 1995 smo praznovali dan OŠ Kozara Nova Gorica. Prireditev je potekala v povezavi z OŠ IX. korpusa.

Naša šola je bila organizatorka II. regijskih iger Specialne olimpiade Slovenije. Sodelovalo je 142 tekmovalcev z zmerno motnjo v duševnem razvoju Primorsko-notranjske regije. Začetek igre je prekinil močan dež, zato se je tekmovanje preselilo v telovadnico OŠ Kozara Nova Gorica in OŠ Frana Erjavca Nova Gorica. Medalje sta podelila atletinja Lidija Benedetič ter kajakaš in kanuist Jožko Kancler.

Obravnava v oddelkih vzgoje in izobraževanja je trajala od 7. do 15. ure.

1995/1996

Po dolgih letih smo na šoli spet imeli kombinirani oddelek 1. in 2. razreda, ki ga je prevzela Dolores Rijavec Strosar.

V mobilni službi se je Anamariji Remiaš pridružila Božidara Černe. Prevzela je mobilno službo na OŠ Ivana Roba Šempeter in na OŠ Frana Erjavca Nova Gorica.

Prvič zasledimo zapis "vodja tima", nalogo je opravljala Andrejina Jerončič.

V tem letu je bil sprejet sveženj nove šolske zakonodaje, a smo zaman čakali na obravnavo Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, saj v državnem zboru ni prišlo niti do prvega branja.

31. 1. 1996 **je na naši šoli predaval angleški profesor David Brandon**, profesor socialnega dela na Univerzi v Cambridgeu. Bil je zagovornik integracije otrok s posebnimi potrebami v osnovne šole, zanimiva je bila njegova kritika našega sistema in napoved, da bomo naše posebne zavode v nekaj letih zaprli.

Za učitelje šole je bila organizirana celodnevna ekskurzija v Celovec na ljudsko šolo Volksschule. Namen ekskurzije je bilo poznavanje novih metod dela v integriranih oddelkih redne osnovne šole po metodi Marije Montessori.

Trije učenci naše šole so se udeležili raziskovalnega tabora Planina in kraški svet okoli nje.

V prvem objavljenem zvezku z naslovom Od opisnega ocenjevanja do individualiziranega programa je bil objavljen avtorski prispevek Božidare Černe z naslovom Učitelj učiteljem.

1. maja 1996 je v organizaciji OŠ Kozara in Zavoda Republike Slovenije OE Nova Gorica v Obrtnem domu **potekal seminar Razvoj kontinuuma programov in organizacijskih oblik dela z otroki s posebnimi vzgojno izobraževalnimi potrebami,** ki ga je vodil dr. Mirko Galeša.

Dobili smo novo kotlarno in centralno ogrevanje.

Učenci so se udeležili specialne olimpiade v Ilirski Bistrici in nato v Mariboru.

Pevska skupina je uspešno nastopila na IV. glasbeni reviji Zapojmo, zaigrajmo, zaplešimo v Kopru, pod vodstvom Erike Perič in v korepeticiji Tjaše Rotar.

Na 3. srečanju Društva defektologov na Defektoloških dnevih v Portorožu so se s svojimi prispevki predstavile tri naše delavke. Darka Černe je predstavila delo s pripomočki za računanje, Anamarija Remiaš s prispevkom Predstavitev dela mobilnega specialnega pedagoga v Občini Nova Gorica, Danica Širec, Darja Košuta in Nataša Gadnik pa so predstavile Mladinske delavnice.

V okviru projekta Mi smo kot sonce je bil organiziran seminar za mentorje delavnic za celotno Slovenijo. Vodje seminarja so bile Danica Širec, Nataša Gadnik in Darja Pečenko.

1996/1997

Zaradi majhnega števila otrok smo imeli na šoli kombiniran oddelek prvega, drugega in tretjega razreda, vodila ga je Lea Bratina.

Delo mobilne službe smo razširili še na tri šole. To so bile OŠ Milojke Štrukelj, OŠ Deskle in OŠ Čepovan. Delo na teh šolah je prevzela Neda Fabrizio Filipič.

Naša šola je bila organizator 9. srečanja Društva defektologov. Osrednja slovesnost je potekala v stavbi Primorskega dramskega gledališča v Novi Gorici.

Srečanje je potekalo v sklopu praznovanja 35. obletnice delovanja osnovne šole s prilagojenim programom v Novi Gorici. Srečanja se je udeležilo 500 defektologov iz cele Slovenije. Ob sprejemu je vsak udeleženec prejel zbirko pesmi Simona Gregorčiča. V njej je prvič objavljena pesem Helenki (moji nečakinji v spomin).

Udeležence srečanja so pozdravili ravnatelj Jože Batistič, župan MONG Črtomir Špacapan in Minister za delo, družino in socialne zadeve mag. Anton Rop in predsednik Društva defektologov Slovenije mag. Jan Ulaga.

V sodelovanju z Društvom Sožitje je Anamarija Remiaš (geštalt terapevtka) vodila **skupino za samopomoč staršem,** v kateri je sodelovalo približno od 10 do 15 staršev naših učencev.

Dobili smo priznanje za najkvalitetnejše šolsko glasilo Naša prva knjiga, mentorica je bila Ljuba Jug Markič.

V športnem parku smo organizirali 28. področne športne igre osnovnih šol s prilagojenim programom.

Na OŠ Kozara in OŠ Frana Erjavca je potekalo 6. državno tekmovanje in 21. srečanje mladih tehnikov Slovenije. Organizator tekmovanja je bil Svet za tehnično kulturo Slovenije.

To leto smo organizirali tudi dan odprtih vrat OŠ Kozara z delavnicami na temo slovensko ljudsko izročilo.

Dva naša učenca sta se udeležila sprejema najbolj dejavnih učencev osnovnih šol pri županu MONG Črtomirju Špacapanu.

Osem naših najboljših športnikov se je udeležilo državnih športnih iger v Slovenj Gradcu.

SPRETNI ŠOLARJI

Marca so nam vrata v svoj čisto poseben svet odprli učenci in učitelji OŠ Kozara. Dan odprtih vrat so s kratkim, a prisrčnim nastopom otvorili prav prvi, ki so se posebej za to priložnost razdelili v različne interesne skupine. Sadove njihovega dela smo si obiskovalci lahko ogledali v številnih delavnicah, kot sta na primer likovna in pirotehnična delavnica, kar pa še zdaleč ni vse. Učenci OŠ Kozara so namreč obiskovalce znova in znova presenečali tudi s svojimi umetelno izdelanimi panjskimi končnicami, izredno spretnim oblikovanjem lesa, tkanjem, šivanjem, pletenjem, izdelovanjem ljudskih inštrumentov, in še in še. V delavnicah je delo potekalo v majhnih skupinah, kar je približno dvajsetim učiteljem, kolikor se jih posveča vzgoji in izobraževanju otrok OŠ Kozara, omogočilo veliko bolj individualen pristop do svojih varovancev. Da je takšno sodelovanje nadvse produktivno, smo se obiskovalci dneva odprtih vrat lahko prepričali na lastne oči.

Sara Dimic

1997/1998

V tem šolskem letu so učenci šole prihajali v šolo s sredstvi javnega prevoza, učenca z motnjami gibanja so vozili starši iz Sežane z osebnim avtomobilom. Učenci in mladostniki oddelkov vzgoje in izobraževanja (OVI) pa so v šolo prihajali s šolskim kombijem in dvema zasebnima kombijema.

Vsi učenci oddelkov OVI so bili vključeni v 40-urni program in dnevno obravnavani od 7.30 do 15.30.

Tudi letos so vsi učenci malicali, 65 učencev pa je imelo tudi kosilo. Malice z napitkom je pripravljala šolska kuharica, kosila pa smo vozili iz Dijaškega doma Nova Gorica.

V veljavo so stopili novi normativi in standardi za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami.

Tega leta smo tako prvič pridobili mesto pomočnice ravnatelja, ki ga je prevzela Kati Čubej.

Mobilna specialno pedagoška služba se je razširila na OŠ Miren, OŠ Renče in OŠ Dornberk. Na delovno mesto je bila razporejena Suzana Mijatovič.

Prvič smo izdali publikacijo šole, ker je tako zahteval Pravilnik o publikaciji o osnovni šoli.

Z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Osnovne šole Kozara Nova Gorica so občine Mestna občina Nova Gorica, Občina Brda, Občina Kanal in Občina Miren-Kostanjevica na področju osnovnega šolstva **ustanovile javni vzgojno-izobraževalni zavod OŠ Kozara Nova Gorica.**

Na X. jubilejnem srečanju defektologov v Mariboru je OŠ Kozara Nova Gorica prejela plaketo Antona Skale.

9. oktobra 1997 smo imeli **otvoritev obnovljenih in prilagojenih prostorov za življenje in delo učencev** s cerebralno paralizo in učencev z zmerno in težko motnjo v razvoju.

Srečanje strokovnih delavcev šole in defektologinj Bolnišnice za predšolsko invalidno mladino Stara Gora je potekalo v obliki hospitacij in strokovnega srečanja.

Na srečanju Združeni v pomladi smo 19. marca gostili učence OŠ Milojke Štrukelj, podružnice Ledine, in OŠ Čepovan. Učenci so spoznali šolo, zanje smo pripravili nastop, srečanje se je zaključilo s sproščenim druženjem vseh učencev.

V projektu Prijatelj, prosim, podaj mi žogo smo odprli vrata učencem OŠ Deskle, OŠ Dobrovo, OŠ Milojke Štrukelj, podružnici Ledine, in nogometašem NK HIT Gorica, ki so aktivno sodelovali s predstavitvijo kluba učencem in odgovarjali na vprašanja učencev.

Socialne igre za učence naše šole so v zadnjih letih lepo zaživele in so bile sestavni del letnih programov dela svetovalne službe in javnih delavk.

Danica Širec je v Portorožu prejela priznanje Društva defektologov Slovenije kot mentorica projekta Mi smo kot sonce.

Leta 1998 so priznanja defektologov Slovenije prejele Anica Đorđević, Ljubomira Jug Markič in Božidara Černe.

Šola je 1. maja 1998 **prvič izdelala domačo spletno stran** in jo postavila na strežnik.

Na Sveti Gori je organizacija Humanitar iz Šentjurja organizirala koncert otrok iz Tom Mutters Schule pod vodstvom dirigenta Henricha Ullricha iz Frankenthalla za nakup not za igranje z instrumenti po sistemu Ulwila. Tudi naši učenci so povzeli sistem igranja na male instrumente po barvnem sistemu Ulwila.

Organizirali smo polfinalno tekmovanje republiških športnih iger v malem nogometu.

Naši najboljši učenci matematiki so prvič sodelovali na državnem tekmovanju iz matematike za OŠPP Računanje je igra.

1998/1999

V tem letu so mobilno specialno pedagoško službo izvajale štiri mobilne specialne pedagoginje, ki so imele v obravnavi 110 učencev.

Podpisali smo novo pogodbo za kuhanje kosil z OŠ Milojke Štrukelj. Kosila so bila kvalitetno pripravljena in so ustrezala zdravi prehrani.

Na šoli je **prostovoljno delo** opravljajo 9 prostovoljcev dijakov in dijakinj srednjih šol, ki so v popoldanskem času pomagali učencem v podaljšanem bivanju in v oddelkih vzgoje in izobraževanja, pod mentorstvom Danice Širec.

Uvajanje angleškega jezika je narekovala potreba po nadaljevanju šolanja naših učencev v programih nižjega poklicnega izobraževanja, kjer je angleški jezik obvezen predmet. **Začeli smo s poučevanjem angleščine** eno uro na teden v obliki krožka za učence osmega razreda.

V Uradnem listu Republike Slovenije je bilo objavljenih 6 uredb Vlade in Ministrstva za šolstvo in šport RS, 5

pravilnikov in 2 razpisa za vključitev osnovnih šol RS v poskusno uvajanje programa devetletne OŠ v šolskem letu 1999/2000.

Dobili smo prvo računalniško učilnico, sredstva za opremo smo pridobili s sodelovanjem na razpisu Ministrstva za šolstvo in šport ter s pomočjo Mestne občine Nova Gorica. Računalništvo je vodila Kati Čubej.

PO INTERNETU V ŠOLE

Osnovna šola Kozara, Nova Gorica

http://www.o-ms.ng.edus.si/kozara/homeko.htm

Tale naša rubrika, kot veste, nikakor ni tekmovanje ali ocenjevanje spletnih strani slovenskih osnovnih šol. Priznati pa moram, da se pri oblikovanju šolske spletne podobe nekateri bolj, drugi manj potrudijo. Šoli, katerih spletne strani predstavljamo danes, sta kar bolj med prvimi. Novogoriška šola Kozara se je odločila za slikovno precej podprto stran, saj so celo med resno besedilo prijetno vpletene drobne ilustracije. Kakovost sličic in tudi fotografij na spletnih straneh je tako dobra, da se splača počakati na odpiranje tistih strani, kjer jih je na prvi pogled malo preveč. Rubrike so bolj ali manj informativne. Razveselil pa sem se nečesa, kar priporočajo v vseh knjigah o oblikovanju spletnih strani, vendar je že skoraj izumrlo. Imajo namreč stran z naslovi drugih šol na internetu. Pa čeprav gre le za kazalec na imenik Mat Kurja.

Naslov: Osnovna šola Kozara Nova Gorica

Kidričeva ulica 35, 5000 Nova Gorica

PIL NET

Naša šola je sodelovala v prvem projektu Virtualne bralne značke na Slovenskem. V projektu so sodelovale Kati Čubej, Majda Živec in Aleksandra Golob. Skrbno je bila urejena tudi spletna stran naše šole na internetu. Pri ureditvi strani nam je pomagal učitelj računalništva iz OŠ Milojke Štrukelj Robert Pušnar.

Med pridobitvami programske opreme je bila zelo pomembna pridobitev programa COMBO, ki je bil namenjen razvijanju psihomotorike, računanju, spoznavanju barv, količin ... otrokom z lažjo in zmerno motnjo v duševnem razvoju. Sredstva so bila pridobljena v okviru zbiralne akcije, ki je je organiziral Občinski odbor Rdečega križa.

Novembra 1998 je bil zaključen seminar, ki ga je vodil dr. Mirko Galeša. Program je uspešno zaključilo 12 strokovnih delavk.

Ob tednu otroka je novogoriško društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Sožitje dalo v uporabo renaultov kombi za prevoz otrok domov in v šolo. Kombi je vozil na relaciji Nova Gorica–Miren otroke z motnjami v gibanju.
Za potrebe učencev iz Sežane je Občina Sežana financirala prevoz s kombijem.

Lions Club Vogrsko je na novoletni prireditvi doniral sredstva za negovalno posteljo. Meblo jogi je doniral pregibno vzmetnico, Pecivo Nova Gorica pa denarni prispevek za učne pripomočke.

Na Občnem zboru Društva defektologov Slovenije so prejeli priznanja sekcij DDS Andrejina Jeroničič, Erika Perić in Jožef Batistič.

1999/2000

V skupinah OVI so se šolali tudi štirje učenci, ki so že zaključili šolsko obveznost in so bili starejši od 21 let.

Mobilno specialno pedagoško službo smo razširili še na dve šoli (OŠ Šempas in OŠ Branik). V obravnavo je bilo vključenih 125 učencev.

Preko javnih del so bili na šoli zaposleni dva hišnika, ena varuhinja in socialna delavka. Javna dela sta financirala Republiški zavod za zaposlovanje in Mestna občina Nova Gorica za obdobje 12 mesecev.

Na šoli smo imeli 11 prostovoljcev.

V soboto, 13. maja, smo imeli pouk z vsebino civilne zaščite. Izvedli smo preizkus umika iz šole v primeru požara ali elementarne nesreče. V soboto, 3. junija, smo izvedli ekskurzijo delavcev šole na avstrijsko Koroško.

V Poročevalcu Državnega zbora je bil objavljen predlog Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami. Sprejet je bil 1. 6. 2000. V Uradnem listu RS je bil objavljen 16. 6. 2000.

Zakon omogoča usmerjanje otrok v programe, ki so opredeljeni v petem členu Zakona: program za predšolske otroke s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, prilagojen program za predšolske otroke, izobraževalni programi s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, prilagojen izobraževalni program, posebni program vzgoje in izobraževanja in vzgojni program.

Zaživelo je **sodelovanje s Centrom za korekcijo sluha in govora Portorož,** odstopili smo jim učilnico logopedije, kjer je 2 x tedensko potekala surdo-logo obravnava otrok iz rednih OŠ.

Slovenski kulturni praznik smo praznovali skupaj z vrtcem, OŠ Frana Erjavca in Centrom Janka Premrla Vojka Vipava pod geslom **Združeni v pesmi, plesu in igri.** Na naši šoli se je izvajal program pevskih zborov, plesov in igric učencev vseh sodelujočih šol.

Na šoli je celo leto potekal **projekt Dišim.** Namen projekta je bil učencem približati pomen vonjav za dobro počutje, zdravje in sožitje med ljudi. Poseben poudarek je bil na osebni higieni. Ob zaključku projekta je bilo izdano glasilo Dišim ter organiziran nastop učencev, na katerem so sodelovali vsi učenci šole.

V okviru sodelovanja z italijanskimi šolami nas je obiskala delegacija 25 ravnateljev italijanskih srednjih šol. Ravnateljem smo predstavili delovanje šolskega sistema

Slovenije in šolanje učencev na naši šoli. Zanimiva je bila izjava ravnateljev italijanskih šol: "Ne dovolite, da se bi vam zgodilo to, kar se je z integracijo zgodilo pri nas". Bili so navdušeni nad načinom obravnave učencev, sistemom šolanja in pomoči otrokom s posebnimi potrebami v Sloveniji.

Šola je za potrebe prevozov otrok prejela **nov kombi**, ki je ustrezal novemu zakonu o prevozu otrok. Kombi je šoli nabavila Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije **Sožitje.**

22. 11. 1999 je aktiv strokovnih delavcev izvajalcev mobilne specialno pedagoške službe posredoval Sindikatu vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije zapisnik aktiva MSPS, v katerem so **opredelili zahteve za uveljavitev pravic delavk, ki izvajajo MSPS.**

V Zborniku Mi z vami in med seboj je bil objavljen prispevek Danice Širec z naslovom Prostovoljno socialno delo mladih v NG 1999–2000.

2000/2001

V tem šolskem letu je na šoli delovalo 7 oddelkov šole in 4 oddelki vzgoje in izobraževanja ter 3 oddelki podaljšanega bivanja. V skupino oddelka otrok z motnjami gibanja sta bila vključena dva 21-letna učenca. Pet defektologinj je v mobilni službi izvajalo 114 ur, obravnavale so 118 učencev na osnovnih šolah Solkan, Milojke Štrukelj, Frana Erjavca, Deskle, Dobrovo, Šempas, Branik, Čepovan, Dornberk, Renče, Miren in Ivana Roba Šempeter.

25. 5. 2001 je bila v Uradnem listu RS objavljena odredba o določitvi Centrov za socialno delo za začasno izvajanje nalog šolskih uprav, ki jih določa Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami.

20. 11. 2001 je bila Mestni občini Nova Gorica posredovana vloga za spremembo ustanovitvenega akta OŠ Kozara Nova Gorica. Sklep je sprejel svet šole na pobudo sveta staršev delegatov občin ustanoviteljic

v soglasju z učiteljskim zborom šole. Predlagali so spremembe:

- Šola naj se preimenuje v Center za vzgojo in izobraževanje Nova Gorica. V okviru centra naj bi se izvajale dejavnosti vzgoje, izobraževanja in varstva za predšolske otroke, mladostnike in odrasle osebe, ki zaradi posebnih ovir, motenj in primanjkljajev ne morejo biti vključeni v delovno varstvene centre.

- Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica je na svetu OŠ Kozara dala pobudo za ustanovitev dislociranega oddelka za predšolsko invalidno mladino v Stari Gori in priključitev le tega k OŠ Kozara Nova Gorica. Pobuda ni bila realizirana, ker ni dobila podpore Ministrstva za šolstvo, znanost in šport.

29. 9. 2000 je na 13. srečanju Društva defektologov v Zagorju ob Savi diplomirana defektologinja Anamarija Remiaš prejela plaketo Antona Skale.

Udeležili smo se 1. abilimpiade v Sloveniji v Črni na Koroškem. Učenka Maja Kofol je dosegla tretje mesto v kategoriji ples, plesala je rap. Učenka Danila Kumar pa je tekmovala v kategoriji pletenje.

V tem letu smo obeležili 40. obletnico šole.

Ob tej priložnosti smo 11. in 12. aprila 2000 gostili **11. republiško revijo Zapojmo, zaigrajmo in zaplešimo.** Udeležilo se je je 750 udeležencev, 41 skupin. Prireditev je v Kulturnem domu Nova Gorica potekala dva dni. Na prireditvi je bil predstavljen tudi zaključek **projekta Ujemimo trenutek.** Izdano je bilo **šolsko glasilo** posvečeno 40. obletnici šole. Uvodno pesem "Ujemimo trenutek" je zapel Vladimir Čadež z zborom OŠ Kozara pod vodstvom Erike Perić. Prireditve so se udeležile tudi upokojenke šole in prva ravnateljica gospa Mara Miklavič. Prireditev sta vodila Dolores Rijavec Strosar in Iztok Čufer.

Vsi udeleženci so se po nastopu zbrali v HIT šport centru v Šempetru, kjer so se v sproščenem vzdušju enkratno zabavali s kulturnim animatorjem Stenom Vilarjem in Duom Evergreen.

V okviru praznovanja 40. obletnice šole smo 4. aprila 2001 izvedli tiskovno konferenco.

Iz nagovora ravnatelja ob otvoritvi prireditve je razbrati, da je bilo v tem letu na šoli 60 učencev iz šolskega okoliša petih občin ustanoviteljic in Ajdovščine ter Sežane, da je bilo na šoli zaposlenih 31 strokovnih delavcev (specialni pedagogi, delovni terapevt, psiholog in logoped), do tega leta pa je šolanje zaključilo 467 učencev prilagojenega programa in 30 učencev oddelkov vzgoje in izobraževanja.

Prvič je bila za potrebe delavcev šole organizirana supervizija, ki se jo je udeležilo pet delavk.

Lions Klub Nova Gorica je doniral sobno dvigalo za oddelek otrok z motnjami gibanja.

2001/2002

Leto je potekalo nemoteno in brez večjih posebnosti. Pet izvajalk je mobilno službo izvajalo na 13 šolah, letos prvič tudi na OŠ Kanal.

Priznanje Društva defektologov Sekcija DPO sta dobili Vera Figelj in Kati Čubej.

Učenci so se prvič udeležili tekmovanja v računalništvu v Škofji Loki. Za učence OVI je bil organiziran plesni tečaj, ki so ga financirali starši. **Uspešno smo izvedli vse dejavnosti v okviru projekta Rastemo skupaj.** Zaključek projekta je bil ob koncu šolskega leta. Izdali smo glasilo, organizirali prireditev in razstavo.

2002/2003

V okviru strokovnega tima so delovale strokovne skupine z nalogo načrtovanja, oblikovanja, spremljanja in evalvacije individualiziranih programov za posamezne učence. **Ravnatelj je prvič v kroniki imenoval vodje strokovnih skupin za individualizirane programe.**

Interesne dejavnosti v tem letu:
ročna dela in pevska skupina ter angleški, računalniški, nogometni, prometni, likovni krožek.

Surdopedagoginje iz Centra za korekcijo sluha in govora Portorož so izvajale **surdopedagoško obravnavo** 10 ur tedensko za dva učenca.

Ob koncu šolskega leta so učitelji predelali osnutke učnih načrtov devetletne OŠ.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na seji dne 20. 3. 2003 sprejel prilagojeni program devetletne osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom.

Defektologinje naše šole so aktivno sodelovale na treh predmetnih področjih: slovenski jezik – Aleksandra Dreščk, športna vzgoja – Jelena Komel in angleščina – Vera Figelj.
Na šoli smo organizirali dve regijski skupini za pripravo letnih priprav za programe prvega in sedmega razreda devetletke, ki sta ju vodili Erika Perić in Irena Vidmar.
Ravnatelj je imenoval člane projektnega tima za uvajanje devetletne osnovne šole.

14 naših učencev se je prvič vključilo v organizirano obliko Centra za šolske in obšolske dejavnosti. Udeležili so se petdnevne šole v naravi v Fiesi.

Prva pomoč in zaščita za učence sedmega razreda je bila prvič izvedena na planinskem taboru v Valvasorjevem domu na Stolu skupno z učenci OŠ PP Škofja Loka.

Šola je dobila stopniščni vzpenjalec, ki ga je doniralo podjetje Salonit Anhovo.

Lions Klub je prispeval 300 000 SIT za opremo oddelka z motnjami gibanja.

OŠ Kozara je bila **organizator** področnih **športnih iger** OŠPP v malem nogometu 24. 3. 2003, državnega polfinalnega tekmovanja v malem nogometu 15. 5. 2003 in področnega športnega tekmovanja v atletiki 7. 5. 2003.

Uspešno je bil izveden **projekt** v okviru mobilno specialno pedagoške službe **Rastemo skupaj** z otroki s posebnimi potrebami, ki sta ga izvajali Gabrijela Kverh in Klavdija Namar.

Otroci rastejo skupaj

Osnovnošolci na Goriškem spoznavajo svoje vrstnike s posebnimi potrebami - Vsi so bili presenečeni nad odzivom

NOVA GORICA - Specialni pedagoginji Klavdija Namar in Gabrijela Kverh, zaposleni na osnovni šoli Kozara, sta za učence nekaterih osnovnih šol na Goriškem pred kratkim pripravili delavnice z imenom 'Rastemo skupaj z otroki s posebnimi potrebami'. Zanimiv projekt bosta v torek dopolnili z razstavo v Goriški knjižnici Franceta Bevka, junija pa še na matični šoli.

Kako so pravzaprav zastavljene delavnice, s pomočjo katerih so učenci drugih, tretjih in četrtih razredov na osnovnih šolah Frana Erjavca v Novi Gorici, v Dornberku, Braniku, na Dobrovem ter na podružnični šoli Kojsko spoznavali svoje vrstnike, ki so od njih nekoliko drugačni? *"Najprej sva otrokom povedali, da so razlike med ljudmi dobre in zaželene, nato pa sva jim predstavili posamezne skupine otrok s posebnimi potrebami. Sem sodijo slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, gibalno oviran, otroci z motnjo v duševnem razvoju, z govorno-jezikovnimi težavami, z motnjo v vedenju in osebnosti ter dolgotrajno bolni in nadarjeni otroci. Potrebe teh otrok sva mladim poskušali približati s praktičnimi vajami in ustvarjalnimi kotički, saj so prve izkušnje v nižjih razredih osnovne šole, še zlasti glede otrokovega spoznavanja drugačnosti, velikega pomena,"* pravita **Klavdija Namar** in **Gabrijela Kverh**.

Klavdija Namar

Gabrijela Kverh

Nad odzivi otrok sta bili specialni pedagoginji prijetno presenečeni. *"O teh stvareh smo veliko že vedeli, ker smo to videli po televiziji in slikah. Vseeno smo se naučili veliko novega. Bilo nam je zelo zanimivo. Počutili pa smo se čudno. Sedaj vemo, kako je, če si drugačen,"* sta svoje vtise strnili **Ana** in **Mojca**, učenki 2.f. razreda podružnične šole Kojsko. Namarjeva in Kverhova bosta z delavnicami v prihodnje zagotovo obiskali še katero od osnovnih šol, v Goriški knjižnici Franceta Bevka pa bosta o projektu med 11. in 31. marcem pripravili še razstavo, ki si jo bo junija mogoče ogledati tudi na osnovni šoli Kozara. **(kž)**

2002/2003

Na podlagi odredbe o postopnem uvajanju devetletne osnovne šole začenjajo v šolskem letu 2003/2004 obvezno izvajati program 1. in 7. razreda še vse ostale šole v Republiki Sloveniji, med katere spadamo tudi mi.

Šolski projektni tim za devetletno osnovno šolo je vodila Jelena Komel, sestavljali so ga učitelji, ki so poučevali v 1. in 7. razredu devetletke in predstavniki staršev.

V mobilni službi je bilo pet defektologinj s polno obvezo 27 ur tedensko in štiri defektologinje, ki so dopolnjevale učno obvezo. V obravnavi je bilo 96 učencev in 137 ur na teden na začetku šolskega leta. Vseh potreb otrok po dodatni strokovni pomoči, ki so prejeli odločbe komisije za usmerjanje, nismo zmogli opraviti. Tudi v letošnjem šolskem letu šola ni prejela soglasja za razširitev programa mobilne službe.

8. razred je uspešno zaključilo 7 učencev. Vpisali so se v programe nižjega poklicnega izobraževanja, 2 učenca v program obdelovalec kovin in 5 učencev v program pomočnica gospodinje oskrbnice. S Splošno bolnišnico dr. Franca Derganca Nova Gorica smo sklenili pogodbo za izvajanje logopedske obravnave 16 ur tedensko, ure sta izvajali Jožica Vončina in Tatjana Vodopivec.

Sprejet je bil Pravilnik o postopku usmerjanja otrok s posebnimi potrebami (7. 6. 2003). Postopek usmerjanja na prvi stopnji vodi pristojna enota Zavoda RS za šolstvo.

Projekt skupine za samopomoč staršem otrok s posebnimi potrebami za starše učencev 1. in 2. razreda sta vodila socialna delavka Sonja Valič iz OŠ Fran Erjavec in javni delavec Marko Gabrijelčič. Projekt je spremljala šolska svetovalna delavka Danica Širec.

Priznanja Društva defektologov sta v tem letu prejeli Sonja Zorzut in Majda Živec.

Sožitje, zveza društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju, je ob njihovi 40. letnici šoli podelilo priznanje "za ustvarjalno sodelovanje in uspešno delo pri pomoči osebam z motnjami v duševnem razvoju in njihovim družinam".

Učenka naše šole Anja Pirjevec je na igrah Specialne olimpiade v Sarajevu na evropskem tekmovanju dosegla zlato in srebrno medaljo v plavanju na 50 in 100 m.

2004/2005

V tem letu se je na šoli šolalo 58 učencev, od tega 37 v prilagojenem programu in 21 v programu vzgoje in izobraževanja.

Mobilno specialno pedagoško službo je izvajalo pet defektologinj s polno obvezo in tri, ki so dopolnjevale svojo učno obvezo. Vse delavke v mobilno specialno pedagoški službi so bile polno obremenjene. Obravnavale so 96 učencev in izvedle 147 ur tedensko.

Na šoli je bil za učence organiziran dopolnilni pouk iz slovenskega jezika in matematike, za učence višje stopnje pa dodatni pouk iz teh dveh predmetov.

Nadaljevali smo z uvajanjem devetletke v 2. in 8. razredu.

28. 2. 2005 je svet zavoda dal razrešnico ravnatelju in pričel postopek za imenovanje novega ravnatelja. 19. 5. 2005 je za ravnateljico imenoval Kati Čubej.

Projekt Čisti zobje je potekal v oddelkih vzgoje in izobraževanja, temu projektu je bila namenjena tudi bralna značka. Projekt sta vodili Nataša Manfreda in Andreja Berlot Koncut. Članek o projektu je izšel v reviji Utrip, objavljen je bil tudi v obvestilih Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije.

Projekt Mavrica, ki je predstavljal obuditev intenzivnega sodelovanja z OŠ Frana Erjavca, sta vodili Dolores Rijavec Strosar in Vlasta Komel. S projektom Mavrica smo predsodke in nestrpnost premostili z osebnimi stiki, druženjem ob prijetnih dejavnostih, vzgojo strpnosti do drugačnosti, vzpostavljanjem medsebojnega spoštovanja in razumevanja, spoznavanjem in razumevanjem različnih oblik komuniciranja. V projektu sta sodelovali tudi zunanji sodelavki Alenka Uršič in Sonja Artač, svetovalki Zavoda za šolstvo OE Nova Gorica.

Na Japonskem so konec februarja in v začetku marca 2005 potekale svetovne zimske igre specialne olimpiade. V 18-članski ekipi iz Slovenije je sodelovala tudi Anja Pirjevec, učenka naše šole. Dobila je bronasto medaljo v veleslalomu in dosegla 4. in 5. mesto v slalomu in super veleslalomu. Sprejema naše olimpijke na šoli se je udeležil tudi župan MONG.

17. marca 2005 smo organizirali dan odprtih vrat. Na šolo smo povabili več kot 50 učencev osmih osnovnih šol iz našega okoliša. Učenci so ustvarjali v različnih tehnikah in prireditev zaključili s skupno pesmijo.

Ob 60. letnici revije Ciciban smo v knjižnici šole pripravili razstavo vseh Cicibanov, ki so izšli med letoma 1945 in 1950. Stare Cicibane je za razstavo odstopila Vida Zucchiati. Knjižničarka šole Aleksandra Golob pa je s pomočjo učencev in strokovnih delavcev zbrala in razstavila kasnejše izdaje.

Povezava na intervju z ravnateljem Jožetom Batističem (Nova Gorica, 22. 4. 2021)

2005/2006

Delamo z dušo in srcem.

7. 9. 2005 se je upokojil dolgoletni ravnatelj šole Jože Batistič. **8. 9. 2005 je funkcijo ravnateljice prevzela Kati Čubej,** profesorica defektologije, specialistka managementa v izobraževanju.

Pevsko-plesna skupina je to leto izvedla več nastopov (Mladinski center Nova Gorica, proslava Medobčinskega društva ZPM v Obrtnem domu, 16. glasbena revija Zapojmo, zaigrajmo, zaplešimo v Trbovljah, na zaključnem srečanju prostovoljnega socialnega dela v stavbi MONG ...).

Na jesenskem srečanju s starši nas je obiskal Vasja Medvešček, univerzitetni diplomirani akademski slikar. S svojim nastopom, nasmehom, sproščenostjo, gibanjem, pozitivno energijo in navdušenjem je z učenci skozi likovno ustvarjanje pričaral drevo življenja. Delo je spremljala tudi gospa Alenka Uršič iz ZRSŠ OE Nova Gorica.

15. 2. 2006 nas je obiskal olimpijec Jure Franko, učencem je pokazal olimpijsko medaljo iz zimskih olimpijskih iger v Sarajevu leta 1984.

Na šoli smo praznovali 45 let organizirane vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na Goriškem. Svečane prireditve z naslovom "Poletimo skupaj ... naših 45 let" so se udeležili številni pomembni gostje (župani, upokojenci, ravnatelji ... med njimi tudi bivša ravnateljica OŠ Kozara NG Mara Miklavič in Jože Batistič. Župan MONG je šoli daroval grafiko Etka Tutte Ptiček.

Nova Gorica — Sobota, 25. marec 2006 — 13

45 let šole, ki je presegla drugačnost

Šestdeset otrok iz petih občin Goriške vsako jutro prihaja v svoj drugi dom – v osnovno šolo Kozara sredi Nove Gorice. Šolo za otroke s posebnimi potrebami, ki je pravkar praznovala lep jubilej, 45 let, so odprli 12. septembra 1961 v prostorih današnje osnovne šole Milojke Štrukelj. Lastne prostore je zatem leta 1964 dobila v Lenassijevi vili v Solkanu. Čeprav so bili ti prostori neustrezni – v vili so bili namreč bivši zapori –, je posebna šola na tej lokaciji delovala vse do leta 1976. V takratnem potresu je bila stavba tako poškodovana, da pouk v tej bi bil več mogoč. Pouk so organizirali na različnih lokacijah – največkrat tam, kjer so bivali otroci. Novo šolo so šele dobili leta 1978 – poimenovali so jo osnovna šola Kozara. Ime je dobila v spomin na darilo delovnih ljudi iz Bosne in Hercegovine, ki so popotresni denar prispevali za nov hram učenosti v Novi Gorici.

Prva ravnateljica šole za otroke s posebnimi potrebami je bila **Mara Miklavič**. Prvih let se spominja tako: »Pravzaprav smo orali ledino. Mi smo imeli te otroke neizmerno radi. Žal pa so bili v takratni družbi otroci s posebnimi potrebami ožigosani. Tudi njihovi starši z njimi niso hoteli ven. Jaz pa sem vse moje otroke peljala po Novi Gorici – na sladoled, na sprehod, povsod nas je bilo polno. Bistvo vzgoje teh otrok je namreč, da jih čim bolj vključimo v vsakdanje življenje. Mislim, da sem bila pionirka – danes pa je ta šola že vzor dela z otroki s posebnimi potrebami. Ponosna sem na to, kar je zraslo v teh 45 letih!«

Mara Miklavič — Foto: Božidar Gotlič

Zdaj je osnovna šola Kozara sodobna devetletka. 60 otrok prihaja iz Nove Gorice, Brd, Kanala ob Soči, Mirna - Kostanjevice, Šempetra - Vrtojbe, manjše število otrok pa tudi iz sežanske, komenske in ajdovske občine. **Kati Čubej**, zdajšnja ravnateljica, ima vizijo: »Tu bo nastal javni zavod regijskega pomena, ki se bo razvil v center za vzgojo, izobraževanje, svetovanje in raziskovanje ter bo zagotavljal vzgojo in izobraževanje predšolskih in osnovnošolskih otrok ter mladostnikov iz vse regije.« Največja nagrada za šolo je seveda to, da jo otroci radi obiskujejo. In na Kozaro šolarji radi prihajajo. Poleg pouka imajo namreč še precej drugih dejavnosti: od krožkov do knjižnice, pripravljajo več nastopov in predstavitev, tako da njihovo delo in zabavo spoznajo tudi drugi. Ob jubileju šole so skupaj z drugimi novogoriškimi šolarji in malčki iz vrtca pripravili zares prisrčno prireditev z naslovom Poletimo skupaj ... naših 45 let.

Judita Valič

Dva učenca šole sta se udeležila regijskega tekmovanja za kolesarje voznike koles z motorjem.

Na travniku pred šolo smo prvič postavili mlaj in s tem obudili prastar ljudski običaj. Dvigovanja mlaja se je udeležil tudi zgodovinar direktor Goriškega muzeja Andrej Malnič.

Sodelovali smo na zaključni prireditvi v okviru **projekta Evropska vas** v organizaciji Evropske hiše v Mariboru in Šole za ravnatelje. Pod vodstvom Mateje Ivanuša in Irene Vidmar smo predstavili Belgijo.

Organizirali smo lokalne igre SOS — tekmovanje v elementih košarke.

Učenka Kristina Uršič se je z mentorico Tanjo Lozej udeležila osrednje državne prireditve ob zaključku likovnega natečaja Evropa v šoli, tema Sodelovanje v Evropi različnosti, kjer je bilo njeno likovno delo nagrajeno.

Na področnih športnih igrah v Postojni je 24 učencev kar štirinajstkrat doseglo prva tri mesta, ekipno so dosegli 1. mesto.

Število učencev je skupno znašalo 60 učencev, od tega 39 učencev v prilagojenem programu in 21 učencev v programu vzgoje in izobraževanja. Pet mobilnih specialnih pedagoginj s polno obvezo in tri z dopolnjevanjem pa so obravnavale 103 učence na večinskih šolah.

V tem letu je šolanje zaključila prva generacija devetošolcev.

Na ploščadi med obema šolama smo organizirali zaključek dvoletnega **projekta Mavrica,** na katerem so nastopili učenci obeh šol.

2006/2007

Šolo je obiskovalo 39 učencev prilagojenega programa in 20 posebnega programa, skupaj 59 učencev. Mobilno specialno pedagoško službo je opravljalo 5 defektologinj s polno obvezo, štiri pa so dopolnjevale svojo obvezo, obravnavale so 98 učencev in izvajale 138 ur na teden.

Učenci so imeli možnost sodelovati v **interesni dejavnosti Krožek prostovoljcev** pod mentorstvom učiteljice Nataše Manfreda. Skupaj z učenci OŠ Frana Erjavca so vsak teden krajšali čas varovancev Doma upokojencev Nova Gorica z družabnimi igrami in pogovori. Skupni trenutki prostovoljcev obeh šol so eni redkih, ko razlike med učenci niso bile izrazito opazne in ko so lahko naši učenci pomagali šibkejšim.

Učenka Tanja Ribač se je v okviru iger SOS udeležila evropskih iger mladih v Rimu. V teku na 50 m je dosegla zlato medaljo, v metu žogice pa srebrno medaljo. Na šoli smo organizirali sprejem naše olimpijke, sprejel jo je župan Mirko Brulc, dogodek je bil zelo odmeven v medijih (Delo, Primorske novice, Primorski dnevnik).

12 SOBOTA ZGODBE

NOVA GORICA ▸ Tanja Ribač z dvema odličjema z evropske specialne olimpijade

Z nasmehom čez vse težave

Novogoričanka Tanja Ribač se te dni skupaj s starši, sošolci in strokovnimi delavci mestne osnovne šole Kozara veseli izjemnega uspeha. Sedem let vztrajnega premagovanja psihofizičnih omejitev, ki jih je prav njej usoda postavila znatno ožje kot veliki večini zdravih 19-letnic, jo je pripeljalo do osvojitve zlatega in srebrnega odličja na nedavnih evropskih igrah specialne olimpijade v Rimu.

Tanja Ribač je bila najboljša v teku na 50 metrov, trejo daljavo pa je dosegla v metu žogice. To so izjemno pomembni kamenčki v mozaiku pozitivne samopodobe, do katere otroci in mladostniki, ki nimajo marsičesa od tistega, kar premorejo sovrstniki, zelo težko pridejo, a se zato znajo uspeha veseliti toliko bolj izrazito. V sredo je bil v času sprejema šolske junakinje Tanje v avli OŠ Kozara, kjer učenost nabirajo mladi s posebnimi potrebami, res praznik.

Priložnostno slovesnost je vodila Tanjina razredničarka in šolska mentorica specialne olimpijade **Valentina Perčič**, ki je prepričana, da lahko to dekle vedrega značaja tudi na svetovnih igrah veliko doseže. Manj jasna je njena življenjska prihodnost. Tanja se je namreč v glavnem že usposobila za prehod v svet njej prilagojenega dela, a kaj, ko v bližnjem solkanskem varstveno delovnem centru in v podjetju Želva trenutno ni prostih mest.

Tanjina družina - oče **Mitar** (v mladosti nogometaš), mati **Mirjana** in brat **Radovan** (nekdanji košarkar) so ob delu in nasvetih strokovnjakov šole ogromno storili za pripravo dekleta na tekmovanje in predvsem na življenje. Mitar

Mentorica specialne olimpijade Valentina Perčič pomaga Tanji pri rezanju slavnostne torte

ponosno, a tudi zaskrbljeno pove: *"Tanja je danes kar precej samostojna, vendar pa potrebuje nadzor, spodbudo in pomoč. Kadar je v primerni družbi zdravih ljudi, opazno napreduje. Strokovni delavci šole in družina dajejo znanje, spretnost in zavetje, a ne morejo nuditi vsega."*

je predstavila kot zgledna solo pevka, učiteljica **Anamarija Remljaš** pa je Tanjo pozdravila v verzih. Novogoriški župan **Mirko Brulc** ji je predal majico z napisom zmagovalka, predstojnik novogoriške enote zavoda za šolstvo **Milan Čotar** pa ni pozabil poudariti, da nihče od prisotnih na velikem

Podjetje Palsit je tudi to leto darovalo denar za nakup novoletnih daril, pevski zbor šole je v zahvalo obogatil prireditev podjetja Palsit za njihove poslovne partnerje.

Zaradi vedno večjih potreb po novih znanjih z učenci z avtizmom sta Erika Perić in Nina Mlekuž **za kolektiv izvedli študijsko konferenco na temo Avtizem.**

Ob 50. letnici Zavoda republike Slovenije za šolstvo smo pripravili plesno-pevsko točko, s katero smo se predstavili v stavbi Mestne občine NG.

V sodelovanju z Društvom SRP Slovenije sekcija LMDR smo 16. 3. 2007 **organizirali 5. likovni bienale OŠPP Slovenije** z naslovom Hiša, ki bi rada imela sonce (avtorice Mojce Osojnik). **Vodenje je prevzela Danica Širec.**

Sodelovalo je 25 osnovnih šol s prilagojenim programom. Likovne izdelke so ocenjevali gospa Natalija Kocjančič, višja svetovalka II Zavoda ZRSŠ, Božidara Černe, upokojena specialna pedagoginja in Vasja Draščič, akademski slikar. Častna gostja je bila gospa Marija Perat, organizatorka prvega likovnega bienala za učence s posebnimi potrebami. Za to priložnost smo prvič izvedli avtorsko pesem našega pevskega zbora z naslovom Stara hiša. Izdano je bilo tudi šolsko glasilo, ki so ga prejeli vse sodelujoče šole in gosti.

V okviru **projekta Evropska vas** smo tokrat predstavili državo Ciper. Vodji sta bila Nataša Manfreda in Edvard Vrabič. Za uspešno predstavitev nam je čestital župan Mirko Brulc.

Pevska skupina se je predstavila na republiški reviji Zapojmo, zaigrajmo in zaplešimo v Kamniku.

Na Mostu na Nadiži je bila organizirana planinska šola za učence 7., 8. in 9. razreda. Učenci so si oblikovali pristen, spoštljiv, kulturen odnos do udeležencev in narave, spoznali so način življenja in ravnanja v gorskem svetu in drugačnih razmerah.

Tudi v tem letu smo postavili mlaj.

Sodelovali smo v **projektu Skrinjica za vse čase**, ki jo je organizirala Srednja lesarska in gradbena šola iz Nove Gorice. Njihove lesene skrinjice so poslikali šolarji od Bovca do Vipave, med njimi so bili tudi naši učenci.

Sodelovali smo v **projektu Partnerstvo fakultet in šol — raziskovanje pedagoške prakse**, model IV na Pedagoški fakulteti Koper. Vodji sta bili Nataša Kovačič in Irena Škodnik.

Svečanega sprejema pri županu za najboljše učence sta se udeležila Domen Magajne in Aleksandar Ilievski.

Iz Sandijevih rok

Sandi Mikulin, ki je nekoč obiskoval Osnovno šolo Kozara Nova Gorica, je ob koncu šolskega leta obdaril vseh enaindvajset učencev z zmerno in težjo motnjo v duševnem oziroma gibalnem razvoju, ki obiskujejo posebni vzgojno-izobraževalni program

2007/2008

V tem letu je potekalo uvajanje programa devetletne OŠ v petem razredu.

Na zaključku **projekta Partnerstvo fakultet in šol** smo sodelovali s predstavitvijo plakata v raziskovalni nalogi. V Zborniku prispevkov so bili tudi prispevki o raziskavi Irene Škodnik, Nataše Kovačič, Nede Fabrizio Filipič in Janje Žnidarčič.

Ob 40. letnici Bralne značke sta priznanje dobili mentorici Erika Perić in Lea Bratina, ki sta na šoli več kot 20 let spodbujata mlade k branju.

Na dan šole smo obiskali Goriški grad Kromberk. Inga Brezigar etnologinja in kustosinja nas je popeljala skozi zgodovino in muzejsko zbirko. Za učence je bila organizirana tudi ustvarjalna delavnica na temo velike noči, ki jo je vodila gospa Maura Arh.

Na državnem tekmovanju v znanju računalništva je Jernej Skrt dosegel 4. mesto v poznavanju programa za urejanje besedil Microsoft Word, Aleksandar Ilievski pa je v poznavanju programa za izdelavo elektronskih prosojnic Microsoft PowerPoint postal državni prvak.

Udeležili smo se prvega srečanja likovnih ustvarjalcev na II. OŠ Žalec, mentorstvo je prevzela Tanja Lozej.

Pod mentorstvom Mateje Marussi in Helene Žerjal je potekal **projekt Bleščeč nasmeh je uspeh.** Namen je bil učence motivirati in naučiti čim bolj samostojne in pravilne skrbi za čiste zobe. V projektu so sodelovali šolski zobozdravnik Matjaž Gorkič, zobna asistentka Darja Šuligoj, medicinski sestri izvajalki programa Zobne preventive Irena Kodrič in Zvona Brezavšček. Na prireditvi smo se zahvalili vsem sodelujočim v projektu ter gostji doktorici dentalne medicine, specialistki pedontologije Lijani Jurečič.

Že tretje leto zapovrstjo smo postavili mlaj, tudi letos s pomočjo donatorjev.

Prvič je v kroniki omenjeno tudi nacionalno preverjanje znanja (NPZ) v mesecu maju za učence devetega razreda.

Organizirali smo področne igre v nogometu.

V projektu Evropska vas smo predstavljali državo Avstrijo, mentorja sta bila Edvard Vrabič in Tina Korče.

Organizirali smo (14. 5. 2008) 15. regijske igre SOS Primorsko-notranjske regije. Otvoril jih je župan Mirko Brulc, olimpijsko zaobljubo pa je v imenu vseh športnikov prebrala naša olimpijka Tanja Ribač. Dogodek je bil odmeven na nacionalni televiziji, na RAI 1 in v časopisih (Primorski dnevnik, Delo ...). Na igrah je sodelovalo 15 članic SOS, 224 športnikov in 72 spremljevalcev.

Javni zavod za šport nam je pomagal zagotoviti 9 sodnikov, TŠC Nova Gorica pa 65 dijakov prostovoljcev.
Vključili smo se v okoljevarstveni **projekt Zeleni nahrbtnik,** ki ga je vodila Martina Pegan, v katerem smo sodelovali z otroki iz vrtcev. Zaključna prireditev se je odvijala v Opatjem selu. Projekt je postal vsakoleten. Na zaključni prireditvi smo se predstavili s kratkim nastopom. Župan Občine Miren-Kostanjevica je učencu Luki Lukežiču Lozeju, ki mu je predal Zeleni nahrbtnik, čestital in mu podelil EKO listino.

Na državnem tekmovanju mladih tehnikov sta dva učenca dosegla srebrno in zlato diplomo v oblikovanju lesa pod mentorstvom Edvarda Vrabiča.

Na družabnem srečanju konference INFOSEK 2008 – forum so večer popestrili učenci naše šole. Gospa Ivana Bratoš in kolektiv podjetja Palsit so zapisali: Zahvaljujemo se vam, da ste se odzvali našemu vabilu in s pomočjo otrok pripravili čudovito točko in popestrili večerni del programa na konferenci INFOSEK 2008 – forum.

Na zaslužene počitnice je odšlo skupaj 59 učencev – 19 posebnega programa in 40 prilagojenega programa.

2008/2009

Tudi v letu 2008/2009 so učenci sodelovali v številnih aktivnostih v šoli in izven nje. Sara Nemec je na likovnem natečaju Morje-voda-življenje-ekologija dosegla 2. mesto v skupini šol s prilagojenim programom.

Osnovna šola Kozara Nova Gorica je leta 2008 ustanovila Šolski sklad. Sklad pridobiva sredstva iz donacij, zbiranja in prodaje starega papirja, prostovoljnih prispevkov razstav izdelkov učencev, donacij in drugih virov.

Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije nam je izdal potrdilo za dejavno sodelovanje v projektu Slovenska mreža zdravih šol. Učenci so se lahko odžejali pri filtrirnem avtomatu za postrežbo čiste pitne vode.

Predstavniki šolskega parlamenta so se udeležili 19. otroškega parlamenta v Goriški statistični regiji pod mentorstvom Tanje Lozej.

Letošnji dan odprtih vrat smo obeležili z dnevom odprtih vrat v okviru projekta Zdrava šola in pod sloganom **Zdravi pod soncem.** Sodelovali so tudi učenci prve triade OŠ Frana Erjavca Nova Gorica.

Na šoli se je odvijalo regijsko tekmovanje mladih tehnikov, tekmovali so v štirih disciplinah obdelave materialov in v dveh težavnostnih nivojih za učence posebnega programa. Sodelovalo je 24 učencev iz štirih šol.

Ob mednarodnem dnevu knjige in ob Goriških dnevih knjige je na šoli učence obiskal pisatelj Milan Petek.

Izvedli smo nacionalno preverjanje znanja za šestošolce.

Na državnem tekmovanju mladih tehnikov smo dosegli 2 zlati, 2 srebrni in 1 bronasto priznanje.
Na državnem tekmovanju Računanje je igra je učenec 6. razreda prejel srebrno priznanje.

V tem letu smo navezali stike s strokovnimi delavci iz sosednje Gorice v Italiji, ki je preraslo v večletni projekt. V gledališču Verdi v Gorici v Italiji se je odvijal velik glasbeno-plesni dogodek v organizaciji ANFFAS Gorica in Lions Club Nova Gorica pod naslovom Musicalmente abili. Ob tej priložnosti smo postavili razstavo glinenih in likovnih izdelkov v preddverju gledališča Verdi.

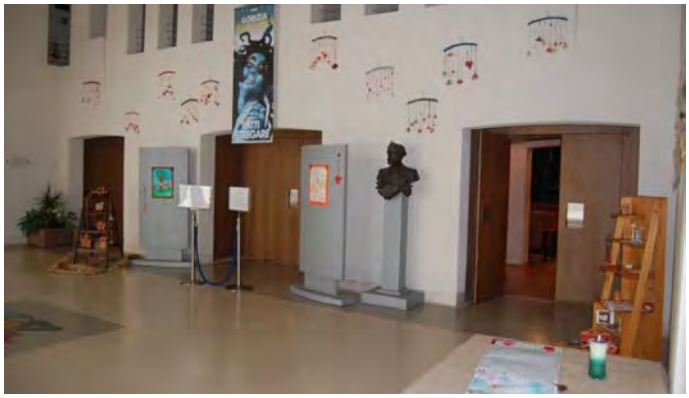

Državna revija Zapojmo, zaigrajmo, zaplešimo je to leto bila v Izoli.

Na srečanju Evropska vas smo tokrat predstavili Nemčijo.

2009/2010

Šolsko leto je potekalo nemoteno po šolskem koledarju. Tudi za posebni program je bilo organizirano podaljšano bivanje.

Šola je ponovno pridobila **mesto pomočnice ravnateljice.** To mesto je prevzela Dolores Rijavec Strosar.

Na balinarskem mitingu v Ajdovščini so Miodrag Sokanović, Tizian Tyan Zanki, Ana Sušnik in Anja Velišček ekipno dosegli 1. mesto med OŠ s prilagojenim programom. Mentorica je bila Martina Mozetič Bratina.

V Železnikih se je odvijal plavalni miting SOS. Udeležil se ga je učenec posebnega programa Tizian Tiyan Zanki. Dosegel je odlično 3. mesto v plavanju na 50 m prsno.

Zaključek projekta Zeleni nahrbtnik je bil na taborniškem prostoru v grajskem parku v Ozeljanu 4. 6. 2010, kjer smo prejeli EKO listino.

V okviru Uredbe sheme šolskega sadja smo enkrat tedensko učencem ponudili sadje oz. zelenjavo.

V akciji »OGLEDALO MOJEGA OKOLJA«, ki jo je organiziralo Turistično društvo Nova Gorica, Solkan in Šempeter-Vrtojba je bilo nagrajenih 15 likovnih del naših učencev.

Uvod v praznovanje 50. letnice šole oz. 50. let organiziranega izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na Goriškem, je bila razstava v avli MONG. Poleg ravnateljice je imela pozdravni govor na otvoritvi razstave gospa Darinka Kozinc.
Na področnem tekmovanju v atletiki OŠPP smo dosegli izjemne rezultate.

Peto leto zapored smo postavili mlaj v parku pred šolo. Namen projekta je seznanjanje in obujanje starodavne tradicije in vzpostavljanje medgeneracijska sožitja.

Prejeli smo posebno priznanje za desetletno sodelovanje na državnih tekmovanjih v računalništvu.

Na državnem tekmovanju Mladih tehnikov smo prejeli eno zlato in 2 srebrni priznanji.

Sodelovanje z italijanskimi sosedi je potekalo že lansko leto in se nadaljevalo v letošnjem šolskem letu. Učenci Ana Sušnik, Anja Velišček in Matej Korošec so se pod vodstvom mentoric Nataše Manfreda in Erike Perić udeleževali skupnih vaj z varovanci ANFFAS Gorica. Vrhunec skupnega dela je predstavljala skupna slavnostna prireditev 15. maja 2010 – **»...dell insolita normalita«** v gledališču Teatro Verdi v Gorici.

V okviru šolske skupnosti učencev so učenci **z zbiralno akcijo odpadnega papirja za fundacijo Pismo srca v organizaciji Media sport** zbrali preko 9000 kg papirja. Fundacija šolanja mladih nam je poslala priznanje

Počitniško varstvo je bilo organizirano v času poletnih počitnic od 28. 6. do 15. 7. 2010 in od 2. 8. do 22. 8. 2010 za otroke in mladostnike oddelkov posebnega programa in učence prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom.

2010/2011

Na šoli se je sestal Odbor za izobraževanje MONG, ki ga je vodil Elizej Prinčič. Uvodoma je ravnateljica Kati Čubej predstavila in razkazala šolo.

15. 10. 2010 se je v dvorani Gimnazije Nova Gorica zaključil **Projekt DISC (državljanske in socialne kompetence mladih)** pod naslovom Brez velikih besed, dejanja so tista, ki štejejo, ki je potekal od decembra 2008. Vključeni smo bili kot eden izmed devetih konzorcijskih partnerjev. Ob tej priložnosti smo pripravili predstavitev šole in razstavo

glinenih izdelkov. Na šoli sta projekt vodili Danica Širec in Aleksandra Golob.

Učenci 8. in 9. razreda OŠ Kozara Nova Gorica so si ogledali Srednjo agroživilsko šolo v Šempetru pri Gorici, saj bodo nekateri tam nadaljevali svoje šolanje.

Slavnostno in z veliko aktivnostmi smo obeležili 50-letnico šole.

Misel **"Gumbek za srečo, gumbek za smeh, gumbek za iskrico v očeh"** je bila rdeča nit vseh aktivnosti. Idejni vodji prireditve sta bili Dolores Rijavec Strosar in Tanja Lozej.

V Hipermarketu Mercator Nova Gorica smo pripravili prodajno razstavo, kjer smo razstavljali in prodajali izdelke učencev in mladostnikov.

Nekaj dni kasneje pa smo prodajno razstavo postavili pred stavbo MO Nova Gorica. Obiskali smo prestolnico in Cankarjev dom kot darilo učencem in delavcem ob 50-letnici.

Izvedli smo 4. srečanje mladih likovnih ustvarjalcev OŠPP iz cele Slovenije. Organizacijski vodja je bila Sanja Bekrić. Organizatorja sta bila Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije – sekcija LMDR in OŠ Kozara Nova Gorica. Udeleženci so lahko ideje izrazili skozi različne likovne tehnike in oblikovanje gline. Ocenjevalno komisijo so sestavljali: Natalija Kocjančič, Marija Perat, Božidara Černe, Valentin Kralj, Peter Mignozzi, Nataša Manfreda in Tanja Lozej.

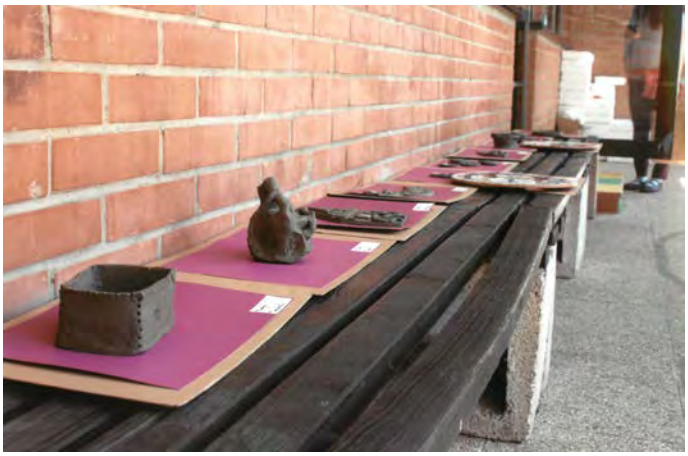

Slavnostna prireditev je bila v Kulturnem domu Nova Gorica. Dvorana je bila polna obiskovalcev, med katerimi so bili: državna sekretarka Alenka Kovšca, župani Mestne občine Nova Gorica, Občine Brda in Občine Miren-Kostanjevica, eden najvidnejših članov Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Tine Kralj, prva ravnateljica Mara Miklavič, predstavniki mestnih svetov, ravnatelji in predstavniki okoliških osnovnih šol, veliko upokojenih delavk in delavcev in staršev ter drugih nam dragih obiskovalcev. Po prireditvi smo učenci in delavci šole v avli Kulturnega doma Nova Gorica ob prodajni razstavi obiskovalce pogostili z dobrotami, ki smo jih pripravili sami. Slavnostno prireditev je vodila pomočnica ravnateljice Dolores Rijavec Strosar. Scenarij sta pripravili mentorici plesne in pevske skupine Tina Korče in Erika Perić. Prireditev je bila v celoti posneta in se je z večkratnimi ponovitvami predvajala na lokalni televiziji.

Župan Mestne občine Nova Gorica nam je ob jubileju izročil simbolično darilo – sliko, darilo šestih občin ustanoviteljic šole.

O praznovanju so pisali in govorili tudi mediji (radio Koper, TV Primorka, TV Vitel, Primorske novice).

Udeležili smo se 2. republiškega srečanja gledaliških skupin v Mlinšah. Predstavili smo se z igrano glasbeno točko Bobek in barčica.

Celo šolsko leto je potekal **krožek Plavanje** v bazenu VDC Nova Gorica v Stari Gori. Vodila ga je mentorica Jelena Komel.

Udeležili smo se **11. plavalnega turnirja SOS** v Ljubljani in zasedli prvo in drugo mesto v izbranih kategorijah.
Organizirali smo 42. področno prvenstvo v atletiki v Športnem parku Nova Gorica. Naša šola oziroma učenci so dosegli zavidljive rezultate.

V projektu Evropska vas smo predstavili Malto. Na športnem stadionu v Novi Gorici je potekala **prireditev Šport in špas**, kjer so se zbrali predstavniki vseh generacij. OŠ Kozara Nova Gorica je bila soorganizator prireditve. Pohoda, ki je potekal po različnih poteh v občini, se je udeležilo 1.796 prijavljenih pohodnikov. Iz naše šole se ga je udeležilo 87 pohodnikov. Koordinatorji prireditve so bili Borut Markočič, Dolores Rijavec Strosar in Tanja Lozej.

Na Ljudski univerzi v Novi Gorici smo na razstavi s plakatom in fotografijami predstavili prostovoljno delo na OŠ Kozara Nova Gorica.

V gledališču Teatro Verdi v Gorici je v okviru projekta Ustvarjajmo brez meja – od Nove Gorice do Gorice, potekal vrhunec sodelovanja z italijanskimi sosedi, s centrom ANIFFAS v Italiji, na **3. mednarodni prireditvi "Nenavadne enakosti".**

Svečanega sprejema na Mestni občini Nova Gorica, pri županu gospodu Mateju Arčonu, sta se udeležila dva učenca 9. razreda: Patrik Trampuž in Dejan Gregorič.

5 učencev je opravilo kolesarski izpit. Najprej so opravili teoretični del izpita, praktični del pa je potekal pod vodstvom policista Štefana Vajda.

Udeležili smo se državne revije Zapojmo, zaigrajmo in zaplešimo v Lendavi.

2011/2012

Tudi v letošnjem šolskem letu se je v mesecu oktobru odvijala poletna šola v naravi v Žusterni v Kopru.

Ob 45. letnici Bralne značke je dolgoletna knjižničarka Aleksandra Golob prejela priznanje Medobčinskega društva Zveze prijateljev mladine Slovenije.

Na šoli smo izvedli vseslovenski projekt **»Tradicionalni slovenski zajtrk«.** Projekt je nastal na pobudo Čebelarske zveze Slovenije. Učenci so za zajtrk imeli na mizi kruh, maslo, mleko, med in jabolko, vse slovenskega porekla. Vsa živila so učencem in učiteljem podarili kmetje in kmetijska podjetja, čebelarji in živilskopredelovalna podjetja. Na šoli smo gostili čebelarja gospoda Borisa Marca, direktorja Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica, gospoda Branimirja Radikona, gospoda Jožeta Vončino iz oddelka za kmetijsko svetovanje KGZ Nova Gorica in gospo Mojco Mavrič Štrukelj.

Na naši šoli smo gostili go. Marijo Božič iz Zveze Sonček. Marija Božič, supervizorka in družinska terapevtka, je izvedla izobraževalno delavnico z naslovom »Kako gradimo in rušimo otrokovo integriteto?«. Vseh udeležencev je bilo več kot 60.

V avli šole je bil predstavljen dokumentarni film Videomostovi, projekt neformalne skupine mladih – Videosprehajalci, ki so jo sestavljali učenci naše šole in mladi mentorji z izkušnjami na področjih medijske produkcije, zgodovine, umetnosti in arheologije.

Zadnji šolski dan v koledarskem letu 2011 nas je obiskal Dedek Mraz, ki je vse učence bogato obdaril. Pozdravit nas je prišla tudi zmagovalka prireditve »Slovenija ima talent« Julija Kramar, zapela nam je voščilo za leto 2012.

2. 2. 2012 – smo po odredbi župana Mestne občine Nova Gorica zaprli vrtce, osnovne šole in glasbene šole zaradi napovedane orkanske burje. Pouk smo nadomeščali v soboto 12. 5. 2012.

V OŠ Roje Domžale so se odvijale državne igre v odbojki. Ekipa učencev naše šole je pod mentorstvom učitelja športne vzgoje Boruta Markočiča dosegla tretje mesto.

Na 19. mednarodni konferenci IATEFL Slovenija v Topolščici je kot aktivna udeleženka sodelovala specialna in rehabilitacijska pedagoginja Irena Dirjec s prispevkom »Dyslexia and English? No way! YES WAY!!!«.

V avli šole je potekala izobraževalna delavnica **»Čemu otroci izbirajo moteče vedenje?«,** ki jo je vodila Damjana Šmid, profesorica socialne pedagogike in realitetna terapevtka. Delavnice se je udeležili strokovni delavci naše šole in strokovni delavci izobraževalnih institucij Goriške regije. Prisotnih je bilo 127 strokovnih delavcev.

V Hipermarketu Mercator smo organizirali prodajno razstavo izdelkov učencev naše šole. Izkupiček od prodanih izdelkov smo namenili v šolski sklad.

Predstavniki otroškega parlamenta šole z mentorico Tanjo Lozej so se udeležili 22. otroškega parlamenta v Mestni občini Nova Gorica na temo »Junaki našega časa – Kdo so in zakaj«.

Učenec naše šole je na 12. državnem tekmovanju v računalništvu z naslovom **»Z računalniki skozi okna«** zasedel 1. mesto v digitalni fotografiji z oblikovanjem predstavitve v programu PowerPoint.

Vključili smo se v akcijo OČISTIMO SLOVENIJO 2012. Dela učencev je spremljala občinska koordinatorka Petra Doljak.

V Mlinšah pri Zagorju ob Savi se je odvijalo 3. srečanje gledaliških skupin OŠPP Slovenije. Sodelovali smo s predstavo Povodni mož modernega časa. Mentorica je bila Sanja Bekrić.

18. 4. 2012 je bila organizirana enodnevna stavka v javnem sektorju. Šola je bila zaprta. Noben učenec ni prišel v šolo. Delavci so stavkali od 8.30 do 15.30.

Nagrajeno delo Tjaše Markočič na likovnem natečaju KRAJ IZ SVETA BARV je krasilo tudi letošnje glasilo OŠ Kozara Nova Gorica.

Skupaj z VDC Nova Gorica in Dnevnim centrom ŠENT enota Nova Gorica smo se vključili v **projekt INCLUSIA 2012**, ki je potekal v pobratenem mestu Celovec v Avstriji. Srečanja se je udeležilo 400 otrok iz 8 držav.

V Krškem v OŠ dr. Mihajla Rostoharja se je odvijalo 5. likovno srečanje OŠPP. Našo šolo sta zastopali osmošolki z mentorico Tanjo Lozej.

Na Bevkovem trgu v Novi Gorici se je odvijal zaključek državnega **projekta Evropska vas.** Naša šola je predstavljala državo Luksemburg. Mentorici projekta na šoli sta bili Irena Dirjec in Tina Korče.

Na državnem tekmovanju mladih tehnikov osnovnih šol z nižjim izobrazbenim standardom v Ljubljani na Pedagoški fakulteti smo pod mentorstvom učitelja tehnike in tehnologije Edvarda Vrabiča osvojili dve zlati in eno bronasto priznanje.

V okviru projekta Šport špas smo se množično udeležili prireditve 5. dneva druženja in gibanja vseh generacij. Šolska koordinatorica je bila Tanja Lozej.

Zaključna prireditev V. sezone okoljevarstvenega projekta: Zeleni nahrbtnik na Goriškem je bila v avli Osnovne šole Frana Erjavca in na travnatem igrišču naše šole. Učenci od prvega do petega razreda so prejeli EKO listino »Zeleni nahrbtnik 2011–2012« pod mentorstvom Erike Perić, Janje Žnidarčič in Tanje Lozej.

V Teatru Verdi v Gorici (Italija) se je odvijal **3. mednarodni festival Nenavadne enakosti** – zaključna prireditev inovacijskega projekta čezmejnega sodelovanja pod mentorstvom Nataše Manfreda in Erike Perić, na katerem so nastopili tudi naši učenci: Anja Velišček, Ana Sušnik in Matej Korošec in plesna skupina Divas. Na prireditvi je učenec Jan Fabbro prejel 1. nagrado za likovni izdelek, predstavljen pa je bil tudi kratki film, ki so ga posneli učenci pod mentorstvom Mateje Ivanuša in Janje Žnidarčič. Učiteljici Tanja Lozej in Nataša Manfreda sta v avli teatra pripravili razstavo izdelkov naših učencev.

V letošnjem šolskem letu smo poleg aktivnosti, ki potekajo skozi vse leto in vodijo do zaključne prireditve v Verdijevem gledališču, zanimanje usmerili tudi v italijanski šolski sistem, inkluzijo in sistem pomoči učencem s posebnimi potrebami. Erika Perić je zbrala novosti s področja italijanske zakonodaje s pomočjo Lorelle Pagotto, pedagoginje in glasbene terapevtke iz Italije, s katero smo vzpostavili novo zvezo – stik z odgovorno osebo za inkluzijo oseb s posebnimi potrebami in načrtovali obisk šole v Foglianu v Italiji v sklopu študijske skupine. Oblikovalci gline so pod mentorstvom Tanje Lozej in Nine Mlekuž vse leto ustvarjali unikatne keramične izdelke, učenci podaljšanega bivanja in oddelkov posebnega programa pa različne likovne izdelke, s katerimi smo okrasili 30 izložb trgovin v Gorici v Italiji.

Šolska plesna skupina je pod mentorstvom učiteljice Sanje Bekrić sodelovala na Goriških kulturnih prepletanjih – Festivalu ljubiteljske kulture Doma narejeno/doma izvedeno, »Plesnem kalejdoskopu« s točko programa »Hip, hop na orientu«.

Na 16. igrah SOS so v atletiki tekmovali 4 učenci. Pomerili so se v teku na 100 m, kjer sta Emran Novak in Jan Fabbro osvojila zlati medalji, Manuela Bavcon pa je bila odlična 4., Ana Sušnik si je v metu žogice s prvim mestom priborila zlato.

Sprejema pri županu MONG Mateju Arčonu sta se udeležila dva učenca 9. razreda in sicer Armin Bektašević in Kristjan Stubelj.

Državna revija Zapojmo, zaigrajmo in zaplešimo je potekala v Ljubljani v okviru festivala Igraj se z mano.

2012/2013

23. 1. 2013 je pouk odpadel zaradi vsesplošne stavke javnega sektorja v Sloveniji.

Logopedsko obravnavo je v času porodniškega dopusta delavke šole Alenke Vuga prevzela logopedinja Mojca Luznik, delavka Zdravstvenega doma Nova Gorica.

Na šoli smo v okviru projekta **»Tradicionalni slovenski zajtrk«** gostili čebelarja gospoda Borisa Marca.

Kot že nekaj let zaporedoma smo se tudi letos odzvali na likovni natečaj, ki ga razpisuje Turistično društvo Nova Gorica, Solkan in Šempeter-Vrtojba – **Ogledalo mojega okolja 2012.** Več del naših učencev je bilo nagrajenih. Mentorice so bile: Klavdija Namar, Tanja Lozej, Martina Bratina.

Izvedli smo 20-urni plavalni tečaj za učence prve triade in 10-urni plavalni tečaj za učence posebnega programa.

8. državno prvenstvo v plavanju za OŠ s prilagojenim programom je 12. 12. 2012 potekalo v olimpijskem bazenu v Kranju. Naša šola se je tega tekmovanja prvič udeležila. Zastopalo jo je 5 učencev.

Deset strokovnih delavk je 20. 12. 2012 obiskalo Osnovno šolo E. Frinta v Gorici v Italiji. Ogledali smo si šolo, se pogovorili o našem delu in se navdušili nad novostjo – logomotorno učilnico. Delavke te šole so nam nato v maju obisk vrnile.

Letošnji kulturni praznik smo obeležili v četrtek, 7. februarja 2013. Ogledali smo si film **Čisto pošten rop** scenarista in režiserja Aleksandra Gruma. Medse smo povabili enega od glavnih igralcev **Matjaža Volka.**

Učenci in mentorji iz OŠ Dobrovo, OŠ Frana Erjavca, OŠ Šempas, OŠ Ivana Roba Šempeter, OŠ Kanal, OŠ Milojke Štrukelj, OŠ Miren, OŠ Renče in OŠ Solkan so prijazno sprejeli vabilo na dopoldansko izkušnjo z učenci in učitelji

OŠ Kozara Nova Gorica ob dnevu šole, ki ga obeležujemo 17. marca. Z nami je bila tudi ga. Iva Devetak, predsednica MDPM za Goriško.

V petek, 26. 4. 2013, smo na travniku pred šolo postavili mlaj za pozdrav pomladi. Postavitev je spremljalo druženje z oskrbovanci Doma upokojencev Nova Gorica.

Udeležili smo se **4. republiškega srečanja gledaliških skupin OŠPP** v organizaciji DSRPS sekcije LMDR in OŠ dr. Slavka Gruma Zagorje ob Savi. Sodelovalo je 15 učencev od 1. do 5. razreda z gledališko igrico JEŽEK JOŽEK. Mentorice so bile Erika Perić, Janja Žnidarčič, Mateja Marussi, Erika Orel in spremljevalka Bernarda Zorn.

Učenka naše šole se je z mentorico Tanjo Lozej udeležila zasedanja **23. nacionalnega otroškega parlamenta z osrednjo temo ODRAŠČANJE v veliki dvorani Državnega zbora RS v Ljubljani.**

Lokalne igre SOS Slovenije v atletiki smo organizirali spomladi 2013 na naši šoli. Večina učencev se je uspešno pomerila z učenci iz CIRIUS-a iz Vipave v teku na 50 m, 100 m in v metu žogice.

Že drugič zapovrstjo smo se skupaj z VDC Nova Gorica in ŠENT DC enota Nova Gorica udeležili **11. mednarodnega srečanja oseb s posebnimi potrebami INCLUSIA** v občini Celovec v Avstriji.

Ob dnevu zemlje so učenci od 1. do 7. razreda obiskali Center za ravnanje z odpadki v Stari Gori.

V projektu Evropska vas smo v tem letu predstavili državo Nizozemsko. Našo stojnico je v družbi regijske koordinatorice gospe Tatjane Krapše in župana MONG gospoda Mateja Arčona med drugim obiskal tudi **veleposlanik Kraljevine Nizozemske v Sloveniji, gospod Jos Douma.** Ob tej priložnosti smo mu podarili unikaten glinen izdelek, delo učencev naše šole, v dar pa smo dobili priponke, zvončke in obeske.

Obiskalo nas je 9 strokovnih delavcev iz Italije, večina iz OŠ E. Frinta v Gorici. Obiskovalcem smo pripravili sprejem in na kratko predstavili naš šolski sistem.

Celo leto so potekale priprave na zaključno prireditev **projekta Čezmejno sodelovanje, ki se je letos odvijal 1. 6. 2013 v Teatru Verdi v Gorici na temo Bitka talentov.**

Projekt Obnovljivi vire energije – učinkovita raba energije je bil financiran s strani švicarske agencije Swiss Contribution in lokalne agencije za energetiko GOLEA. Pod mentorstvom Edvarda Vrabiča so za skrbno opravljeno raziskovalno delo in estetsko izvršeno olepšavo hišice učenke za nagrado dobile izlet v živalski vrt v Ljubljano.

Na šoli se je odvijala mednarodna delavnica "SMILE – narišimo otrokom nasmeh". Vodil jo je poljski umetnik Marek Wysoczyski. Prisoten je bil tudi poljski veleposlanik Cezary Krol s soprogo, častni konzul Poljske g. Nedjan Brataševec, predsednica Fundacije Silvana Furlana Miranda Brataševec, župan MONG g. Matej Arčon. Zaključek mednarodne delavnice z naslovom »SMILE – narišimo otrokom nasmeh« in otvoritev priložnostne razstave, ki je bila v petek, 21. junija 2013, ob 12.00 uri, v avli Pediatrične klinike UKC Ljubljana. Pred izvedbo mednarodne delavnice smo otvorili fotografsko razstavo del, ki so jih učenci naše šole ustvarili v okviru krožka fototerapija.

Šola je za učence posebnega programa tudi letos organizirala počitniško varstvo.

Državne revije Zapojmo, zaigrajmo, zaplešimo v Mariboru so se letos udeležili učenci z mentorico Sanjo Bekrić.

2013/2014

V tem letu je posebni program obiskovalo 39 učencev. Prilagojen program je obiskovalo 23 otrok, le 5. razred je bil organiziran kot samostojni oddelek, vsi ostali razredi pa so delovali v kombiniranih oddelkih. Skupaj je bilo na šoli 62 učencev.

V tem letu se je na šoli odvijalo ogromno število projektov:

- Projekt EVROPSKA VAS – vodja: Jasna Caiffa, Vikica Ladinik
- Državni projekt: RASTEM S KNJIGO 2013 – slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu – vodja: Aleksandra Golob
- Okoljevarstveni projekt ZELENI NAHRBTNIK – vodja: Tanja Lozej
- Projekt: POZDRAV POMLADI S POSTAVITVIJO MLAJA – vodja: Borut Markočič
- Projekt: ZDRAVA ŠOLA – vodja: Martina Mozetič Bratina
- Projekt: ČEZMEJNO SODELOVANJE – USTVARJAMO BREZ MEJA ALI OD NOVE GORICE DO GORICE – vodja: Janja Žnidarčič
- Projekt: SHEMA ŠOLSKEGA SADJA – vodja: Jasna Caiffa
- Projekt: INTENZIVNI VEDENJSKI PRISTOP (IVP) PO PRINCIPIH METODE UPORABNEGA VEDENJSKEGA UČENJA ABA – ZA OTROKE Z AVTISTIČNO MOTNJO – vodja: Tanja Lozej in Erika Perić
- Projekt: OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE – UČINKOVITA RABA ENERGIJE – vodja: Edvard Vrabič
- Inovacijski projekt: GRADIMO MOSTOVE MED BREGOVI RAZLIČNOSTI – vodja: Janja Žnidarčič
- Inovacijski projekt: S ŠTEVILI SE IGRAJMO IN JIH SPOZNAJMO – vodja: Gabrijela Kverh Žgur
- Inovacijski projekt: Z IKT PODPRTO POUČEVANJE V KOMBINIRANEM ODDELKU – vodja: Mateja Ivanuša
- Inovacijski projekt: TAČKE POMAGAČKE – s psom do večje motivacije za vzgojno izobraževalno delo – vodja: Sanja Bekrić.

Začeli smo uporabljati elektronsko aplikacijo e-Asistent Družbe eŠola in informatizacija poslovanja d. o. o., za vodenje pedagoške dokumentacije z moduli: e-Dnevnik, e-Redovalnica, razrednik, učitelj, urnik, organizacija, izpisi, pregled, eSporočila, obveščevalec staršev.

Zavod Inštitut za avtizem in sorodne motnje nas je povabil **k sodelovanju pri izvajanju triletnega projekta »Intenzivni vedenjski pristop (IVP) po principih metode uporabnega vedenjskega učenja** – ABA (applied behavior analysis) za otroke z avtistično motnjo (AM)«. V projekt so se vključili 4 učenci, starši teh učencev ter strokovni delavki Tanja Lozej in Erika Perić.

Na svečani prireditvi v Mlinšah (Zagorje ob Savi) je Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije našemu glasilu Ti loviš podelilo priznanje društva za najkvalitetnejše otroško oziroma mladinsko glasilo zavodov za usposabljanje Republike Slovenije za šolsko leto 2012/2013.

Ob svetovnem dnevu živali so štirje udeleženci iz oddelkov posebnega programa pod mentorstvom Klavdije Namar Pogačnik, skupaj z učenci iz 12 osnovnih šol, ustvarjali na temo živalski portret v Zavetišču v Vitovljah.

Na dan luči 13. 12. 2013 so v dvorani Mestne občine Nova Gorica članice Aktiva mestnih žena in deklet – Goričanke s prijetnim druženjem ob glasbi in plesu zaključile mesec dni trajajočo dobrodelno akcijo, naslovljeno Z odejico nam bo topleje. Izkupiček so namenile socialno ogroženi družini naše šole. Med nastopajočimi so bili tudi najmlajši naše šole.

Skupina učencev posebnega programa vzgoje in izobraževanja je pod mentorstvom Maje Černe v soboto, 14. 12. 2013, nastopala v Dijaškem domu Nova Gorica na prednovoletni prireditvi Društva Sožitje Nova Gorica.

Dedek Mraz se je skupaj z nami poslovil od leta 2013. Njegov obisk so popestrile šolske pevske in plesne skupine ter miss Slovenije Maja Cotič. Vsi učenci so prejeli novoletna darila. Za njihov nakup je poskrbela Mestna občina Nova Gorica. Za popolno zabavo so pa poskrbeli ansambel Beesas.

Na državnem tekmovanju v boju med dvema ognjema je sodelovalo 8 najboljših ekip iz cele Slovenije. Naša ekipa se je prvič udeležila tega tekmovanja in zasedla solidno 6. mesto.

Sedem strokovnih delavk je obiskalo Društvo za pomoč osebam z avtizmom v Vidmu (Italija). Ogledali so si prostore društva, seznanili so se z njihovimi aktivnosti in se pogovorili o možnostih sodelovanja.

Državno tekmovanje iz računalništva je potekalo 13. 3. 2013 v Škofji Loki. Našo šolo sta zastopali Ajla Sulič v digitalni fotografiji in izdelavi elektronske predstavitve s PowerPointom in Megi Škerlavaj v oblikovanju besedil pod vodstvom Edvarda Vrabiča. Obe tekmovalki sta osvojili srebrno priznanje. V sredo, 12. 3. 2014, so se učenci 7., 8. in 9. razreda udeležili delavnic pod arkadami Mestne občine Nova Gorica v organizaciji Mestne občine Nova Gorica. Skupaj s šolarji iz OŠ Frana Erjavca in OŠ Milojke Štrukelj so s pomočjo dijakov biotehniške šole izdelali gnezdilnice za mestne ptice. Gnezdilnice so namestili v Borov gozdiček in s tem pticam omogočili ugodnejšo "ženitev". Izdelki so bili razstavljeni v galeriji MONG v organizaciji Turističnega društva Nova Gorica.

V tem letu smo dan šole 17. marec praznovali na prav poseben način, odločili smo se za športno-kulturno-zgodovinski dan: ogledali smo si znamenitosti sosednje Gorice v spremstvu srednjeveške vodičke Evelin Bizjak.

Tudi letos smo se (že tretjič) odzvali povabilu na mednarodno integracijsko srečanje ljudi s posebnimi potrebami znano pod geslom "Mi smo bratje in sestre", ki se je preimenovalo v **"Inclusia",** ki je potekala Avstriji. Učence sta spremljali Slavica Maraž in Erika Orel. Brezplačni avtobusni prevoz do Celovca nam je omogočila Mestna občina Nova Gorica.

Učenka 9. razreda je s svojim fotografskim izdelkom osvojila srebrno priznanje na fotografskem natečaju z imenom Energija mladosti, ki ga je organizirala Zveza za tehnično kulturo Slovenije.

Pridružili smo se vseslovenski iniciativi za enake možnosti oseb z avtizmom. V četrtek, 10. aprila 2014, je bila ob 17.00 v veliki dvorani SMELT v Ljubljani pod pokroviteljstvom predsednika RS, gospoda Boruta Pahorja, konferenca na temo enakih možnosti oseb z avtizmom. Konference se je udeležilo sedem strokovnih delavk šole.

Pred šolo smo tradicionalno že devetič postavili mlaj za pozdrav pomladi.

Učenka 9. razreda Valentina Kavčič se je v spremstvu razredničarke Sanje Bekrić in ravnateljice Kati Čubej udeležila tradicionalnega sprejema učencev osnovnih šol in glasbenih šol pri županu gospodu Mateju Arčonu v veliki dvorani mestne hiše.

V okviru **inovacijskega projekta – Ustvarjamo brez meja** ali Od Nove Gorice do Gorice – čezmejno sodelovanje oseb s posebnimi potrebami in njihovih mentorjev za šolsko leto 2013/2014 je zaključni nastop potekal v Kulturnem centru Lojze Bratuž pod naslovom »V. Internacionalni festival nenavadne enakosti«. Vodja projekta je bila Erika Perić. Na Evropski vasi smo predstavili Luksemburg. Mentorici sta bili Vikica Ladinik in Jasna Caiffa.

Naši učenki sta na državnem tekmovanju mladih tehnikov v Ljubljani dosegli srebrno priznanje v obdelovanju tekstila ter zlato in bronasto v obdelovanju papirja. Učenca posebnega programa pa sta dosegla zlati priznanji na nižji in višji stopnji tekmovanja.

Dne 22. 5. 2014 smo se z učenci naše šole udeležili 23. državne glasbene revije Zapojmo, zaigrajmo, zaplešimo, ki je letos potekala v Murski Soboti. Nastopa so se udeležili učenci, ki so obiskovali krožek Igrajmo se po angleško pod vodstvom Erike Orel, učenci iz kombiniranega oddelka 1. in 2. razred in učenci 6. razreda, ki obiskujejo krožek Mladinski pevski zbor. Pod vodstvom učiteljice Erike Perić so nas spremljali z Orffovimi instrumenti, učiteljica Tina Korče pa je igrala na klavir.

V četrtek, 22. 5. 2014, so se učenci udeležili **Medobčinskega tekmovanja »Varno v prometu«.** Učenka 9. razreda je dosegla 3. mesto.

V okviru šolske skupnosti smo zbirali humanitarno pomoč za ljudi iz Bosne in Hercegovine, ki so ostali brez vsega zaradi poplav. Zbirali smo predvsem higienske pripomočke. Oddali smo jih srbski skupnosti.

Začeli smo z gradbenimi deli za montažo osebnega dvigala. Na seji dne 26. 8. 2014 smo sprejeli Sklep o imenovanju kandidata Edvarda Vrabiča za ravnatelja OŠ Kozara Nova Gorica.

Povezava na intervju z ravnateljico Kati Čubej (Nova Gorica, 20. 5. 2021)

2014/2015 do danes
ravnatelj Edvard Vrabič

2014/2015

1. 9. 2014 je ravnateljevanje prevzel Edvard Vrabič, ki je od leta 2003 na šoli poučeval tehniko in tehnologijo in računalniško opismenjevanje.

V letnem delovnem načrtu šole je pod točko vizija šole zapisano:
"Za vse otroke in mladostnike, vključene v naš vzgojno izobraževalni program, bomo organizirali in oblikovali vzgojno izobraževalno delo na način, ki bo upošteval otrokovo enkratnost, neponovljivost in individualnost. Zagotavljali bomo varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem bomo prilagajali oblike učnega dela in motivacije vsakemu posamezniku, tako da bo lahko dosegal najboljše dosežke, ki jih zmore. Cilj posameznega učenca mora biti nivo usposobljenosti in znanja, ki mu omogoča učinkovitejšo inkluzijo v lokalno okolje in širše. S tehnološkim razvojem in globalizacijo so v največji nevarnosti ravno skupine otrok in mladostnikov, ki so vključeni v programe vzgoje in izobraževanja z nižjim izobrazbenim standardom. Zato bomo v vzgojno-izobraževalnih programih poudarjali predvsem socializacijsko moč družine in šole, hkrati pa bomo učence spodbujali k varni in odgovorni rabi sodobne tehnologije." Na šoli je bilo zaposlenih 34 strokovnih delavcev in 10 administrativno tehničnih delavcev, skupaj 44 delavcev. Več delavk je bilo zaposlenih za krajši delovni čas, tri delavke so bile zaposlene preko javnih del, pet delavk je bilo na porodniškem dopustu. V letu 2014 smo nabavili **nov kombi** za prevoz otrok.

V letnem poročilu šole je zapisano: “Iz leta v leto se kaže trend rahlega, a konstantnega večanja ur specialno pedagoške mobilne pomoči, ki jo izvajajo naši strokovni delavci v rednih osnovnih šolah. Poleg specialnih in rehabilitacijskih pedagoginj pomoč otrokom nudijo še socialna pedagoginja in psihologinja. Število učencev z odločbo za usmerjanje se stalno povečuje.”

Učenci višjih razredov so lahko izbirali med tremi izbirnimi predmeti: gledališki klub, računalniška omrežja ter odbojka. Septembra smo sodelovali v projektu Pedagoška akcija Medobčinskega društva invalidov Goriške (MIDG)

Novembra smo na šoli izvedli Tradicionalni slovenski zajtrk.

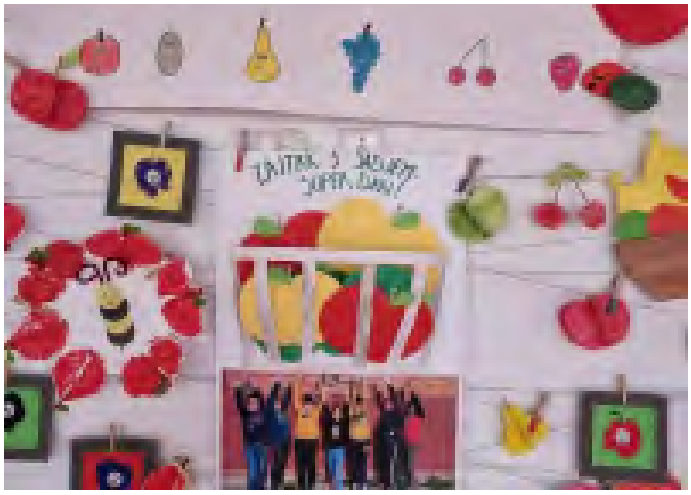

Športnega dne na snegu na Črnem vrhu se je udeležilo 50 učencev in 17 spremljevalcev.

Matematično tekmovanje je potekalo na Jesenicah, udeležili so se ga tudi predstavniki naše šole.

V maju (19. 5. 2015) so nas obiskali uporabniki in delavci Centra ANFFAS. Pogostili so jih učenci oddelkov posebnega programa. Bili so navdušeni nad našo šolo in programom, ki ga nudimo.

Učenci so se udeležili 13. mednarodnega srečanja oseb s posebnimi potrebami v Celovcu v Avstriji v okviru projekta INCLUSIE.

Junija smo s pomočjo donacije, ki jo je organizirala Sanja Bekrić, dokončno **uredili senzorno sobo** in jo predali v uporabo na svečani otvoritvi.

Zaključna prireditev projekta Ustvarjajmo brez meja – čezmejno sodelovanje oseb s posebnimi potrebami in njihovih mentorjev je potekala v soboto, 6. 6. 2015, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Ta dan smo izvedli kot kulturni dan. V preddverju Kulturnega centra je potekala prodajna razstava izdelkov učencev in delavcev naše šole ter razstava fotografij interesne dejavnosti Fototerapija. Na prireditvi pa je nastopilo 33 učencev naše šole, izvedli so 4 plesne točke. Matej, Ana, Anja in Jernej pa so z mentorico Natašo Manfreda in nosilko projekta Eriko Perić sodelovali tudi pri dramatizaciji. Ob zaključku prireditve smo predvajali kratke filmčke, izjave učencev na temo: Kaj je zate raj?. Pripravili smo razstavo izdelkov likovno-literarnega natečaja na temo Moj raj. Organizacija kulturnega dne je zahtevala veliko priprav in koordinacije, ker je bilo potrebno organizirati tudi prevoze za učence, malico, sprejem staršev in še veliko drugih malenkosti. Pri izvedbi prireditve je sodelovalo približno 35 delavcev šole, ena prostovoljka in ena zunanja sodelavka.

Nacionalnega preverjanja pri predmetu slovenščina, matematika in družboslovje so se udeležili štirje učenci 9. razreda. Šest učencev 6. razreda pa je opravilo preverjanje pri slovenščini in matematiki.

Na šoli je delovalo kar 19 različnih interesnih dejavnosti.

1. Obnovljivi viri energije – učinkovita raba energije – Edvard Vrabič
2. Računalniški krožek – Samo Žerjal
3. Nogomet – Borut Markočič
4. Šport – Borut Markočič
5. Športni krožek – Borut Markočič
6. Rekreacijski krožek – Klavdija Namar Pogačnik
7. Prometni krožek – Mateja Marussi
8. Kolesarski izpit – Janja Žnidarčič
9. Otroška pevska skupina – Mateja Marussi
10. Mladinska pevska skupina – Erika Perić
11. Glasba in ples v PP VI – Maja Černe
12. Oblikovanje gline – Tanja Lozej
13. Šolska skupnost učencev – Tina Korče
14. Likovni krožek – Sanja Bekrić
15. Igrajmo se po angleško 1 – Erika Orel
16. Igrajmo se po angleško 2 – Erika Orel
17. Računalniški krožek v PP VI – Alenka Trobec
18. Pravljični krožek – Aleksandra Golob
19. Fototerapija – Anita Zelić – zunanja sodelavka – sponzorirala jo je Ustanova Silvana Furlana

Učenci 5. in 6. razreda in učenci posebnega programa so se udeležili šole v naravi v CŠOD Burja.

Na šoli je bilo 39 učencev v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom v petih oddelkih, 23 učencev v štirih oddelkih posebnega programa, 57 učencev je obiskovalo podaljšano bivanje. 15 izvajalk dodatne strokovne pomoči je imelo v obravnavi 204 učence.

2015/2016

V sedmih oddelki prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom je bilo 45 učencev, v štirih oddelkih posebnega programa 25 učencev, podaljšano bivanje je obiskovalo 69 učencev.

Mobilno specialno pedagoško službo je opravljalo 13 specialnih in rehabilitacijskih pedagoginj in dve socialni pedagoginji. V obravnavi so imele 189 učencev in tedensko opravile 355 ur. V šolskem letu 2015/2016 je bilo realiziranih 5921 ur in sicer 5433 ur DSP v šolah in 488 ur DSP v vrtcih na 40 različnih lokacijah.

Zaposlenih je bilo 57 delavcev. Učenci so lahko izbirali med tremi izbirnimi predmeti: ples, kmetijstvo in šport za zdravje.

10. septembra 2015 **nas je obiskal švicarski donator za obnovo in opremo senzorne sobe gospod Blummer** s spremstvom. Pripravili smo mu kratek kulturni program in predstavitev dela v senzorni sobi.

V oktobru so se učenci udeležili **balinarskega turnirja** v okviru Specialne olimpiade Slovenije v Ajdovščini v organizaciji VDC Ajdovščina. Tekmovali smo ekipno na balinišču v Športnem parku Pale.

V ponedeljek, 16. 11. 2015, je v dvorani Državnega sveta Republike Slovenije potekal posvet z naslovom SKUPNA ODGOVORNOST ZA SODELOVANJE ZA PREZRTE OTROKE S POSEBNIMI POTREBAMI. Posveta so se udeležili Tanja Lozej, Biljana Petrović in ravnatelj.

V sredo, 11. 11. 2015, je na naši šoli potekala **otvoritev razstave izdelkov,** ki so nastali v okviru akcije **Plakat miru** pod okriljem Lions Cluba Nova Gorica. Na razstavi so bila razstavljena dela učencev OŠ Milojke Štrukelj in naše šole. Tri dela iz vsake šole so bila nagrajena. Na otvoritvi so kot mentorice sodelovale Jelena Komel, Nataša Lapajne in Mateja Ivanuša, kot članica ocenjevalne komisije pa Klavdija Namar Pogačnik.

V nedeljo, 29. 11. 2015, so naši učenci nastopili na **dobrodelnem koncertu Tanje Žagar** s plesno-pevsko točko. Ravnatelj je v zahvalo zapisal: "S pripravo učencev za nastop, in seveda z nastopom samim, ste mentorice dokazale, da "nam je mar". Da skupaj podiramo zidove nepoučenosti, nevednosti in nepoznavanja našega dela. Da odpiramo našo šolo in širši javnosti dokazujemo, da tudi učenci, ki so nepravično umeščeni na rob družbe, ZMOREJO! In naj povem: v nedeljo, ko ste na nastopu prikazali, česa vse so se sposobni naučiti naši učenci, sem bil najbolj ponosen ravnatelj na svetu. Že med samim nastopom so bili komentarji prisotnih samo pozitivni – niso se mogli načuditi, kako sproščeno so učenci nastopali, hkrati pa so se zavedali, da je bilo vloženega ogromno truda, dela in prostega časa. Končno potrditev izjemnega strokovnega dela pa ste doživeli, ko so vsi obiskovalci ob koncu nastopa vstali s sedežev in vam namenili stoječ aplavz – čast, ki si jo zaslužijo najboljši, najvztrajnejši, najpogumnejši. Zato se zahvaljujem obema mentoricama, Mateji Marussi in Tini Krivec, ki sta pripravili točko in zadnje tedne trdo delali z učenci. Zahvaljujem se vsem delavkam, ki ste pomagale pripraviti kostume za nastop, kot tudi Bernardi in Anji, ki

sta na nastopu sodelovali. In nenazadnje, zahvala gre vsem strokovnim delavcem šole, ki se trudite, da bi se lahko vsak naš učenec razvil v osebo, ki bo lahko samostojno živela in bo integrirana v našo družbo."

V juniju 2015 so najmlajši učenci posebnega programa in učenci 1. in 2. razreda prilagojenega programa v okviru končnega izleta **obiskali kmetijo Brelih.**

V soboto, 6. 2. 2016, je bil v Primorskih novicah objavljen članek o delu na tej kmetiji.

V četrtek, 17. 3. 2016, smo **ob 55. letnici šole organizirali likovno srečanje** učencev šol s prilagojenim programom.

Učenci od 1. do 6. r. so v maju obiskali **Goriški muzej** na Gradu Kromberk, kjer so imeli likovne delavnice.

11. maj 2016 smo se v požarni vaji naučili, kako varno zapustiti šolo v primeru požara.

9. razred je uspešno zaključilo pet učencev: štirje so se vpisali v program nižjega poklicnega izobraževanja pomočnik v biotehniki in oskrbi na Biotehniški šoli v Šempetru pri Gorici, eden se je vpisal v program pomočnik pri tehnologiji gradnje na Srednji gradbeni, geodetski in okoljevarstveni šoli Ljubljana.

2016/2017

V sedmih oddelkih prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom je bilo 47 učencev, v štirih oddelkih posebnega programa pa 26 učencev. Podaljšano bivanje je obiskovalo 64 učencev. Delavke v mobilni službi so obravnavale okrog 190 učencev.

V šolo so bili vključeni učenci iz šestih občin ustanoviteljic ter iz Sežane, Dutovelj, Komna in Ajdovščine.

Učenci so lahko obiskovali tri izbirne predmete: šport za sprostitev, oblikovanje besedil in obdelava gradiv – les.

Za učence 5. in 6. razreda in nekaj učencev posebnega programa smo organizirali zimsko šolo v naravi v COŠD Cerkno.

V sredo, 14. 9. 2016, je učence od 1. do 3. razreda v okviru tehniškega dne na temo Varna pot v šolo kot vsako leto **obiskal policist** iz policijske postaje Nova Gorica. Z učenci se je pogovoril o varnosti v prometu. Z njimi se je odpravil na učni sprehod po varnih poteh v okolici naše šole.

V četrtek, 22. 9. 2016, so se učenci v OPP 3 odzvali povabilu učenke Gaje Peršolja in njene družine. Odpeljali so se v Šmartno in **sodelovali pri trgatvi,** si ogledali domačo vinsko klet in tako izvedli prvi naravoslovni dan v tem šolskem letu.

Učenci tretje triade NIS so v septembru imeli prvi tehniški dan na temo Ekomobilnost.

V oktobru so učenci OPP obiskali policijsko postajo v Novi Gorici, učenci prilagojenega programa pa gasilsko enoto.

Skupina učencev iz OPP je odšla na **hipoterapijo** v Batuje. V oktobru smo v okviru **projekta Gradimo mostove med bregovi različnosti** izvedli delavnice za učence 5. in 7. r. naše šole in petošolce OŠ Ivana Roba Šempeter, OŠ Solkan in OŠ Milojke Štrukelj. Srečanja so potekala v raziskovalnem duhu. Učenci so v skupinah preko različnih dinamičnih nalog spoznavali našo šolo takšno, kot je danes, seznanili pa so se tudi z marsikatero zanimivostjo iz njene preteklosti. Druženje smo zaključili s pogostitvijo, za katero so poskrbeli učitelji in učenci iz posebnega programa.

Gostujoči učenci so se že pred načrtovanim obiskom seznanili z našo šolo in s posebnimi potrebami, ki jih imajo naši učenci. Erika Perić je zanje na njihovi matični šoli pripravila predavanje z delavnicami. Poleg tega so učenci reševali spletni vprašalnik, s katerim smo ugotavljali, v kolikšni meri že poznajo našo šolo, naše učence in težave, ki jih imajo. Zanimalo nas je tudi njihovo stališče do naših učencev in pričakovanja v zvezi z druženjem na naši šoli. Učenci so tudi v tem letu obiskali več **predstav Glasbene mladine Slovenije** v okviru programa, ki ga za mlade sofinancira Mestna občina Nova Gorica, izvaja pa Kulturni dom.

V avli naše šole smo gostili razstavo likovnih del, ki so nastala na **20. likovnem natečaju Plakat miru** 2016/17. Učenci so ustvarjali na temo Praznovanje miru. Razstava je v naši avli gostovala mesec dni, nato se je selila po drugih šolah. Na natečaju so sodelovali učenci OŠ Kozara Nova Gorica, OŠ Milojka Štrukelj in OŠ Šempas. Pod vodstvom Mateje Marussi so učenci prispevali točko ob otvoritvi razstave.

Mama učenke Gaje Peršolja je predstavila poklic frizer. Učencem je urejala pričeske, dekleta praznično naličila in nekatere učence tudi ostrigla. Oče učenke Vesne Randl je z učenci ustvarjal nakit.

Na šoli je bilo zaposlenih 58 delavcev, kar je za dva več kot v istem obdobju leta 2015. Delo v mobilni službi je opravljalo 17 delavk na več kot štiridesetih lokacijah.

Dan naše šole smo počastili s predstavo Glasbene mladine z naslovom Glasbeno potovanje v Afriko v izvedbi Igorja Leonardija in predstavo Glasbene mladine Stopinje po akustični glasbi na OŠ Frana Erjavca.

Učenci od 1. do 6. razreda so v spremstvu učiteljev in spremljevalk obiskali Vilo Bartolomei v Solkanu. **Goriški muzej** je pripravil etnološko delavnico z naslovom **Kako so se igrali naši predniki?**. Učenci so si ogledali razstavo Igre moje mladosti, na kateri so spoznali številne igre in igrače, s katerimi so se igrali njihovi starši oz. stari starši. Med igrami je bilo tudi nekaj družabnih iger, ki se jih današnji otroci ne igrajo.

V času od 27. marca do 4. aprila 2017 je bila v Bevkovi knjižnici na ogled **razstava izdelkov naših učencev z naslovom "April – mesec zavedanja o avtizmu".**

V avli šole smo spomladi gostili gledališko skupino vzgojiteljic vrtca Domžale, ki jo vodi otroška pisateljica in mag. predšolske vzgoje, Nina Mav Hrovat, dobitnica nagrade za najboljšo izvirno slovensko slikanico. Našim učencem so se pridružili tudi otroci vrtca Julke Pavletič iz Solkana. Predstavo so nam podarili v znak odličnega sodelovanja v okviru **literarnega festivala BRALNICE POD SLAMNIKOM.** Dogodek je organizirala knjižničarka Goriške knjižnice Franceta Bevka **Lara Komel,** naša dolgoletna zunanja sodelavka, pripovedovalka pravljic, svetovalka pri izbiri knjig in vodička pri ogledu Bevkove sobe.

Izvedli smo **Lokalne igre Specialne olimpiade** v atletskih disciplinah. Pridružili so se nam tudi učenci iz CIRIUS Vipava ter varovanci enote Želva v Novi Gorici.

Učenci in učitelji od 4. do 7. razreda so obiskali petošolce OŠ Milojka Štrukelj Nova Gorica. Vodeno so si ogledali zelišče vrtove, sadno drevje in cvetlične gredice v okolici njihove šole, potem pa skupaj z njimi še sadili in presajali zelišča in cvetje.

Učenci 9. razreda so si ogledali HE Solkan. V okviru prostovoljnega dela so nekateri učenci OPP **opravljali prakso v VDC Nova Gorica.**

Zmagovalni razred v **Akciji čisti zobje ob zdravi prehrani** je v tem letu postal oddelek OPP 4. Udeležili so se zaključne prireditve v Kulturnem domu v Novi Gorici. Izvajalki zobne preventive, Jasmina Komel in Nelida Casarsa, sta zaslužnim učencem podelili priznanja in broške.

Učenci 8. in 9. razreda so si na tehniškem dnevu ogledali Mizarski muzej v Solkanu.

Učenci in učitelji od 4. do 6. razreda so obiskali tretješolce OŠ Solkan. Druženje je bilo športno obarvano.

Festival je potekal na Bevkovem trgu v dopoldanskih urah, udeležilo se ga je 554 udeležencev s 85 mentorji. Pri organizaciji je sodelovalo 51 oseb od tega 29 delavcev šole. Bistvo festivala je v povezovanju in spoznavanju skozi igro in različne dejavnosti. Skupne aktivnosti spodbujajo socialno integracijo oz. inkluzijo med otroki, mladostniki in odraslimi osebami s posebnimi potrebami ter večinsko populacijo vseh generacij. Organizacijo je vodila Erika Perić.

Učenci so sodelovali na **mednarodnem likovnem natečaju "Igraj se z mano".** V torek, 14. 2. 2017, sta se učenki Suzana Ponorac in Gaja Peršolja udeležili otvoritve razstave likovnih del v Cankarjevem domu v Ljubljani. Spremljala ju je mentorica Klavdija Namar Pogačnik.

Osmošolci so tehniški dan preživeli v podjetju Želva d. o. o. 30. 5. 2017 smo v **okviru praznovanja 70-letnice Nove Gorice organizirali festival Igraj se z mano pod okriljem Društva za kulturo inkluzije Ljubljana.**

Osnovna šola Kozara Nova Gorica je v šolskem letu 2016/17 uspešno zaključila prvo leto delovanja v **programu Ekošola.**

V okviru projekta se je letos izvedel tudi nagradni natečaj **Reciklirana kuharija,** kjer so otroci zbirali najboljše recepte za jedi, ki jih lahko naredimo z uporabo ostankov živil. V tem vseslovenskem natečaju je sodeloval 5. razred in **osvojil 2. mesto.**

9. razred je uspešno zaključilo sedem učencev. Vsi so se vpisali v program nižjega poklicnega izobraževanja pomočnik v biotehniki in oskrbi na Biotehniški šoli v Šempetru pri Gorici.

Med poletnimi počitnicami smo prenovili in posodobili sanitarije za učence.

2017/2018

V sedem oddelkov prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom je bilo vključenih 47 učencev, v štiri oddelke posebnega programa pa 28 učencev.

Večina učencev se je v šolo vozila z organiziranim prevozom, ki ga omogočajo občine iz katerih učenci prihajajo.

Delavke v mobilni službi so nudile pomoč 199 učencem. Jeseni smo organizirali poletno šolo v naravi na Debelem Rtiču.

6. 10. 2017 smo **v okviru praznovanja 40-letnice delovanja OŠ Kozara Nova Gorica v prostorih na Kidričevi ulici v dvorani Mestne občine Nova Gorica organizirali 30. srečanje specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije.** Slavnostna prireditev je potekala v stavbi MONG. Prireditev je vodila Marjana Remiaš. Udeleženci so si ogledali šolo in v spremljevalnem programu lahko izbirali med ogledom treh znamenitosti našega mesta.

V novembru so se učenci od 5. do 7. razreda udeležili športnega srečanja z učenci OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica.

Učenci od 1. do 5. razreda in učenci OPP so se udeležili ogleda Gasilske postaje Nova Gorica. Gasilci so nam predstavili novost pri intervencijah, v katerih so udeleženi otroci: gasilci imajo v intervencijskem kamionu sterilno zapakirane plišaste medvedke, s katerimi se lahko približajo otroku in primerno posredujejo.

Osmošolka Sara Podgornik in devetošolca Luka Komel in Matjaž Ratko so se udeležili **državnega prvenstva v plavanju v olimpijskem bazenu** v Kranju. Učence je spremljal učitelj Borut Markočič.

Tomi Jug in Filip Stojanov sta se uvrstila na **državno tekmovanje v računalništvu.** Filip je dosegel četrto mesto v obdelavi digitalne fotografije s programom Picasa in izdelavi elektronskih predstavitev v programu PowerPoint, Tomi pa prvo mesto v oblikovanju besedil s programom Word.

Tudi letos so učenci sodelovali na likovnem natečaju Ogledalo mojega okolja. Kar 10 likovnih del je bilo nagrajenih in razstavljenih v avli Mestne občine Nova Gorica od 1. 12. do 7. 12. 2017. Štiri nagrajene učence je Zavarovalnica Triglav razveselila z izletom v Planico. V mesecu marcu so si v živo lahko **ogledali smučarske skoke na velikanki.**

22. decembra smo kot vsako leto priredili proslavo ob dnevu samostojnosti in enotnosti, učence pa je tudi letos obiskal Dedek Mraz in jih obdaril.

Našo šolo sta na **državnem računalniškem tekmovanju** v Škofji Loki za program NIS predstavljala učenca Filip Stojanov in Tomi Jug, spremljal ju je mentor Samo Žerjal.
V marcu je v avli šole potekal bazar voščilnic in izdelkov, ki so ga pripravili učenci 6. razreda. Zbirali so **prostovoljne prispevke za šolski sklad.**

Dan šole smo obeležili tudi **z dvema dnevoma odprtih vrat.** V okviru projekta »Gradimo mostove med bregovi različnosti« smo na obisk povabili šole, s katerimi smo v preteklih letih že sodelovali. Povabilu so se odzvale OŠ Milojke Štrukelj, OŠ Frana Erjavca in OŠ Ivana Roba

Šempeter pri Gorici. Našo šolo je obiskalo 150 učencev. Zaradi velikega števila udeležencev smo se odločili, da smo dogajanje razširili na dva dneva. Na šoli so si lahko ogledali tudi razstavo likovnih izdelkov na temo **»Moja šola«.**

Ob zaključku bralne značke smo se udeležili prireditve na sosednji šoli. Gost prireditve je bil pevec Vlado Kreslin.

Šola je s strani NUK pridobila SIGLO (mednarodna oznaka knjižnice), z IZUM pa podpisala pogodbo o polnopravnem članstvu knjižnice v sistemu COBISS. Pridobili smo **akronim knjižnice – OSKNG.** Za potrebe del v novem sistemu je bilo potrebno nabaviti tudi novo računalniško opremo: računalnik, termični tiskalnik, navaden tiskalnik in čitalec črtne kode.

Aprila smo organizirali pohod z modrimi baloni **v znak ozaveščanja o avtizmu.** Našemu povabilu so se odzvali učenci OŠ Solkan, člani mednarodne organizacije CISV ter številni mimoidoči.

V aprilu smo na naši šoli organizirali **regijsko tekmovanje "Mladi tehniki".** Sodelovali so učenci šol Primorske regije: OŠ Idrija, OŠ Franceta Bevka Tolmin, OŠ Danila Lokarja Ajdovščina, CIRIUS Vipava in OŠ Kozara Nova Gorica.

V torek, 15. maja 2018, je naša šola gostila **25. regijske igre Specialne olimpiade Slovenije** Primorsko-Notranjske regije. Prijavljenih je bilo 160 tekmovalcev in približno 30 spremljevalcev iz dvanajstih organizacij Primorsko-notranjske regije. Sodelovalo je tudi približno 30 prostovoljcev. Slogan specialno-olimpijskega gibanja se glasi: **"Pustite mi zmagati, če pa ne morem zmagati, naj bom pogumen v svojem poskusu."**

Štirje tekmovalci naše šole so se uvrstili na **državno tekmovanje mladih tehnikov,** ki je potekalo na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Tekmovalce sta spremljala Tanja Lozej in Samo Žerjal.

Kar 21 učencev se je udeležilo področnega prvenstva v atletiki, ki je potekalo v Ilirski Bistrici. 12 učencev se je nato uvrstilo na **državno prvenstvo v atletiki** v Murski Soboti.

Junija so učenci od 4. do 9. razreda preživeli športni dan v Soča Fun Parku. Do Solkana so se odpeljali z mestnim avtobusom in se peš odpravili do Soče in s čolni prečkali reko. Tam so jih pričakali inštruktorji, ki so jih vodili skozi različno zahtevne naloge.

Šolska skupnost je med učenci izvedla anketo. 81 % anketirancev je povedalo, da se na šoli počuti prijetno, da so zadovoljni z odnosom in poučevanjem učiteljic in učiteljev. 70 % učencev bi si želelo daljše rekreativne odmore, več gibanja in športnih dejavnosti.

9. razred je uspešno zaključilo pet učencev: štirje učenci so se vpisali v program nižjega poklicnega izobraževanja pomočnik v biotehniki in oskrbi na Biotehniški šoli v Šempetru pri Gorici, en učenec se je vpisal v program nižjega poklicnega izobraževanja obdelovalec lesa na srednji poklicni lesarski šoli na Šolskem centru v Novi Gorici.

V letu 2018 se je v delu šole, kjer je bila varilnica in kovinarska delavnica, začelo izvajati gradbena dela za vzpostavitev **Centra za krepitev zdravja,** ki deluje pod okriljem Zdravstvenega doma Nova Gorica. V dogovoru z MONG, ZD Nova Gorica in OŠ Kozara Nova Gorica bodo prostori v uporabi za potrebe dejavnosti ZD Nova Gorica za obdobje največ 5 let po predaji prostorov namenu, oziroma manj, če bo ZD Nova Gorica prej pridobil nove prostore v okviru gradnje novega zdravstvenega doma. Po preteku tega roka bo OŠ Kozara dobila v uporabo prenovljene prostore brez obveznosti.

V okviru prireditve Glasbe sveta 2018, ki poteka v mesecu avgustu na Kromberškem gradu, smo imeli v torek, 21. avgusta, stojnico na tržnici, ki je postavljena v amfiteatru. Na stojnici je OŠ Kozara Nova Gorica v **sodelovanju z Društvom OKO ozaveščala o avtizmu.** Predstavili smo se z vzorčnimi izdelki iz **MANU collection** in drugimi izdelki učencev naše šole.

2018/2019

V letnem delovnem načrtu je vizija usmeritve šole razdeljena na tri področja:

- **vključujoča šola** – zajema opolnomočenje učencev za integracijo in uspešno funkcioniranje v ožjem in širšem družbenem okolju;
- **zdrav odnos** – sprejemanje drugačnosti na interni ravni; skrb za duševno zdravje sodelavcev – s supervizijo in intervizijo; spodbujanje ustreznih medsebojnih odnosov med sodelavci; zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja;
- **ustrezen pristop** – strokovna usposobljenost zaposlenih; zagotavljanje ustreznih prostorskih in materialnih pogojev za vzgojo in izobraževanje.

V sedem oddelkov prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom je bilo vključenih 51 učencev, v štiri posebnega programa pa 29 učencev. 34 učencev je prihajalo iz Mestne občine Nova Gorica, 10 učencev iz Občine Sežana, 9 iz Občine Šempeter-Vrtojba, 8 iz Občine Brda, preostali pa iz občin Renče-Vogrsko, Komen, Kanal, Miren-Kostanjevica, Ajdovščina in Vipava.

Aktiv mobilnih specialnih pedagoginj je v letošnjem šolskem letu sestavljalo **23 delavk** (19 specialnih pedagoginj, 2 socialni pedagoginji, 1 inkluzivni pedagog, 1 psiholog). Delavke mobilne službe so imele v obravnavi 321 učencev, pomoč so izvajale na 15-ih osnovnih šolah, 1 srednji šoli in v 11-ih vrtcih. Delavke so izvedle 12 predavanj za starše in strokovne delavce.

V letu 2019 smo začeli izvajati **aktivnosti za oblikovanje oddelka predšolske vzgoje,** ki bi izvajal prilagojeni program za predšolske otroke – razvojni oddelek vrtca.

Učiteljice Erika Perić, Kristina Perić ter Tjaša Skupek so **izvedle dve predavanji za Gasilsko enoto** Nova Gorica. Na predavanjih so predstavile značilnosti oseb s posebnimi potrebami in se z gasilci pogovarjale o ustrezni obravnavi v primeru naravnih in drugih nesreč.

Učenci so imeli možnost izbirati med tremi izbirnimi predmeti: računalništvo, šport za zdravje in družabni ples.

Učenci oddelkov posebnega programa, ki delajo po programu VI. stopnje, so imeli delovno prakso v oddelku VDC Želva Nova Gorica na Ajševici. Na praksi so učenci sodelovali pri izdelavi zaščit za vtičnice in stikal za vrata pralnega stroja.
V tem šolskem letu smo učencem ponudili kar 22 različnih interesnih dejavnosti.

Dva najboljša učenca na šolskem tekmovanju **»Z miško v svet«** sta se udeležila **državnega tekmovanja** v Škofji Loki. Našo šolo je v kategoriji » fotografije in pošta« zastopal Nik Fabbro. Dosegel je 2. mesto (zlato priznanje). V kategoriji

»PowerPoint« pa je tekmoval Jan Fabbro in dosegel 3. mesto (zlato priznanje).

Mentorica mladinske pevske skupine Tina Krivec in učiteljica izbirnega predmeta ples Jasna Caiffa sta sestavili glasbeno-plesno točko (Waka-Waka: Shakira). Z njo so se učenci predstavili na **zaključnem srečanju Projekta Cajon v Škofji Loki, 17. 4. 2019, in prejeli nagrado za najboljši nastop v celoti.**

Starejši učenci, ki so obiskovali glasbene urice ter nekateri drugi učenci iz posebnega programa, so tudi letos veliko nastopali izven šole: novoletno srečanje z društvom Sožitje Nova Gorica, regijsko tekmovanje v atletiki, dobrodelni dogodek društva Spominčice, otvoritev razstave učencev z MAS v Mestni občina Nova Gorica ...

Na šolskem tekmovanju **Računanje je igra** je učenec Mirnis Mazreku dosegel vse možne točke. Na državnem tekmovanju je dosegel deveto mesto.

20. marca 2019 je OŠ Kozara Nova Gorica **organizirala 16. regijske igre MATP Primorsko-Notranjske regije.** Prireditelj dogodka je bila Specialna olimpiada Slovenije. Iger se je udeležilo 5 ekip z 20 tekmovalci, ki so se merili na šestih tekmovalnih postajah. Našo šolo sta zastopala dva tekmovalca.

V Goriški knjižnici Franceta Bevka smo aprila z razstavo obeležili mesec ozaveščanja o avtizmu.

Dva učenca iz OPP sta se udeležila mednarodnega integracijskega srečanja "Inclusia" skupaj z uporabniki VDC Nova Gorica in ŠENT. Srečanje je potekalo na eni od srednjih šol v Celovcu.

Maja je bilo v Ljubljani na Pedagoški fakulteti **državno tekmovanje Mladi tehniki.** Naši učenci so dosegli 1 bronasto, 1 srebrno in 2 zlati priznanji.

17. 5. 2019 je v Novi Gorici **naša šola organizirala jubilejno 50. področno prvenstvo v atletiki za OŠPP z NIS** na atletskem stadionu. Ekipno je naša šola (OŠ Kozara Nova Gorica) tudi letos več kot prepričljivo osvojila skupno 1. mesto in dobila zaslužen pokal.
Državnega tekmovanja v atletiki v Murski Soboti se je udeležilo 12 tekmovalcev.

V šolskem letu 2018/2019 smo na Osnovni šoli Kozara Nova Gorica ponovno uspešno izvedli **projekt Gradimo mostove med bregovi različnosti**. Osnovni cilj projekta je aktivno vključevanje in povezovanje učencev naše šole s sovrstniki v lokalnem okolju. Aktivno vključevanje otrok in mladostnikov v širše družbeno okolje pa je navsezadnje tudi poslanstvo naše šole. V letošnjem šolskem letu smo organizirali številne dejavnosti in se če je bilo le mogoče odzvali povabilom drugih ustanov, centrov, društev ... v ožji in širši okolici. Vodja je bila Maja Černe Bralić.

Učenci iz oddelkov OPP ter iz 1., 2., 3. in 4. razreda NIS so se na pobudo knjižničarke Lare Komel udeležili **pravljične urice Librilliamo, ki so jo pripravili dijaki iz Gorice** (Italija) v pravljični sobi Goriške knjižnice Franceta Bevka.

Na šoli **so opravljale obvezno prakso:** 2 študentki Oddelka za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko Pedagoške

fakultete iz Ljubljane (PP VIZ, MSPS), 1 študentka Inkluzivne pedagogike Pedagoške fakultete Koper in 2 študentki Pedagogike Pedagoške fakultete Koper.

Izbira poklica oziroma srednje šole je pomembna odločitev vsakega devetošolca. Ravno zato so v ponedeljek, 27. januarja, učenci 8. in 9. razreda obiskali Šolski center Nova Gorica, kjer so spoznali poklic obdelovalec lesa. Izdelali so leseno stojalo za svinčnike. Ob prihodu na šolo smo se spoznali še s poklicema vrtnar in frizer.

9. razred je uspešno zaključilo sedem učencev: trije učenci so se vpisali v program nižjega poklicnega izobraževanja pomočnik v biotehniki in oskrbi na Biotehniški šoli v Šempetru pri Gorici, ena učenka se je vpisala v program nižjega poklicnega izobraževanja pomočnik v biotehniki in oskrbi na Šolski center v Ljubljani, trije učenci so se vpisali v program nižjega poklicnega izobraževanja obdelovalec lesa na srednji poklicni lesarski šoli na Šolskem centru v Novi Gorici.

Junija so se učenci VI. stopnje OPP udeležili obiska enot VDC (v Solkanu, Ajševici ...) in delovne prakse v VDC Nova Gorica ter VDC Želva.

2019/2020

V sedem oddelkov prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom je bilo vključenih 52 učencev, v pet posebnega programa pa 33 učencev.

Skupaj je v obeh programih podaljšano bivanje obiskovalo 73 učencev vseh učencev na šoli.

V letu 2019 je šola postala **implementacijska šola v okviru projekta POGUM,** ki vzpodbuja in razvija podjetniške kompetence zaposlenih in učiteljev.

Na šoli je bilo zaposlenih 50 strokovnih delavcev, 15 administrativno tehničnih delavcev, 2 spremljevalca učencem, 1 delavka preko javnih del, 2 delavki sta bili na porodniškem dopustu in 1 na dolgotrajni bolniški odsotnosti, skupaj torej kar 71 delavcev. Kar 46 delavcev je imelo VII./2 stopnjo izobrazbe. V letnem delovnem načrtu je bilo zapisano: "Za pridobitev ustreznega kadra smo na trgu delovne sile iskali različne informacije, tako s pomočjo Zavoda za zaposlovanje, študentk kot tudi osebnih prijav kandidatov. Šola zaposluje delavce, ki ustrezajo kadrovskim pogojem ali absolvente, ki se izobražujejo in bodo z dokončanjem izobraževanja pogojem ustrezali. Razvoj kadrov dosegamo z internimi izobraževanji, izobraževanji po Katalogu stalnega strokovnega izpopolnjevanja na spletni strani MIZŠ, hospitacijami, sodelovanjem na simpozijih, strokovnih srečanjih, izobraževanjih administrativno tehničnega osebja ter sodelovanjem na študijskih skupinah."

Od septembra 2018 do konca decembra 2019 se je **število ur dodatne strokovne pomoči,** ki jo naši strokovni delavci izvajajo v rednih osnovnih šolah, povečalo iz 380 na 543. V odstotkih to pomeni 43 % povečanje števila ur. Ravnatelj je zapisal: "Maksimum za našo šolo, do katerega lahko zagotavljamo strokovni kader, je nekje 570 ur, kar praktično pomeni, da smo dosegli maksimalno kapaciteto izvajanja ur dodatne strokovne pomoči. Ustreznega kadra namreč ni več mogoče zaposliti, saj je na nacionalnem nivoju veliko pomanjkanje specialnih in rehabilitacijskih pedagogov."

V letu 2019 smo imeli zelo specifičen primer na Okrožnem delovnem sodišču. Delavka, ki je decembra 2018 zaradi hudih kršitev delovnih obveznosti prejela izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi, je šolo tožila za nezakonito odpoved pogodbe. Postopek se je zavlekel v leto 2020, ko je bila pravnomočno dokazana zakonitost odpovedi pogodbe delovnega razmerja.

Januarja 2020 so učenci oddelkov posebnega programa sodelovali **v okviru športnega dogodka "Special Olympics Italia"** (Specialne olimpijske igre – XXXI državne zimske igre, Sappada 2020), ki je potekal na Trgu Evrope. Odzvali smo se vabilu MO Nova Gorica, saj je dogodek temeljil na spodbujanju udeležbe invalidov oz. oseb s posebnimi potrebami v športnih aktivnostih. Predstavnik naše šole Dino Murtić je skupaj z italijanskim predstavnikom **nosil olimpijsko baklo in simbolično prižgal olimpijski ogenj** na skupnem trgu med obema Goricama.

Februarja smo organizirali **Lokalne igre Specialne olimpiade – tekmovanja v elementih košarke**. Poleg učencev naše šole so tekmovali učenci CIRIUS Vipava. Iger se je udeležilo 17 učencev naše šole.

Od ponedeljka, 16. 3. 2020, do vključno petka, 27. 3. 2020, so se **zaradi epidemije COVID-19 zaprla vrata šol in vrtcev,** razen tistih, ki so s strani Mestne občine Nova Gorica določene za varstvo otrok staršev, ki so zaposleni v posebnih poklicih.

Tudi naša šola je bila v tem času ZAPRTA za vse delavce in za najemnike prostorov.

Na spletni strani je bilo objavljeno tudi: "Objavljam obvestilo o Odredbi, s katero se **prepoveduje zadrževanje vseh ljudi na športnih in otroških igrišč ter fitnes napravah na javnih površinah** na območju Mestne občine Nova Gorica. Ta odredba je stopila v veljavo 17. 3. 2020 zvečer in velja do preklica."

Zaradi **epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19)** v letu 2020 nacionalno preverjanje znanja ni bilo izvedeno.

V času od 23. 3. do 29. 5. 2020 je potekalo **delo od doma** tudi v šolski knjižnici. Na daljavo so potekale vse dejavnosti knjižnice z izjemo COBISS. Vzpostavljena je bila tudi spletna šolska knjižnica kot podpora pouku, bralni znački pa tudi za prosti čas.

Športna tekmovanja na nivoju šole in nekatera tekmovanja v okviru specialne SOS niso bila organizirana zaradi epidemije COVID-19 in z njo povezanih ukrepov.

Zaradi epidemije COVID-19 ni bilo izvedeno tudi regijsko in državno tekmovanje mladih tehnikov.

V okviru projekta EKO šola so bile izvedene mnoge aktivnosti: zbiranje odpadnih oblačil, obisk doma starejših, vzdrževanje šolskega vrta in uporaba pridelane zelenjave, ureditev ekokotička na šoli, zbiranje odpadne embalaže, baterij, pokrovčkov, tonerjev in kartuš, obisk učencev na eko kmetiji, čistilne akcije, izdelovanje ptičjih krmilnic, ogled hidroelektrarne in druge aktivnosti.

Tudi izvedba vsakoletnega tradicionalnega slovenskega zajtrka je bila zaradi ukrepov v zvezi s preprečevanjem širjenja virusa COVID-19 velik izziv. Vodja Tamara Kolenc je obeležitev organizirala virtualno. Na zajtrk/druženje so bili preko videopovezave povabljeni vsi učenci ter zaposleni šole.

Tema otroškega šolskega parlamenta je bila Moja poklicna prihodnost.

Tudi vsa komunikacija s starši je potekala večinoma na daljavo.

V okviru projekta Zdrava šola so se v letošnjem šolskem letu prvič začela odvijati srečanja supervizije v podporo duševnemu zdravju učiteljev.

9. razred je uspešno zaključilo devet učencev. Vsi učenci so se vpisali v program nižjega poklicnega izobraževanja pomočnik v biotehniki in oskrbi na Biotehniški šoli v Šempetru pri Gorici.

Počitniškega varstva zaradi epidemije COVID-19 in z njo povezanih ukrepov nismo izvedli.

Ob koncu šolskega leta je bilo v oba programa usmerjenih 85 učencev.

Ravnatelj je v letnem poročilu zapisal:

- "Ugotavljamo, da je šolo, kljub trudu, da smo sproti sanirali manjše poškodbe, temeljito načel zob časa. Najbolj nujno je potrebno obnoviti atrij za šolo in telovadnico, ki ne služita več svojemu namenu in sta samo še pogojno uporabna. Področje gibanja in gibalnega razvoja je za naše učence namreč temeljnega pomena in zato potrebujejo ustrezne materialne in prostorske pogoje. Iz tega vidika bi bilo nujno potrebno razširiti tudi dve učilnici, ki imata izhod na atrij. Na šoli smo pripravili pobudo za izdelavo projektne naloge za prenovo atrija, razširitev dveh učilnic in celostno obnovo telovadnice in jo v letu 2020 poslali na MONG."
- "V naslednjih dveh do treh letih bo potrebno prenoviti knjižnico šole, ki je zaradi neustreznih klimatskih razmer zelo vlažna in so zaradi tega začele razpadati knjige."
- "V nadaljnjih korakih obnove stavbe bo potrebno razmišljati o celotni energetski obnovi stavbe, zamenjavi notranjega stavbnega pohištva, ureditvi dotrajane vodovodne inštalacije okoli šole in ureditvi dotrajanih kanalizacijskih vodov pred šolo."
- "Upoštevaje fizične in opisne kazalce iz letnega programa za leto 2020 ugotavljamo, da so bili cilji realizirani. Šola v smislu usmerjanja učencev v naše programe deluje stabilno, v zadnjih petih letih se kaže trend povečevanja števila učencev. Na šoli imamo prostora še za dva, morebiti za tri dodatne oddelke, nato se bomo ob takem naraščanju števila učencev srečevali s prostorsko stisko."

2020/2021

V sedem oddelkov prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom je bilo vključenih 45 učencev, v šest oddelkov posebnega programa pa 35 učencev.

Zaradi povečanega števila oddelkov je ministrstvo odobrilo zaposlitev **dveh pomočnic ravnatelja.** To sta Mateja Ivanuša in Tanja Podgornik.

Zaposlenih delavcev je bilo 78, kar je za 7 več kot v istem obdobju leta 2019.

Aktiv mobilne specialno pedagoške službe (v nadaljevanju MSPS) je sestavljalo 25 delavk: 20 specialnih pedagoginj, 2 socialni pedagoginji, 2 inkluzivni pedagoginji in 1 logopedinja. Aktiv MSPS za vrtec ima 10 članic. Dodatno strokovno pomoč so izvajale na 16-ih osnovnih šolah skupaj s 13 podružnicami in v 10-ih vrtcih.

Delo na daljavo je strokovnim delavkam omogočilo večje število izobraževanj, ki so bila lažje dostopna zaradi dela preko spleta.

Po jesenskih počitnicah smo zaradi karantene ponovno ostali doma. 5. januarja 2021 so se naši učenci po več kot dveh mesecih vrnili v šolo.

Ob upoštevanju vseh ukrepov za preprečevanje širjenja COVID-19 smo na šoli izvedli pustovanje.

V četrtek, 4. 2. 2021, je učence naše šole **obiskal predsednik Republike Slovenije, g. Borut Pahor.** Njegovemu obisku se je pridružil župan Mestne občine Nova Gorica, dr. Klemen Miklavič, in poveljnik Civilne zaščite Slovenije, g. Srečko Šestan.

Dan dejavnosti je za vse učence šole potekal v okviru **projekta Pogum.** Učenci so spoznavali možnosti samooskrbe in razvijali podjetnostno kompetenco.

17. marca je naša šola praznovala rojstni dan, 60 let. Zapeli smo ji pesem Vse najboljše. Praznovanje je bilo prav posebno, »mehurčkasto«, vse v skladu z upoštevanjem varnostnih ukrepov za preprečevanje širjenja virusa. Učenci vseh razredov in oddelkov posebnega programa smo imeli športni dan.

Obiskali so nas župan Mestne občine Nova Gorica, dr. Klemen Miklavič, podžupanja Mestne občine Nova Gorica, ga. Damjana Pavlica, predsednica Odbora za socialno varstvo in zdravstvo, ga. Vida Škrlj in načelnica Oddelka za družbene dejavnosti, mag. Marinka Saksida. Ravnatelju šole so predali simbolično darilo Mestne občine Nova Gorica, učencem pa knjige za knjižnico in družabne igre.

Spomladi so učence obiskale **tačke pomagačke.** Na obisk so prišli terapevtski psi in njihovi skrbniki.

V okviru projekta POGUM so **učenci skrbeli za šolski vrt.** Ob zaključku pouka so podjetno organizirali šolsko tržnico, kjer so presežek pridelka ponudili zaposlenim na šoli. Navezovali so stike z učenci drugih šol, podarili so jim sadike zelišč, ki so jih sami vzgojili. Učenci 7. razreda so izdelali in postavili napise za šolska drevesa.

Mestna občina Nova Gorica je v rebalansu proračuna za leto 2021 zagotovila sredstva za pripravo dokumentacije za obnovo atrija in telovadnice šole. Oba prostora sta popolnoma dotrajana.

Na šoli smo nadaljevali s pripravami na slavnostno obeležitev 60-letnice organiziranega izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na Goriškem. Dolores Rijavec Strosar in Erika Perić sta obiskali vse dosedanje ravnatelje in z njimi izvedli intervjuje.

Povezava na intervju z ravnateljem Edvardom Vrabičem (Nova Gorica, 4. 11. 2021)

3 PREDSTAVITEV PROGRAMOV

BESEDA O ŠOLI

Osnovna šola Kozara Nova Gorica je devetletna osnovna šola in opravlja veljavni izobraževalni program za obvezne osnovne šole, ki je prilagojen za otroke s posebnimi potrebami.

Šola izvaja 2 programa:
- prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom,
- posebni program vzgoje in izobraževanja.

Delavke naše šole v okviru mobilne specialno pedagoške službe izvajajo izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo na osnovnih šolah na področju širše goriške regije.

Ustanovitelji šole so: Mestna občina Nova Gorica, Občina Brda, Občina Kanal ob Soči, Občina Miren-Kostanjevica, Občina Šempeter-Vrtojba in Občina Renče-Vogrsko.

Šolo upravljata ravnatelj in svet javnega zavoda OŠ Kozara Nova Gorica.

Na šoli imamo še dve pomočnici ravnatelja ter šolsko svetovalno službo.

Svet zavoda ima štiriletni mandat, ki ga sestavljajo predstavniki delavcev šole, predstavniki staršev in predstavniki občin ustanoviteljic.

Za starše organiziramo redne pogovorne ure, roditeljske sestanke ter predavanja. V delo šole se starši vključujejo tudi preko sveta staršev. Izvoljeni so na prvem roditeljskem sestanku.

V jubilejnem šolskem letu šolo obiskuje v dvanajstih oddelkih 84 učencev, 44 v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom in 40 učencev v posebnem programu vzgoje in izobraževanja. Vsi učenci se lahko vključijo v oddelke podaljšanega bivanja.

Z leti se je število učencev spreminjalo.

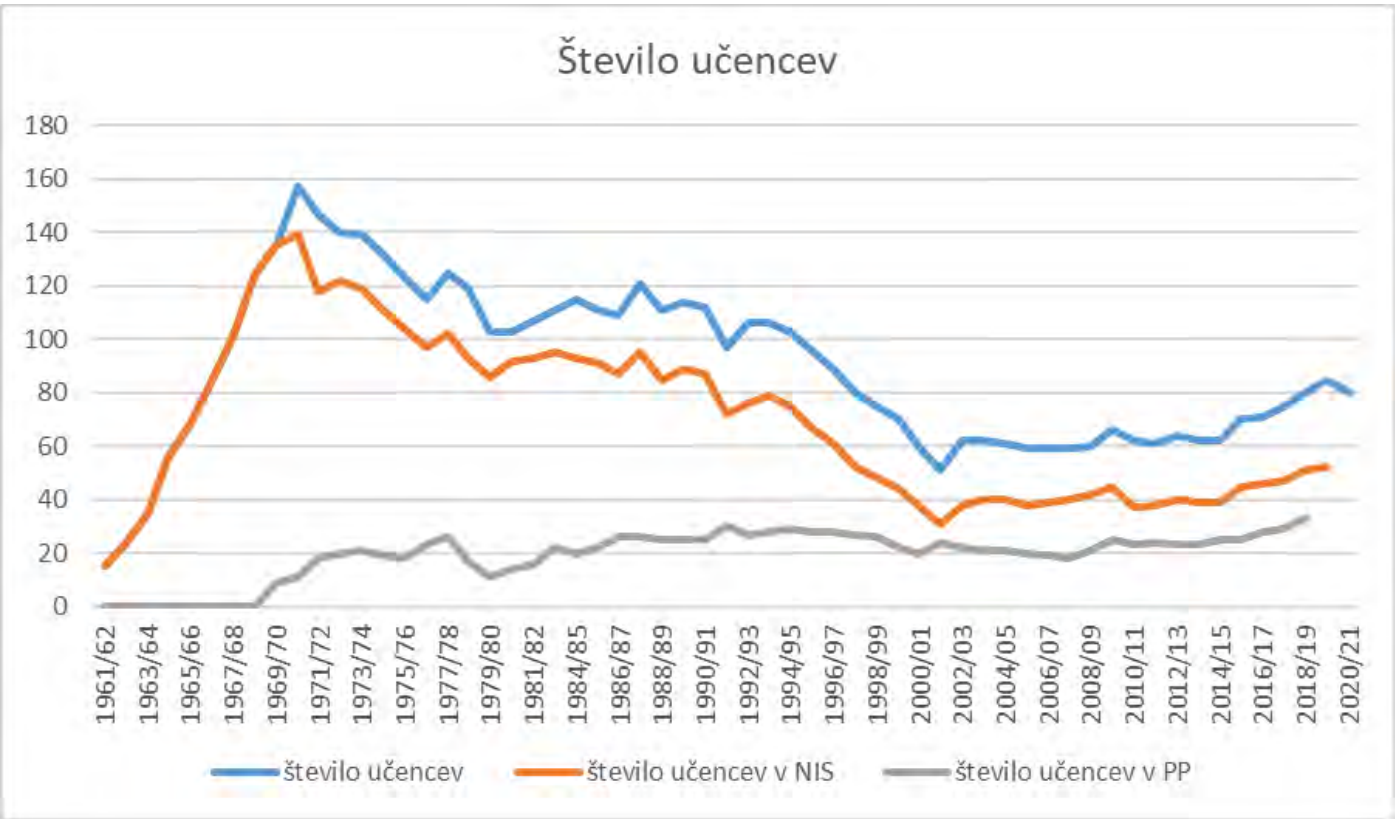

Slika 1: Število učencev na šoli skozi leta

Učenci prihajajo iz občin Nova Gorica, Kanal, Brda, Miren-Kostanjevica, Ajdovščina, Šempeter-Vrtojba, Sežana, Komen in Renče-Vogrsko.

Učenci prihajajo v šolo s šolskim avtobusom, z osebnim prevozom, peš in z organiziranim prevozom s kombiji.

Pouk poteka v učilnicah, učilnicah praktičnih znanj (gospodinjska učilnica in delavnica), telovadnici, knjižnici, v večnamenskem prostoru, v ustvarjalnici, v prilagojenem prostoru za učence z motnjami v gibalnem razvoju in multisenzorni sobi. Za gibalno ovirane učence je na voljo dvigalo in prilagojeni sanitarni prostori.

Pri pouku uporabljamo tudi šolsko športno igrišče in igrala, atrij, šolsko dvorišče in šolski park. Učenci skrbijo za šolski vrt, sadno drevje in trto.

Na šoli poučujejo specialne in rehabilitacijske pedagoginje, socialne pedagoginje, inkluzivne pedagoginje, logopedinji, pedagoginje ter drugi strokovni delavci.

Na šoli deluje 8 strokovnih aktivov:
- aktiv mobilne specialno pedagoške službe,
- aktiv mobilne specialno pedagoške službe v vrtcih,
- aktiv nižje stopnje,
- aktiv višje stopnje,
- aktiv oddelkov posebnega programa VIZ,

• aktiv podaljšanega bivanja,
• aktiv strokovnih delavcev, ki delajo z učenci z avtističnimi motnjami,
• regijski aktiv socialnih pedagogov.

Šolsko malico in kosilo pripravljajo v Dijaškem domu Nova Gorica, razdeli pa šolska kuharica. V šoli si prizadevamo za zdravo in kulturno prehranjevanje, učence spodbujamo k pitju vode in načrtujemo dejavnosti povezane z zdravim načinom prehranjevanja. Vključeni smo v projekt Zdrava šola in v okviru EKO šole v projekt Hrana ni za tjavendan. Sodelujemo tudi v projektu Tradicionalni slovenski zajtrk ter Shema šolskega sadja in zelenjave.

Poleg omenjenih projektov v tem šolskem letu sodelujemo še v projektih (M)učim se?, Rastem s knjigo in Pogum.

Učenci se lahko v tem letu vključujejo v 11 interesnih dejavnosti.

Za učence šole vsako leto organiziramo šolo v naravi in plavalni tečaj ter v poletnih mesecih počitniško varstvo za učence posebnega programa in učence prvega triletja NIS. V okviru Zdravstvenega doma Nova Gorica na šoli delujeta šolska zobna ambulanta in fizioterapevtska ambulanta. Vključujemo se v programe zobozdravstvene preventive in delavnice zdravstvene vzgoje.

V spomin na otvoritev novih prostorov šole, 17. marca 1978, vsako leto na ta dan z različnimi dejavnostmi obeležimo dan šole.

Povezava na šolsko spletno stran

PRILAGOJEN IZOBRAŽEVALNI PROGRAM VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA Z NIŽJIM IZOBRAZBENIM STANDARDOM

V prilagojen program z nižjim izobrazbenim standardom (PP z NIS) se lahko usmerijo otroci:
• z lažjimi motnjami v duševnem razvoju in
• z avtističnimi motnjami.

Učenec se vključi v PP z NIS na osnovi pravnomočne odločbe o usmeritvi, ki jo pripravi komisija za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami in izda Zavod RS za šolstvo. Po presoji komisije za usmerjanje so namreč otrokove omejitve takšne, da kljub prilagoditvam in pomoči v izobraževalnem programu vzgoje in izobraževanja v osnovni šoli (v nadaljevanju OŠ) ni uspešen. Program, v katerega se otrok vključuje na osnovi odločbe o usmeritvi, je zanj primernejši. Otrok bo z ustreznimi prilagoditvami in pomočjo dosegel cilje in standarde znanja v PP z NIS ter razvil ves svoj potencial. Včasih ima otrok tudi pridružene motnje, primanjkljaje ali bolezni.

Otrok je všolan v PP z NIS že v 1. razred ali pa je kasneje prešolan iz OŠ (na začetku ali med šolskim letom). V kateri razred se učenec vključi, je odvisno od standardov znanj, ki jih je dosegel v rednem programu osnovne šole, in od njegove starosti.

Zgodi se, da je tudi otrok z zmerno motnjo v duševnem razvoju vključen v PP z NIS, in sicer na podlagi 13. člena Pravilnika o organizaciji in načinu dela komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami. Ta določa, da se otroke s posebnimi potrebami usmeri v program vzgoje in izobraževanja, ki je najprimernejši glede na otrokove

vzgojno-izobraževalne potrebe. Od začetka postopka všolanja otroka je zelo pomembno sodelovanje s starši. To poteka v obliki pogovornih ur, načrtovanih roditeljskih sestankov in sestankov strokovnih skupin. Starše povabimo na prireditve in ostale dogodke ter jih spodbujamo k aktivnemu sodelovanju.

Vsem učencem, tako učencem v OŠ kot tudi učencem v OŠ PP z NIS, je skupna potreba po sprejetosti in varnosti, želja po znanju, gibanju, igri in druženju s sovrstniki, po priložnosti, da postane to, kar želi v okviru svojih zmožnosti, biti slišan, viden, razumljen, uspešen, pohvaljen ... biti srečen.

To so tudi želje staršev/skrbnikov in vseh, ki smo z njimi in ob njih v šoli.

Posebnosti prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom

V razredu/oddelku je manjše število učencev kot v oddelkih OŠ. Tako je v 1., 2. in 3. razredu lahko največ 8 učencev, v 4., 5. in 6. razredu največ 10 učencev in v 7., 8. in 9. razredu največ 12 učencev. Če je oddelek kombiniran, je število učencev še manjše. V kombiniranem oddelku poučuje nekaj ur dodatni strokovni delavec, ki izvaja t. i. ločeno poučevanje določenega predmeta.

Program je manj zahteven kot program OŠ. Vključuje pa nekatere dodatne vsebine, ki imajo uporabno vrednost in so bolj povezane z življenjem.

Šola je prostorsko in kadrovsko prilagojena učencem. Vsak učenec ima individualizirani program. Pri oblikovanju, spremljanju in evalvaciji programa sodelujejo vsi strokovni delavci, ki poučujejo, obravnavajo učenca in tudi starši.

Učenci imajo pomoč oziroma obravnavo pri drugih strokovnih delavcih v času pouka. Učenci so vključeni v logopedsko in surdopedagoško obravnavo in obravnavo pri šolski svetovalni delavki. Po potrebi prihaja na šolo zunanja sodelavka – tiflopedagoginja. V okviru Zdravstvenega doma Nova Gorica imajo učenci možnost fizioterapevtske obravnave in zobozdravstvenih storitev.

Vzgojno-izobraževalno delo poteka po predmetniku in predpisanem učnem načrtu za OŠ s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom.

A. OBVEZNI PROGRAM

Predmeti	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	8.r	9.r	fond ur
Slovenščina	6	7	7	5	5	5	4	4	4	1633
Tuji jezik							2	2	2	204
Likovna umetnost	1	1	1	2	2	2	2	2	2	519
Glasbena umetnost	2	2	2	2	1	1	1	1	1	452
Matematika	4	4	5	5	4	4	4	4	4	1318
Tehnika in tehnologija					2	3	4	4	4	583
Gospodinjstvo					2	2	2	2	2	344
Naravoslovje				3	2	2	2	4	3	550
Spoznavanje okolja	3	3	3							315
Družboslovje				2,5	2,5	2,5	4	2	3	569,5
Šport	3	3	3	3	3	3	3	3	3	936
Predmet I.							1	1	1	102
Oddelčna skupnost	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	137
Število predmetov	7	7	7	8	10	10	11	11	11	
Število ur na teden	19,5	20,5	21,5	23	24	25	29,5	30	30	
Število tednov	35	35	35	35	35	35	35	34	33	

Predmetnik je v primerjavi s predmetnikom OŠ številčno manjši in vsebinsko zgoščen. Temeljne vsebine iz zgodovine, geografije, biologije, kemije in fizike, ki so v OŠ samostojni predmeti, so v OŠ PP z NIS obravnavane pri predmetih družboslovja in naravoslovja.

Večje število ur, kot v OŠ, je namenjeno predmetoma gospodinjstvo ter tehnika in tehnologija. Učenci se od 5. do 9. razreda sistematično seznanjajo z velikim naborom vsebin iz teh dveh predmetov najprej v matičnih učilnicah, kasneje pa v specializiranih učilnicah. Te vsebine imajo uporabno vrednost, povezane so z življenjem in delom/zaposlitvijo ter nadaljnjim šolanjem učenca.

Z namenom popestritve učne ure povabimo različne goste in tako predstavimo učencem instrumente, poklice, ročne spretnosti, športne panoge in drugo.

Oddelčna skupnost ali razredne ure so del obveznega programa v vseh razredih.

V tretji triadi imajo učenci na voljo izbirne predmete. Vsak učenec si izbere en izbirni predmet.

V okviru pouka se učenci pripravljajo na športna tekmovanja, ustvarjajo za likovne natečaje, pišejo, ali kako drugače oblikujejo prispevke za šolsko glasilo.

Učenci 5. in 6. razreda se vsako leto udeležijo šole v naravi, ki je organizirana na morju ali v hribih. Mlajši učenci pa imajo v okviru predmeta šport organiziran 20-urni plavalni tečaj.

Velik poudarek je namenjen računalniškemu opismenjevanju in socialnemu učenju.

Pri pouku in dopolnilnem pouku se učenci seznanijo z delom na računalniku že v prvem triletju. V drugem triletju imajo predmet računalniško opismenjevanje, v zadnjem triletju pa so vsebine vpete v pouk, dopolnilni pouk in interesne dejavnosti.

Od 1. do 6. razreda imajo učenci predmet socialno učenje, pri katerem se seznanjajo z vsebinami s področja socialnih in čustvenih kompetenc. Vsebine s področja socialnega učenja se v zadnjem triletju ciljno nadaljujejo pri razrednih urah, prepletajo se z določenimi vsebinami v okviru pouka in v okviru razširjenega programa.

Vsi učenci od 1. do 9. razreda imajo možnost vključitve v oddelke podaljšanega bivanja.

Tako jim omogočimo, da v šoli pojejo kosilo in napišejo domačo nalogo, se učijo in se ob prostočasnih dejavnostih družijo z vrstniki. V času podaljšanega bivanja so organizirane tudi interesne dejavnosti, ki vključujejo petje, ples, šport, ročne spretnosti, gospodinjske vsebine, branje in drugo.

Dnevi dejavnosti, to so kulturni, naravoslovni, tehniški in športni dnevi, so skrbno planirani, saj gre večinoma za celodnevno dejavnost. Po izvedbi je potrebna tudi evalvacija. Za izvedbo načrtujemo dejavnosti v okviru letnega delovnega načrta.

Aktivno se povezujemo in vključujemo v lokalno skupnost.

S prispevki o izvedenih dejavnosti, v okviru rednega in razširjenega programa, bogatimo šolsko spletno stran. S hvaležnostjo objavimo vsak obisk, donatorja in druženje s povabljenimi gosti.

Ocenjevanje in napredovanje učencev

V prvem triletju je ocenjevanje znanja opisno, od 4. razreda naprej pa številčno.

Učenec mora doseči minimalne standarde znanj, da lahko napreduje. Vsak učenec napreduje v njemu lastnem ritmu. V individualiziranem programu ima učenec opredeljena močna in šibka področja, prilagoditve organizacije in izvajanja pouka, cilje, metode in oblike dela na posameznih področjih ter prilagoditve pri preverjanju in ocenjevanju znanja.

Ob koncu 6. in 9. razreda izvajamo nacionalno preverjanje znanja. V OŠ PP z NIS je za učence nacionalno preverjanje znanja prostovoljno.

Nadaljevanje šolanja

Po končanem osnovnošolskem PP z NIS se učenci lahko vpišejo v osmi razred programa osnovne šole za odrasle ali v srednješolsko izobraževanje po programu nižjega poklicnega izobraževanja. Če ga uspešno zaključijo, lahko šolanje nadaljujejo na katerikoli drugi srednji šoli.

Učenci in njihovi starši/skrbniki potrebujejo jasne informacije glede nadaljevanja šolanja. Na naši šoli pri tem sodelujejo razrednik in vsi učitelji 9. razreda ter svetovalna delavka.

Njene naloge so:

- poklicna orientacija in sodelovanje z učitelji pri informiranju učencev o poklicih, šolah in drugih možnostih nadaljnjega vključevanja po izpolnjeni osnovnošolski obveznosti;
- izvajanje ali organiziranje roditeljskih sestankov o poklicni orientaciji, opravljanje skupinskih in individualnih pogovorov z učenci in starši;
- individualni pogovori s starši učencev 9. razreda OŠ PP z NIS glede poklicne odločitve;
- vodenje dokumentacije v zvezi s poklicno orientacijo in
- sodelovanje s srednjimi šolami, kjer izvajajo programe nižjega poklicnega izobraževanja (predstavitveni timi, dnevi odprtih vrat, informativni dnevi).

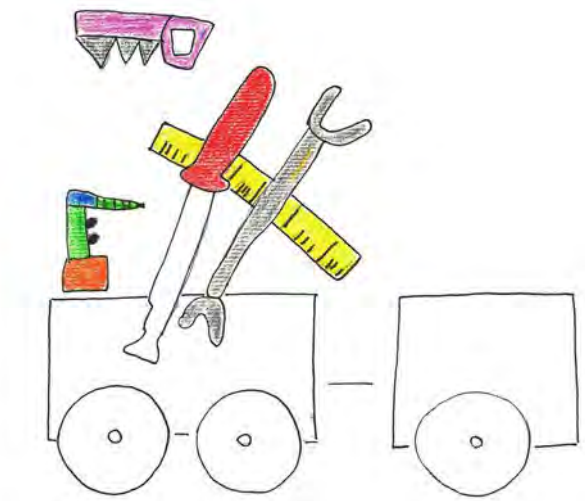

Aktivi strokovnih delavcev

Strokovni delavci se povezujemo v aktiv nižje stopnje, aktiv višje stopnje in aktiv strokovnih delavcev podaljšanega bivanja. Izpostavimo le nekaj ključnih nalog aktivov:

- obravnava otrokovih specifičnih potreb in njihovo zadovoljevanje le-teh
- iskanje ustreznih individualiziranih oblik pomoči za odpravljanje ali ublažitev težav in spodbujanje močnih področij pri posameznih učencih pri pouku in v podaljšanem bivanju;
- pregled uspehov in težav učencev pred zaključkom posameznega ocenjevalnega obdobja, sklepi za delo za odpravljanje neuspehov;
- načrtovanje dela s starši;
- medpredmetno in medoddelčno načrtovanje dela;
- priprava dejavnosti za celo šolsko leto;
- vključevanje v projekte šole in izven šole ter priprava in aktivno sodelovanje na tekmovanjih in natečajih;
- sodelovanje pri pripravi predstavitve šole na internetu;
- stalno strokovno izobraževanje učiteljev
- in drugo.

Strokovni delavci šole opažamo, da se tudi učenci, ki se k nam prešolajo kasneje, zelo hitro privadijo na novo okolje, sklenejo nova prijateljstva, se sprostijo in ob doživljanju uspeha začnejo graditi pozitivno samopodobo.

Tanja Lozej

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE OTROK IN MLADOSTNIKOV Z ZMERNO, TEŽJO IN TEŽKO MOTNJO V DUŠEVNEM RAZVOJU NA GORIŠKEM

Od skupin delovnega usposabljanja do oddelkov posebnega programa vzgoje in izobraževanja

Na začetku delovanja Posebne osnovne šole, leta 1961, za učence, ki so bili s strani Komisije za kategorizacijo kategorizirani kot zmerno, težje oziroma težko duševno prizadeti, v obstoječih oddelkih ni bilo moč zagotoviti ustreznih oblik pomoči. Zanje je bila primerna le zavodska obravnava ali pa so ostajali doma. Zaradi njihovih specifičnih potreb se je v šolskem letu **1968/69 na novo formirala skupina za delovno usposabljanje** (v nadaljevanju SDU), v katero je bilo sprva vključenih 7 učencev.

Iz leta v leto se je število oddelkov delovnega usposabljanja povečevalo. V šolskem letu **1971/72** se je **prvič odprla SDU I. stopnje,** ki je **vključevala zmerno prizadete otroke predšolske stopnje**. Povod za nastanek tovrstne skupine je bil velik pritisk staršev, ki svojih otrok niso imeli kam vključiti. V tem letu se je na šoli odprl tudi **oddelek podaljšanega bivanja, ki je bil namenjen zmerno duševno prizadetim otrokom, ki so potrebovali celodnevno obravnavo.**

V šolskem letu **1972/73** je bilo v SDU že 18 učencev. V tem šolskem letu so se načrtno začeli izdelovati **individualni programi usposabljanja** tako, da so bili učenci predhodno pregledani s strani psihologa in pedopsihiatra, nato pa so se na strokovnem timu oblikovali individualni programi.

Leta **1976** so **opustili kategorizacijo in uvedli koncept razvrščanja ter spremenili poimenovanje skupin otrok s posebnimi potrebami.**

V šolskem letu **1977/78 so SDU zaživele v prostorih nove šole (OŠ Kozara Nova Gorica). Prišlo je tudi do reorganizacije oddelkov delovnega usposabljanja.** Ta je nastala na osnovi novega načina napredovanja **od dotakratnih šestih razvojnih stopenj na tri razvojne stopnje.** Poleg tega so takrat v okviru SDU (na III. stopnji) **začele delovati tudi delavnice pod posebnimi pogoji.** Te so se jeseni 1981 izselile iz šolskih prostorov in začele delovati v namensko odkupljeni stavbi v Solkanu.

Sledilo je **nekaj pomembnih mejnikov v samem poimenovanju.** V šolskem letu **1989/90** se **izraz »prizadetost« zamenja s pojmom »motnja«**. Oddelki delovnega usposabljanja pa so se v šolskem letu **1994/95 preimenovali v oddelke vzgoje in izobraževanja** (v nadaljevanju OVI). Sprejet je bil **nov program vzgoje in izobraževanja otrok z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju (v nadaljevanju ZTTMDR) in drugimi dodatnimi motnjami.**

V šolskem letu 1997/98 so bili vsi učenci OVI vključeni v 40-urni program. Dnevno so bili obravnavani od 7.30 do 15.30.

V letu **1997** so bili na šoli končno **odprti obnovljeni in prilagojeni prostori za življenje in delo učencev s cerebralno paralizo, ki imajo tudi ZTTMDR.**

Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (2000) je uvedel nov termin »otroci s posebnimi potrebami«. Zgodil se je prehod od razvrščanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami do njihovega usmerjanja v zanje najustreznejše vzgojno-izobraževalne programe in v najprimernejše institucije, ki te programe izvajajo. V naslednjih letih so se oblikovali tudi kriteriji za opredelitev

vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami.

V času prenove šolskega sistema se je torej zgodilo kar nekaj sprememb na področju vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov z ZTTMDR. Zanje je bil leta **2008** sprejet posebni **program vzgoje in izobraževanja,** ki je bil leta **2014** deležen prenove. Ta velja še danes.

Oddelki posebnega programa vzgoje in izobraževanja danes

Na naši šoli **v šolskem letu 2021/22** posebni program vzgoje in izobraževanja (v nadaljevanju **PP VIZ**) obiskuje **40 učencev,** ki so vključeni v **6 oddelkov** (v vsakem je od 6 do 9 učencev). Večina učencev obiskuje tudi **podaljšano bivanje.**

V PP VIZ so vključeni **učenci z ZTTMDR.** Poleg motnje v duševnem razvoju imajo lahko učenci tudi dodatne motnje (gibalna oviranost, avtizem, slepota ...).

Učenci z zmerno motnjo v duševnem razvoju imajo posamezne sposobnosti različno razvite. V učnem procesu lahko usvojijo osnove branja, pisanja in računanja, na drugih področjih (gibalnih, likovnih, glasbenih) so lahko uspešnejši. Pri učenju in poučevanju potrebujejo prilagoditve in konkretna ponazorila. Posebno podporo potrebujejo pri vključevanju v socialno okolje. Usposobijo se lahko za enostavna, nezahtevna opravila, sicer pa potrebujejo podporo in različno stopnjo pomoči.

Učenci s težjo motnjo v duševnem razvoju se lahko usposobijo za najenostavnejša opravila. Razumejo enostavna sporočila in navodila ter se ustrezno odzovejo nanje. Zmorejo sporočati svoje potrebe in želje, pri tem lahko uporabljajo podporno ali nadomestno komunikacijo. Orientirajo se v ožjem okolju, vendar pri tem potrebujejo varstvo in vodenje. Naučene veščine in spretnosti so samo avtomatizirane. Pri skrbi zase potrebujejo pomoč drugih. Pogosto imajo težave v gibanju, druge razvojne motnje in bolezni.

Učenci s težko motnjo v duševnem razvoju se lahko usposobijo le za sodelovanje pri posameznih aktivnostih. Razumevanje in upoštevanje navodil je zelo omejeno. Redko razvijejo osnove govora in sporazumevanja. Prav tako sta omejeni zaznavanje in odzivanje na zunanje dražljaje. Potrebujejo stalno nego, varstvo, pomoč in vodenje. Omejeni so v gibanju, večinoma imajo težke dodatne motnje, bolezni in obolenja.

Učencem z ZTTMDR je v okviru izobraževanja v PP VIZ omogočeno kakovostno učenje in usposabljanje. Naloga učiteljev in drugih strokovnih delavcev je, da učence na tej vzgojno-izobraževalni poti spremljamo, vodimo, usmerjamo in spodbujamo. S specifičnimi pristopi, vsebinami, metodami in oblikami dela, ki so prilagojene posameznikovim potrebam, učenci pridobijo mnogo znanj, navad ter vzporedno razvijejo spretnosti za nadaljnje življenje in delo.

Program je zasnovan razvojno. Spodbuja učenčev razvoj na zaznavnem, gibalnem, čustvenem, miselnem, govornem in socialnem področju, navaja na skrb za zdravje in samostojno življenje, omogoča pridobivanje osnovnega znanja in spretnosti ter navaja na čim bolj aktivno, delno samostojno vključevanje v okolje.

Posebni program se deli na več delov, in sicer na:

- obvezni del, ki traja devet let in vključuje tri stopnje: prvo (I.), drugo (II.) in tretjo (III.);

- nadaljevalni del, ki traja tri leta in vključuje četrto (IV.) stopnjo;

- nadaljevalni del, ki traja osem let – raven Učenje za življenje in delo – in vključuje peto (V.) in šesto (VI.) stopnjo. Učenci v starosti od 18 do 26 let na tej ravni izobraževanja nadgradijo usvojena znanja in spretnosti s predhodnih stopenj. Velik del vsebin je namenjen opravljanju praktičnih zaposlitev, s ciljem doživljanja uspešnosti in čim večje samostojnosti in neodvisnosti teh oseb ter posledično uspešnejšim vključevanjem v delovno okolje in življenje.

Glede na izredno heterogenost učencev z ZTTMDR in številnimi kombinacijami drugih motenj, primanjkljajev in ovir je delo na vseh stopnjah individualizirano, zato se za vsakega učenca pripravi **individualizirani program. Strokovna skupina** ima nalogo načrtovanja, oblikovanja, izvajanja, spremljanja in evalvacije individualiziranih programov za posamezne učence. Člani strokovnih skupin so ravnatelj, strokovni delavci, ki učence obravnavajo, in po potrebi zunanji sodelavci (CMZ Nova Gorica, Center za socialno delo, OIM Stara Gora ...). Pri načrtovanju in evalvaciji individualiziranega programa sodelujejo učenčevi starši, lahko pa tudi učenec (z upoštevanjem njegove zrelosti, starosti).

Na naši šoli imajo učenci možnost **individualnih strokovnih obravnav:**

- logopedske obravnave,

- fizioterapevtske obravnave,

- obravnave za učence z avtizmom (v letošnjem šolskem letu jo prvič izvaja šolska svetovalna delavka za področje dela z učenci z avtizmom).

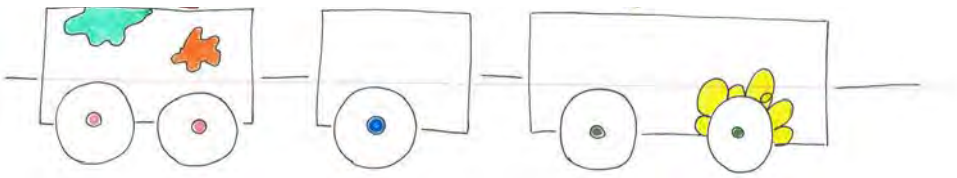

Področja posebnega programa

Predmetnik za PP VIZ (od I. do V. stopnje) vsebuje področja: razvijanje samostojnosti, splošna poučenost, gibanje in šport, glasbena umetnost, likovna umetnost in delovna vzgoja.

Sestavni del IV. in V. stopnje so poleg zgoraj naštetih tudi izbirne vsebine.

Učni načrti za posamezna področja (od I. do V. stopnje) so bili sprejeti leta 2004.

Predmetnik za PP VIZ (VI. stopnja) pa vsebuje sledeča področja: splošna znanja, razvijanje in ohranjanje samostojnost, delovne in zaposlitvene tehnike, kreativna znanja, dejavnosti prostega časa, šport in rekreacija, dejavno državljanstvo, intimno življenje in spolnost ter izbirne vsebine.

Učni načrti za posamezna področja na VI. stopnji so bili sprejeti leta 2014.

Dejavnosti posameznih področij se medsebojno povezujejo in se ves čas prepletajo. **Program** poteka od **22 do 30 ur** tedensko, **ura pouka** v posebnem programu pa traja **60 minut.**

Obvezni program vključuje tudi **dneve dejavnosti** (kulturni, športni, naravoslovni in delovni dnevi) in še druge dejavnosti, ki prispevajo k obogatitvi šolskega vsakdana (plavanje, hipoterapija ...). Za skupino učencev je vsako leto organizirana **šola v naravi.**

V okviru programa za VI. stopnjo se izvaja tudi **delovna praksa** za učence (v dogovoru z VDC Nova Gorica in Želva d. o. o.).

Ocenjevanje v posebnem programu je na vseh stopnjah izključno **opisno**. Ob koncu šolskega leta učenec prejme **potrdilo z opisno oceno napredka** po posameznih področjih, kjer je zapisano, katere operativne cilje je učenec v tekočem šolskem letu dosegel.

Učenci v posebnem programu imajo omogočeno šolanje do dopolnjenega 26. leta starosti. Po zaključenem posebnem programu (med 18. in 26. letom starosti) se mladi lahko vključijo v **varstveno delovni center** (VDC). V našem okolišu je to VDC Nova Gorica (Enota Solkan, Enota Stara Gora, Goriški center, Stanovanjska skupina Ledine) in VDC Želva d. o. o.

Posebni program na naši šoli ponuja tudi pester izbor **aktivnosti v okviru razširjenega programa.** Učenci se lahko vključijo v **interesne dejavnosti** (pevska skupina, športni krožek, računalniški krožek). Večina učencev obiskuje vsaj eno interesnih dejavnost.

Učenci PP VIZ se udeležujejo:
- specialne olimpijade (tekmovanje SOS za Primorsko-Notranjsko regijo, državne igre SOS),
- računalniškega tekmovanja »Z miško v svet«,
- branja za bralno priznanje,
- likovnih natečajev,
- ...

Vključujejo se tudi **v projekte šole** (Zdrava šola, Ekošola, Pogum ...).

Za učence posebnega programa organiziramo **srečanja in sodelovanja z drugimi šolami, vrtci in drugimi ustanovami:**
- priložnostna srečanja z otroki iz vrtcev, šol in z uporabniki VDC Nova Gorica in VDC Želva,
- sodelovanje z Domom upokojencev Nova Gorica in društvi slepih in slabovidnih, gluhih, invalidov,
- sodelovanje z društvom Sožitje (predavanja, pohodi, delavnice, novoletno praznovanje ...).

Za uspešno delo je zelo pomembno tudi sodelovanje s straši, zato vsako leto načrtujemo sledeče aktivnosti:
- povabilo na vse šolske prireditve in ostale dogodke,
- novoletno srečanje v sodelovanju z društvom Sožitje (nastop učencev PP VIZ),
- priložnostni obiski posamezne skupine na domu učenca na povabilo staršev – v sklopu učnih tem,
- neformalna srečanja s starši v posamezni skupini, vezana na poklic staršev (razne delavnice),
- ...

UČENCI ODDELKOV POSEBNEGA PROGRAMA VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA SOUSTVARJAJO ŠOLSKI VSAKDAN

Sama že vrsto let poučujem mladostnike v posebnem programu vzgoje in izobraževanja. Moje osnovno vodilo pri delu z njimi je, naj učenci ne bodo samo pasivni opazovalci, ampak naj čim več naredijo sami oziroma ob pomoči in vodenju učitelja. S tem pridobivajo na samozavesti, saj lahko vidijo rezultate svojega dela. Dejavnosti izvajamo v skladu z interesi, sposobnostmi in razpoloženjem učencev. V nadaljevanju so predstavljene dejavnosti, ki poudarjajo aktivno vlogo učencev pri načrtovanju in izvajanju različnih aktivnosti.

Dejavnosti obveznega in razširjenega programa, ki spodbujajo aktivno vlogo učencev

Dan po meri učencev

En dan v tednu je namenjen temu, da učenci načrtujejo dejavnosti v skladu z lastnimi željami, interesi, potrebami in po dogovoru znotraj skupine. Po načrtu, ki ga pripravijo ob spodbudah in usmeritvah učitelja, izvedejo sledeče dnevne aktivnosti: priprava obrokov, nakupovanje živil, delo na vrtu, izdelava izdelkov, hišna opravila, različne prostočasne aktivnosti ... Ključna je delitev dela znotraj skupine, kjer vsak učenec izvaja aktivnosti, v skladu s svojimi zmožnostmi, z več ali manj podpore učitelja oziroma vrstnikov. Izvedba takšnih dni je dobra priprava za čim samostojnejše vključevanje v življenje po zaključenem šolanju (npr. bivanje v bivalni skupnosti, delo v varstveno delovnem centru). Učenci se teh dni izredno veselijo, saj je takrat resnično slišan njihov glas in lahko izvajajo aktivnosti, ki jih veselijo. Dan po meri učencev je drugačen, saj takrat šolski prostor dobi pridih domačnosti, nekako posnema dejavnosti, ki jih bodo kot odrasli počeli v vsakdanjem življenju.

Vesela osmica

Dejavnost je zrasla iz radovednosti učencev. Eden od njih je namreč opazil nenavadne kažipote z napisom “osmica”, okrašene z brščljanom. Zanimanje učencev je spodbudilo raziskovanje. Pobrskali so po spletu in ugotovili, da je običaj osmice značilen za Primorsko. Predstavlja nekakšne dneve odprtih vrat kmetij, kjer lahko kmetje dvakrat letno, po največ deset dni, prodajajo svoje izdelke (vino in druge pridelke). Raziskali so ponudbo jedi na osmicah in dobili idejo, da osmico pripravimo tudi na šoli. Učenci so skupaj pripravili vabilo na osmico, jo poimenovali “Vesela osmica” in sestavili naslednji meni: jota, frtalja, klobase, domači kruh, štrudelj; pobrali so naročila za kosilo (tudi pri zaposlenih na šoli), nakupili sestavine za pripravo jedi, si razdelili delo pri pripravi jedi, pripravili prostor, postregli jedi in v družbi vseh učencev posebnega programa in drugih obiskovalcev naše osmice poobedovali v veselem vzdušju. Učenci so bili po končanem dogodku izredno zadovoljni, saj so bili ves čas vpeti v delovni proces. Vsak od njih je prispeval glede na svoje zmožnosti, predvsem pa je pomembno to, da je bilo njihovo delo osmišljeno. Pri vsaki takšni aktivnosti, ki izhaja iz interesov učencev ter je podprta z učiteljevimi usmeritvami in pomočjo, kolikor jo pač posameznik potrebuje, učenci potrjujejo svojo osebno vrednost.

Prodajne razstave

Učenci v okviru pouka izdelujejo mnogo uporabnih izdelkov, predvsem na področju delovne vzgoje, delovnih in zaposlitvenih tehnik ter izbirnih vsebin. Aktivno sodelujejo v vseh fazah od načrtovanja (dajejo lastne predloge) do izdelave izdelka. Izdelke radi podarijo oziroma ponudijo na prodajnih razstavah, ki jih organiziramo nekajkrat letno na šoli in tudi zunaj nje. Priprava prodajne razstave je za naše učence poseben izziv, saj takrat stopajo v kontakt z okoljem (tudi zunaj šolskih zidov). S tem pridobivajo tudi komunikacijske in socializacijske veščine. Izredno so ponosni nase, da lahko sami oziroma ob pomoči učiteljev ustvarjajo nekaj uporabnega zase in za druge. S tem dobijo potrditev, da zmorejo in da so lahko kljub svojim primanjkljajem uspešni.

S sistematičnimi, ciljno usmerjenimi spodbudami in ponujenimi priložnostmi učenci iz dneva v dan, iz dejavnosti v dejavnost, prevzemajo aktivnejšo vlogo. Na ta način udejanjajo pravico do sooblikovanja, soodločanja in samouresničevanja svojih potencialov. Učenci so bolj motivirani za delo, kadar imajo dejavno vlogo. Po opravljenih dejavnostih, ki jih zmorejo opraviti sami, izražajo več zadovoljstva. Več kot imajo pozitivnih izkušenj, uspehov pri določeni nalogi, bolj se čutijo kompetentne in so posledično tudi bolj motivirani za opravljanje podobnih nalog. Ponosni so nase in na svoje dosežke, zato s še večjim zagonom in samozavestneje stopajo novim izzivom naproti.

Aktivna vloga učencev pa gre z roko v roki z aktivno vlogo učitelja. Slednji učence ves čas podpira, da napredujejo in dosegajo rezultate v svojem tempu. Z nudenjem sprotne, kakovostne in spodbudne povratne informacije tudi povečujemo učenčevo motivacijo, da kljub morebitnim težavam vztraja pri aktivnosti. S takšnim načinom dela bomo gotovo nadaljevali in iskali vedno nove možnosti, da bi naši učenci preživeli čas v šoli čim bolj aktivno in zadovoljno.

Janja Žnidarčič, prof. def.

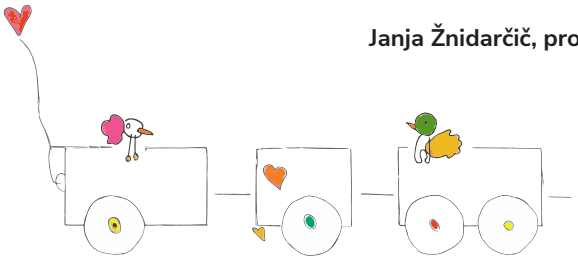

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM S PRILAGOJENIM IZVAJANJEM IN DODATNO STROKOVNO POMOČJO (MSPS OZ. DSP)

MOBILNO SPECIALNO PEDAGOŠKA SLUŽBA

Prvi zametki mobilne specialno pedagoške službe segajo v daljno leto 1977, ko se je vodstvo šole, na pritisk staršev otrok z zmerno motnjo v duševnem razvoju, da se njihove otroke sprejme v predšolsko obravnavo, odločilo, da v drugem polletju sistematizira delovno mesto mobilne ortopedagoške službe. To mesto je prevzela Milojka Srebrnič Györfi. Psiholog Ivan Kodelja in logopedinja Andrejina Jerončič pa sta nudila strokovno pomoč slovenskim otrokom v zamejstvu, in sicer v OŠ Sovodnje, OŠ Vrh in OŠ Rupa.

Mobilna specialno pedagoška služba (MSPS), v takšni obliki kot je danes, je bila v našo šolsko prakso vpeljana leta 1990. Zaradi procesa integracije je bilo vse več otrok s posebnimi potrebami vključenih v redne osnovne šole, na šolah s prilagojenim programom pa je število močno upadalo. Učitelji na osnovnih šolah se niso čutili usposobljene za delo s temi otroki, potrebovali so pomoč strokovnjakov. To pomoč pa so potrebovali tudi otroci s posebnimi potrebami, saj so znanje lahko usvojili le s pomočjo specialno pedagoške didaktike in metodike ter z uporabo specifičnih strategij. Ure za delo MSPS so bile iz »fonda 0,5 ure na oddelek«, nekatere pa je z odločbami dodelilo Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije. Na OŠ Kozara je mobilna specialno pedagoška služba začela delovati v letu 1994, ko je v projektu, ki ga je vodil dr. Božidar Opara, začela sodelovati Anamarija Remiaš.

Zaposlitev je omogočilo Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije, ki je za potrebe otrok s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami na osnovnih šolah sistematizirano 15 delovnih mest na nivoju države, za potrebe osnovnih šol novogoriške občine je bilo sistemizirano eno delovno mesto. Mobilno službo je izvajala na dveh šolah, in sicer na OŠ Solkan in OŠ Dobrovo. Imela je popolno podporo ravnatelja in precej proste roke pri izvajanju te prakse. Tako je nastal Goriški model MSPS.

V naslednjem šolskem letu se ji je pridružila še Božidara Černe, ki je mobilno specialno pedagoško službo opravljala na OŠ Frana Erjavca Nova Gorica in OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici. Svoje delo sta predstavili tudi na 3. srečanju Društva defektologov na Defektoloških dnevih v Portorožu. V šolskem letu 1996/97 smo delo mobilne specialno pedagoške službe razširili še na tri šole. To so bile OŠ Milojke Štrukelj, OŠ Deskle in OŠ Čepovan. Delo na teh šolah je prevzela Neda Fabrizio Filipič. Do leta 2000 smo mobilno specialno pedagoško službo izvajali na dvanajstih osnovnih šolah v goriški regiji (OŠ Solkan, OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica, OŠ Frana Erjavca Nova Gorica, OŠ Deskle, OŠ Dobrovo, OŠ Šempas, OŠ Branik, OŠ Čepovan, OŠ Dornberk, OŠ Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče, OŠ Miren in OŠ Ivana Roba Šempeter). Pet specialnih in rehabilitacijskih pedagoginj je opravljalo 114 ur tedensko in imelo v obravnavi 118 otrok. V šolskem letu 2001/02 pa smo MSPS začeli izvajati tudi na OŠ Kanal.

kultura

Vse več šolarjev potrebuje posebno strokovno pomoč

Pedagogov še premalo

NOVA GORICA - Pred dnevi je študijska skupina mobilnih specialnih pedagogov Primorske na strokovnem srečanju ob 5. obletnici delovanja v Novi Gorici sklenila, da bo sedež skupine v novem trimesečnem obdobju na Osnovni šoli Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici. Sicer pa se 20-članska skupina ukvarja s terensko pomočjo osnovnošolskim otrokom z učnimi in razvojnimi težavami. Pedagogi ugotavljajo, da je pomoči potrebnih učencev vse več, država pa se na to doslej ni odzvala.

Študijsko skupino, katere članice se sicer po osnovnih šolah vsakodnevno ukvarjajo z učnimi težavami otrok, je do novogoriškega srečanja iz leta vodila profesorica defektologije na OŠ Kozara v Novi Gorici, Anamarija Remiaš, delo pa je tokrat prevzela strokovni kolegici Marti Bratović iz Ilirske Bistrice. Projekt dela skupine, ki od sodelujočih zahteva stalno strokovno izpopolnjevanje, že od ustanovitve pred petimi leti vodita ravnateljі Centra za usposabljanje Elvira Vatovec iz Strunjana, Dr. Darko Opara in svetovalka iz sedeža državnega zavoda za šolstvo, Dr. Majda Končar. Skupina koordinira delo več kot 20 specialnih pedagogov, ti pa po osnovnih šolah pomagajo 400 do 500 učencem letno.

Kot je povedala dosedanja vodja skupine, Anamarija Remiaš, je povpraševanje po pomoči specialnih pedagogov na Primorskem za sedanje število sodelujočih že kar preveliko. Po normativih naj bi se en pedagog ukvarjal z desetimi učenci, na Primorskem pa jih je vsaka članica mobilne skupine prevzela vsaj 20.Težave rešujejo tako, da namesto enega na nekaterih šolah v isti šolski uri štirikrati pomagajo tudi po trem otrokom. V pomoč je vključeno še delo z starši, saj je mnoge potrebno prepričati, da otrok ni težaven zato, ker si tega želi, temveč zato, ker se more ali ne zna premagati nekaterih ovir in je tako otroke in starše treba opremiti z znanji o premagovanju težav ali sobivanja z njimi. Čeprav je mobilnih specialnih pedagogov vse več, brez pomoči ostajajo nekateri otroci, ki bi jo bili po strokovni presoji potrebni.

Država pač cini osnovni šoli plača le pol šolske ure tovrstnega strokovnega dela na oddelek tedensko, poleg tega pa se morajo specialni pedagogi voziti do posameznih šol (vsak jih pokriva vsaj 3) na individualno delo z učenci z lastnimi avtomobili. Česar država ne plačuje. Na Primorskem je le občina Nova Gorica za to dejavnost omogočila uporabo službenega avtomobila. V naših krajih sicer mobilna služba redno obiskuje skoraj vse osemletke, še najredkeje jo pa tiste priskočiti na pomoč na manjših šolah v Posočju.

Pedagogi opozarjajo, da je otrok z resnimi učnimi težavami že v osnovni šoli 20 do 25 odstotkov. Del jih počasneje osvaja nova znanja zaradi motenj v razvoju ali drugih trajnih zdravstvenih omejitev, a vse več jih omaguje pod težo učenosti zaradi današnjega hitrejšega tempa življenja, ko imajo v tako ali drugače prezaposlenih starših premalo opore.

IGOR MUŠIČ

MOČ SLAPA JE V SODELOVANJU KAPLJIC

Peta obletnica delovanja (mobilno) specialnih pedagogov na rednih osnovnih šolah Primorske regije

Mobilno specialna pedagoška služba je začela s svojim delovanjem na rednih osnovnih šolah v šolskem letu 1994/95 pod vodstvom svetovalke Zavoda za šolstvo in šport RS iz Ljubljane dr. Majde Končar in konzulentom dr. Darka Opare iz Centra za usposabljanje Strunjan.

Namen te službe je specialno pedagoške strokovno pomagati učencem s specifičnimi učnimi težavami ter težavami v razvoju in učenju na nižji stopnji redne osnovne šole.

Bistvo našega dela je neposredna in posredna, individualna ali skupinska, stalna ali občasna strokovna pomoč otrokom z učnimi težavami in njihovim staršem, analiziranje stanja otrokovega funkcioniranja, oblikovanje individualnega programa, njegova izpeljava in vrednotenje, spremljanje učenčevega učno-vzgojnega napredka in uspeha ter skrb za njegovo osebnostno počutje v šoli.

Starše teh otrok informiramo o otrokovih težavah ter jim svetujemo načine in oblike pomoči.

S podobnimi prijemi poskušamo spreminjati nestrpne odnose do teh otrok v pozitivno smer ne le pri starših, pač pa tudi pri pedagoških delavcih, sovrstnikih in celotni širši javnosti, ter jih prepričati, da si otrok s težavami v razvoju želi, da ga sprejmemo takšnega, kakršen je.

Aprila smo se na Osnovni šoli Kozara v Novi Gorici srečali na študijski skupini (mobilno) specialni pedagogi Primorske regije, da oznamujemo peto obletnico našega delovanja in pregledamo dosežke dela v preteklem obdobju.

Na strokovnem delu srečanja smo ugotovili, da smo z uspehi prvih petih let zadovoljni, saj nam je uspelo veliko od načrtovanega, predvsem pa, da so naše pomoči veseli učenci in njihovi starši, pedagoški in strokovni delavci ter vodstva šol, ki so nas po strokovni in osebni plati dobro sprejeli medse. Spoznali smo, da se drug od drugega veliko naučimo in skupno plemenitimo kakovost šolskega dela, saj nas veže skupni cilj - skrb za učence v težavami v razvoju in učenju.

Na srečanju smo ugotovili, da smo v petih letih uspeli zadovoljiti potrebe po tovrstni pomoči na večini osnovnih šol Primorske regije.

V nekdanji novogoriški občini smo mobilni specialni pedagogi navzoči na vseh OŠ, razen na treh (OŠ Kanal, Šempas, Branik). Pomoč na teh šolah načrtujemo v šol. letu 1999/2000.

Pred petimi leti je to delo začelo 5 (mobilnih) specialnih pedagogov, danes nas je več kot 20; od tega nas je 15 mobilnih spec. pedag., to pomeni, da se dnevno vozimo na osnovne šole iz centra, drugi specialni pedagogi pa so stalno zaposleni na osnovni šoli.

Na začetku so se temu projektu pridružile samo tri ustanove, danes jih je že dvanajst, tja od Obale prek Krasa, Ilirske Bistrice, Pivke, Ajdovščine, Nove Gorice, Mosta na Soči do Tolmina.

Centri, od koder prihajamo mobilni specialni pedagogi, so štirje (Center za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan, Osnovna šola Ajdovščina Enota s prilagojenim programom, Center za vzgojo in izobraževanje Tolmin ter Osnovna šola Kozara Nova Gorica).

Iz teh centrov se mobilni specialni pedagogi dnevno vozimo na osnovne šole širom Primorske regije.

Naše delo je zelo razgibano, dnevni in tedenski umik pa zapleten, saj ga moramo prilagoditi ne le učenčevemu šolskemu umiku, pač pa številnim drugim dejavnikom (prevozi, razdalja kraja šole, šolski umik...).

Terensko delo in specifična narava našega dela zahtevata od mobilnega specialnega pedagoga veliko prilagajanja ne le v najrazličnejših situacijah, ki se pogosto spreminjajo, pač pa tudi v medosebnih odnosih in interakcijah ter v intenzivni komunikaciji, kar dnevno predstavlja velik napor.

Čeprav z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo v preteklih petih letih premagali veliko začetniških težav ter umestili to službo kot sestavni del učno-vzgojnega procesa na osnovni šoli, se ne smemo zadovoljiti z obstoječim stanjem, saj nas čaka v prihodnje še veliko dela in sprememb v zvezi z izidom Pisebnega zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, saj je čutiti nekakšno negotovost in zmedo med pedagoškimi delavci glede tega.

Prizadevati si moramo za boljše prostorske možnosti za delo in opremljenost prostorov z ustreznimi didaktičnimi materiali na posameznih osnovnih šolah ter zasledovati normirano število obravnavanih otrok in ur v korist kakovosti dela in otrokovega boljšega uspeha.

Tare nas tudi, da moramo mobilno specialni pedagogi uporabljati na terenu svoja osebna vozila, v katerih ni smo niti materialno niti varnostno zavarovani in ovred noteni s strani delovne organizacije, kal je to normalna praksa drugih terenskih služb (npr. v zdravstvu).

Občinski odbor za družbene dejavnosti Nova Gorica je edini do sedaj, ki je pred tremi leti nabavil vozilo za mobilno službo Osnovne šole Kozara, ki pa zdaj zadošča za potrebe terena samo dveh mobilnih specialnih pedagogov.

Načrtovati moramo (s pomočjo financiranja novo nastalih občin v Goriški regiji) še eno vozilo za druge tri mobilno specialne pedagoge.

Najpomembnejše je, da smo s tem načinom strokovne pomoči prišli do tu in zdaj. Od tu se bomo še naprej trudili zadovoljevati posebne vzgojno-izobraževalne potrebe otrok s težavami v razvoju in učenju na osnovnih šolah, saj se zavedamo, da je moč slapa v sodelovanju kapljic.

Ob koncu strokovnega srečanja članov študijske skupine mobilnih specialnih pedagogov Primorske regije smo predali vodstvo in sedež študijske skupine (zadnja tri leta je bil na Osnovni šoli Kozara) specialni pedagoginji na Osnovni šoli Anton Žnideršič v Ilirski Bistrici.

Ker se moramo tudi mi, specialni pedagogi nepresta no strokovno spopolnjevati in izobraževati, smo za sklep srečanja naše študijske skupine izpeljali kulturno strokovno ekskurzijo v Goriška Brda, kjer smo podrobneje spoznali del naše dežele tudi z našega strokovno zanimivega zornega kota.

Prof. ANAMARIJA REMIAŠ

Spremembe pri delu v MSPS je leta 2000 prinesel Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, ki je uvedel ure dodatne strokovne pomoči (DSP), ure »0,5 ure na oddelek« preimenoval v ure individualne in skupinske pomoči (ISP), komisije za razvrščanje pa preimenoval v komisije za usmerjanje. V naslednjih letih se je število ur ISP zmanjševalo, število ur DSP pa povečevalo. Danes le redko katera specialna in rehabilitacijska pedagoginja, zaposlena na OŠ Kozara Nova Gorica, še izvaja ure ISP.

V šolskem letu 2010/11 se je MSPS razširila tudi izven območja nekdanje novogoriške občine. MSPS smo začeli izvajati tudi na OŠ Draga Bajca Vipava in na OŠ Dobravlje, leta 2018 pa tudi na OŠ Šturje v Ajdovščini. Danes še vedno izvajamo MSPS na vseh naštetih šolah, razen na OŠ Deskle.

V šolskem letu 2011/12 smo začeli tudi z mobilno socialno pedagoško službo, ki jo je izvajala Vikica Ladinik, v letu 2013/14 pa je nekaj ur DSP prvič izvajala tudi psihologinja Biljana Petrovič.

Število delavk v MSPS je iz leta v leto naraščalo. Število 10 je preseglo v šolskem letu 2009/10, ko je bilo v MSPS zaposlenih 13 delavk, število 20 pa je preseglo v šolskem letu 2017/18, ko je bilo zaposlenih 23 delavk. Danes, v šolskem letu 2021/22, je v MSPS OŠ Kozara Nova Gorica zaposlenih 27 delavk različnih profilov. 19 je specialnih in rehabilitacijskih pedagoginj, 3 socialne pedagoginje, 4 inkluzivne pedagoginje in 1 logopedinja, ki svoje delo opravljamo na več kot 40 lokacijah.

V obravnavi imamo učence in dijake, ki so pridobili odločbo Zavoda za šolstvo Republike Slovenije, da so otroci s posebnimi potrebami in predšolske otroke na podlagi zapisnikov multidisciplinarnega tima centra za zgodnjo obravnavo. Največ jih je opredeljenih kot otrok s primanjkljaji na posameznih področjih učenja, sledijo otroci z govorno-jezikovnimi motnjami, dolgotrajno bolni, otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami in otroci z avtističnimi motnjami. Ostale kategorije otrok s posebnimi potrebami so redke in občasne.

Aktivno sodelujemo pri pripravi in predstavitvah, spremljanju in evalvacijah individualiziranih programov. Vsakodnevno sodelujemo in svetujemo učiteljem in vzgojiteljem otrok, ki so v obravnavi. Sodelujemo s starši na pogovornih urah, s šolskimi svetovanimi službami in s strokovnimi delavci iz zunanjih institucij.

Delavke v MSPS izvajamo različna predavanja za starše v okviru roditeljskih sestankov ter strokovna predavanja za učitelje na šolah. Širšo javnost ozaveščamo o otrocih s posebnimi potrebami in izvajamo razna predavanja in delavnice. Na rednih šolah izvajamo hospitacije za študente, smo mentorice študentom na praksi.

Od samega začetka v letu, od leta 1994, se udeležujemo študijskih skupin in na njih aktivno sodelujemo. Ker pa se je način in namen študijskih skupin z leti spremenil, smo letos na šoli organizirali regijsko srečanje izvajalk/cev DSP, ki so se ga udeležili zaposleni na OŠ Kozara Nova Gorica, OŠ Danila Lokarja Ajdovščina, OŠ Franceta Bevka Tolmin, OŠ Miroslava Vilharja Postojna, CUEV Strunjan in CIRIUS Vipava.

Prav tako aktivno sodelujemo v MS sekciji, sekciji mobilnih specialnih in rehabilitacijskih pedagogov pri Društvu specialnih in rehabilitacijskih pedagogov, od njene ustanovitve dalje. Sekcija je bila ustanovljena zaradi potrebe po združevanju, povezovanju in krepitvi stanovske pripadnosti.

V letih od 2006/07 do 2008/09 smo pripravili diagnostični instrumentarij za različna področja funkcioniranja otroka z namenom poenotenja defektološke diagnostike. Prvo leto so z nami sodelovale tudi specialne in rehabilitacijske pedagoginje iz Tolmina.

V šolskem letu 2006/07 smo sodelovale v projektu Partnerstvo fakultet in šol – raziskovanje pedagoške prakse, model IV na Pedagoški fakulteti Koper.

V šolskih letih 2010/11 in 2011/12 smo kot aktiv sodelovale v inovacijskem projektu Zavoda za šolstvo Z didaktičnimi igrami za razvoj jezika, branja in pisanja.

Že drugič smo pripravile naloge za učence od 1. do 5. razreda pri slovenščini in matematiki, ki bi poenotile naše opazovanje in ocenjevanje otroka pri pisanju poročil o funkcioniranju posameznega otroka.

Stalno se strokovno izpopolnjujemo in si medsebojno delimo pridobljena znanja.

Vsa leta smo vezni člen med osnovnimi šolami in OŠ Kozara Nova Gorica. Organiziranih je bilo veliko srečanj pod različnimi naslovi (Dajmo domišljiji krila, Združeni v pomladi, Prijatelj, podaj mi roko ...).

S sosednjo šolo, OŠ Frana Erjavca, smo dve leti sodelovali v projektu Mavrica v okviru CMEPIUS-a, Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.

S projektom Mavrica in ostalimi druženji smo predsodke in nestrpnost premostili z osebnimi stiki, z druženjem ob prijetnih dejavnostih, z vzpostavljanjem medsebojnega spoštovanja in razumevanja, spoznavanja in razumevanja različnih oblik komuniciranja.

Danes delavke v mobilni službi predstavljamo približno polovico vseh strokovnih delavcev na šoli. Strokovni aktiv postaja »prenatrpan«, MSPS vse bolj postaja organizacijska enota zavoda. In čeprav smo vsakodnevno vsaka na svoji osnovni šoli, se moramo zavedati, da je naša šola OŠ Kozara Nova Gorica, na katero se vedno vračamo, smo prijazno sprejete in ki nam nudi strokovno varnost.

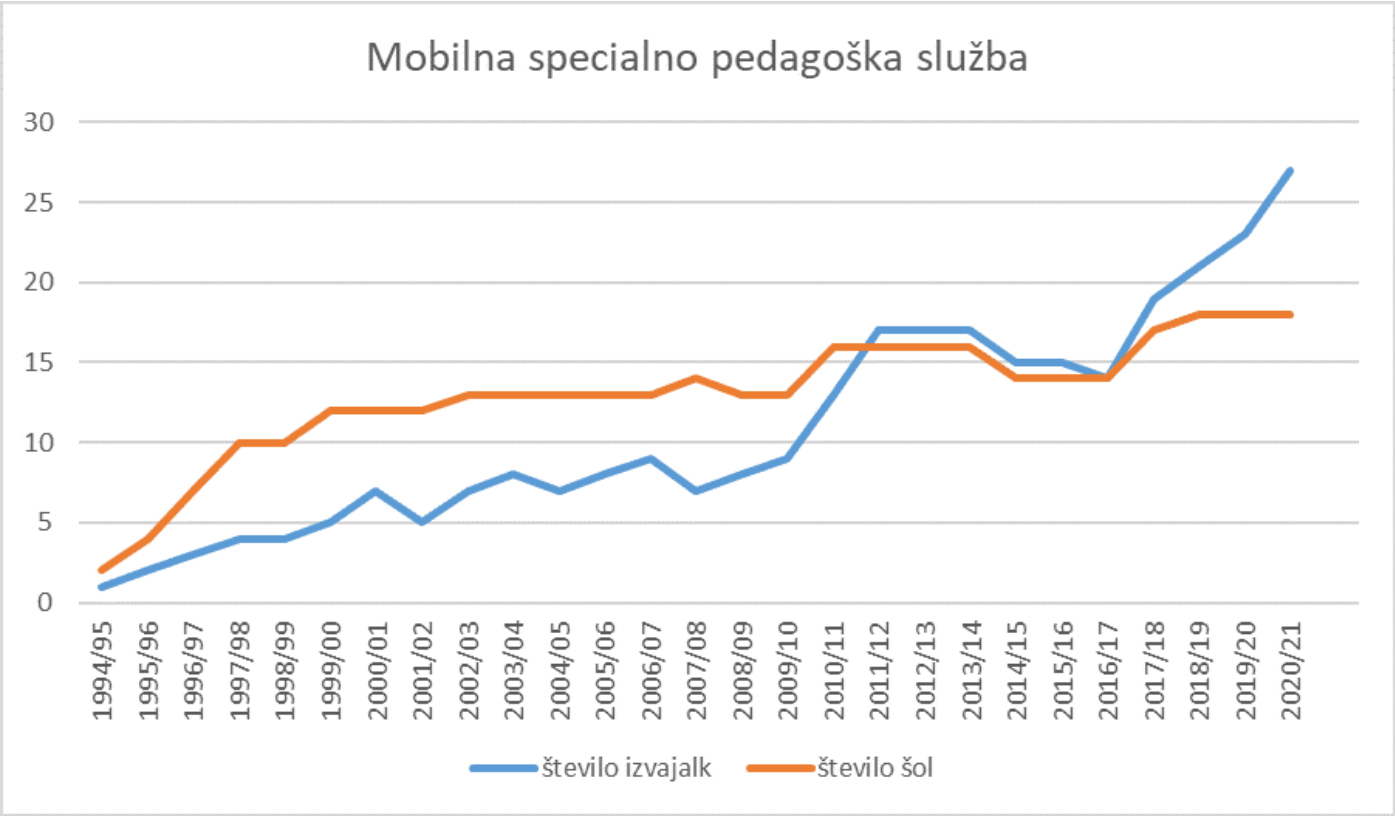

Slika: Število izvajalk dodatne strokovne pomoči in lokacij, na katerih nudijo pomoč

Dolores Rijavec Strosar

AKTIV MOBILNE SPECIALNO PEDAGOŠKE SLUŽBE KOT VIR PODPORE ZAPOSLENIM

Aktiv mobilne specialno pedagoške službe (MSPS) v šolskem letu 2021/22 šteje 27 strokovnih delavk, ki izvajajo ure dodatne strokovne pomoči (DSP) na osnovnih šolah in v vrtcih znotraj goriške regije. Sestavljajo ga specialne in rehabilitacijske pedagoginje, socialne pedagoginje, logopedinja in inkluzivne pedagoginje. Srečujemo se vsaj enkrat mesečno, zato je pomembno, da naša srečanja osmislimo, da ta ne predstavljajo zgolj obveznosti, zaradi katere se je potrebno pripeljati do matične šole. Vodji aktiva sva želeli ustvariti prostor za soustvarjanje vsebin, ki so nam pomembne, in ne zgolj predajati informacij o organizacijskih in birokratskih temah, ki pa se jim na žalost ne da popolnoma izogniti. Zaradi velikega števila članic je bilo na srečanjih v celotni postavi težko vzpostaviti povezanost in sproščenost.

V sodelovanju s kolegicami in vodstvom smo uresničili nekatere uspešne rešitve delovanja strokovnega aktiva, s katerimi smo želeli omogočiti podporo in povezovanje med kolegicami. Nekatere rešitve organizacije aktiva predstavljamo v nadaljevanju.

Diskusije na določeno temo po manjših skupinah

Zaradi povečevanja števila zaposlenih v aktivu smo se odločili, da bomo strokovno delo opravljali znotraj manjših skupin. Strokovne delavke so se v skupine vključile na podlagi trenutnih potreb in interesov. Vsebine diskusij so zajemale različne strokovne tematike, na primer pripravo individualiziranih programov, zakonodajo o izvajanju DSP in druge.

Delo v delovnih skupinah

Diskusije so odprle kar nekaj strokovnih vprašanj. Tem smo se želele konkretneje posvetiti. Tako so znotraj aktiva nastale tri delovne skupine. Posamezna skupina se ukvarja z eno od treh tem: oblikovanje preizkusov za slovenščino in matematiko od 1. do 4. razreda, pregled in predstavitev diagnostičnih sredstev ter urejanje zbranih ciljev iz individualiziranih programov. Pripravljen material in vsebine bomo med seboj delile preko predstavitev in objav gradiv na spletnem mestu.

Delitev gradiv na spletnem mestu

Na matični šoli so na platformi SharePoint (v okviru orodja Microsoft Office 365) ustvarili spletna mesta za vsak strokovni aktiv. Znotraj spletnega mesta uporabljamo predvsem funkcijo deljenja datotek (kot so seznam delavk s kontakti, seznam didaktičnih materialov, učni listi, obrazci ...).

Navodila in usmeritev za delo v MSPS

Z večanjem obsega dokumentacije, ki ga je potrebno mesečno voditi v MSPS, se je pokazala potreba po združitvi podanih navodil. Nastale so tri zbirke usmeritev: navodila za vodenje dokumentacije v MSPS, usmeritve za delo v MSPS in informacije o izposojenih didaktičnih materialih in gradivih. Oblikovali pa smo tudi ček listo za lažjo organizacijo dela.

Ločeni aktivi za predajo organizacijskih informacij in strokovnih tem

Strokovni aktiv je po definiciji namenjen predvsem obravnavi strokovnih tem iz predmetnega področja, v našem primeru s področja obravnave učencev s posebnimi potrebami in izvajanja DSP. Zaradi sprememb v vodenju dokumentacije v zadnjih letih, kot na primer vodenje potnih stroškov, je bilo potrebno veliko srečanj aktiva nameniti urejanju tovrstnih vprašanj, primanjkovalo pa je časa za obravnavo strokovnih tematik. S tem namenom smo srečanja aktiva razdelili na »strokovna« in »organizacijska«. Slednja sklicuje ravnatelj in potekajo na daljavo preko platforme Zoom, kar omogoča hitrejše in učinkovitejše podajanje informacij s strani vodstva. Aktivi v živo so namenjeni strokovnim tematikam in razpravam, ki jih izvajamo v manjših skupinah.

Možnost postavljanja vprašanj vodstvu

Tekom aktiva se večkrat pojavljajo vprašanja, predvsem organizacijske narave, ki jih je potrebno nasloviti na vodstvo. V ta namen smo na spletnem mestu pripravili obrazec, kamor lahko članice aktiva ta vprašanja zapišejo, vodstvo pa nato poda odgovore.

Neformalna srečanja

Čas zaprtja šol in večanje števila zaposlenih v MSPS sta se odražala v slabem poznavanju sodelavk, zato se je pokazala potreba po neformalnem druženju znotraj aktiva. Določili smo redni mesečni termin za srečanja na matični šoli, ki so namenjena druženju, spoznavanju in predvsem kolegialni podpori. Srečanja v manjši skupini so se izkazala kot varno okolje za sporočanje stisk in težav, s katerimi se srečujemo pri delu z učenci, učitelji in starši, ter iskanje skupnih rešitev nanje.

Komunikacija preko klepetalnika v orodju Microsoft Teams

Delavke zaposlene v mobilni službi učno obvezo opravljamo na različnih lokacijah, kar pomeni, da nimamo možnosti vsakodnevne in neposredne medsebojne komunikacije, kot je to prisotno pri učiteljih posamezne šole. Z namenom lažje sprotne komunikacije je zaživel skupinski pogovor v programu Teams.

Tutorstvo za novo zaposlene strokovne delavce

Število usmerjenih učencev in število ur DSP je v zadnjih nekaj letih zelo naraslo. To je prispevalo k povečanju števila novo zaposlenih delavk v MSPS. Zaradi razpršenosti po ustanovah znotraj celotne goriške regije je novo zaposlena delavka velikokrat prepuščena sama sebi brez možnosti kolegialne podpore. Zato smo v aktivu uvedli neformalno mentorstvo učiteljem novincem. Tutor sodelavki predstavi vodenje dokumentacije, predvsem pa ji nudi oporo, sodeluje pri skupnem iskanju rešitev na aktualen problem, ali pa jo zgolj usmerja k drugim virom pomoči.

Članice sporočajo, da jim aktiv MSPS omogoča strokovni razvoj, zadovoljuje pa tudi njihovo potrebo po druženju s sodelavkami. Zaposlenim v mobilni službi strokovni aktiv pomeni ključno podporno strukturo, saj predstavlja glavno prednost (podpora sodelavk, strokovni razvoj) in skuša odpravljati slabosti delovnega mesta učitelja za DSP oziroma mobilnega učitelja za DSP (ker aktiv zadovoljuje potrebo po druženju s sodelavkami, je tudi pomanjkanje občutka pripadnosti manjše).

Tudi v prihodnje bomo način delovanja aktiva skušali nadaljevati v podobni smeri. Pomembno se nam zdi, da naša srečanja namenimo strokovnim vsebinam, saj je primarna naloga aktiva zagotavljanje strokovnosti in profesionalnega razvoja zaposlenih. Zaposlene v MSPS bodo strokovni aktiv doživljale kot koristen, dokler jim bo ta nudil podporo, ki jo potrebujejo, ali če zaključimo z besedami kolegice: »Aktiv je živ organizem in krasno je, da se sproti prilagaja našim potrebam.«

Irena Marinič in Lara Miklavc

DELO Z UČENCI Z AVTIZMOM

Število otrok z avtizmom se v svetu in pri nas strmo zvišuje, kar zahteva specifična znanja, metode in načine dela.

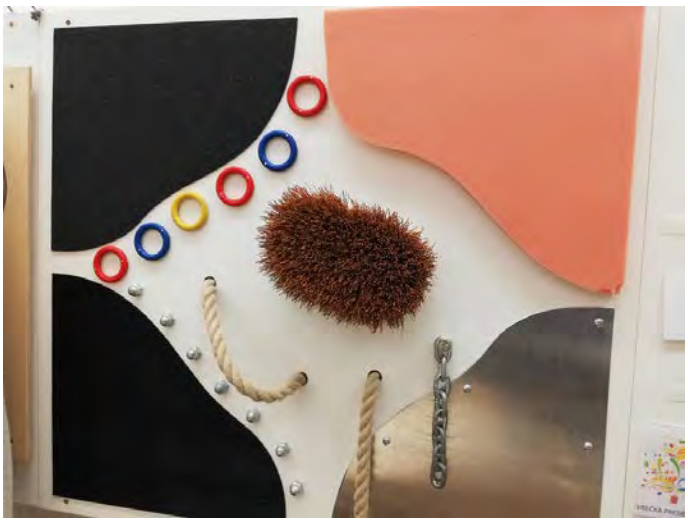

Strokovne delavke šole smo že v osemdesetih letih iskale najučinkovitejše načine dela z učenci z avtizmom.

Februarja 1989 je bil v Domžalah posvet o avtističnem otroku. Naša šola je sodelovala s prikazom videoposnetka »Življenje avtističnega otroka skozi obravnavo enega dne«. Z leti se je število učencev z avtizmom povečevalo in strokovni delavci smo začutili potrebo po dodatnem izobraževanju na tem področju. Vodstvo šole nas je pri tem vedno podpiralo.

Leta 2014 smo oblikovali aktiv, ki smo ga poimenovali AMAS – **Aktiv strokovnih delavcev, ki delajo z učenci z Motnjami Avtističnega Spektra.** Aktiv je vrsto let vodila Erika Perić, zadnja leta pa ga vodi Tanja Lozej.

Na prvem aktivu AMAS septembra 2014 smo si tako zastavile sledeče cilje:
- izboljšati svoje znanje,
- spoznati obstoječe načine dela, metode, terapije, oblike,
- pridobiti ideje o tem, kako motivirati otroka za delo,
- pripraviti pregled, nabor pripomočkov,
- izmenjati si izkušnje, uspešne strategije dela,
- obravnavati novosti glede zakonodaje,
- pripraviti nabor literature (fizične in elektronske),
- dogovoriti se o udeležbi na izobraževanjih in posredovati pridobljeno znanje ostalim članom,

- pripraviti sejem/razstavo pripomočkov z namenom, da si ga medsebojno predstavimo,
- pripraviti demonstracijsko uro dela z otrokom z MAS,
- pripraviti demonstracijsko uro za starše,
- pripraviti predavanje za druge delavce (varuhinje, šoferje ...),
- omogočiti medsebojne hospitacije/nastope pri prehodu otrok iz vrtca v šolo oz. iz razreda v razred...

Začeli smo izvajati **predavanja za šole, druge institucije in društva.** Sodelovanje z Društvom OKO in Zavodom Modri december je rodilo mnogo uspešnih dogodkov.

V mesecu aprilu, ki je **mesec zavedanja o avtizmu,** smo v avli Mestne občine Nova Gorica ter v prostorih Goriške knjižnice Franceta Bevka pripravili odmevne razstave na temo avtizma. Pripravili smo več stojnic, na katerih smo ozaveščali o avtizmu, organizirali smo pohode z modrimi baloni ...

Zadnji dve leti poskušamo opozarjati na potrebe otrok z avtizmom in na specifiko dela strokovnih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja. Širšo javnost seznanjamo s težavami in dajemo predloge v različnih pozivih, argumentiranih pismih, s predstavitvijo v parlamentu ...

Ministrstvo nam je tako v šolskem letu 2021/22 odobrilo novo delovno mesto – šolsko svetovalno delo za področje dela z učenci z avtizmom. Glavna naloga šolske svetovalne delavke v letošnjem šolskem letu je individualno delo z učenci, podpora strokovnim delavcem, spremljevalkam in varuhinjam v obliki razgovorov, svetovanja, predstavitev, sodelovanje na strokovnih skupinah ter urejanje spletnega mesta z bogatim naborom slikovne podpore, knjižnico gradiv idr.

Otroci z avtizmom postanejo odrasli z avtizmom. Cilj je pomagati, pripraviti, učiti in naučiti jih veščin, da se bodo čim bolj uspešno vključili v družbo, v kateri živimo. Za vsakega posameznika v družbi pričakujemo aktivno vlogo v okviru njegovih sposobnosti in možnosti. Investicija, čeprav draga, za delo z in za otroka z avtizmom je cenejša, kot bo družbo stala pomoč, ki jo bo potreboval, ko odraste, če tega ne naredimo.

Za to je potrebno še veliko sprememb na sistemski ravni.

Erika Perić in Tanja Lozej

OTROŠKI PARLAMENT

Ob nastanku šole je politično udejstvovanje otrok potekalo preko pionirskih in mladinskih organizacij. Vsi cicibani so bili ob vstopu v šolo sprejeti v pionirsko organizacijo.

Pred pionirsko zastavo so povedali pionirsko zaobljubo: "Pred pionirsko zastavo obljubljam, da se bom marljivo in vztrajno učil. S svojim znanjem in pridnostjo želim zdaj in ko odrastem koristiti naši socialistični domovini Jugoslaviji in vsem njenim delavnim ljudem. Obljubljam, da bom zvest tovariš in dober človek. Vse moje delo in ravnanje naj pokažeta, da sem vreden otrok svojega ljudstva in vreden član velike družine narodov, ki hočejo po poti napredka, pravice in miru."

Postati pionir je pomenilo biti:
- P = pošten
- I = iskren
- O = olikan
- N = neustrašen
- I = iznajdljiv
- R = radodaren

Zadnja generacija otrok je bila sprejeta med pionirje v šolskem letu 1989/90.

Ob koncu sedmega razreda so bili pionirji sprejeti v mladinsko organizacijo. Organizacija je delovala do leta 1989.

Pionirsko in mladinsko organizacijo je v samostojni Sloveniji nasledil otroški parlament.

V Sloveniji obstaja otroški parlament od leta 1990 in pomeni eno od izvirnih oblik spodbujanja otrok k izražanju lastnih mnenj o vprašanjih, ki jih izberejo sami. Organizator nacionalnega programa otroškega parlamenta je Zveza prijateljev mladine Slovenije. V programu sodelujejo učenci ob podpori mentorjev in regijskih koordinatorjev. Kot oblike demokratičnega dialoga se izvajajo v večini osnovnih šol po Sloveniji. Otroški parlamenti delujejo v obliki zasedanj (razprav), ki omogočajo sodelovanje vsem osnovnošolcem. Zasedanja potekajo v osnovnih šolah v razrednih skupnostih in na šolskem parlamentu. V vsaki šoli učenci izberejo delegacijo za občinski otroški parlament. Na občinskem otroškem parlamentu pa izberejo delegacijo za regijski otroški parlament, kjer predstavniki zastopajo interese vrstnikov na nacionalnem otroškem parlamentu. Ta poteka enkrat letno v Državnem zboru Republike Slovenije. Tam učenci izberejo tudi temo za naslednje šolsko leto, ki velja za vse otroške parlamente v Sloveniji.

Program je nastal na pobudo učencev, da bi lahko javno spregovorili, predstavili svoja mnenja, ideje, dileme o vprašanjih, ki so zanje pomembna v obdobju šolanja in odraščanja. To so pomembne teme tudi za otroke s posebnimi potrebnimi, zato smo ponosni, da smo v ta program vključeni že od vsega začetka. Tudi otroci s posebnimi potrebami namreč pričakujejo pozornost tako šolskih kot lokalnih oblasti ter vladnih in nevladnih organizacij, ki morajo prisluhniti pobudam mladih. Ob tem je pomembna vloga mentorja otroškega parlamenta, ki člane pripravi, spodbuja in usmerja tako, da je njihov glas slišan in upoštevan.

Teme otroškega parlamenta po letih:

1990 – 1. otroški parlament: OTROKOM ZDRAVO IN VARNO OKOLJE

1991 – 2. otroški parlament: PROSTI ČAS

1992 – 3. otroški parlament: OTROKOM PRIJAZNO ŠOLO

1993 – 4. otroški parlament: BREZ NASILJA ZA PRIJATELJSTVO

1994 – 5. otroški parlament: MOČ PRIJAZNE BESEDE

1995 – 6. otroški parlament: DA BI ZMOGEL REČI: NE, HVALA – ALKOHOLU, CIGARETAM, DROGAM IN VSEM OBLIKAM NESTRPNOSTI

1996 – 7. otroški parlament: IMAM PRAVICO – IMAŠ PRAVICO

1997 – 8. otroški parlament: DANES SEM TI IN TI SI JAZ

1998 – 9. otroški parlament: OTROCI IN MEDIJI

1999 – 10. otroški parlament: IMAVA SE RADA

2000 – 11. otroški parlament: HOČEM, TOREJ ZMOREM

2001 – 12. otroški parlament: MOJ PROSTI ČAS

2002 – 13. otroški parlament: OTROŠTVO BREZ NASILJA IN ZLORAB

2003 – 14. otroški parlament: HUMANI MEDOSEBNI ODNOSI IN ZDRAVA SPOLNOST

2004 – 15. otroški parlament: MLADI IN EVROPA

2005 – 16. otroški parlament: TABUJI – PREPOVEDANE STVARI

2006 – 17. otroški parlament: NAŠE MNENJE O DEVETLETKI

2007 – 18. otroški parlament: ZABAVA IN PROSTI ČAS MLADIH

2008 – 19. otroški parlament: LJUBEZEN IN SPOLNOST

2009 – 20. otroški parlament: STEREOTIPI, RASIZEM IN DISKRIMINACIJA

2010 – 21. otroški parlament: VPLIV DRUŽBE IN MEDIJEV NA OBLIKOVANJE MLADOSTNIKA

2011 – 22. otroški parlament: JUNAKI NAŠEGA ČASA – KDO SO IN ZAKAJ?

2012 – 23. otroški parlament: ODRAŠČANJE

2013 – 24. otroški parlament: RAZMERE V DRUŽBI

2014 – 25. otroški parlament: IZOBRAŽEVANJE IN POKLICNA ORIENTACIJA

2015 – 26. otroški parlament: PASTI MLADOSTNIŠTVA

2016 – 27. otroški parlament: OTROCI IN NAČRTOVANJE PRIHODNOSTI

2017 – 28. otroški parlament: ŠOLSTVO IN ŠOLSKI SISTEM

2018 – 29. otroški parlament: ŠOLSTVO IN ŠOLSKI SISTEM

2019 – 30. otroški parlament: MOJA POKLICNA PRIHODNOST

2020 – 31. otroški parlament: MOJA POKLICNA PRIHODNOST

Vse teme otroškega parlamenta zajemajo ideje in dileme o vprašanjih, ki so pomembne tudi v obdobju odraščanja otrok s posebnimi potrebami. Pri določenih temah se sicer mnenja in razmišljanja razlikujejo, saj imajo v primerjavi z učenci osnovnih šol drugačne izkušnje oz. nadaljevanje šolanja poteka pri njih nekoliko drugače. Učenci s posebnimi potrebami so del družbe, so del nas, so del otroškega parlamenta. Znotraj slednjega jih spodbujamo k sodelovanju in vključevanju v družbo, učimo jih uveljavljanja pravic in interesov ter jih izobražujemo o človekovih in državljanskih pravicah. Menimo, da s prisotnostjo in »glasom« otrok s posebnimi potrebami veliko pripomoremo tudi k splošnemu učenju vseh otrok do spoštovanja različnosti in sprejemanja otrok oz. oseb s posebnimi potrebami kot dela človekove raznolikosti.

Poleg tega pa otroški parlament na šoli:

- zbira pripombe in predloge oddelčnih skupnosti v zvezi z življenjem in delom na šoli,
- spremlja uresničevanje pravic in dolžnosti učencev,
- predlaga izboljšave bivalnega okolja,
- oblikuje predloge pohval učencem,
- opravlja razne naloge, za katere podajo predloge učenci sami in
- sodeluje na šolskem, medobčinskem in regijskem otroškem parlamentu.

Najpomembnejšo vlogo, ki jo ima otroški parlament na naši šoli, je graditev odnosa in zaupanja med učenci in učitelji. Učence spodbujamo, da se obrnejo na učitelje s katero koli težavo oz. predlogom. Vedno smo jim pripravljeni pomagati in jim stati ob strani. Na šoli imamo tudi učenca, ki je zaupnik vseh učencev šole. Njegova vloga je pomembna, saj se včasih učenci z določenimi težavami lažje zaupajo zaupniku šole kot pa učitelju. Pomembno je, da vedo, da s svojimi težavami niso sami, da imamo na šoli vzpostavljeno mrežo pomoči, njim pa je dana možnost izbire, komu se bodo, glede na vrsto težave, zaupali. Če pa želi ostati učenec anonimen, lahko napiše svoje sporočilo z željo, pohvalo, predlogom, pritožbo, sumom na nasilje … in jo vrže v nabiralnik »Sporočila šoli«, ki stoji v skritem kotičku. Večina sporočil vsebuje predloge za izboljšave, pohvale ali pritožbe glede vedenja posameznikov. O slednjih se pogovorimo in določimo način reševanja na sestankih članov otroškega parlamenta, na katere večkrat povabimo tudi g. ravnatelja. S tem članom otroškega parlamenta pokažemo, da so pomemben glas naše šole, ki je slišan in upoštevan.

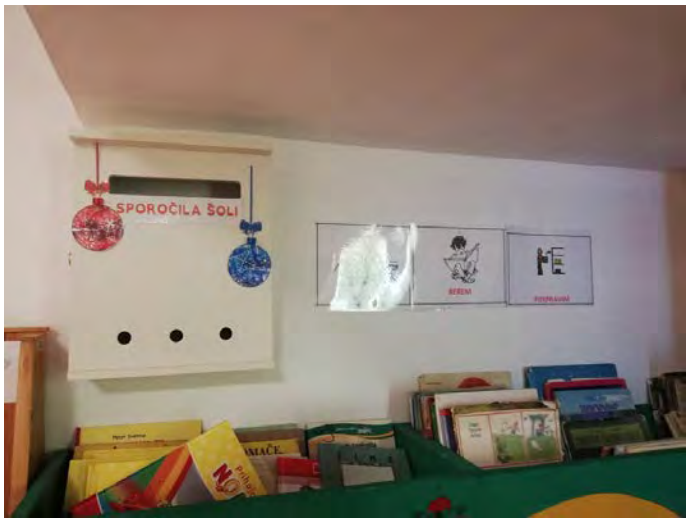

Pomembno nam je, da imajo učenci prostor in čas, kjer lahko izrazijo svoje mnenje, ter da se počutijo varni in slišani.

Tina Korče

4 SVETOVALNA SLUŽBA

DELO V ŠOLSKI SVETOVALNI SLUŽBI OD LETA 1984 DO LETA 2014

Čeprav je preteklo že več kot sedem let odkar sem se upokojila, so spomini na zaposlitev na OŠ Kozara Nova Gorica zelo živi. Skoraj 30 let, z enoletnim premorom, ko sem se preizkušala na področju podjetništva v Klubu za iskanje zaposlitve Nova Gorica, me je obogatilo na veliko področjih in mi nudilo tudi osebno zadovoljstvo. Z leti aktivnega delovanja, prežetega z entuziazmom in tudi z veliko samoizobraževanja na zelo heterogenih področjih, ki so se prepletala s socialnim delom, socialno in specialno pedagogiko, ter ob veliki podpori in razumevanju kolektiva in vodstva šole, sem pridobivala na strokovni iznajdljivosti.

Posebno na začetku moje delovne poti, so mi bile zelo dobrodošle štiriletne delovne izkušnje, ki sem jih pridobila v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo dr. Marijana Borštnarja Dornava pri Ptuju, kjer sem delala kot psihologinja.

Dobrobit učencev in staršev, da so otroci in mladostniki v kar največji meri razvijali svoje potenciale, je bila vsa leta osnovno vodilo pri opravljanju šolskega svetovalnega dela.

Spremljalo me je tudi uresničevanje poslanstva šole, da se odpira navzven, da se na primerne načine vključuje v ožje in širše okolje. Njeni udeleženci naj ne bi bili potisnjeni na družbeni rob, ampak naj bi glede na svoje sposobnosti bili čim bolj aktivni in zadovoljni člani družbe.

Izmed zelo raznolikih nalog, zadolžitev in dejavnosti sem izbrala nekatere, ki so po mojem mnenju najbolj pripomogle k zadovoljstvu učencev, staršev, strokovnih delavk in delavcev šole ter prepoznavnosti institucije s posebnim poslanstvom v ožjem in širšem družbenem okolju.

Poklicna orientacija, delovna praksa učencev, zaposlovanje

Ko sem leta 1984 pričela z delom na šoli, prvo leto za polovični delovni čas, je bilo področje poklicne orientacije, predvsem pa delovne prakse učencev zelo aktualno in dobro strokovno podprto. Strokovni tim je socialna delavka Onorina Šinigoj. Sestavljali so ga: ravnatelj šole Franc Vodopivec, Anton Prijatelj, specialist medicine dela, iz Zdravstvenega doma Nova Gorica, Andrej Frančeškin, univ. dipl. psiholog, direktor območne enote Zavoda za zaposlovanje Nova Gorica, razredničarke učencev 7. in 8. razreda, učitelj tehničnega pouka, učiteljica gospodinjstva, socialna delavka in jaz kot psihologinja na šoli, kasneje tudi kot vodja tega tima. Vsi učenci 7. in 8. razreda, kasneje 8. in 9. razreda, so bili pregledani pri ustreznih strokovnjakih, učitelji praktičnega pouka so napisali poročila in predloge za usmeritev. Zaključni razredi so bili v tistem obdobju kar številčni, saj so obsegali po dve paralelki. Primarna naloga tima je bila, da so bile delovne okoliščine za opravljanje delovne prakse varne in prilagojene sposobnostim učencev. Predhodno je bilo potrebno poiskati primerna dela, faze delovnih procesov, se dogovarjati s kadrovskimi službami v podjetjih in ustanovah ter z mentorji, ki so bili pripravljeni prevzeti učence. Delovna praksa je bila dvotedenska, s polovičnim delovnim časom, izvajala se je v podjetjih, ki so bila čim bližje kraju bivanja učencev. Tam naj bi se predvidoma po končani šoli tudi zaposlili. Posebno učenci zaključnih razredov so bili veliki, krepki fantje, vajeni fizičnega dela v domačem okolju. Delo jim je predstavljalo vodilno vrednoto sočasno z željo po materialni neodvisnosti. Takratna delovna zakonodaja je dopuščala zaposlovanje mladoletnikov, potrebe po delavcih za enostavna fizična dela v proizvodnji pa je bila velika. Tedanja Iskra Šempeter, Gostol, HIT Nova Gorica, MIP Kromberk, Vrtnarija Lada, Ciciban Miren, Mizarstvo Štrukelj, Šampionka Renče, Kmetijska zadruga Brda, lokalni obrtniki in druga podjetja, tudi Srednja kmetijska in živilska šola Šempeter pri Gorici, bližnji Dom upokojencev in Dijaški dom Nova Gorica in nekatere druge institucije, so nesebično nudili mentorstvo učencem na delovni praksi, kjer so zaznavali njihove dobre delovne navade, discipliniranost in visoko motiviranost, da bodo v primeru uspešnosti na praksi imeli večjo možnost zaposlitve. Razredničarke so bile z mentorji v vsakodnevnem stiku, če je bilo to potrebno. Glede na individualne okoliščine so izvedle obisk, po zaključku prakse pa so skupaj izpolnili ocenjevalno lestvico za vsakega učenca.

Tedanji Poligalant Plastik iz Volčje Drage je šoli največkrat ponudil zaposlitve za enostavna dela sestavljanja, zlaganja in pakiranja. Tako je bilo poskrbljeno tudi za učence, za katere je strokovni tim sprejel odločitev, da prakso opravljajo na šoli. Največkrat so bili to učenci z dodatnimi motnjami na gibalnem področju, z redkimi boleznimi, pridruženo epilepsijo ...

Nekateri izmed njih so nadaljevali šolanje na tri letnih poklicnih šolah in se kasneje tudi uspešno zaposlovali kot slaščičarji, natakarji, mesarji. Zadovoljni z dosežki in z veseljem opravljajo svoje delo.

Mladostniki v posebnem programu VIZ, v okviru programa za VI. stopnjo, opravljajo delovno prakso v dogovoru z VDC Nova Gorica in Želva d. o. o..

Sodelovanje s starši in z zunanjimi strokovnimi institucijami

Prizadevali smo si za partnersko sodelovanje s starši. Kako doseči sodelovanje z vsemi starši, tudi tistimi, ki so izkazovali največjo ranljivost in so se zelo težko soočili s prešolanjem in usmeritvijo otroka v prilagojeni program z nižjim izobrazbenim standardom ali posebni program vzgoje in izobraževanja?

Odgovor je preprost: z empatičnim odnosom, da se niso počutili odrinjeni na rob družbe, z oporo pri strokovnjakih zunanjih institucij, z dobro zastavljenim timskim delom na šoli in nenehnim izobraževanjem kolektiva.

Sodelovanje s starši

Z zunanjimi strokovnimi institucijami sem delovala tudi kot organizatorica strokovnih timov, vzpostavljala sem stike in iskala različne oblike pomoči pri najustreznejših strokovnjakih.

Pedopsihiatrinja iz Pediatrične klinike v Ljubljani Sabina Bertoncelj je na začetku moje poklicne poti obiskovala šolo enkrat mesečno in obravnavala in nam svetovala predvsem glede učencev z dodatnimi motnjami na področju vedenja, s kombiniranimi motnjami v razvoju, specifičnimi razvojnimi težavami ...

Za strokovne delavce šole je pripravila prvo predavanje s področja avtizma.

Z Oddelkom za pedopsihiatrijo Pediatrične klinike v Ljubljani smo sodelovali tudi naslednja desetletja, ravno tako z doc. dr. Marto Macedoni Lukšič iz tedanjega Centra za avtizem v Ljubljani.

Dr. Branka D. Jurišić, specialna pedagoginja, je strokovnim delavcem in tudi staršem nudila svetovanja, izobraževanja in prikaze praktičnih pristopov s področja motenj avtističnega spektra, razvijajoče vedenjske problematike, drugih sindromskih motenj ... Z njo smo se učili oblikovati učinkovite individualizirane programe predvsem za učence s spektrom avtističnih motenj, v katere so bili kot partnerji šole vključeni tudi starši. S svojim širokim strokovnim znanjem, optimizmom in neverjetno življenjsko energijo je velikokrat bogatila kolektiv.

Naše izkušnje z razvijanjem učinkovite sheme individualiziranih programov, predvsem za vzgojno področje, smo predstavljali na strokovnih aktivih šolskih svetovalnih delavcev rednih osnovnih šol, za vzgojitelje Dijaškega doma Nova Gorica ter šol in zavodov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, z motnjami v duševnem razvoju na državnem nivoju.

Iz Fakultete za socialno delo v Ljubljani nam je uspelo pritegniti psihiatra in psihoterapevta Mirana Možino, ki se je ukvarjal s sistemsko družinsko terapijo. S praktičnim prikazom dela v kolektivu in individualnim pristopom za učence in družine zaradi večplastne problematike in kombiniranih motenj na psihosocialnem področju, smo lažje načrtovali in izpeljali učinkovite načine pomoči za učence in njihove starše.

S Hildo Veličkov, pediatrinjo in vodjo Oddelka za invalidno mladino in rehabilitacijo Stara Gora in tudi drugimi strokovnimi delavci te institucije, smo organizirali strokovne time, pri katerih je izstopala zdravstvena problematika učencev, nevrološke motnje, predvsem epilepsija in druga sindromska problematika.

Ambulanta za motnje v razvoju Nova Gorica je bila slavnostno odprta 20. maja 1983 v prostorih šole. Istočasno je bil organiziran tudi simpozij zdravstvenih delavcev (pediatrov in pedopsihiatrov) o obravnavi otrok z motnjami v razvoju. Ambulanta za motnje v razvoju je na šoli gostovala do selitve v Zdravstveni dom Nova Gorica in nam pomenila močno strokovno oporo, predvsem za najtežje primere učencev, največkrat s kombiniranimi motnjami v razvoju. Viljem Ščuka, specialist šolske medicine in psihoterapevt, njen vodja, je skupaj z ostalimi strokovni sodelavci nadaljeval delo na pedopsihiatričnem področju, tako je bila učencem nudena kontinuirana obravnava te vrste bližje kraju bivanja. Kasneje se je ambulanta preimenovala v Center za mentalno zdravje Nova Gorica, kjer je od leta 1998 Jasna Gidaković Prašović, specialistka otroške in mladinske psihiatrije, skupaj z drugimi strokovni delavci sprejemala v obravnavo tudi učence šole. Nudili so nam pomoč kot člani razširjenih strokovnih skupin za individualizirane programe za posamezne učence, ki so izkazovali najtežje motnje v razvoju, tako na zdravstvenem kot na psihosocialnem področju.

Sodelovali smo s komisijo za usmerjanje učencev s posebnimi potrebami, posebno z Milojko Srebrnič Györfi, profesorico defektologije.

Strokovne delavke in delavci Centrov za socialno delo iz Nove Gorice, Sežane, Ajdovščine, iz okolišev, iz katerih so učenci prihajali, so nam bili v neprecenljivo oporo, ker so predstavljali najbližjo vez z učenčevo družino. Kombinirali in iskali smo najustreznejše pristope s pomočjo individualnih in skupinskih načinov dela. Skupno razvijanje idej ni pomenilo samo profesionalnega užitka, ampak je obrodilo tudi konkretne rešitve. Uspelo nam je pridobiti spremljevalce za specifične individualne pristope največkrat preko programov javnih del, vključevati učence s posebnimi potrebami med ostale vrstnike na raznolike načine, jih kar v največji možni meri integrirati v socialno okolje.

Celostna obravnava učencev je bila primarno vodilo vseh strokovnih delavcev. K temu so pripomogli tudi

obiski na domu učencev enkrat letno v devetdesetih letih prejšnjega stoletja z namenom iskanja ustrezne materialne, psihosocialne in drugih oblik pomoči.

Veliko učencev je izhajalo iz družin, ki so bile materialno ogrožene. Poleg različnih regresiranj in subvencij, predvsem prehrane in programa šole v naravi s strani države, je bilo potrebno velikokrat poiskati dodatno pomoč pri humanitarnih organizacijah. Razumevanje stiske staršev so veliko let izražale Škofijska Karitas Koper in Območno združenje Rdečega križa Nova Gorica, kasneje tudi Humanitarno društvo KID Nova Gorica in nekatere druge humanitarne organizacije.

Zdravstveno, zobozdravstveno varstvo in zobna preventiva ter fizioterapevtska obravnava učencev

Predvsem za starše učencev s posebnimi potrebami na gibalnem področju je bila zelo dobrodošla fizioterapevtska obravnava v prostorih šole, saj jim je to prihranilo pot in čas, ker so bili učenci obravnavani v času bivanja na šoli. Fizioterapevtka Stana Batistič se je veliko let posvečala inovativnim in celostnim pristopom do učencev, saj se izobraževala na specifičnih področjih. Fizioterapevtska ambulanta Zdravstvenega doma Nova Gorica, ki je delovala tudi za potrebe učencev drugih šol, je slavnostno otvoritev obeležila 9. maja 1981. V istem prostoru je bila tudi Materinska šola.

Šolski zdravnik Valter Boltar, specialist šolske medicine, je s subtilnim in razumevajočim odnosom do učencev šole in njihovih staršev ostajal naši šoli zvest dolga desetletja.
Za starše je bilo zelo dobrodošlo, da je Šolska zobna ambulanta Zdravstvenega doma Nova Gorica imela, od pričetka dela 3. maja leta 1980 dalje, prostore v stavbi šole. Tudi danes jo obiskujejo učenci rednih šol iz novogoriškega območja ter otroci iz goriških vrtcev. Dolgoletna zobna asistentka Darja Šuligoj in doktorice ter doktorji dentalne medicine, ki so v ambulanti delali, in še delajo, so kazali posluh za posebne potrebe učencev šole.
Preventivno delo na področju zobne higiene sta enkrat mesečno izvajali za vse učence naše šole zdravstveni delavki Irena Kodrič in Zvona Brezavšček. Letos bo že 35 let delovanja službe, ki je z veliko požrtvovalnostjo organizirala odmevno sklepno prireditev ob koncu vsakega šolskega leta in nagradila zmagovalne razrede.

Združevali smo moči skupaj z zunanjimi strokovnimi sodelavci, da bi vzpostavljali za učence optimalno okolje, ki bi predstavljalo varovalni dejavnik njihovega duševnega in telesnega zdravja.

Psihosocialna preventiva za učence s posebnimi potrebami, z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in starše

Mladinske delavnice so potekale po rednih osnovnih šolah. Tudi naša šola se je vključila v izvajanje dejavnosti iz področja primarne preventive na psihosocialnem področju. Za potrebe učencev, ki so zaključevali šolanje v oddelkih prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom, je bilo potrebno prilagoditi vsebine, da bi se po dokončanju osnovnošolskega izobraževanja čim lažje vključili v širšo družbo.

Projekt Mi smo kot sonce je bil v šolskem letu 1995/1996 zelo odmeven, saj so se seminarja na temo psihosocialne preventive za učence zaključnih razredov šole s prilagojenim programom udeležili strokovni delavci iz cele Slovenije. Vodile smo ga Nataša Gadnik, socialna pedagoginja, Darja Pečenko, socialna delavka, ki je bila zaposlena v programu javnih del na šoli in jaz kot psihologinja in koordinatorica. V šolskem letu 1997/1998 sem kot mentorica tega prejela priznanje Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije.

V šolskem letu 2003/2004 sem organizirala in spremljala projekt Samopomoč staršem otrok s posebnimi potrebami, z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Vključili so se starši učencev 1. in 2. razreda, vodila pa sta ga zunanja strokovna sodelavca šole Sonja Valič, socialna delavka na OŠ Frana Erjavca, in Marko Gabrijelčič, univ. dipl. filozof, iz programa javnih del.

Poglobljeno individualno delo z učenci, starši in razrednimi skupnostmi

Glede na sklepe sestankov strokovnih skupin za individualizirane programe učencev sem izvajala tudi individualno delo. Pristope sem oblikovala s pomočjo različnih metod: prilagojenih miselnih vzorcev, z različnimi ocenjevalnimi lestvicami, anketami. Individualno in skupinsko delo z učenci je potekalo tudi z uporabo elementov vedenjsko-kognitivne terapije.

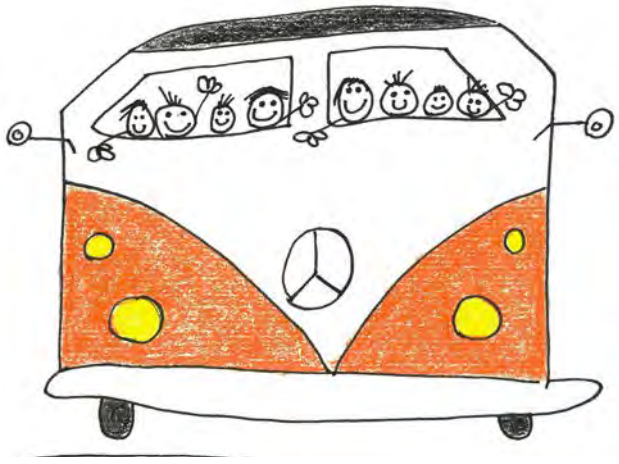

Dolgoletno mentorstvo prostovoljcem srednjih šol in Dijaškega doma Nova Gorica

Že od leta 1991, ko se je začel izvajati program tedanjega Centra za socialno delo Nova Gorica imenovan Prostovoljno socialno delo, so učence naše šole obiskovale predvsem dijakinje in dijaki srednjih šol na Goriškem in iz bližnjega Dijaškega doma Nova Gorica. Program se je izvajal kot dopolnilni socialno varstveni program in je pomenil "dodano vrednost" pri izvajanju profesionalne pomoči.

Vodila ga je strokovna delavka Gabrijela Prinčič. Srednješolcem je bil poglavitni cilj programa, da koristno izrabijo prosti čas, se družijo z učenci s posebnimi potrebami in jih na tak način bolje spoznajo, urijo komunikacijske spretnosti. Tako so se postopoma učili prevzemati odgovornost za svoje vedenje, življenje in odločitve. Prostovoljke in prostovoljci so z učenci preživeli eno ali dve šolski uri enkrat na teden. Pomagali so učencem pri zaposlitvenih dejavnostih, jih spremljali na učnih sprehodih, predvsem pa se z njimi pogovarjali.

Našim učencem je pomenilo preživljanje teh uric z dijaki dobrodošlo poživitev vsakdana in so vedno nestrpno čakali na njihov prihod. Izjemen prostovoljec je bil harmonikaš Rene Zorko, doma iz Bovca, ki je na šolo prihajal iz Dijaškega doma in je sodeloval tudi na šolskih prireditvah.

Sistematično spremljanje in izboljševanje šolske klime – Igra skriti prijatelj

V dobrem delovnem vzdušju so se tudi zelo težke naloge, predvsem na področju individualiziranih programov za najzahtevnejše primere učencev, največkrat s kombiniranimi motnjami v razvoju, izpeljale učinkovito.

Ena izmed takih aktivnosti, ki je dolga leta popestrila prednovoletno razpoloženje na šoli, je bila igra skriti prijatelj med sodelavci. Nekatera »skrita prijateljstva« med sodelavci so prerasla v prava prijateljstva, druga pa so pripomogla k boljšemu poznavanju sodelavk in sodelavcev. Prijateljstvo je eno izmed pomembnih vrednot, ki vpliva na psihično blagostanje posameznika. Psihično blagostanje je ključnega pomena že zato, ker izmed vseh vidikov našega blagostanja odloča o tem ali smo srečni ali ne.

Naše izkušnje dobre prakse s to igro smo predstavljali na različnih srečanjih strokovnih delavcev in na sestankih strokovnih aktivov.

IGRA SKRITI PRIJATELJ MED SODELAVCI

Popestrila je decembrske dni na šoli skoraj dve desetletji, od leta 1990 do leta 2010, z nekaj vmesnimi eno ali dvoletnimi premori, da se je ne bi naveličali.

S »skritim prijateljem« sva se s Tanjo Lozej, sodelavko in profesorico defektologije, seznanili že v devetdesetih letih, ko so po rednih osnovnih šolah potekale t.i. Mladinske delavnice. Za mladostnike v zaključnih razredih so bile zelo učinkovita primarno-preventivna dejavnost na psihosocialnem področju.

Namen igre je bil spoznavanje sodelavcev, boljša socialna vključenost posameznikov v kolektiv, izboljšanje medosebnih odnosov, izboljšanje šolske klime, preventivno delovanje na področju duševnega zdravja, zabava.
Izvirna navodila smo za naš kolektiv nekoliko prilagodili. Za razliko od originalne izvedbe, ki poteka manj časa in se v programu Mladinskih delavnic kot rdeča nit prepleta z drugimi dejavnostmi, sva jo uporabili kot samostojno igro. Šolsko zbornico smo izbrali za prostor, kjer so se izmenjavala simbolična darilca in sporočila. Trajala je tri tedne v mesecu decembru, za zaključek igre, ko smo dokončno razkrili skrite prijatelje, pa smo izbrali zadnji dan pred božično-novoletnimi počitnicami.

Kolektiv šole je spadal med manjše, od 40 do 45 članov, večina zaposlenih je bilo žensk.

Vse sodelavke in sodelavce smo k igri najprej poskušali pritegniti z zanimivim krajšim obvestilom. Vsi zaposleni so imeli možnost žrebati lističe z imeni sodelavcev. V primeru, da kdo ni hotel izvleči listka z imenom, smo pobudnice igre izvlekle preostale. Tako smo imele še kakega dodatnega skritega prijatelja.

Najprej smo se zelo diskretno pozanimali o naših izžrebancih, posebno, če smo jih poznali le površno. Tisti, ki so prvič sodelovali, so imeli tudi pisna navodila o poteku igre.

Spodbujali smo čim bolj domiselne, šaljive, simbolične, tudi nekoliko prikrite načine izražanja pozornosti, ki naj bi razveseljevali naše »izbrance«. Med igro smo izbranemu prijatelju lahko namignili naše posebnosti, skupna doživetja, skratka postopoma smo se »odkrivali«.

V fazi odkrivanja so vedno prisostvovali vsi sodelujoči. Prvo so se predstavili pari, ki so se že odkrili, sledili so še neodkriti člani igre.

Zakaj smo se odločili, da v igri sodelujejo tudi tisti, ki niso hoteli izvleči listka s skritim prijateljem, čeprav so želeli sodelovati in biti vključeni v fazi poteka igre in pri odkrivanju? Izkušnje so pokazale, da je proces dajanja in prejemanja v medosebnih odnosih zelo relativen, odvisen od zaznavanja trenutnega položaja posameznika v kolektivu, njegovega psihofizičnega stanja in najbrž še od veliko drugih dejavnikov.

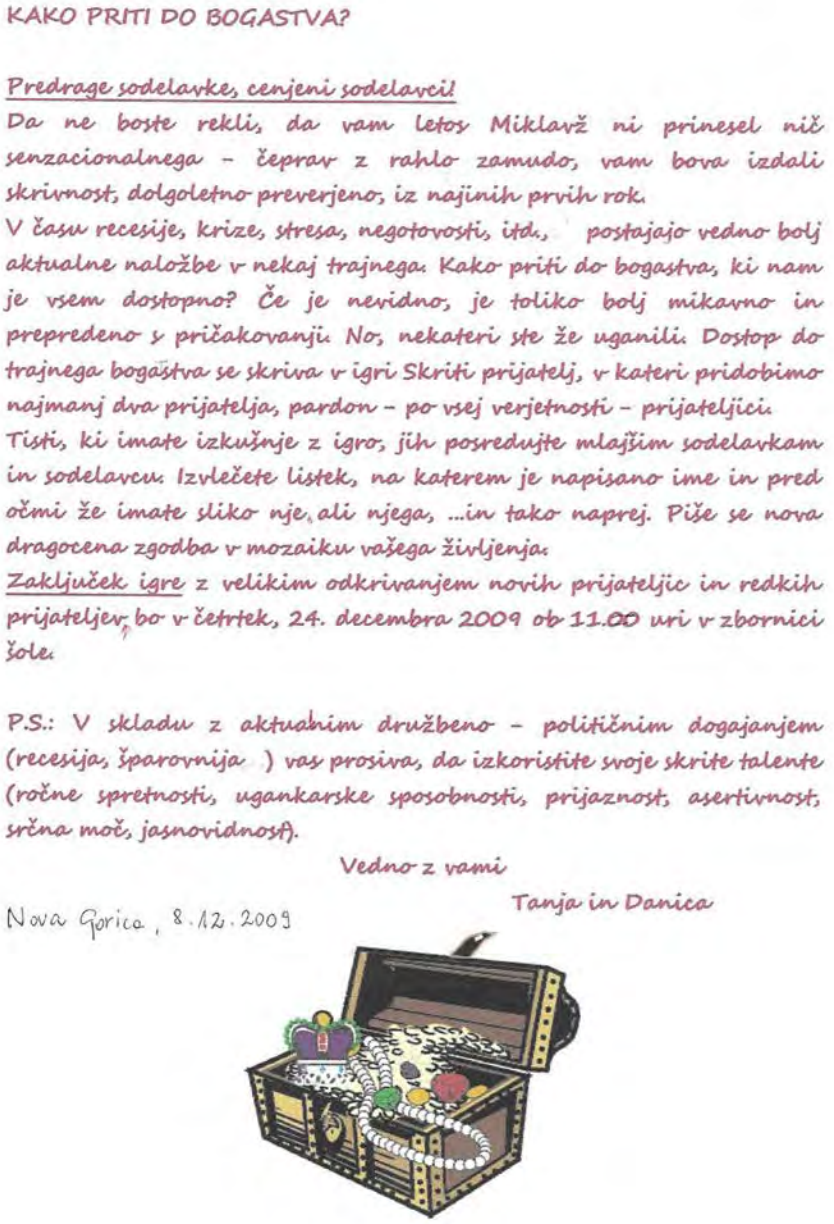

KAKO PRITI DO BOGASTVA?

Predrage sodelavke, cenjeni sodelavci!
Da ne boste rekli, da vam letos Miklavž ni prinesel nič senzacionalnega – čeprav z rahlo zamudo, vam bova izdali skrivnost, dolgoletno preverjeno, iz najinih prvih rok.
V času recesije, krize, stresa, negotovosti, itd., postajajo vedno bolj aktualne naložbe v nekaj trajnega. Kako priti do bogastva, ki nam je vsem dostopno? Če je nevidno, je toliko bolj mikavno in prepredeno s pričakovanji. No, nekateri ste že uganili. Dostop do trajnega bogastva se skriva v igri Skriti prijatelj, v kateri pridobimo najmanj dva prijatelja, pardon – po vsej verjetnosti – prijateljici.
Tisti, ki imate izkušnje z igro, jih posredujte mlajšim sodelavkam in sodelavcu. Izvlečete listek, na katerem je napisano ime in pred očmi že imate sliko nje, ali njega, ...in tako naprej. Piše se nova dragocena zgodba v mozaiku vašega življenja.
Zaključek igre z velikim odkrivanjem novih prijateljic in redkih prijateljev bo v četrtek, 24. decembra 2009 ob 11.00 uri v zbornici šole.

P.S.: V skladu z aktualnim družbeno – političnim dogajanjem (recesija, šparovnija) vas prosiva, da izkoristite svoje skrite talente (ročne spretnosti, ugankarske sposobnosti, prijaznost, asertivnost, srčna moč, jasnovidnost).

Vedno z vami
Tanja in Danica

Nova Gorica, 8.12.2009

V nekaterih obdobjih življenja je posameznik pripravljen več sprejemati kot dajati, čeprav tudi sam proces sprejemanja zahteva določeno stopnjo odprtosti in socialne angažiranosti. Vodila nas je dobra izkušnja, da se tisti, ki prej niso sodelovali v vseh fazah igre, pri naslednjih igrah vključili tudi v prvo fazo, izžrebali so skritega prijatelja in nadaljevali igro do konca.

Leta 2006 sva s sodelavko Tanjo Lozej poskušali z anketnim vprašalnikom za udeležence igre ugotoviti, kako je ta vplivala na medosebne odnose v kolektivu.

Analiza vprašalnikov je potrdila domnevo, da se medosebni odnosi izboljšujejo, le nekaj članov se je opredelilo, da odnosi ostajajo isti. Za trditev, da se odnosi v kolektivu nekoliko, ali močno poslabšajo, pa se ni opredelil nihče.

Sprejemanje darilc in različnih vrst naklonjenosti kot tudi nasprotna relacija obdarovanja in izkazovanja pozornosti sodelavcem, je trem četrtinam udeležencev predstavljala zadovoljstvo. V različnih fazah igre so sodelovali prav vsi zaposleni. Nihče se ni počutil nelagodno ali mučno.

Dobri medosebni odnosi v kolektivu niso nekaj samoumevnega. Vsak član neke delovne skupnosti je dolžan doprinesti svoj delež k ustvarjanju, bogatenju, razumevanju in negovanju teh odnosov. Služba, oziroma zaposlitev, naj bi predstavljala enega izmed varovalnih dejavnikov posameznikovega duševnega zdravja. Če oseba ni zadovoljna v delovnem procesu in prihaja v zanjo stresne situacije, ki jih ne more obvladovati, pride do porušenja psihofizičnega ravnotežja, ki vodi v izgorelost.

Izkušnje dobre prakse, ki smo jo imeli s to igro kot enem izmed načinov kako preprečevanja izgorevanja zaposlenih v šolskem kolektivu, smo predstavili na strokovnih aktivih šolskih svetovalnih delavcev rednih osnovnih šol v Goriški regiji, na šolah s prilagojenim programom in drugih institucijah, ki so obravnavale učence s posebnimi potrebami, z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in tudi na državnem nivoju na XIV. izobraževalnih dnevih specialne in rehabilitacijske pedagogike na državni konferenci v Rogaški Slatini, ki se je odvijala od 23. do 25. marca 2006.

Kdaj sem občutila največje zadovoljstvo in suverenost pri svojem delu?

Ko se oziram nazaj v preteklost, lahko rečem, da sem »lepo in dobro živela« v obdobju, ko sem delala na osebnostni rasti. Nekaj časa sem se izobraževala tudi iz področja geštalt terapije in drugih podpornih pristopov, ki so potekali v okviru strokovnih aktivov za delavce svetovalnih služb rednih osnovnih šol.

Supervizija mi je pomenila neprecenljivo oporo, ko je bilo potrebno krmariti med zahtevami ministrstva za šolstvo, oddelki za družbene dejavnosti na občinah, od koder so prihajali učenci, neštetimi drugimi zunanjimi institucijami, vodstvom šole, strokovnimi delavci šole, učenci in njihovimi starši.

Dr. Brigita Rupar iz Zavoda za šolstvo RS, sedanja predstojnica Območne enote Ljubljana, psihologinja, svetovalka za šolsko svetovalno delo, je v Novo Gorico prihajala iz Ljubljane. Tako je bila v šolskem letu 2000/2001 na Osnovni šoli Kozara prvič organizirana supervizija. Skupino delavk šole in nekaj iz šoli bližnjih ustanov je

Ruparjeva vključila v brezplačno učno skupino za delavce v vzgoji in izobraževanju.

Tudi v bodoče bi bilo potrebno iskati različne načine preventivnega dela na psihosocialnem področju za zaposlene, da bi se preprečevala izgorelost in tudi v bodoče dvigovala kvaliteto strokovnega dela. Sočasno bi se izboljševala šolska in razredna klima, kar je pogoj za učinkovito doseganje zastavljenih ciljev pri vzgojno-izobraževalnem delu z enim izmed najranljivejših delov naše skupnosti.

Danica Širec

INTERVIZIJA 2021/2022

Zaposleni v vzgojno-izobraževalnih institucijah se iz leta v leto soočamo z vedno večjimi strokovnimi, vzgojnimi in odnosnimi izzivi.

> »Pedagoški delavci se pri svojem delu srečujejo z različnimi obremenitvami, ki zmanjšujejo njihove delovne zmogljivosti in imajo neugodne posledice za njihovo psihofizično zdravje. Med njimi se vse bolj uveljavlja spoznanje, da morajo nekaj narediti zase, da se razbremenijo napetosti in da predelajo izkušnje, ki hromijo njihovo ustvarjalno in uspešno delo na poklicnem področju. Poleg tega ugotavljajo, da imajo premalo znanja za reševanje problemov, s katerimi se vsak dan srečujejo. Predvsem tistih problemov, ki se nanašajo na medosebne odnose in vzpostavljanje ustrezne komunikacije z učenci, dijaki, starši ali kolegi na delovnem mestu.
> Supervizija je v svetu že dalj časa znana in uveljavljena metoda pomoči strokovnim delavcem v pedagoških in tistih poklicih, kjer je odnos bistvena delovna prvina.« (Rupar, 2003, str. 55)

Odločila sem se, da bom, v okviru svetovalnega dela z zaposlenimi, sodelavcem ponudila možnost vključitve v intervizijsko skupino, kot vrsto supervizije, v kateri se bomo lahko v zaupnem okolju soočali z vsemi dilemami, s katerimi se srečujemo in skupaj iskali optimalne rešitve. »Dejstvo je, da na šoli ni ne prostora ne časa za razbremenjevanje učiteljev oziroma razgovor med njimi, kjer bi lahko razpravljali o problemih, ki jih imajo v razredu. Učitelji svoje poklicne probleme dostikrat odnesejo s seboj domov, kjer povečini spet ni nikogar, s komer bi jih delili. Tako njihove težave ostanejo nereflektirane in so vir stresa.« (Rupar, 2003, str. 56)

V svoji praksi sem bila pred tem že vključena v supervizijo, ki mi je dala neprecenljivo refleksijo, vpogled vase in v svoj način dela, poleg tega pa sem za nekdanje sodelavke pet let vodila skupino, ki se je sprva sestala z namenom izmenjevanja dobrih praks, nato pa prerasla v uspešno intervizijsko skupino. Te dragocene izkušnje, ki so znatno prispevale k mojemu osebnostnemu in poklicnemu razvoju, sem želela deliti s sodelavci in jim tako pomagati pri iskanju lastnih rešitev in razvijanju svoje profesionalnosti.

> »Danes razumemo intervizijo kot metodo dela oz. učenja, v kateri majhna skupina ali dvojica kolegov nudi supervizijo drug drugemu. Imenujemo jo tudi vrstniška supervizija, s čimer poudarimo, da gre za metodo, pri kateri se strokovnjaki s podobno stopnjo poklicne usposobljenosti skupno ukvarjajo s proučevanjem in refleksijo lastnih poklicnih izkušenj. Drug drugemu pomagajo pri analizi, načrtovanju in hipotetičnem preizkušanju sprememb lastnega osebnega in poklicnega vedenja ter si nudijo podporo pri reorganizaciji in ponovnem ustvarjanju notranjega in zunanjega sveta in odnosov. Za proces intervizije je torej značilno, da v njem sodelujejo strokovnjaki, ki izhajajo iz podobnega področja dela ter imajo primerljivo stopnjo poklicnega znanja in izkušenj, vendar pa so med seboj neodvisni.« (Žorga, 1996, str. 89)

V intervizijsko skupino se je v šolskem letu 2020/2021 prostovoljno vključilo in aktivno sodelovalo šest strokovnih delavk. Na uvodnem srečanju smo dorekle svoja pričakovanja, cilje, način dela in pravila delovanja skupine, s čimer se je začel med članicami razvijati odprt in zaupen odnos. Letos naša intervizijska skupina združuje devet strokovnih delavk.

Naša srečanja naj bi potekala na 14 dni, a smo se, zaradi slabih epidemioloških razmer na šoli, letos uspele srečati le dvakrat. Kljub temu sta nas ti dve srečanji že dobro povezali in naša želja po novih druženjih ostaja velika.

Na srečanjih se pogovarjamo o aktualnih primerih, ki se pojavljajo med delovnim procesom posamezne članice. Vsaka članica ima priložnost predstaviti svoj trenutni izziv, ostale pa ji z vprašanji in kolegialno refleksijo na osnovi svojih znanj in izkušenj, pomagamo razširiti in poglobiti pogled na situacijo. Pridobljene povratne informacije vsaki omogočajo učenje o svojem profesionalnem odnosu in načinu opravljanja dela s ciljem izboljševanja profesionalne prakse in svojega počutja na delovnem mestu. Vpogled v svoj način opravljanja poklicnih nalog in učenje iz izkušenj kolegic vsaki od nas nudita profesionalno in osebno rast. Tako kot reševanju sprotnega izziva, veliko pozornost namenjamo samemu vzdušju na srečanjih in zadolžitvam, ki nas motivirajo za spremembe v svojem načinu delovanja tudi med srečanji.

V uvodnem delu namenimo čas refleksijam na prejšnje srečanje, kar nam omogoča, da preusmerimo misli iz trenutne naglice ter postanemo prisotne in čuječe, da lahko pogovor steče in si prisluhnemo. Pozorne smo na dva nivoja, na katerih skupina deluje: nivo vzdušja in nivo naloge.

V osrednjem delu intervizijskega srečanja se posvetimo eni ali dvema temama. Vsako članico sem seznanila, da se lahko odpre le do točke, kjer se počuti varno in z nami deli le tisto, česar si želi, ne glede na to, koliko o sebi povedo druge. Nekatere si vzamejo več časa za deljenje svojih vsebin, druge raje poslušajo in sprejemajo, vse pa smo zelo aktivne v svojem razmišljanju, doživljanju in čustvovanju, pogosto vidno ganjene, nikoli ravnodušne. Skupaj odkrivamo svoje vzorce vedenja, svoje moči in šibkosti. Druži nas skupna želja po raziskovanju sebe in svoji rasti, želja po pripadnosti, pomoči in podpori druga drugi, a obenem zelo cenimo in spoštujemo drugačnost, edinstvenost in posebnost vsake izmed nas.

Svojo vlogo v razgovoru o intervizijski temi vidim v iskanju tistih globin, ki pripeljejo do novih uvidov. Pogovor vodim z vprašanji, na osnovi katerih reflektiramo dano situacijo in intervizantko pripeljemo do širšega pogleda na problem in uvida v svojo vlogo v situaciji oz. v svoje moči in resurse za spremembo iz dejanskega v želeno stanje.

Na ta način želim članicam predstaviti dejstvo, da ima vsak svoj pogled na situacijo oz. vsak svojo resnico. Opisane izkušnje intervizantke želim povezati z njenimi prejšnjimi izkušnjami, z izkušnjami drugih članic skupine in s teoretičnimi znanji. V vsaki situaciji imamo svobodno voljo in odgovornost, da zavzamemo stališče in aktivno vlogo v vseh okoliščinah. Da smo akterji svojih življenj in ne žrtve danih razmer. Da spremenimo tisto, na kar lahko vplivamo in sprejmemo tisto, česar ne moremo spremeniti in v tem primeru spremenimo sebe oz. svoj odnos do tega.

Vsako intervizijsko srečanje zaključimo z analizo oz. povratnimi informacijami o celotnem dogajanju. Čas vsake od nas je dragocen, zato mi je pomembno, da se vsakič razidemo bogatejše za nova spoznanja in odločene, da bomo dan za dnem rasle na svoji profesionalni poti in spreminjale svoja življenja na bolje.

Čisto na koncu vsakega srečanja povzamem rdečo nit diskusije, na osnovi katere dam članicam nalogo, ki jo izvajamo vsak dan med srečanji. Naloge se od srečanja do srečanja nadgrajujejo, kar pomeni, da si ves čas prizadevamo za realizacijo naloge, ki si jo enkrat zastavimo. V težkih trenutkih pa si prisluhnemo, si nudimo medsebojno podporo in na ta način prispevamo ne samo k realizaciji naloge, ampak predvsem k osebni in profesionalni rasti tako sebe kot svojih sodelavk.
V vprašalniku o evalvaciji lanskoletnega dela intervizijske skupine so članice izrazile zadovoljstvo tako z delovanjem kot z organizacijo skupine ter željo, da bi skupina nadaljevala s svojim strokovnim in prijetnim druženjem. Zapisale so, da tim deluje usklajeno in jim nudi sprejetost, varnost, podporo, razumevanje, novo moč, upanje, sprostitev, korektne in dobrodošle povratne informacije ter zavedanje, da je odgovornost vsakega posameznika, kakšno delovno okolje in odnose v njem si bo ustvaril. Enotne smo si, da bomo z izmenjavo izkušenj, znanj in mnenj, iskrenimi pogovori, podporo in pomočjo pri reševanju izzivov znotraj področja osebnega in strokovnega razvoja nadaljevale in se vsakič znova veselimo naslednjega druženja.

Zato se nam zdi pomembno, da imamo znotraj ustanove omogočeno delovanje takšne skupine, ki nam nudi možnost refleksije in pridobivanja novih pogledov na strokovne in osebne izzive in s tem bolj učinkovito soočanje s stresnimi situacijami ter profesionalno in osebno rast.

Tanja Podgornik
pomočnica ravnatelja, koordinatorka intervizijske skupine

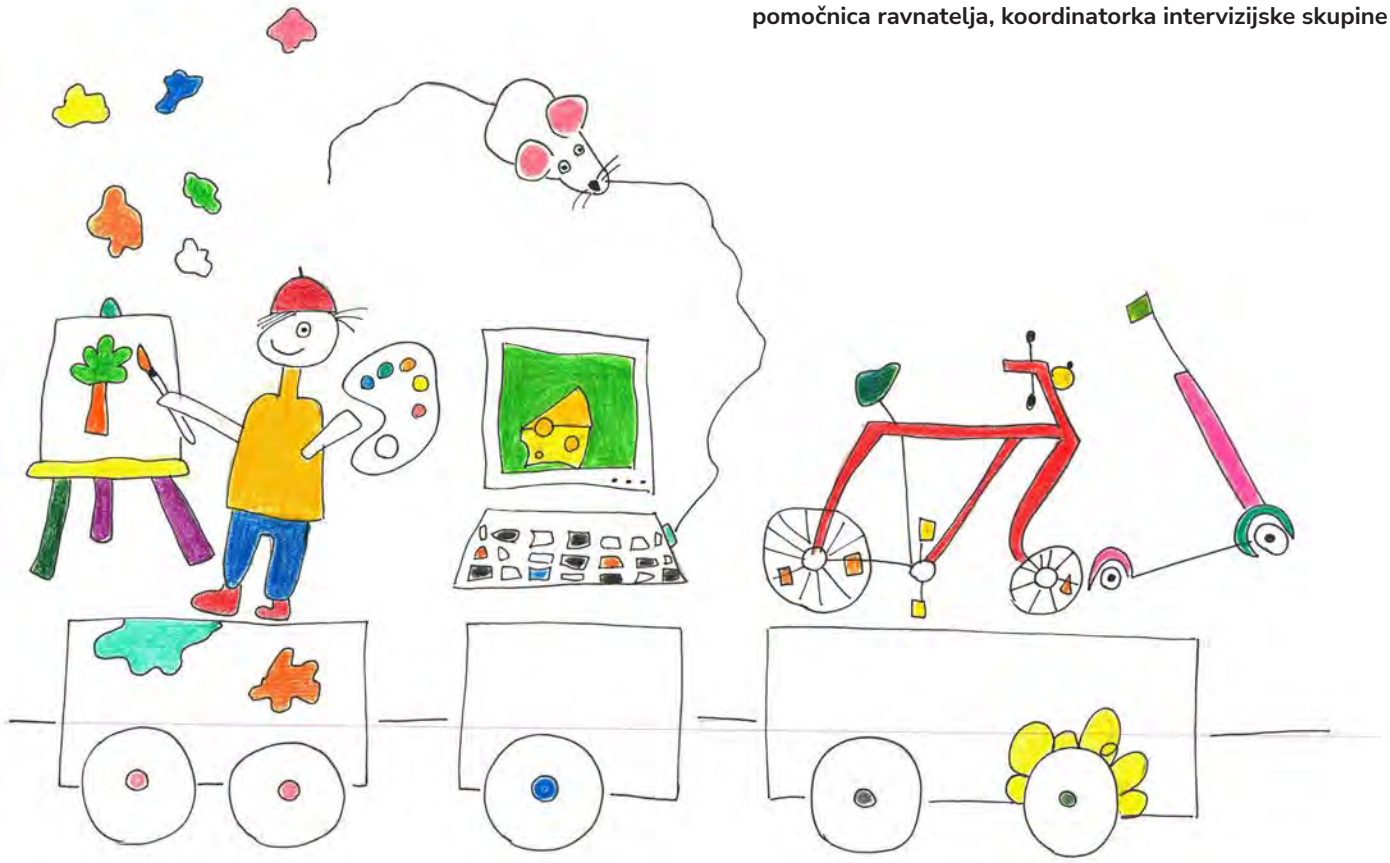

5 LOGOPEDIJA

V kronikah OŠ Kozara Nova Gorica prvič zasledimo logopedsko obravnavo otrok na šoli leta 1973, ko se je zaposlila logopedinja Andrejina Jerončič, ki je bila na šoli zaposlena vse do svoje upokojitve leta 2002.

Od leta 1977 je sodelovala v strokovnem timu na šoli, ki je imel nalogo, da z različnih vidikov strokovnosti sodeluje pri obravnavi zahtevnejših primerov prizadetosti otrok.

Strokovno pomoč je skupaj s psihologom Ivanom Kodeljo nudila tudi slovenskim otrokom v zamejstvu na šolah v Sovodnjah, Vrhu in Rupi.

V šolskem letu 1995/96 prvič zasledimo zapis "vodja strokovnega tima za pripravo, spremljanje in evalvacijo individualiziranih programov". To nalogo je opravljala Andrejina Jerončič.

Delo ji je konec devetdesetih let obogatil program COMBO, ki je bil namenjen razvijanju psihomotorike, računanju, spoznavanju barv , količin ... za otroke z lažjo in zmerno motnjo v duševnem razvoju.

Leta 1999 je Andrejina Jerončič za svoje delo na področju logopedije na Občnem zboru Društva defektologov Slovenije prejela priznanje sekcije surdo – logo.

V tem času je zaživelo tudi sodelovanje s Centrom za korekcijo sluha in govora Portorož. Dvakrat tedensko je na naši šoli potekala surdopedagoška in logopedska obravnava otrok iz rednih osnovnih šol.

V šolskem letu 2000/2001 je šola zaposlila še eno logopedinjo za polovičen čas kot mobilno logopedinjo za šole in vrtce Mestne občine Nova Gorica. To delo je prevzela Alenka Vuga. Delo šolske logopedinje opravlja še danes.

V letu 2003 smo s Splošno bolnišnico Franca Derganca Nova Gorica zaradi trenutnih potreb sklenili pogodbo za izvajanje 16 ur tedensko logopedske obravnave na šoli. Ure sta izvajali Jožica Vončina in Tatjana Vodopivec.

V letih 2006-2008, je v šoli opravljala delo logopedinje, danes žal že pokojna, Bernarda Lisjak Skrt.

Dolores Rijavec Strosar

LOGOPEDIJA DANES

V šolskem letu 2000/01 sem se zaposlila kot logopedinja v Osnovni šoli Kozara Nova Gorica, najbrž kot druga v zgodovini šole, saj je takrat še delala gospa Andrejina Jerončič, ki se je kmalu nato upokojila. V teh letih se je pri delu zvrstilo precej sprememb, temelj pa ostaja isti: najti možnost za razvoj govorno jezikovnih sposobnosti pri otrocih s posebnimi potrebami, da se lahko po svojih močeh in z načinom komunikacije vključijo v družbo, gradijo medsebojne odnose, kakovostno živijo.

V šoli sem zaposlena od omenjenega leta, eno šolsko leto sem polovični delovni čas delala kot mobilna logopedinja po vrtcih in šolah MONG. Od leta 2015 enkrat tedensko delam v Zdravstvenem domu Nova Gorica na oddelku Centra za mentalno zdravje. Od leta 2016 opravljam tudi ure dodatne strokovne pomoči v Vrtcu Nova Gorica. Tak način dela omogoča pridobivanje različnih izkušenj, izmenjavo mnenj, širjenje delovnega obzorja. Od leta 2019 je v šoli zaposlena še logopedinja Martina Curk v mobilni službi. Obe delava tudi kot surdopedagoginji, saj je študij dvopredmeten.

Največ sprememb pri delu je povezanih z razvojem računalništva oz. informacijsko-komunikacijske tehnologije. Na razpolago je mnogo primernih didaktičnih iger, programov, aplikacij, ki jih uporabljamo pri delu. Razvoj sintetiziranega govora je dal glas otrokom, ki ne govorijo, razvili so komunikatorje, ki se upravljajo z roko ali premikom oči. Delajo raziskave, ki bi pretvorile možganske signale v umeten govor. Na voljo je e-bralec za premagovanje težav pri branju, KOBI aplikacije za učenje in spodbujanje branja. Naprave že prepoznavajo govor in ga pretvarjajo v zapis. Izpopolnjujejo se pripomočki za premostitev okvare sluha, ki skupaj z napredkom v medicini omogočajo slišati, poslušati ... se kar najbolj približati normalnemu razvoju.

Na trgu je tudi več novih logopedskih priročnikov, knjig in iger, spletnih strani in posnetkov. Nekatera področja lahko obravnavamo tudi po spletu. Prenovile so se smernice za delo z otroki avtističnimi motnjami. Pri delu z vsemi otroki uporabljamo veliko nazornega slikovnega gradiva.

Tudi logopedija kot samostojna stroka, ki se povezuje s sorodnimi, je dosegla velik razvoj na vseh področjih. Večina logopedov je zaposlena v zdravstvu. Krovna organizacija Društvo logopedov Slovenije je vključena v evropsko združenje logopedov CPLOL in organizira številna izobraževanja in povezovanja. Na našem področju deluje v okviru društva Aktiv logopedinj Severno Primorske.

Pri svojem delu največ sodelujem s strokovnimi delavkami na šoli, pogosto pa se strokovno povezujem s kolegicami in osebjem, ki imajo v obravnavi naše učence ali nas zbližujejo podobni šolski programi (Oddelek za invalidno mladino in rehabilitacijo Stara Gora, CDZ Nova Gorica, URI Soča, CKSG Portorož, CIRIUS Vipava in Kamnik).

V zadnjih letih je v šoli prostorska stiska, zato je pogosto potrebno menjati delovni prostor. Potrebovali bi stalen in sodobno opremljen prostor za obravnavo.

Alenka Vuga, logopedinja

6 ŠOLSKA KNJIŽNICA OŠ KOZARA NOVA GORICA

Knjige so naočniki, skozi katere opazujemo svet. (E. Feuchtersleben)

Začetki nastanka knjižnice segajo v leto 1966, ko se je na šoli zaposlila Mirka Gulič (poročena Debeljak), ki je zaznala potrebo po oblikovanju šolske knjižnice. Ravnateljica Mara Miklavič jo je pri tem vzpodbujala. Mirka se je na tem področju izobrazila in kmalu začela z izposojo knjig. V stari šoli je imela sprva le eno omaro, nato dve, tri ...

Z izgradnjo in vselitvijo v novo šolo v letu 1978 je šola pridobila tudi šolsko knjižnico. Kot taka se je ohranila vse do danes.

Delo v šolski knjižnici naše šole sem prevzela v šol. l. 1997/98 od prof. defektologije Lee Bratina.

Knjižnica je razdeljena na dva dela, in sicer na mladinski in strokovni del knjižnice.

Glede na to, da je to knjižnica OŠPP, potekajo vse dejavnosti, z izjemo internega bibliotekarskega strokovnega dela, prilagojeno, specifično glede na sposobnosti in zanimanje posameznega učenca. Seveda se je struktura učencev v teh skoraj 25-ih letih mojega dela močno spremenila, s tem pa je bilo potrebno prilagoditi tudi posamezne bibliopedagoške dejavnosti knjižnice. Sedaj je poudarek predvsem na individualnem pristopu in prilagoditvah za vsakega posameznega mladega obiskovalca knjižnice.

Knjižnica se s svojimi dejavnostmi in vključevanjem v različne projekte, tako v šoli kot tudi širše, povezuje z lokalnim in širšim okoljem na nacionalni ravni.

Naj naštejem samo najpomembnejše.

• V šolskih letih 1998–2000 smo sodelovali v nacionalnem projektu **“Virtualna bralna značka”**, skupaj še z nekaterimi OŠPP-ji iz različnih koncev Slovenije.

• Že 16 let sodelujemo v nacionalnem projektu **“Rastem s knjigo”**, s katerim spoznavamo delovanje splošnih knjižnic, predvsem splošne Goriške knjižnice Franceta Bevka Nova Gorica, s katero že vsa leta odlično sodelujemo. Na tem mestu bi še posebej omenila gospo Laro Komel, ki nam pri tem pomaga in razume naše specifične potrebe. Na tak način se seznanjamo z izbrano, kvalitetno mladinsko literaturo.

• Več let sodelujemo v mladinskem literarnem festivalu **“Bralnice pod slamnikom”,** pod pokroviteljstvom založbe MIŠ in v sodelovanju z Goriško knjižnico Franceta Bevka ter tamkajšnjo knjižničarko gospo Laro Komel, ki ima še posebej izostren čut za naše učence. V okviru festivala so se naši učenci svojim sovrstnikom iz večinske šole in vrtca predstavili z gledališko, glasbeno-plesno predstavo “Zvezdica zaspanka“ in navdušili vse navzoče. Na festivalu smo sodelovali tudi z razstavo otroških ilustracij in risb, prav tako v Goriški knjižnici Franceta Bevka. V okviru 5. mladinskega literarnega festivala pa smo na šoli gostili otroško in mladinsko pisateljico Nino Mav Hrovat, ki nam je skupaj z vzgojiteljicami vrtca Domžale pripravila gledališko predstavo “O kraljeviču, ki ni maral brati“. Na predstavo smo povabili tudi malčke iz vrtca Julke Pavletič iz Solkana in skupaj v predstavi zelo uživali.

• Sodelujemo v projektu **“Zlati bralec, zlata bralka”**. To je projekt Društva Bralna značka – ZPMS. Naši učenci sodelujejo v Gibanju za Bralno značko že od vsega začetka. V tem obdobju, od leta 1978 do 2021, je zlato priznanje osvojilo 65 učencev naše šole. Že 20 let se naši zlati značkarji udeležujejo nagradnih izletov skupaj z ostalimi osnovnošolci Goriške, ki jih organizira MDPM za Goriško.

• Dolgoletno sodelovanje s sosednjo OŠ Frana Erjavca ter njihovo šolsko knjižničarko, gospo Tjašo Klemenčič, nam omogoča, da se tudi naši mladi bralci lahko spoznajo in srečajo z najvidnejšimi avtorji, tako s pesniki kot pisatelji in ilustratorji, na zaključnih prireditvah ob **zaključku branja za BZ.** Tako so tudi nekateri naši učenci imeli priložnost

pobliže spoznati Toneta Pavčka, Primoža Suhodolčana, Zvonka Čoha, Vlada Kreslina, Boštjana Gorenca - Pižamo...

• Dolgoletno sodelovanje s predšolskimi skupinami otrok vrtca Kurirček in njihovo vzgojiteljico Branko Konavec, ki so nas vsako leto obiskali v prednovoletnem in spomladanskem času in s katerimi so naši najmlajši preživeli prijetne **pravljične urice** v naši knjižnici, se družili in tudi kaj zapeli, je obogatilo življenje naših učencev.
... in še bi lahko naštevala.

Našo knjižnico so obiskali tudi nekateri domači kulturniki. V okviru festivala "Mesto knjige" nas je obiskal pisatelj Milan Petek Levokov. Ob prihodu dedka Mraza je učencem prebrala avtorsko pravljico pisateljica Darinka Kozinc. Na pravljični urici v knjižnici pa so učenci lahko poklepetali z gledališkim igralcem Gorazdom Jakominom.

V letu 2018 je tudi naša šolska knjižnica postala polnopravna članica sistema COBISS.

Šolska knjižnica je dolgo dobro služila svojemu namenu. Sedaj pa bi potrebovala posodobitev. Želim si, da bi naši učenci dobili prijetno, sodobno opremljeno šolsko knjižnico. Zaslužijo si jo.

Aleksandra Golob
šolska knjižničarka in upravljalka US

Gibanje za Bralno značko na OŠ Kozara Nova Gorica

• Gibanje za BZ poteka na šoli že vse od leta 1978. Začetnica je bila prva knjižničarka, gospa Mirka Debeljak, ki je koncept bralne značke na rednih šolah prilagodila učencem naše šole. Sprva je delo opravljala sama, kasneje pa so to prevzele razredničarke. Poskrbela je tudi, da so se zvesti bralci, ki so bralno značko osvojili v vseh osmih letih izobraževanja, skupaj z učenci ostalih osnovnih šol, udeležili zaključnih prireditev v organizaciji Zveze prijateljev mladine.

• H Gibanju za BZ se vsako leto pridruži več kot 70 % vseh učencev šole.

• V Gibanju za BZ na šoli sodelujejo tako učenci oddelkov z nižjim izobrazbenim standardom kot tudi učenci oddelkov posebnega programa.

• Branje za BZ poteka od 17. 9. (dan zlatih knjig) do 23. 4. (mednarodni dan knjige) v šolskem letu.

• Vsak učenec mora za osvojitev bralnega priznanja prebrati 5 knjig (pravljica, zgodba, pesem, poljudnoznanstveno delo); boljši bralci lahko tudi 10 knjig.

• Izbor knjig je prilagojen vsakemu posameznemu bralcu glede na njegove sposobnosti in zanimanja.

• Učenci oddelkov z nižjim izobrazbenim standardom prebrano predstavijo v zapisu o prebrani knjigi, v katerem izrazijo svoje mnenje o izbranem delu in zapišejo, kaj jim je bilo v njem najbolj všeč. To tudi ilustrirajo.

• Učenci oddelkov posebnega programa in tisti, ki imajo z branjem malo več težav, pa prebrano samo ilustrirajo.

• Za vzpodbujanje branja uporabljamo tudi seznam bralcev. Za vsako prebrano knjigo dobi bralec žigec – izbrali smo si delfinčka.

• Ob zaključku bralne sezone prejmejo učenci, ki so zaključili BZ bralno priznanje Društva bralne značke – ZPMS.

• Vedno se z veseljem odzovemo vabilu šolske knjižničarke Tjaše Klemenčič, s sosednje šole OŠ Frana Erjavca, s katero sodelujemo že 20 let, in se udeležujemo njihovih prireditev ob zaključku BZ. Najbolj smo bili veseli srečanj s pesnikom Tonetom Pavčkom, ilustratorjema Zvonkom Čohom in Marjanom Mančkom ter pisateljem, komikom in prevajalcem Boštjanom Gorencem – Pižamo.

• Najboljši bralci, tisti, ki so v gibanju sodelovali vseh 9 let, pa se skupaj z vrstniki ostalih osnovnih šol goriške regije udeležijo nagradnega izleta – slavnostne prireditve v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani.

• Od šolskega leta 1976/77 do šolskega leta 2020/21 je zlato priznanje na šoli osvojilo 65 učencev šole.

Ob 40-letnici Bralne značke sta mentorici Erika Perić in Lea Bratina prejeli priznanje za 20 let spodbujanja mladih k branju.

Ob 45-letnici Bralne značke je dolgoletna knjižničarka Aleksandra Golob prejela priznanje Medobčinskega društva Zveze prijateljev mladine Slovenije. Praznovanja 50-letnice BZ sta se udeležili Erika Perić in Aleksandra Golob.

Ob 60-letnici BZ Slovenije pa smo Društvu BZ ZPMS podali predlog za podelitev priznanj kar dvanajstim dolgoletnim mentoricam BZ na šoli.

Aleksandra Golob

ŠOLSKO GLASILO UČENCEV OŠ KOZARA NOVA GORICA "TI LOVIŠ„

Šolsko glasilo prikaže utrip dogajanja na šoli. Je priložnost za učence, da se preizkusijo v pisanju, da objavijo svojo poezijo ali prozo, ilustracijo, predstavijo svoj izdelek ali fotografijo.

V šolskem glasilu je viden utrip šole. Učenci, ki sodelujejo pri nastajanju glasila, se ob tem veliko naučijo, tistim, ki ga berejo, pa služi kot vir informacij o šoli ali kot dobra zabava.

Naše prvo šolsko glasilo je nastalo davnega leta 1978. Brez tipkanja na računalnik, skeniranja risb, nalaganja fotografij iz mobilnega telefona in tiskanja na tiskalnik. Besedila natipkana na pisalni stroj, črno-bele risbe, fotokopirano. A lepo, naše, odraz nekega drugega časa. **Glasilo se je imenovalo preprosto – KOZARA.**

Dolgoletna glavna urednica šolskih glasil je bila skupaj z različnimi uredniškimi odbori ga. Andrejina Jerončič, logopedinja. Glasila so izhajala periodično vsako šolsko leto, vmes so bila tudi tematska glasila, ki so nastala v okviru različnih projektov in so jih oblikovali različni mentorji, med njimi tudi bivša ravnateljica, ga. Kati Čubej.

Eden takih je bil tudi v šol. l. 1996/97. Pod mentorstvom defektologinje, ga. Ljube Jug Markič, je nastalo glasilo z naslovom "NAŠA PRVA KNJIGA„. **To je tudi naše 1. nagrajeno šolsko glasilo.**

V šol. l. 1999/00 je naše šolsko glasilo končno dobilo naslov – TI LOVIŠ; veselo in razigrano, kot otroci. S strani NUK-a pa je prejelo tudi ISSN in bilo tako uvrščeno med periodični tisk.

V šol. l. 2001/02 sem uredništvo glasila prevzela jaz, skupaj še z nekaterimi strokovnimi delavci šole. Kasneje, v šol. l. 2003/04, se mi je pridružil sedanji ravnatelj, g. Edvard Vrabič, s katerim sva šolska glasila soustvarjala dolgih 10 let. Urednikovanje sva nato nadaljevala skupaj z g. Samom Žerjalom, prof. TIT in računalničarjem na šoli, ki pri oblikovanju glasil sodeluje še danes.

Sedaj so delo prevzele mlajše generacije, z novimi, svežimi idejami in pristopi. In prav je tako.

V veliko veselje mi je, da so bila naša glasila kar petkrat nagrajena.

Priznanje za najboljše otroško glasilo, ki ga vsako leto podeljuje Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije smo prejeli v šol. l. 1996/97, 2012/13, 2014/15, 2017/18 ter v šol. l. 2019/20 .

Šolsko glasilo je pomemben dokument dediščine neke šole, zato so naša glasila, razen v šolski knjižnici, hranjena tudi v Goriški knjižnici Franceta Bevka (24 letnikov), v NUK-u (20 letnikov) ter v UKM (12 letnikov) in tako dostopna vsem zainteresiranim bralcem v čitalnicah.

Naših šolskih glasil pa se vedno razveselijo in jih radi prebirajo tudi tisti, katerim jih podarimo.

Veselo, razigrano, nadobudno, smešno, navdihujoče, osupljivo... TI LOVIŠ!

Aleksandra Golob
dolgoletna urednica

Povezava na šolska glasila

7 INTERESNE DEJAVNOSTI

V kronikah šole najdemo različna poimenovanja za interesne dejavnosti. Sprva je zapisano izvenšolske dejavnosti, nato izvenrazredne dejavnosti, krožki in v zadnjih kronikah interesne dejavnosti. Kljub različnemu poimenovanju ostaja cilj dejavnosti skozi ves čas obstoja šole usmerjen k razvijanju interesov učencev, njihovim močnim področjem, spodbujanju razvoja, spretnosti, veščin in so pomemben del vseživljenjskega učenja. Tudi nabor interesnih dejavnosti se je skozi leta spreminjal in prilagajal potrebam in interesom učencev ter ponudbi izvajalcev. Že leta 1962 je v kroniki zapisano, da so bili vsi učenci člani pionirske organizacije in pomladka RK, leta 1964 so se učenci lahko vključili v pevski zbor, ki ga je vodil Franc Vodopivec.

V kronikah šole so izvenšolske dejavnosti prvič omenjene v šolskem letu 1969/70: "Na šoli smo imeli organizirane izvenšolske dejavnosti: mladinski tisk, organizacija proslav, aktiv defektologov, knjižnica, učila, pionirska organizacija, komisija za poklicno usposabljanje, DNRO (Društvo za pomoč nerazvitim osebam). Izvajali smo jih delavci šole." Iz naštetega lahko razberemo, da so bile to predvsem aktivnosti strokovnih delavcev, s katerimi so učence vključevali v družbeno življenje takratnega časa, ter aktivnosti namenjene delavcem.

Leto kasneje so na pobudo novega strokovnega delavca Mirka Brulca na šoli ustanovili taborniški odred Rdeča vrtnica, v katerega so se vključevali tako učenci kot tudi delavci šole. Ob prvi obletnici taborniškega odreda Rdeča vrtnica je začelo izhajati glasilo, ki ga je urejal Mirko Brulc. V arhivu je zbrana obsežna dokumentacija in veliko fotografij o taborniški organizaciji Rdeča vrtnica. Taborniki so bili izjemno pomembni pri spodbujanju učencev k integraciji v širše družbeno okolje.
Šola je v šolskem letu 1971/72 učencem ponudila veliko število izvenrazrednih dejavnosti: foto krožek, prometna vzgoja, knjižnica, pionirska organizacija, podmladek Rdečega križa, društvo DNRO, telesno-vzgojna dejavnost, proslave in prireditve, taborništvo, dramski krožek, mladinski tisk in pevski zbor. Pokazala se je torej tudi potreba po vzpodbujanju ustvarjalnosti na področju petja, fotografije, igre, novinarstva in na področju športa.

Pomemben je bil v tistih časih tudi sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo, ki je nekakšna predhodnica današnjega otroškega parlamenta. V šolskem letu 1975/76 smo 1. aprila, ob dnevu invalida, poimenovali pionirski odred šole po Franu Erjavcu.

Učitelj športa Albin Štanta je v šolskem letu 1976/77 postal prvi mentor ŠŠD Kekec, ki so ga ustanovili prav na silvestrovo. V današnjem času šport ter športno udejstvovanje še posebej vzpodbujamo. Šola vsako leto organizira šolska tekmovanja v atletiki, plavanju, nogometu ... Na šoli smo večkrat organizirali lokalne, regijske in državne športne igre. Posebno mesto ima tu Specialna olimpiada.

V šolskem letu 1977/78 je bila na šoli organizirana pionirska hranilnica. Danes učence spodbujamo k podjetništvu z organizacijo različnih prodajnih razstav, z dobrodelnostjo, s pridelovanjem vrtnin, izmenjevalnico igrač in oblačil, predelavo sadja in seveda s projektom Pogum.

V šolskem letu 1978/79 je izšlo prvo šolsko glasilo z nazivom Kozara. Tradicijo izdajanja šolskega glasila smo obdržali do danes. Nekaj šolskih glasil je bilo nagrajenih tudi na državnem nivoju.

Od leta 1980 dalje se je nabor izvenšolskih dejavnosti iz leta v leto večal: modelarski krožek, bralna značka, rokometni krožek, strelski, nogometni krožek, fotokrožek, pevski zbor, pionirska hranilnica, pionirska knjižnica, urejanje panojev, šolsko glasilo, prometni krožek, proslave in prireditve, lutkarski krožek, pionirska organizacija, Zveza socialistične mladine, ročna dela, taborniki, ŠŠD Kekec, ritmika, tehnično oblikovanje, modelarski krožek, vzgoja cvetja, novinarski krožek.

Učenci naše šole so se od tega leta vključevali tudi v občinsko tekmovanje v prometni vzgoji Kaj veš o prometu. Pomemben cilj je bila socialna integracija otrok. Naša šola je v orientacijskem pohodu na srečanju pionirjev prometnikov dosegla tretje mesto.

V šolskem letu 1984/85 so učenci naše šole pred stavbo Mestne občine Nova Gorica enakovredno demonstrirali svoje znanje v praktičnih veščinah: tkanje na ročnih statvah, prikaz izdelkov iz tehničnega pouka, demonstriranje oblikovanja gline.

Leto kasneje je na šoli prvič organizirano potekalo učenje tujega jezika v okviru izvenrazredne dejavnosti italijanščina. V tem letu so na šoli potekale še druge izvenrazredne dejavnosti: pevski zbor, pionirska hranilnica, dramsko recitacijski krožek, novinarsko dopisniški krožek, knjižnica, ročna dela, vzgoja cvetja, nogometni, rokometni, strelski, atletski, modelarski, foto krožek, mladinski tisk, pevski zbor, proslave in prireditve, taborniki, ritmika, Zveza socialistične mladine, PP (prva pomoč), pionirska organizacija, psihomotorika, Rdeči križ, šolsko glasilo in komisija za prehrano.

V kroniki iz šolskega leta 1989/90 lahko preberemo: “Ob proslavi praznovanja dneva republike so sprejeli tudi pionirje v pionirsko organizacijo. Proslava je bila zelo dobro pripravljena. Sodelovala je tudi OŠ IX. korpusa NOVJ Nova Gorica. Na proslavo so bili povabljeni novinarji, Zavod za šolstvo, predstavniki izobraževalne skupnosti in predstavniki podjetja Primex, ki je ob tej priliki podaril šoli velik televizor Seleco.

V mesecu maju smo izvedli obrambni dan brez vojaških vsebin. Vsebina je zajela pohod, osvajanje taborniških veščin, aktivnosti foto krožka, spoznavanje zdravilnih rastlin.

Sprejet je bil sklep, da taborniško organizacijo Rdeča vrtnica zbrišemo iz registra društev tabornikov Slovenije, ker naši učenci niso v stanju sodelovati na akcijah tabornikov.”

Po pregledu kronik smo ugotovili, da smo največje število interesnih dejavnosti učencem ponudili v šolskem letu 2018/19, in sicer kar 22 različnih možnosti. Nabor interesnih dejavnosti je vseboval: dve skupini računalniškega krožka, tri skupine športnega krožka, otroška pevska skupina, mladinska pevska skupina, glasba in ples, oblikovanje gline, vrt in cvetje, tri skupine gibanja za bralno značko, angleški krožek, knjižni klub, senzorna integracija, prometni krožek, šolska skupnost učencev, igrajmo se po angleško, dve skupini priprav na matematično tekmovanje Računanje je igra in pohodniško planinski krožek.

Pri ponudbi interesnih dejavnosti tudi v današnjem času upoštevamo interese učencev, njihove zmožnosti in potrebe, jih vzpodbujamo k spoznavanju aktivnosti, ki bi jih lahko razvijali v svojem prostem času, ali pa jih preko interesnih dejavnosti spoznavamo z dejavnostmi, ki bi kasneje lahko vplivale na njihovo izbiro nadaljnjega šolanja in poklicno pot.

Proces ustvarjanja, pridobivanje novih veščin in spretnosti, vztrajnost, osredotočenost so pomembne vrline, ki jih otrok razvija tudi skozi interesne dejavnosti. Doseganje dobrih rezultatov, udeležba na šolskih, lokalnih, regijskih in državnih tekmovanjih je zanj potrditev, da zmore, da je lahko uspešen. Zaradi tega je organizacija tekmovanj na ravni, v kateri učenec lahko konkurira z vrstniki s posebnimi potrebami in odpira nove možnosti udejstvovanja ter doseganja rezultatov, zelo pomembna. Seveda pa je integracija in možnost, da se najuspešnejši lahko pomerijo z nevrotipičnimi vrstniki na tekmovanjih, razstavah, delavnicah na večinskih šolah, dobrodošla. Za doseganje visokih rezultatov pa ni dovolj le delo znotraj interesnih dejavnosti, temveč je potrebno te vsebine vnesti tudi v pouk in jih načrtno in kontinuirano razvijati.

In nazadnje, sodelovanje v interesnih dejavnostih omogoča učencem, da se družijo, da razvijajo komunikacijske in socializacijske spretnosti, da navezujejo stike z vrstniki in tkejo prijateljstva. Izvajalec interesne dejavnosti – mentor – ima v okviru interesnih dejavnosti priložnost, da učenca spozna v bolj sproščenih situacijah, da odkriva njegove interese, močna področja, spozna tudi šibka področja in mu pomaga ter ga vodi v procesu doseganja maksimalnih sposobnosti.

Skupaj zmoremo!

Erika Perić

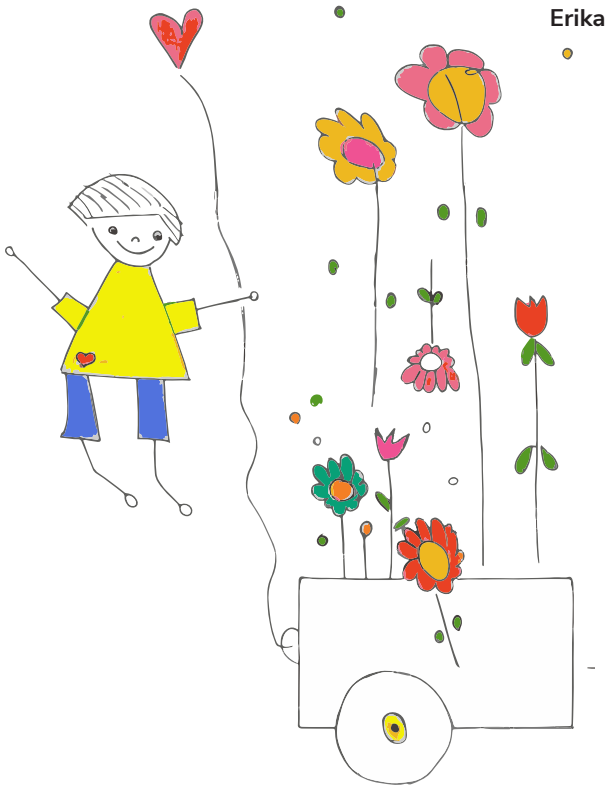

8 ŠPORTNO UDEJSTVOVANJE

ŠPORTNE DEJAVNOSTI IN ŠPORTNA TEKMOVANJA NA NAŠI ŠOLI

Na delovno mestu učiteljice za športno vzgojo sem se zaposlila septembra 1993. Prevzela sem poučevanje športne vzgoje na višji stopnji in poučevanje v podaljšanem bivanju. Pred tem je športno vzgojo vrsto let poučeval specialni pedagog Albin Štanta, za njim pa specialna pedagoginja Irena Vidmar. Po treh dneh dela na novem delovnem mestu sem se udeležila svoje prve šole v naravi na Debelem Rtiču, ki bo ostala v mojem spominu kot izjemna izkušnja. Zadnja leta športno vzgojo poučuje športni pedagog Borut Markočič, sama pa pokrivam področje specialne olimpijade.

Šport je zelo pomembna dejavnost na naši šoli, saj z gibanjem dvigujemo kakovost življenja naših učencev. Šport daje dobra izhodišča za povezovanje in vključevanje in učencem omogoča, da zadovoljijo osnovne potrebe po gibanju, stikih, sproščanju, ustvarjanju in izboljšuje njihovo zdravje ter samopodobo. Ukvarjanje s športno aktivnostjo razvija medsebojno spoštovanje, upoštevanje pravil, športno obnašanje, prilagajanje in sodelovanje. Učenci tako razvijajo telesne, duševne in socialne sposobnosti, ki jih potrebujejo za učenje in vključevanje v družbo.

Zaposleni smo se vedno trudili vzpostaviti prijetno in zaupljivo vzdušje. Gibalne dejavnosti izbiramo tako, da učencem omogočimo samostojne preizkušnje ob katerih se sproščajo, uravnavajo svoje vedenje in pridobivajo nove gibalne vzorce. Upoštevamo že najmanjši uspeh. Iščemo področja, kjer so učenci močni. Pri poučevanju se izogibamo storilnosti in primerjanju z drugimi. Upoštevamo le primerjavo s samim seboj. Težavnost in kompleksnost gibalnih nalog prilagajamo otrokovemu individualnemu razvoju. Pri pridobivanju in utrjevanju gibalnih vzorcev učencem omogočamo prilagoditve, ki jih potrebujejo, in s tem dovolj časovnih in prostorskih možnosti. S prilagoditvami omogočimo, da ima otrok možnost opraviti samostojno, kar zmore. Naloge in cilje zastavljamo tako, da so učencu dosegljivi. Pozitivne izkušnje ob dosegu ciljev pomagajo pri krepitvi učenčeve samozavesti in izboljšanju samopodobe.

Sodelovaje učencev pri športnih aktivnostih je še posebej dragoceno, saj imajo običajno manj aktiven življenjski slog in so manj vpleteni v socialne mreže, tako jim športne aktivnosti predstavljajo priložnost za druženje tako v šoli kot izven nje.

S poznavanjem in razumevanjem učencev in njihovih posebnih potreb, jim skušamo prilagoditi vadbo. Ob tem se trudimo, da učenci razvijajo in spoznavajo svoje gibalne sposobnosti in jih uporabijo v igri, pri učenju, urjenju ter na tekmovanjih. Z različnimi metodami učence spodbujamo k sodelovanju in želji izboljšati svoj rezultat, pokazati, kaj zmorejo.

Motivacija za sodelovanje izhaja iz gibalnih dejavnosti, ki učenca privlačijo. Z dobrim poznavanjem učenčevih močnih področij in z njihovo aktivacijo razvijamo tudi manj močna

področja. Upoštevamo učenčeve potrebe, uporabljamo različne pripomočke, ki so jim poznani, vzpostavimo prijetno in zaupljivo vzdušje, upoštevamo učenčeve želje.

Učencem ponudimo take naloge, ob katerih se sproščajo in hkrati uravnavajo svoje vedenje, upoštevamo že najmanjši uspeh in primerjavo s samim seboj.

Učence navajamo na možne neuspehe, ob tem pa jih učimo, da jih prenašajo z določeno strpnostjo. Ob večkratnem doživljanju neuspeha učencem ponudimo možnost dejavnosti v kateri bodo uspešni.

Zavedamo se, da vključevanje športne dejavnosti v vsakdanje življenje zagotavlja pogoje za kakovostno življenje.

S pravilnim načrtovanjem metod dela, z upoštevanjem individualnih značilnosti posameznika, njegovih želja in interesov ter pripravo ustreznih prilagoditev, lahko naredimo športno vadbo prijetno, sproščeno ter koristno za vsakogar.

Z individualiziranim pristopom skušamo vsakega učenca obravnavati in usmerjati tako, da bo uspešen in se bo počutil cenjenega. Poskrbimo, da so športno aktivni tudi učenci, ki se zaradi svojih specifik ne morejo vključevati skupinske športne dejavnosti.

Učenci se skozi igro in gibanje učijo, spoznavajo okolico in odkrivajo svet.

Omogočamo pa tudi tekmovanje, ki ga imajo zelo radi. Imajo možnost nastopati, se predstaviti drugim.

ŠPORTNA TEKMOVANJA ZA OŠPP-NIS

Naša šola se vsa leta vključuje v sistem tekmovanj za OŠPP. Športna tekmovanja OŠPP so za učence koristna, saj se morajo nanje pripraviti tako telesno kot socialno. Tekmovanja spodbujajo sodelovanje in medsebojno druženje ter spoštovanje fair playa.

Športna tekmovanja in prireditve so vez med šolo in ožjim ter širšim družbenim okoljem. Spodbujajo vzgojne možnosti, ki se kažejo v učinkovitejšem otrokovem samonadzoru, samospoštovanju, spoštovanju pozitivnih vedenjskih vzorcev.

V športna tekmovanja smo vedno želeli vključiti čim več učencev. V organizacijo in izpeljavo tekmovanj smo pritegnili dijake novogoriških srednjih šol, predstavnike društev in predstavnike lokalnih skupnosti. Športna tekmovanja so nadgradnja rednega pouka in interesnih dejavnosti.

ORGANIZACIJA TEKMOVANJ ZA OŠPP

Pravila in sistem tekmovanj za OŠPP je nekoliko prilagojen. Na šoli organiziramo šolsko tekmovanje, nato se učenci vključijo na regijsko in državno tekmovanje.

Na šolskem atletskem tekmovanju vsi učenci nastopijo v različnih disciplinah. Tisti z najboljšimi rezultati v posamezni disciplini se uvrstijo na regijsko tekmovanje, ki ga organizira ena od primorskih OŠPP.

Na državno tekmovanja se uvrstijo posamezniki, ki so dosegli eno od prvih treh mest na regijskih igrah. Učenci so glede na starost razdeljeni v dve skupini.

Tekmovanja v nogometu na regijskih igrah se udeleži ekipa šole. Najboljša ekipa z regijskih iger se udeleži državnega polfinala zahod, najboljši ekipi pa gresta na državno tekmovanje.

V preteklosti so bila državna tekmovanja organizirana kot dvodnevna prireditev s spremljajočimi dejavnostmi in so bila za naše učence prava motivacija in nagrada za delo. Učenci so se z različnih tekmovanj vračali s priznanji, medaljami in pokali ter drobnimi nagradami, ki so jih donirala lokalna podjetja.

Naša šola vsako leto organizira šolsko tekmovanje v atletiki. Velikokrat smo organizirali regijske igre, ki se jih navadno udeleži osem ekip primorske regije. Vsako leto se je ekipa naše šole udeležila regijskih iger. Večkrat smo organizirali državni polfinale zahod v nogometu.

Vsako leto se je nekaj tekmovalcev uvrstilo na državno atletsko tekmovanje.

Naša šola je leta 1971 organizirala III. RŠI POŠ Slovenije (Republiške športne igre posebnih šol Slovenije). To je bil velik praznik za šolo in manifestacija aktivnosti učiteljev za uveljavitev defektološke prakse v javnosti. Igre so zelo uspele in so doživele velik odmev v javnosti.

ŠPORTNA TEKMOVANJA SPECIALNE OLIMPIADE SLOVENIJE-SOS

Specialna olimpiada Slovenije

Novo obdobje na področju športa se je začelo šele z začetki gibanja specialne olimpiade v Sloveniji. To je omogočilo aktivno udeležbo na tekmovanjih tudi osebam vključenim v posebne programe. Ponuja možnosti za celosten razvoj učencev, na prvo mesto postavlja zdravje. Spodbuja k redni telesni vadbi. Učencem omogoča razvoj njihovih sposobnosti, usvajanje različnih znanj, stike z vrstniki in lažjo socializacijo, hkrati pa drugim otrokom daje možnost spoznavanja, razumevanja in spoštovanja drugačnosti.

Slogan specialno-olimpijskega gibanja se glasi:
“Pustite mi zmagati, če pa ne morem zmagati, naj bom pogumen v svojem poskusu.“

LOKALNE IGRE SOS

Naši učenci so se večkrat srečali z učenci CIRIUS Vipava na lokalnih igrah SOS. Potekala so tekmovanja v elementih košarke in v atletiki, kjer so se tekmovalci pomerili v tekih, metih in štafetnem teku 4 x 100 m. Tekmovalci so bili nagrajeni z medaljami in pokali.

REGIJSKE IGRE SOS

Učenci naše šole so se udeležili prvih iger SOS leta 1993. Regijske igre za Primorsko-Notranjsko regijo smo organizirali trikrat, leta 1994, 2008 in 2018. Vsakih iger se je udeležilo več kot 150 tekmovalcev, približno 50 trenerjev in spremljevalcev ter 20 dijakov prostovoljcev.

Otvoritvena slovesnost je vedno potekala na stadionu v Športnem parku v Novi Gorici. **Tekmovanja so se odvijala na stadionu in balinišču v Športnem parku Nova Gorica**

ter v telovadnici OŠ Kozara Nova Gorica. Leta 1994 je takoj po otvoritvi začelo močno deževati in smo tekmovanje preselili v telovadnico OŠ Frana Erjavca Nova Gorica. Pri prevozu mokrih udeležencev iger so sodelovali vsi prisotni, tudi navijači.

Na zadnjih igrah nam je KS Solkan prijazno odstopila prostor pri Karavli, kjer smo imeli kosilo, podelitev medalj in kratko, a prijetno druženje.

Tekmovalci so se vedno trudili pokazati, kaj so dosegli z vztrajnim treningom. **Vsi sodelujoči so ob zaključku prireditve prejeli medalje oziroma priznanja.**

DRŽAVNE IGRE SOS

Poletnih **Državnih iger** SOS, ki potekajo vsako drugo leto, se navadno udeležita dva tekmovalca naše šole in tekmujeta v atletiki.

MEDNARODNA TEKMOVANJA

Anja Pirjevec je bila leta 2005 udeleženka na Evropskem tekmovanju SOS v Sarajevu, kjer je bila dobitnica zlate in srebrne medalje v plavanju na 50 in 100 m. Leta 2006 je na SOS na Japonskem Anja dosegla tretje mesto v veleslalomu.

Na Evropskih igrah mladih v Rimu je leta 2007 učenka Tanja Ribač dosegla zlato medaljo v teku na 50 m in srebrno medaljo v metu žogice.

Specialna olimpiada Slovenije

16. REGIJSKE IGRE MATP PRIMORSKO NOTRANJSKE REGIJE

PROGRAM MATP

Program MATP je najmlajši športni program specialne olimpiade. Namenjen je tistim osebam, ki zaradi težjih in težkih kombiniranih motenj, ne zmorejo udejstvovanja v športih, ki zahtevajo razumevanje navodil, samostojnost pri izvedbi aktivnosti in poznavanje pravil.

Učenci naše šole so se večkrat udeležili regijskih in državnih iger MATP. V marcu leta 2019 smo na šoli organizirali regijske igre MATP za Primorsko-Notranjsko regijo.

Vsi tekmovalci so se pri izvedbi gibalnih nalog zelo trudili, bili pogumni, se zabavali, družili in uspešno opravili naloge. Ker so bili vsi tekmovalci zmagovalci, so vsi prejeli medalje.

POPOTNICA VSEM, KI TO BERETE

Športne aktivnosti naj bogatijo vaše zdravje in vaše življenje. Izberite si tako dejavnost, ki vas bo zabavala, veselila in osrečevala.

Želela bi tudi, da bi spodbujali in se pridružili športnim aktivnostim naših učencev, saj se bo njihovo zadovoljstvo ob doseganju še tako majhnih ciljev preneslo tudi na vas.

Jelena Komel

9 UDEJSTVOVANJE NA UMETNIŠKEM PODROČJU

PEVSKE REVIJE

Pevska skupina OŠ Kozara Nova Gorica

Javno nastopanje pomembno vpliva na oblikovanje osebnosti mladega človeka. Kako težko je pred občinstvom nekaj povedati, zapeti, zaplesati, zaigrati … ve vsak, ki je imel to izkušnjo. Po nastopu pa sledijo vprašanja: sem bil dovolj dober, sem se dobro odrezal, kakšen sem bil videti, so me nagradili z dovolj močnim aplavzom, bi lahko bil še boljši?
Otrok, ki ima pozitivne izkušnje z javnim nastopanjem, postane samozavestnejši, izboljša se njegova samopodoba, v odnosih z drugimi postane suverenejši, nauči se obvladovati govorico telesa, se primerno gibati v prostoru, jasno pripovedovati in smiselno poudarjati besedilo, obvladuje govorico in telo. Kultura oblačenja, osebna urejenost med javnim nastopom ni zanemarljiv dejavnik pri oblikovanju osebnosti mladostnika. Otroka je pomembno naučiti, kako pomemben je prvi vtis, ki ga izrazimo tudi z osebnim izgledom in kaj sporočamo z izbiro oblačil. Na šoli imamo že vsa leta nekakšno nenapisano pravilo, da mora vsak učenec tudi nastopati. Najpogosteje so naše novoletne proslave in proslave ob koncu šolskega leta organizirane tako, da se lahko predstavijo vsi učenci na šoli. Vsak učenec, ne glede na njegove sposobnosti, lahko sodeluje pri oblikovanju šolske prireditve. To zahteva od mentorja veliko mero kreativnosti, domiselnosti ter seveda empatičnosti. Tudi prostorski in materialni pogoji za pripravo nastopov niso vedno idealni, prav nasprotno. In tudi ta "pomanjkljivost" je bila za nas vedno izziv, ki nas je povezal s starši, širšim okoljem, zunanjimi sodelavci. Starši so bili vedno pomembni pri uresničevanju naših, včasih tudi norih, idej. Starši so poskrbeli za prevoze otrok, za pomoč pri šivanju kostumov, izdelavo rekvizitov, pomagali so pri snemanju …

Lahko bi uporabili stari dobri izrek: Kjer je volja, je tudi pot.

In prav volje nam ni nikoli zmanjkalo. Učenci so nas s svojo neposrednostjo, zvedavostjo, svežino, kreativnostjo motivirali, da smo vedno pričakovali in tudi dosegli vedno več.

Obiskovanje pevskih vaj dvakrat tedensko zahteva od učenca veliko pripravljenost. Tudi če mentor z izbiro dejavnosti pri urah poskrbi za pestrost, do končnega rezultata lahko pridemo samo z veliko treninga in neskončnim ponavljanjem enih in istih gibov, besedil, melodij. Vztrajnost je pri tem ključna. Takoj za njo pa je motivacija. In udeležba na državni reviji Zapojmo, zaigrajmo, zaplešimo je bila za člane pevske skupine vsako leto močna motivacija. Učenci so me že na prvi uri vaj spraševali: "Učiteljica, kam gremo pa letos?" In smo šli, prepotovali smo praktično celo Slovenijo.

1991–1994	Ljubljana, Rogaška Slatina, Murska Sobota, Velenje	Ljuba Jug Markič
1992–2011	Zagorje, Koper, Črna na Koroškem, Črnomelj, Bled, Zagorje, Nova Gorica, Ljubljana, Maribor, Celje, Domžale, Trbovlje, Kamnik, Črna na Koroškem, Strunjan, Ravne na Koroškem, Lendava,	Erika Perić
2012, 2013	Ljubljana, Maribor	Sanja Bekrić
2014, 2015	Murska Sobota, Novo Mesto	Erika Perić

Naša sodelavka Ljuba Jug Markič je bila ena od idejnih vodij takrat še republiške revije Zapojmo, zaigrajmo, zaplešimo. Ideja se je porodila na enem do sestankov Društva defektologov, ki mu je dolga leta predsedoval Tine Kralj, velik ljubitelj vsega lepega in zagovornik otrok. Leta 1991 je društvo v Ljubljani že organiziralo prvo revijo. Ljuba je naše učence na reviji vodila štiri leta, potem pa sem prevzela mentorstvo mladinske pevske skupine Erika Perić.

Priprave na državno revijo Zapojmo, zaplešimo, zaigrajmo so se začele prvo šolsko uro pevskih vaj. Veliko lažje je bilo pripraviti dobro točko, če so bili učenci v skupino vključeni več let zaporedoma. Poznali so pravilno tehniko dihanja, pomen artikulacije, izboljšale so se jim zmožnosti pomnjenja melodij, besedil, notnih zapisov, bili so samozavestnejši pri nastopanju, poznali so pravila obnašanja pri vajah in na nastopih, imeli so izoblikovan pozitiven in spoštljiv odnos do kostumov in glasbil. Tudi plesne koreografije je bilo lažje graditi na že poznanih elementih in je bil zato čas za učenje novih koreografij bistveno krajši. Težko pa bi udeležbo na državnih revijah izpeljali brez ekipe mentorjev in staršev. Ravnatelji so nas pri ustvarjanju vedno podpirali. Večinoma je bilo sredstva za nabavo glasbil, kostumov, scenskih elementov, prevoz učencev … težko zbrati, ampak vedno nam je nekako uspelo. Brez donatorjev bi bilo seveda veliko težje.

Pomemben mejnik pri učenju igranja na Orffov instrumentarij je pomenil obisk otrok iz šole Toner mutter schule pod vodstvom dirigenta Henricha Ullricha iz Frankentalla leta 1998. Na Sveti Gori je organizacija Humanitar iz Šentjurja organizirala njihov koncert in nam omogočila nakup not za igranje z instrumenti po sistemu ULWILLA. Tudi mi smo povzeli sistem igranja na male instrumente po barvnem sistemu Ulwilla. Ravnatelj Jože Batistič me je zelo podpiral pri izobraževanjih na področju glasbe. Pridobljena znanja so pripomogla k dobrim rezultatom naše mladinske pevske skupine. Pomemben premik pri pestrosti nastopov je pomenila zaposlitev delavke Tine Korče. Skupaj sva oblikovali večino točk, s katerimi smo se predstavili na Reviji. Med temi sta tudi dve avtorski pesmici Stara hiša in Žiga žaga.

Na različnih instrumentih so za glasbeno spremljavo poskrbeli: prostovoljca harmonikaš Rene Zorko, takrat dijak dijaškega doma ter pianistka Tjaša Rotar, logopedinja Alenka Vuga in socialna pedagoginja Vikica Ladinik na flavto, specialni pedagoginji Mateja Marussi na klavirju, Irena Škodnik s kitaro in mogoče sem še koga pozabila našteti. Učenci so po notnih zapisih po sistemu Ulwilla igrali na melodične in ritmične instrumente Orffovega instrumentarija, na klavir, sintetizator, flavte, harmoniko, kitaro ter po notnih predlogah na citre.

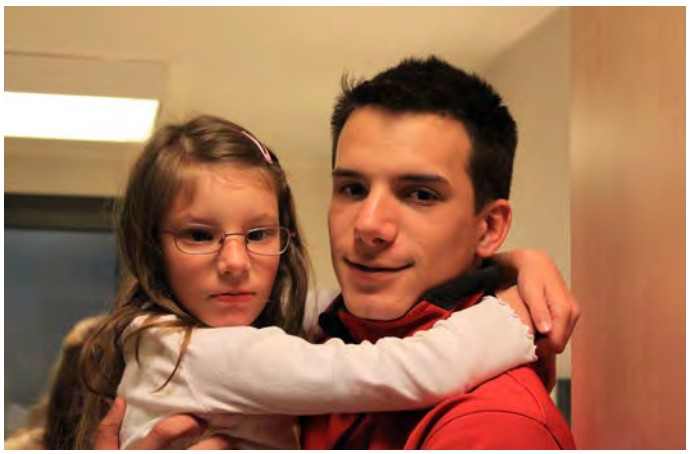

V bolj produktivnih letih smo imeli tudi 12 nastopov na leto, nekaj na šoli, še več pa na različnih prireditvah v širši okolici in čez mejo. Brez sodelavcev, ki so poskrbeli za varnost in prevoz otrok, instrumentov, rekvizitov, kostumov to ne bi bilo mogoče. Zato sem jim neizmerno hvaležna. Žal mi je, da se ne morem zahvaliti vsakemu posebej, enostavno preveč jih je.

Med pripravami za delo pri urah pevske skupine sem našla zanimiv zapis iz leta 2001. "Letos gosti OŠ Kozara Nova Gorica 11. glasbeno revijo otrok s posebnimi potrebami, učencev osnovnih šol s prilagojenim programom, centrov za usposabljanje, vzgojno-izobraževalnih zavodov, delavnic pod posebnimi pogoji … Namen revije ni tekmovalen, pač pa želimo, da se otroci in mladostniki predstavijo s petjem, plesom in igranjem na instrumente."

V letu 2000/2001 smo praznovali 40-obletnico šole. Ob tej priložnosti smo 11. in 12. aprila 2001 gostili 11. republiško revijo Zapojmo, zaigrajmo in zaplešimo. Udeležilo se je je 750 udeležencev, 41 skupin iz različnih krajev širom Slovenije. Prireditev je dva dni potekala v Kulturnem domu Nova Gorica. Zabavni del po nastopih pa smo izvedli v HIT šport centru v Šempetru. Pri organizaciji so sodelovali vsi delavci šole in veliko prostovoljcev.

Za udeležence je revija pomemben kulturni dogodek, nagrada za celoletno delo, priložnost, da se predstavijo širši javnosti, možnost za učence in mentorje, da primerjajo svoje delo z delom drugih udeležencev. Ker se prireditev odvija vsako leto v drugem slovenskem kraju, je za udeležence tudi priložnost, da spoznajo kraj, navade, narečja in običaje gostiteljev.

Nekateri otroci in mladostniki se revije udeležijo predvsem zato, ker radi pojejo, plešejo in igrajo, drugi uživajo v nastopanju pred širokim krogom gledalcev in poslušalcev, tretji nestrpno čakajo, da bodo imeli možnost spoznati nove prijatelje ali ponovno srečati stare znance. Mnoge med njimi sta glasba in ples združila v dolgoletna prijateljstva, ki jih vzdržujejo z dopisovanjem in na vsakoletnem srečanju na reviji. Revija je vsekakor pomembna tudi za mentorje. Nudi jim možnost, da svoje delo primerjajo z delom drugih, si izmenjajo znanja in ideje ter na tak način pripomorejo k zviševanju kvalitete dela. Vsako leto je po končani reviji organizirana tudi strokovna analiza, s katero je poskrbljeno, da revija ostane, oziroma vsako leto dvigne raven kakovosti in tako postaja iz leta v leto boljša, še bolj obiskana in odmevnejša v širši javnosti. Leta 2018 sem na reviji sodelovala kot članica strokovne komisije.

Pevsko skupino na šoli zadnja leta vodijo druge, mlajše strokovne delavke.

Vesela sem, ko srečam naše bivše pevce, plesalce in instrumentaliste in skupaj obujamo spomine, kako lepo smo se imeli pri pevskih in kaj vse smo doživeli na naših izletih po Sloveniji. Hvala vsem za nešteto lepih spominov, ki smo jih skupaj ustvarili.

Erika Perić

LIKOVNI NATEČAJI

Likovna vzgoja je eno izmed področij, ki nudi možnosti za večstranski, celosten razvoj posameznika. Skozi likovno ustvarjanje učenci spoznavajo različna likovna področja (risanje, slikanje, grafika, prostorsko oblikovanje, kiparstvo), rokujejo z različnimi likovnimi materiali, učijo se številnih spretnosti, oblikujejo smisel za estetiko. Ob tem razvijajo zmožnost opazovanja, zaznavanja, pomnjenja, pozornosti, mišljenja, domišljije, vztrajnosti, doslednosti, motorične spretnosti in ustvarjalnosti. Učenci se razlikujejo glede na sposobnosti mišljenja, opazovanja, domišljije, a vsi so do neke mere ustvarjalni.

Učitelji imamo zato pomembno vlogo pri vzpostavljanju odnosa do umetnosti, da učence navdušimo za ustvarjanje, jih spoznamo z najrazličnejšimi materiali in tehnikami. Skozi proces ustvarjanja jih vodimo, usmerjamo, a hkrati dopuščamo svobodo pri ustvarjanju. Spodbujamo jih, da so radovedni, dojemljivi za nove ideje, občutljivi do zunanjega sveta, sproščeni, motivirani za likovno izražanje in domišljijo. Lahko smo učencem v pomoč pri sproščanju morebitne čustvene napetosti, spodbujamo jih k izražanju čustev, preko ustvarjanja lahko razvijajo pozitivno samopodobo in dobijo samopotrditve.

V okviru likovne umetnosti, likovne vzgoje in interesnih dejavnosti sledimo tudi razpisom na različne likovne natečaje, kjer mladi ustvarjalci dosegajo lepe uspehe. Tako učencem puščamo prosto pot, da izrazijo svojo domišljijo, ustvarjalnost ter razvijajo kreativnost na eno od razpisanih tem.

Likovni natečaji lahko učence obogatijo še z dodatnimi izkušnjami:

- ustvarjajo na različne teme ter spoznavajo nove tehnike za razvijanje kreativnosti,
- učijo se medsebojnega sodelovanja,
- razvijajo zmožnost oblikovanja meril ter kritično vrednotijo svoja dela in dela vrstnikov in umetnikov,
- krepijo pozitivno samopodobo,
- doživljajo rezultate svojega dela (se veselijo razstav, nagrad, objav njihovih del).

Sodelovanje na likovnih natečajih je tudi priložnost za vključevanje otrok in mladostnikov v družbeno in kulturno življenje ožjega ali širšega okolja.

Učenci naše šole že kar tradicionalno sodelujejo na nekaterih lokalnih in mednarodnih likovnih natečajih.

Ogledalo mojega okolja je likovni in prozni natečaj, ki ga vsako jesen razpisuje Turistično društvo Nova Gorica, Solkan in Šempeter-Vrtojba. Otroci običajno ustvarjajo na temo povezano z varno potjo v šolo.

Pedagoška akcija je natečaj Zveze delovnih invalidov Slovenije. V okviru evropskega in svetovnega dneva invalidov vsako leto razpisuje natečaj s ciljem, da mlade spodbudi k razmišljanju o položaju invalidov v družbi.

Likovni natečaj pod imenom Plakat miru je mednarodni natečaj v organizaciji Lions Clubs International, na katerem lahko sodelujejo otroci v starostni skupini od enajstega do vključno trinajstega leta. Natečaj na mednarodni ravni poteka že več kot tri desetletja, njegov namen pa je spodbujanje otrok k razmišljanju in zavedanju o pomembnosti miru, strpnosti in medsebojnega razumevanja.

V okviru Mednarodnega festivalskega leta "Igraj se z mano" tradicionalno poteka Mednarodni likovni natečaj – Bodi umetnik. Teme za likovne ustvarjalce so zelo raznolike. Po zaključenem natečaju običajno sledi osrednja otvoritvena razstava, nato likovna dela otrok zaokrožijo po številnih različnih lokacijah po Sloveniji in tujini.

Učenci so na likovnih natečajih uspešni. Kar nekaj otrok je že prejelo priznanja za najboljša likovna dela.

Klavdija Namar Pogačnik

GLEDALIŠKA VZGOJA

Od ranega otroštva imajo otroci radi pravljice in se poistovetijo s književnimi junaki. To lahko vidimo na izrazih otrok, ploskanju, vriskanju ob prebranem in seveda v želji, da bi prebrano pravljico nemudoma zaigrali.

Pri najpogumnejših učencih pride do igre vlog ob pripovedovanju učiteljice, spontano, brez dodatne motivacije, drugi pa potrebujejo nekaj spodbude. Učenci dodajo v igro tiste ključne in najbolj smešne fraze iz pravljice. Učenci, ki niso tako pogumni pri nastopanju, sprva le opazujejo nastopajoče sošolce. Ob njihovem opazovanju ugotovijo, kako se imajo nastopajoči lepo in uživajo v nastopanju. Imajo tudi krasen uvid v to, kako jih preostali sošolci (gledalci) med nastopanjem spodbujajo s ploskanjem. Na ta način se tudi najbolj sramežljivi učenci opogumijo in se preizkusijo v novi vlogi. Takrat spoznajo, da to sploh ni tako hudo, kot izgleda. Pričnejo se smejati in uživati.

Pri starejših učencih, sploh pri tistih, ki se vključijo v interesno dejavnost ali izbirni predmet gledališki klub, poteka priprava na igro in sama igra na drugačen način. Učenci si med naborom določenih knjig sami izberejo njim najljubšo. Po večkratnem branju učiteljice pa skupaj sooblikujejo besedilo za dramatizacijo. Učenci zelo radi soustvarjajo besedila. Vanj umestijo tiste drobce, na katere mi starejši hitro pozabimo. Čutijo se slišane in upoštevane. Dobijo dodaten zagon za sodelovanje in od doma samoiniciativno prinašajo rekvizite za igro, iščejo rešitve, kako bi naredili kulise ...

Za vse učence je nastopanje in priprava na vse to zelo pomembna, saj postanejo bolj samozavestni, upajo si nastopati pred občinstvom, širijo besedni zaklad. Pridobivajo tudi na pozitivni samopodobi, ker dobijo zunanjo potrditev od sošolcev in sovrstnikov, učiteljev, staršev ... Na tak način se okrepijo prijateljske vezi med sodelujočimi učenci, okrepi se tudi vez med učenci in učiteljem.

V organizaciji Društva specialnih rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, sekcije LMDR in na pobudo dolgoletnega ravnatelja OŠ dr. Slavka Gruma Zagorje, g. Tineta Kralja, že vrsto let poteka gledališko srečanje otrok z motnjo v duševnem razvoju. Nekajkrat smo se ga udeležili tudi mi. Največkrat gledališko srečanje poteka v krasni dvorani v kulturnem domu v Mlinšah. Dogodek je za

učence veličasten. Predstavijo se na "pravem" odru in pred neznanim občinstvom. Preizkusijo se v vlogi nastopajočega in gledalca. Svoj nastop lahko primerjajo z nastopom drugih učencev. Na tak način se učijo gledališkega bontona. Tudi za mentorje je to dobra povratna informacija in vir novih idej za bodoče predstave.

Na srečanju gledaliških skupin smo se predstavili z glasbeno pravljico Bobek in barčica, s predstavo Povodni mož sodobnega časa, z igrico Jožek Ježek ...

Želimo si še veliko gledaliških izzivov in izvirnega ustvarjanja.

Erika Orel

Povezava na prireditev Gumbek za srečo ob praznovanju 50-letnice šole.

10 PROSTOVOLJNO DELO – DELO ZA DRUGE IN ZASE

»Odločili smo se, da bomo enkrat tedensko podarili eno uro svojega časa varovancem doma upokojencev. Zanesljivi bomo – vedno bomo izpolnili svoje obljube. Do osebja in varovancev bomo korektni, prijazni in spoštljivi. Ob druženju in igrah bomo pridobivali nove izkušnje, veščine in znanja. Spoznali bomo nove prijatelje; med upokojenci ter med prostovoljci iz OŠ Frana Erjavca. Bi tudi ti rad občutil zadovoljstvo, ker si nekaj spremenil na boljše? Pridruži se nam.«

Tako se je glasilo vabilo k interesni dejavnosti »prostovoljno delo«, ki smo jo prvič ponudili našim učencem v šolskem letu 2006/2007. Predlagala jo je mama enega izmed njih kot možnost povezovanja in sodelovanja otrok prostovoljcev naše in sosednje šole. Takoj je prerasla takrat zastavljeni cilj: druženje in ohranjanje stikov z učenci večinske šole. Naš cilj je postal obiskovati osamljene, jim krajšati neskončno dolge dneve, se veseliti z njimi, prisluhniti težkim življenjskim zgodbam, razumeti, sočustvovati, tolažiti.

»Čar prostovoljnega dela je ravno v tem, da je tisto, kar opravljamo za druge, lahko tudi delo zase. Prostovoljstvo je specifična sodobna oblika solidarnosti, v veliki meri pa tudi samopomoči.«

Prav iz slednje definicije je raslo prostovoljstvo na naši šoli. Srečevali smo se po eno uro tedensko ob klepetu in družabnih igrah. Zaigrali smo človek ne jezi se, štiri v vrsto, domino, tombolo, karte, šah … Neverjetno energična mentorica, sicer delovna terapevtka v domu starejših občanov, nas je vselej postregla s pijačo in pogosto nasmejala do solz s svojo neposrednostjo. Sproti nam je predstavila posebnosti »naših soigralcev«, karakterne značilnosti, dnevne »muhe« in zdravstvene težave, pomembne za razumevanje njihovega vedenja.

Naši prostovoljci so bili potrpežljivi, uvidevni in vljudni. Sočustvovali so s starostniki in uživali v pomoči, ki so jim jo lahko nudili, čeprav je bila včasih nepotrebna in je že mejila na servilnost. Zanimivo, da so se naši učenci vedno veselili obiskov in so bili vidno razočarani, če je krožek zaradi mojih obveznosti ali nalezljivih bolezni v domu starejših občanov odpadel. Neprijeten vonj, pozabljivost in včasih tudi neučakanost dementnih bolnikov niso mogli do živega pozitivni izkušnji: razveseljevati druge, jim krajšati čas, pomagati. Naši otroci so se kot prostovoljci znašli v situacijah, ki so jim sicer v življenju dane le malokrat; doživljali so občutek lastne vrednosti in pomembnosti, ki so se ga zavedali vsakič, ko so nas v domu nestrpno čakali.

Varovanci so nas pričakovali po ustaljenem urniku – niso marali sprememb, nediscipline, neradi so razumeli zadržke in obveznosti drugih. Včasih smo morali požreti tudi kakšno trpko, kajti varovanci niso bili nič strpnejši do njih – učencev s posebnimi potrebami. V domu upokojencev smo si bili enaki, učenci iz OŠ Kozara in učenci OŠ Frana Erjavca, oboji smo bili enako zaželeni in pričakovani. Starostniki niso čutili, da prihajamo z dveh »različnih svetov« (kot si razlike med nami predstavljajo v družbi). Ločili so med šahisti in kvartopirci, med resnobnimi in hudomušnimi otroci, med rednimi in zamudniki. Sicer smo si bili enaki: med ponudniki altruistične medsebojne pomoči in človečnosti smo si enaki. Morda je prav to eno izmed najpomembnejših sporočil, ki so ga prejeli naši prostovoljci: cenjeni smo, potrebni, koristni, enako lahko prispevamo k dobrobiti drugih kot naši vrstniki. Spominjam se učenca, ki se je od entuziazma, da ga nekdo potrebuje, potil, kot bi tekel maraton, med tem ko je igral človek ne jezi se in premikal figure slabovidnemu starostniku.

Prostovoljci razvijajo in krepijo sočutje, empatijo, dobrotljivost, prijaznost, ustrežljivost. Ena izmed naših prostovoljk je izredno uživala, ko mi je »pojedla« igralno figurico v igri človek ne jezi se. Opazila sem, da soigralke iz doma upokojencev nikoli ne izloči iz igre, čeprav mora včasih goljufati.

V domu so bili prostovoljci primorani tudi soočiti se z neizbežnostjo smrti in jo sprejeti kot del človeškega življenja. Naš strah je bil prevelik in dolgo smo se odločali, da enemu izmed učencev povemo, da njegovega soigralca ne bo več »v igri«. Po daljšem premisleku je novico razumno sprejel.

Kaj prostovoljci prinašajo starostnikom?

Varovanci doma starejših občanov so našli predane soigralce: prosili so nas, da smo v dom prihajali do zadnjega šolskega dne. Takrat so nas bili še posebej veseli, saj vrstniki iz sosednje šole že dolgo niso prihajali več.

Spletli smo tesne, tudi zelo osebne vezi, na primer z najhvaležnejšo in najbolj osamljeno – gospo Veroniko. Ko so srečanja odpadla zaradi dogodkov v domu, na katere nismo mogli vplivati, smo obiskovali njo in ji prinašali v branje knjige (domske je v dolgih letih bivanja že davno prebrala). Prisluhnili smo zgodbam iz njenega otroštva in mladosti, si ogledovali slike vnukov in darila, ki so ji jih enkrat letno prinašali, pokramljali o zdravju in dnevnih novicah.

Skupaj smo pripravili nekaj lepih zaključkov, pogostitev, praznovanj, tombolo z bogatimi nagradami, zaslužili priznanja in darila za vestno delo, izdelali voščilnice in voščila, skupaj smo otvorili marsikatero razstavo, se sprostili na pikniku na domskem dvorišču ali obeležili praznik dela pred našo šolo s postavitvijo mlaja. Obogatili smo veliko popoldnevov, skrajšali samoto, prisluhnili, se nasmejali.

Pogosto nam je voščil za praznike ali se nam zahvalil za obiske sam direktor, ob koncu leta pa redno tudi center za socialno delo. Največ pa sem ob prostovoljcih pridobila sama. Občutek, da lahko spodbujam solidarnost, krepim samozavedanje o lastni vrednosti, nudim družbo osamljenim in posluh preslišanim, je odlična oblika samopomoči.

Kar naredimo zase, umre z nami; kar naredimo za druge, ostane in postane nesmrtno. (Albert Pike)

Nataša Manfreda

11 ČEZMEJNO SODELOVANJE

Sodelovanje naše šole s šolami ali podobnimi ustanovami, ki skrbijo za osebe s posebnimi potrebami v sosednji Italiji, ima že dolge korenine.

Žal o tem v kronikah ni podrobnih podatkov. Zasledili pa smo, da sta v šolskem letu 1977/78 logopedinja Andrejina Jerončič in klinični psiholog Ivan Kodelja nudila strokovno pomoč slovenskim otrokom v zamejstvu in sicer v OŠ Sovodnje, OŠ Vrh in OŠ Rupa. Šola je po preselitvi v nove prostore gostila veliko delegacij iz različnih delov Jugoslavije ter tudi iz tujine.

V 80-ih letih so nas obiskale delegacija občine in šole iz Sovodenj in Ronk, delegacija srednje šole iz San Vendemiana, učiteljiščniki iz Trsta in Gorice, Komisija Evropske gospodarske skupnosti za pedagoška vprašanja, zdravstvena in socialna delegacija iz sosednje Italije. V Gorici smo sodelovali na razstavi izdelkov z naslovom Stik s fantazijo.

Specialna pedagoginja Anamarija Remiaš se v intervjuju spominja, kako je bila postavljena pred izziv, da v italijanskem jeziku pedagogom osnovnih šol iz Furlanije - Julijske krajine, ki so obiskali našo šolo, predstavi šolski sistem izobraževanja za učence s posebnimi potrebami in to ravno v času, ko smo dobili nov Zakon o izobraževanju učencev s posebnimi potrebami.

Več je gradiva o sodelovanju od leta 2009, ko smo stopili v pomembno obdobje na področju mednarodnega sodelovanja.

Marca 2009 nas je obiskala Lorella Pagotto, glasbena terapevtka iz Italije, v družbi predstavnika Lions kluba iz Gorice v Italiji, in nam predlagala, da bi sodelovali na področju kulture – plesa, glasbe, gledališča, likovnega ustvarjanja ...

Iz skromnih začetkov se je razvil pomemben projekt Ustvarjajmo brez meja, čezmejno sodelovanje oseb s posebnimi potrebami in njihovih mentorjev, ki je k sodelovanju pritegnil vse učence, delavce šole in tudi starše ter priložnostno tudi učence OŠ Frana Erjavca in OŠ Milojke Štrukelj, da so sodelovali z uporabniki Centra ANFFAS v Gorici ter z nekaterimi obmejnimi osnovnimi šolami v Italiji. Projekt smo zastavili v šolskem letu 2009/10. V šolskem letu 2010/11 smo na Zavodu za šolstvo RS projekt prijavili kot inovacijski projekt. Konzulentka projekta je bila mag. Marta Novak, svetovalka na Zavodu za šolstvo OE Novo Mesto.

Projekt je otrokom in mladostnikom s posebnimi potrebami omogočal spontano prehajanje med dvema kulturnima prostoroma, izražanje z najrazličnejšimi izraznimi sredstvi, navezovanje novih, tesnih osebnih stikov ... Preko projekta smo poskušali privabiti nove sodelavce, učitelje, sošolce, vrstnike s sosednjih šol in njihove mentorje k druženju z osebami s posebnimi potrebami in predvsem ozaveščati

širše okolje, da so tudi osebe s posebnimi potrebami aktiven del naše družbe.

Prvotnemu cilju projekta: motivirati učence s posebnimi potrebami za vsestransko ustvarjanje v sodelovanju z italijanskimi kolegi, njihove starše za dejavno vključevanje v projekt ter mentorje za širjenje interesa za tovrstno čezmejno dejavnost smo v šolskem letu 2012/13 dodali še cilj: poiskati najboljši organizacijski in izvedbeni konstrukt za izmenjavo ekspertnih znanj.

Nosilci projekta so bili učenci: Matej Korošec, Anja Veliščeк, Ana Sušnik, Jernej Cotič z mentoricama Natašo Manfreda in Eriko Perić na naši strani ter uporabniki centra ANFFAS iz Gorice v Italiji z mentorico Lorello Pagotto. Seveda pa so se z leti projektu priključili še drugi delavci šole: Tina Korče, Sanja Bekrić, Erika Orel, Janja Žnidarčič, Jelena Komel, Vikica Ladinik, Mateja Ivanuša, Bernarda Zorn, Tanja Lozej, Irena Dirjec in drugi učenci.

Zadnje leto projekta nismo prijavili kot samostojni inovacijski projekt. Zastavili smo ga kot del inovacijskega projekta Gradimo mostove čez bregove drugačnosti, ki ga je vodila Janja Žnidarčič.

Učenci so v okviru projekta ustvarjali na različnih likovnih in literarnih natečajih. Učenci interesne dejavnosti italijanščina so si dopisovali z uporabniki ANFFAS-a. V izložbah 40-ih trgovin v Gorici v Italiji smo predstavili dela naših učencev in naše šole. Učenci so pod vodstvom strokovnih delavcev posneli kratki film na temo »Nekoga moraš imeti rad« in z njim sodelovali na likovnem, fotografskem in literarnem natečaju.

Strokovni delavci OŠ E. Frinta v Gorici so nas povabili na ogled logomotorne učilnice, ki je nastala v sodelovanju z Univerzo v Vidmu. V spletni učilnici smo zasnovali zbirko – trojezični slovar strokovnih izrazov (SLO, ITA, ANG).

Marca 2010 so nas obiskali strokovni delavci in učenci s posebnimi potrebami iz OŠ San Giorgo di Nogara. Najbolj nam je ostala v spominu izjava enega od udeležencev: »Ne dovolite, da bi vam vzeli, kar imate, vaši učenci so privilegirani, tak način izobraževanja bi morali imeti vsi učenci, ne samo tisti s posebnimi potrebami.«

Skupina učencev z mentoricami je redno obiskovala skupne vaje v centru ANFFAS v Gorici. Strokovne delavke pa so si na srečanjih izmenjale strokovno znanje in izkušnje.

Sodelovanje je vsako leto doseglo vrhunec na zaključni prireditvi, ki smo jo poimenovali Mednarodni festival »Nenavadne enakosti«. Naši učenci in delavci so skupaj s predstavniki ANFFAS Gorica nastopali na kulturni prireditvi, ki je nekaj let potekala v gledališču Verdi v Gorici potem pa v Kulturnem centru Lojze Bratuž. Vsako leto smo pripravili tudi razstavo izdelkov naših učencev. Tema prireditve je bila vsako leto drugačna: Ostržek, Bitka talentov, Cirkus ...

Zadnja zaključna prireditev je potekala v soboto, 6. 6. 2015, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Ta dan smo izvedli kot kulturni dan za vse učence šole in k sodelovanju povabili tudi starše. Za mnoge starše je bil to prvi obisk kulturnega doma v tuji državi. V preddverju kulturnega centra je potekala prodajna razstava izdelkov učencev in delavcev naše šole ter razstava fotografij interesne dejavnosti fototerapija. Na prireditvi je nastopilo 33 učencev. Pri izvedbi prireditve je sodelovalo približno 35 delavcev šole, ena prostovoljka in ena zunanja sodelavka.

Z Božansko komedijo smo zaključili šest let trajajoč projekt, ki so ga nato učenci, nosilci projekta, prenesli v Varstveno delovni center in se še vedno nadaljuje z vsakoletnimi srečanji, ki pa so zadnja leta obarvana gledališko.

Ključnega pomena za dobro sodelovanje je pripravljenost sodelujočih, da presežejo kulturne predsodke, strah pred tujim okoljem, strah pred neznanjem tujega jezika.

Učenci so k sodelovanju pristopili popolnoma neobremenjeno in z velikim pričakovanjem in vznemirjenjem. Ta njihova pristnost je bila najmočnejše orodje pri rušenju nevidnih pregrad. Torej smo se morali tudi strokovni delavci in starši naučiti te pristnosti.

Za vsak projekt, ki ga želimo izpeljati so potrebni ljudje, ki so pripravljeni vanj vložiti svoj čas in trud. In mi smo na obeh straneh meje srečali prav take ljudi.

Erika Perić

12 ZDRAVSTVENO VARSTVO

ŠOLSKA ZOBNA AMBULANTA NA OŠ KOZARA

Zobna ambulanta na OŠ Kozara deluje v okviru ZD Nova Gorica od maja 1980. leta.

Do sedaj se je v njej izmenjalo več zobozdravnikov: Colja-Đokić Branka, Rok Leon, Zelko Anton, Gregorič Helena, Gorkič Matjaž in Nirvana Dronjić.

Imeti zobno ambulanto na šoli je velika prednost tako za šolo kot tudi za učence – paciente.

Večini otrok, še posebej tistim mlajšim, je obisk zobozdravnika zelo stresen. Če pa je ambulanta v isti stavbi kot učilnica, v katero vsak dan zahajajo in se vsakodnevno srečujemo na hodnikih, si otroci lahko že pred prvim obiskom ogledajo ambulanto, vidijo paciente, ki prihajajo in odhajajo iz ambulante, slišijo, kaj se v ambulanti dogaja in so zato ob obisku manj prestrašeni. Srečo imamo tudi, da je ambulanta zelo prostorna in ima lep razgled, kar bolj pomirjujoče in sproščujoče deluje na paciente.

Sama delam v tej ambulanti že več kot 20 let. Moja asistentka Darja Šuligoj pa več kot 30 let. Delo z otroki mi je všeč, saj otroci večinoma lepo sodelujejo, upoštevajo

navodila, so iskreni in povejo vse res tako, kot mislijo. Skrb za lastne zobe ob natančni ustni higieni in redni obiski v zobni ambulanti so recept za zdrav nasmeh in zadovoljstvo, tako pacienta kot zobozdravstvenih delavcev.

Nirvana Dronjić

ZOBOZDRAVSTVENA PREVENTIVA NOVA GORICA

»Uspeh je včasih mogoče doseči takoj, vendar moramo biti pripravljeni potrpežljivo čakati, tudi če se dozdeva, da traja neskončno dolgo. Učenec, ki se trdno odloči vztrajati, bo na koncu zanesljivo dosegel uspeh in uresničitev«.

Vivekananda

... začetki

V Zobozdravstvenem varstvu Zdravstvenega doma Nova Gorica se lahko pohvalimo z odlično organizirano preventivno službo, v katero so vključeni vsi izvajalci: specialistka pedontologije, specialisti ortodonti, vse šolske zobne ambulante ter medicinske sestre v zobozdravstveni preventivi in vzgoji.

Štirideset let trdega dela in medsebojnega sodelovanja, štirideset let truda za ohranitev doseženega, štirideset let nadgrajevanja že doseženega.

... zobozdravstvena preventiva in vzgoja v osnovnih šolah

Že 38 let sodelujemo tudi v akciji »Čisti zobje ob zdravi prehrani«, v katero je vključenih vseh 14 osnovnih šol, 8 podružnic in ena šola s prilagojenim programom. Na večini šol sodelujejo učenci od 1. do 9. razreda. Akcijo vsako leto zaključimo v Kulturnem domu Nova Gorica, kjer za prijeten program poskrbi ena izmed osnovnih šol. Celotna prireditev je speljana s pomočjo sponzorskih sredstev, enako s pomočjo donatorjev in sponzorjev vse najboljše otroke tudi nagradimo. Posebno nagrado prejmejo otroci, ki so bili 4 oz. 9 let zapored najboljši. Posebej se zahvalimo tudi učiteljicam, ki so 3, 6, 9 ali več let razredniki zmagovalnih razredov.

Obiske izvajamo mesečno, pri tem kontroliramo higieno ustne votline s pomočjo testnih tablet, želiramo s fluoridnim gelom ter sprotno evidentiramo dosežene rezultate po dogovorjeni shemi. Poleg same akcije skozi celo leto otroke učimo pravilne tehnike ustne higiene in zdrave prehrane, tako individualno kot tudi v obliki predavanj in drugih skupinskih metod. Za vsako starostno skupino imamo prilagojeno predavanje. Sodelujemo tudi na šolskih naravoslovnih dnevih, kjer učencem s pomočjo pripravljenega predavanja, risanke in drugih pripomočkov še natančneje predstavimo pomen pravilne in redne ustne higiene, zdrave prehrane, rednih obiskov pri zobozdravniku, prve pomoči pri poškodbah zob ...

... zobozdravstvena preventiva v vrtcih

Obiskujeva tudi predšolske otroke v vseh 30-ih vrtcih, kar pomeni 45 predšolskih skupin. Vsako skupino obiščeva 5 krat. Ob tem izvedeva predavanje in prikaz pravilne tehnike ščetkanja, poučiva jih o pomenu zdrave prehrane za ustno zdravje in jih motivirava za pravilno in redno ščetkanje zob in dlesni. Tehnike motivacije sva prilagodili starosti otrok, zato sva razvili posebne zgodbe. Otroke obiščeta Lenča in Jan, preko naše knjižice ter sestavljanke »Šim in Zara zobna miš« pobliže spoznajo zobno miško Zaro, po pošti jih obišče zobna vila, imamo tudi svojo himno, da je ščetkanje bolj veselo, pa tudi druge avtorske pesmice. Pri vsakem obisku pregledava ustno higieno s pomočjo kontrolnih tabletk. Temu sledi aktivno poučevanje umivanja zobkov.

... sodelovanje s starši

Glede na to, da je ustna higiena otrok, predvsem mlajših, odvisna od podpore staršev, se z njimi prvič srečamo že v šoli za starše, sodelovanje pa se nadaljuje na roditeljskih sestankih, kjer natančneje predstaviva naše delo ter starše dodatno poučiva o pomenu pravilne in redne ustne higiene.

Skrb za odlično ustno zdravje je še posebno potrebna pri vseh, ki ne zmorejo fine motorike in zaradi tega ne zmorejo izvajati dobre ustne higiene. Zato je pomoč pri čiščenju zob pri njih potrebna v vseh starostnih obdobjih.

... individualno svetovanje

Prav tako v kabinetu za ustno higieno redno potekajo skupinska in individualna poučevanja otrok, napotenih s strani ortodontov in šolskih zobozdravnikov. Taka srečanja so bodisi predpriprava na ortodontsko zdravljenje bodisi zgolj dodatno poučevanje ustne higiene.

... sodelovanje

Za podporo pri naši preventivni dejavnosti je potrebno omeniti pedontologinjo Lijano Jurečič ter šolske zobozdravnike, vodstva in strokovne sodelavce šol in vrtcev, učitelje, vzgojitelje, kajti brez njihove pomoči, nam to ne bi uspelo. **Izredno pohvalno je sodelovanje s strokovnimi delavci na OŠ Kozara, saj zelo dobro poznajo svoje učence, nam svetujejo, kako k posameznemu otroku pristopiti, kako ga motivirati, kako ga poučiti. Tako je tudi najin pristop na tej šoli skoraj individualen. Prednost je tudi prisotnost ŠZA na šoli in dobro sodelovanje s šolsko zobozdravnico Niravano Dronjić.** Ob tej priliki bi se vsem skupaj najlepše zahvalili za dobro sodelovanje in zaželeli, da bi nasmeh vaših – naših otrok bil zdrav in srečen.

Zadnje dve leti sodelujeva tudi s Centrom za krepitev zdravja (CKZ) ZD Nova Gorica na dnevih zdravja v lokalnih skupnostih. Obiskovalcem na informacijski stojnici nudiva informacije, izvajava demonstracijo ščetkanja zob in svetujeva o ustnem zdravju. Stojnica je vedno dobro obiskana.

... najine zgodbe

Največji izziv pri najinem delu je dobra motivacija otrok in staršev. Zato razvijava vedno nove zgodbe in junake. Eden izmed njih je naš zobkopalček Venčeslav, ki obiskuje vrtčevske otroke, z njimi nekaj časa preživi in skrbi za zdrav in lep nasmeh. Poudariti je treba, da nam v tem projektu zelo stojijo ob strani vzgojitelji in vzgojiteljice, saj so se zelo angažirali in nam podali roko. Izredno kvalitetno izpeljejo čas, v katerem gostijo zobkopalčka. Vse dogajanje zabeležijo tudi v zobkopalčkov dnevnik.

Ali ste vedeli, da zobna miška Zara domuje v kleti Zdravstvenega doma? Pred njim stoji tudi njen poštni nabiralnik. V njem se vsak dan zbirajo pisemca otrok, ki so izgubili svoj prvi zobek in pa tudi tistih, ki pridno ščetkajo zobke in izpolnjujejo njen koledarček ščetkanja. V zameno jim Zara pošilja pre' ope paketke presenečenja.

V drugem nadstropju pa vas sprejme miška Rozalina, Zarina sestrična, ki zbira dude. Torej, če poznate kakšnega otroka, ki se ne more posloviti od svoje dudice, ga pripeljite k Rozalini.

Vsem, ki so in še bodo sodelovali pri najinih projektih, se iskreno zahvaljujeva!

... kaj in kako pa v teh novih razmerah?

Glede na epidemiološko situacijo je delo okrnjeno in prilagojeno. Kljub temu sva se želeli približati javnosti in sva iskali nove poti. Izdelali sva svojo FB stran, kjer svetujeva o ustnem zdravju v vseh starostnih skupinah, promovirava aktivnosti zobozdravstvene preventive, motivirava ipd. Odziv na objave je nad pričakovanji, kar naju veseli in prinaša zadovoljstvo.

Po šolah in vrtcih ter ZD sva obesili plakate »Postani moj prijatelj«, s katerimi povabimo ljudi k spremljanju naše FB strani. Vabljeni, da postanete naš prijatelj tudi vi. Spremljajte nas na: FB Zobozdravstvena preventiva Nova Gorica

Da bi kljub omejitvam dosegli ciljne skupine, sva izdelali različne zloženke, intenzivno sva izvajali individualne posvete na vstopnih točkah in v čakalnicah šolskih zobnih ambulant.

Novi časi prinašajo nove izzive, nove poti in nove oblike dela, ki vodijo k skupnemu cilju. Ta je za naju zdrav nasmeh naših otrok in mladostnikov. Z roko v roki z njihovimi starši.

Jasmina Komel
Nelida Casarsa

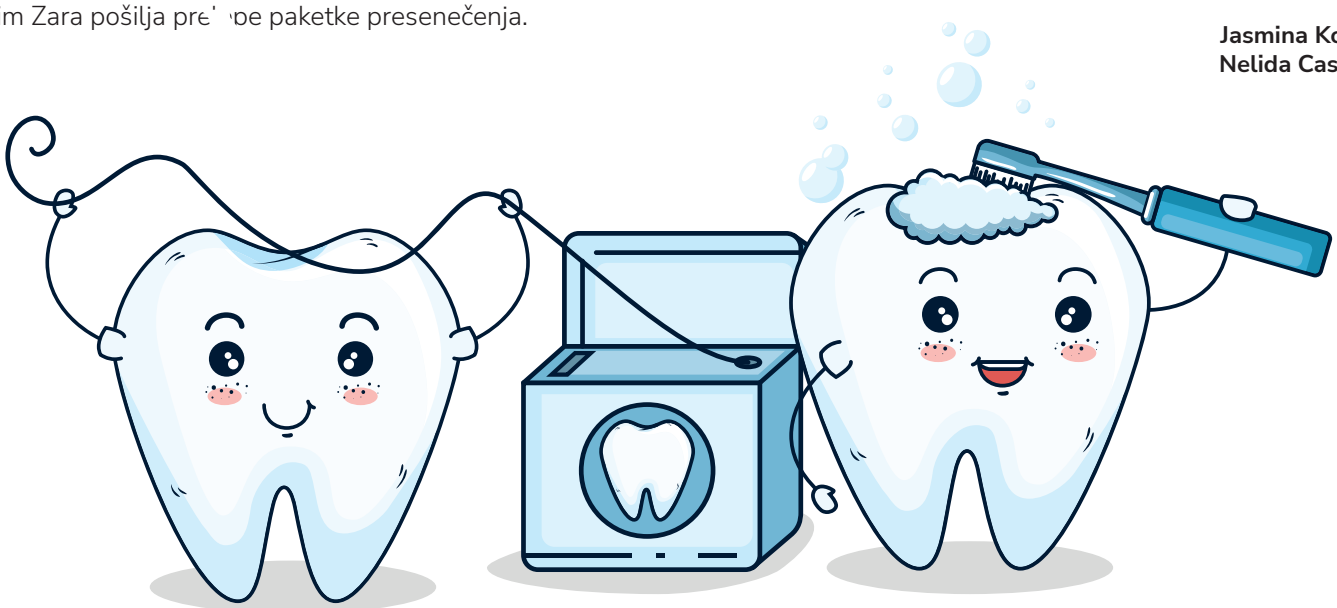

FIZIOTERAPEVTSKA OBRAVNAVA NA OŠ KOZARA NOVA GORICA

Slavnostna otvoritev prostora fizioterapevtske ambulante ZD Nova Gorica v prostorih OŠ Kozara Nova Gorica je bila dne 9. marca 1981. Na tem delovnem mestu so bile zaposlene fizioterapevtke Stana Vilher, Stana Batistič in Maruša Zavnik ter fizioterapevt David Bavdaž. Trenutno je na tem delovnem mestu fizioterapevtka Andrejka Menič.

Delo v fizioterapevtski ambulanti je razdeljeno na dva dela. Otroci, ki so predhodno vodeni v razvojni ambulanti v Stari Gori, predstavljajo več kot 70 % fizioterapevtskih obravnav. Otroci in mladostniki, ki obiskujejo OŠ Kozara Nova Gorica, so po napotitvi zdravnikov specialistov iz Stare Gore obravnavani v šolski fizioterapevtski ambulanti. To je za starše velika prednost, saj poteka fizioterapevtska obravnava v času, ko je otrok na šoli, kajti veliko otrok prihaja v šolo iz drugih občin.

Fizioterapevtka sodeluje s pedagoškim kadrom, varuhinjami in spremljevalkami otrok. Na podlagi urnika, ki se ga oblikuje v začetku septembra, se program fizioterapije izvaja skozi celo šolsko leto, po dogovoru s starši tudi med počitnicami. Takrat starši otroke na fizioterapijo pripeljejo sami. Otroci so enkrat letno redno timsko vodeni v razvojni ambulanti v Stari Gori, kjer jim zdravnik specialist fizioterapijo tudi predpiše. Na začetku so bili v ambulanti vodeni predvsem otroci s cerebralno paralizo, trenutno pa je vedno več otrok z avtističnimi motnjami in otrok s kromosomskimi anomalijami. Nekaj manj kot 30 % fizioterapevtskih obravnav je namenjenih otrokom in mladostnikom, ki jih napotijo pediatri zaradi anomalij v drži in poškodb.

Lahko smo ponosni, da ZD Nova Gorica že toliko let omogoča otrokom in mladostnikom s posebnimi potrebami fizioterapevtsko obravnavo v OŠ Kozara Nova Gorica.

Andrejka Menič, dipl. fizioterapevt

13 BESEDA UČENCEV

SPOMINI NA OŠ KOZARA

Najprej sem hodil v centralni vrtec, a mi ni bilo všeč. Prve prijatelje sem dobil šele v vrtcu, ki je bil v okviru OŠ Kozara.

Ko sem hodil v to šolo, pa sem imel veliko prijateljev. Zelo rad sem delal stvari v modelarskem krožku, ki ga je vodil tov. Jože. Še danes imam na polici ribo, ki sem jo izdelal, kot spomin na ta krožek. Drugače pa je bilo pri fizioterapiji. Vaje so mi bile težke in rabil sem pomoč tov. Stane.

V kuharskem krožku nas je tov. Helena učila kuhati in pekli smo palačinke. Skupaj smo se zabavali, ko je palačinka ostala na zidu.

Z veseljem sem se pridružil pevskemu zboru, ker smo s tov. Sonjo večkrat nastopali. Težave mi je delala tudi geometrija, kjer mi je pomagala tov. Ljuba. Pomoči pa nisem rabil pri računstvu. Rad sem hodil k telovadbi, ko smo s tov. Albinom odšli na igrišče in igrali nogomet ali košarko. Dosti sem gledal italijanskih risank. Zato sem se vpisal pri tov. Anamariji v krožek italijanščine. Dobro sem sodeloval v prometnem krožku. Tov. Anica nas je učila voziti po mestu s kolesom. Zanimivo je bilo pri uri zemljepisa, ko nam je tov. Vera govorila o potovanju po svetu.

Bralno značko sem dobil, ker sem povedal, kaj opisuje knjiga, ki sem jo prebral. Bil sem tudi tabornik. Tov. Lea nas je učila postavljati šotor, na taborjenju pa smo stražili pred šotorom.

Na šoli je bil tudi hišnik Jerko, ki se je z mano večkrat hecal. Kuharici Ančki sem rad pomagal nesti kruh in jabolka v kuhinjo.

V šolo sem rad hodil in sem končal devet razredov.

Prav lepo se zahvaljujem vsem skupaj.

Saša Šuligoj

Sem Matej Korošec.
V svojem otroštvu sem obiskoval Osnovno šolo Kozara. Na to obdobje imam zelo lepe spomine, predvsem na vse učiteljice in zaposlene. Rad se spominjam tudi sošolcev. Kadar se sprehajam, me vleče mimo šole in sem zelo vesel, ko srečam kakšno od bivših učiteljic. Takrat se tudi malo pogovarjamo.

Ko ne bo več virusa, jih bom tudi obiskal. Čas v šoli mi je mineval hitro in ga tudi malce pogrešam.

Rad sem imel zemljepis. Rad sem ostajal v podaljšanem bivanju, ker smo se igrali.

V lepem spominu mi ostaja šolski izlet na Lokve in na vse moje bivše učiteljice.

Lepo jih pozdravljam, želim vse dobro v letošnjem letu in naprej.

Matej Korošec

IZLET NA BLED

Sem Maja Kofol.
Ko sem hodila na Osnovno šolo Kozara, smo nekega dne šli na medšolsko športno tekmovanje na Bled. S čolnom smo se peljali na otok. Po stopnicah smo šli do cerkve. Zvečer smo imeli večerjo in nato zabavo. Plesali smo in peli. Anamarija in Jerko sta zaplesala "turški ples".

Vsi smo se smejali in jima ploskali. Bilo je zelo lepo.

Maja Kofol

Na Osnovno šolo Kozara imam zelo lepe spomine. Najljubši predmet vseh let mi je bil tehnični pouk, ker je bil učitelj Jože Batistič zelo prijazen do mene. Skupaj sva izdelala vse mogoče predmete, ki so verjetno še danes na šoli, če jih niso vrgli proč. Stojalo za rože za na zid, okraske za na steno, pajka in pajčevino iz železa. Od vseh predmetov mi je bila najtežja matematika, čeprav mi gre z denarjem zelo dobro...

Enkrat se tudi spomnim, da sem razbil šalter od luči na hodniku šole. O, ku je bil jezen ravnatelj Franc Vodopivec...

Aljoša Kožuh, moji spomini na Kozaro

V OŠ Kozara sem se prešolala v 3. razredu. Bila sem zelo lepo sprejeta s strani učiteljev in sošolcev. Najraje sem obiskovala pevske vaje. Najbolj pa mi je v spominu ostalo srečanje pevskih zborov v Zagorju, kjer so nas s svojim nastopom presenetili Čuki. Na šoli sem preživela svoja najlepša leta in če bi bilo mogoče, bi to še enkrat z veseljem ponovila.

Ingrid Fabjan

Od cele Kozare sem imela najraje pevski zbor od Erike Perić. Zelo rada sem igrala saksofon... ne, ksilofon! Večino stvari na Kozari sem imela rada, ampak če mi kaj ni pasalo, sem enostavno rekla ne, ne bom! In spomnim se, da sem razbila steklo od vhodnih vrat... Vsi so se ustrašili, da sem se porezala, a mi ni bilo nič. Samo starši so pa morali steklo plačati in za kazen sem morala doma klečati v kotu...

Marjeta Jurgec, moji spomini na Kozaro

SPOMINI NA OSNOVNO ŠOLO

Z vami bi rad delil nekaj mojih utrinkov in spominov na obiskovanje osnovne šole Kozara v Novi Gorici. Sem Saša Minić iz Nove Gorice. Osnovno šolo Kozara sem začel obiskovati v drugem razredu leta 1982 in jo uspešno končal 1989 leta. Zelo rad sem obiskoval šolo in se učil, bilo mi je lepo med sošolkami in sošolci. Z nekaterimi smo ostali prijatelji do danes in se vidimo ali slišimo po telefonu. Imeli smo veliko lepih dogodivščin. Včasih smo tudi kakšno »ušpičili«. Spomnim se, ko mi je teta dala 5000 dinarjev, sem kupil bombone, s katerimi smo se v razredu obmetavali.

Najraje sem obiskoval športno vzgojo, katero nas je učil tovariš Štanta Albin. Morali smo veliko teči. Pri tehničnem pouku, ki mi je bil zelo ljub, sem se dosti naučil izdelovati razne predmete iz kovine in lesa, kot je pajek, pručka, delal sem tudi s stružnico. Pri gospodinjstvu smo izdelovali piškote, pekli pice in jabolčne zavitke. Likovni pouk mi je bil zelo všeč, ker sem rad risal risbe po predloženi sliki. Zelo rad sem obiskoval pevske vaje, kjer sem se naučil tudi pesem Simona Gregorčiča SOČI. Zraven obveznih šolskih predmetov (matematika, slovenščina, SND) sem rad obiskoval krožek ročnih del, kjer sem se naučil vezenja Vilerjevih gobelinov, katere še danes po shemi izdelujem sam.

Vse učiteljice in učitelji ter drugo osebje šole so bili prijazni in so mi ostali v lepem spominu ne glede na to ali so bili vzponi ali padci. Zdaj sem star 48 let in ko se srečamo, se z veseljem ustavim in poklepetamo o tistih lepo preživetih šolskih dneh.

Ja, lepo je bilo in se bom vedno spominjal naših tovarišic Darke, Majde, Leje, Anamarije Remijaš, Jelke Brulc, Alenke Trobec, Olge Križman, Katje Čibej, Likar Marije, Jug Markič Ljube, Nede Filipič Fabrizzio ter tovarišev Jožeta Batističa in Albina Štanta.

Vsem želim veliko zdravja, sreče in zadovoljstva v nadaljnjem življenju.

Saša Minić
P. S. Slika je iz 3. razreda osnovne šole.

MISLI O ŠOLI

V šoli mi je lepo, pogrešam svoje prijatelje iz prejšnje šole, rad imam, ko se igram s košarkarsko žogo. Všeč mi je matematika in šport, ko skačemo s kolebnico. Rada barvam in rišem. Moti me, da je premalo punc. Na tej šoli mi je najbolj všeč, ker imam prijatelje. Rad imam šport. Najraje imam matematiko. Všeč mi je, kadar igramo zunaj nogomet.

Na Kozari se lepo počutim. Igram se, imam prijatelje. Nimam problemov v šoli. Pogrešam moje prijatelje iz prejšnje šole. V šoli mi je všeč, ker lahko v razredu igramo nogomet. Najbolj mi je všeč, ker ni tečnih učiteljic.

3. in 4. razred

KAKO MI JE NA NAŠI ŠOLI? UČENCI PB (7., 8. IN 9. R.)

Najbolj mi je všeč v našem razredu na kavču, da se sprostim. Najbolj lepo se počutim na igrišču, ker se lahko igram s prijateljicami. Na šoli me ne moti nič. Najbolj všeč mi je, ko se pogovarjamo ali pa družabne igre. Najbolj me moti, ko se kdo krega z mano ali pa povzdigne glas.

Meni je všeč kavč, ker je udoben. Tja grem, ko naredim nalogo. Najbolj mi je všeč matematika, ker mi dobro gre. Meni ni všeč sedežni red v razredu, ne bi sedela pri smeteh. Med poukom mi je všeč športna vzgoja. Dober sem v matematiki. Vsi drugi predmeti mi grejo pa na živce.

Matematika mi je kar všeč, podaljšano bivanje mi ni všeč, brez veze. Najboljša mi je športna. Odmori so mi tudi všeč, ker se lahko spet družimo na hodnikih v mehurčkih.

V MOJI ŠOLI

Moj najljubši predmet je šport in matematika. V moji šoli je zabavno. Včasih norimo po šoli. Všeč mi je v šoli, ker imam prijatelje.

Ernis Morina, 5. razred

V MOJI ŠOLI

Rada imam šolo, zato ker se dosti učimo. Moja najljubša učiteljica je Kristina. Je prijazna in se rada smeje. Tudi učiteljica Jasna je zelo zabavna in fajn. Najlepša stvar na tej šoli je, da se imamo vsi radi. Moj razred je 5. razred. Všeč mi je, da sem na tej šoli.

Maja Berlot, 5.razred

V MOJI ŠOLI

Moj razred je včasih razmetan, velik, lep in ima veliko tablo. Z mojimi sošolci se hecamo, igramo nogomet, lovimo in se radi gugamo. V šoli je najbolj fajn v senzorni sobi, ker je noter gugalnica. Pri pouku se veliko igramo.

Dominik Plešej, 5. razred

STARA IN NOVA ŠOLA

V moji stari šoli Ivana Roba Šempeter je bilo zelo lepo. Pogrešam svoje sošolce, ki so bili zelo prijazni do mene. Bila sem 3. razred. Najslabši predmeti so bili matematika, spoznavanje okolja in slovenščina. Moj najljubši spomin je bil, ko smo šli v Celje. Moja najljubša učiteljica je bila Nina. Na osnovno šolo Kozara sem prišla, ker sem se težko učila. Moja nova šola je boljša, zato ker se lažje učim. Hodim v 5. razred. Imam prijazne in lepe sošolce. Imam novo učiteljico, ki ji je ime Kristina. Imam se zelo lepo.

Emili Purić, 5. razred

PRIJATELJSTVO

Letos je prvi šolski dan na šolo prišlo eno dekle. Ime ji je Maja. Spoznali sva se in bila je ful fajn. Vprašala me je, če bi bila njena prijateljica. Jaz sem rekla: »Ja, seveda!«. Maja mi je všeč, ker se skupaj hecava o fantih. Je zelo prijazna. Z Majo se druživa tudi po pouku. Pokličeva se po Snapchatu. Maja me je povabila na svoj rojstni dan. Enkrat sem tudi prespala pri njej doma. Tudi jaz jo bom povabila na rojstni dan, ki ga imam junija. Lani nisem imele nobene sošolke, s katero bi se lahko družila. Bile so premajhne in preotročje zame. Družila sem se s sošolcem Ernisom. Tudi, če imam novo prijateljico Majo, sem z Ernisom še vedno prijateljica. Zelo sem vesela, da imam novo prijateljico.

Anastasija Kotar, 5. razred

»KAKO SEM SE POČUTILA, KO SEM PRIŠLA V TO ŠOLO?«

Učenki, ki sta v prejšnjem šolskem letu prišli na OŠ Kozara Nova Gorico v 6. razred VIZ z NIS, povesta:

Edonisa B. (učenka 7. razreda) pove: »Prvič, ko sem prišla sem, me je bilo strah in sram, bila sem nervozna. Spominjam se, ko smo si podajali žogo in se predstavljali z imeni, mi je bilo težko si zapomniti ime moje zdajšnje prijateljice. Nato sem se počutila prijetno. V prejšnji šoli sem se počutila »katastrofa«, v sedanji pa dobro, prijetno in vem, da tudi če ne znam, mi lahko kdo pomaga. V prejšnji šoli me je bilo strah, kaj bo, če bom spet ponavljala. Nikoli nisem vprašala učiteljice za pomoč, ker so ostali toliko znali, pa tudi bala sem se, da bojo rekli, da je šla zaradi mene ura mimo, tukaj pa vsakič vprašam za pomoč. Res sem vesela, da sem prišla.«

Nika A. G. pove: »Spominjam se obiska, še preden sem prišla na to šolo. Spoznala sem bodoče sošolke in sošolce, a se Valentine vseeno ne spominjam. Najbrž je ni bilo. Ko sem takrat prišla v šolo, me je bilo strah, da me bodo spet zafrkavali, ampak potem sem videla, da je tu veliko boljše. Nekje v treh tednih sem se navadila na nove prostore šole. Bila sem zelo vesela vsake ocene, vse so bile lepe. Tu mi gre dobro."

KDAJ JE NAJLEPŠE

Lepo je, ko pada listje.
Lepo je, ko sneži.
Lepo je, ko čakamo novo leto
do polnoči.

Ampak najlepše pa je,
ko so poletne počitnice,
ker lahko gremo na morje
in opazujemo sončni zahod,
dlje spimo in ne delamo
domačih nalog.

Učenci 3. in 4. razreda

V šoli mi je všeč učenje. (Učenec OPP3)
V šoli rada pišem in hodim k Tanji v senzorno sobo. (Gaja Peršolja)
V šolo rad hodim, ker se rad družim s prijatelji. (Edonis Bajrami)

V šoli nam je lepo:
- ker se radi pogovarjamo, vse lahko povem in ni me strah,
- ker vsako jutro skuhamo čaj in si povemo novičke,
- ker se lahko igram,
- ker imam prijatelje, veliko prijateljev ...

učenci OPP 4

PRIJAZNOST, UČENCI PB (7., 8. IN 9. R.)

Prijaznost je, ko nekomu pomagaš, da si prijazen do osebe. In da nekomu nekaj ponudiš, se pogovarjaš z osebo, če je užaljena.

Prijazni smo, ko pomagamo drug drugemu. Da si lahko zaupamo.

Prijaznost je, da smo prijazni do drugega, se ne kregamo in pretepamo. Če kdo potrebuje pomoč, mu pomagaš. Če je kdo žalosten, ga potolažiš. Da ne grozimo mlajšim od nas.

Prijaznost je, ko pomagamo drug drugemu, se igramo. Prijaznost je pomembna, da lahko lepo živimo.

Prijaznost je nasmeh drugih, da nekomu pomagaš, mu kaj podariš. Prijaznost je, da nekoga objameš, mu daš rožo.

14 BESEDA STARŠEV

V PRVEM RAZREDU

Spomnim se dogodka iz prvega razreda. Bila je kar velika skupina, vsak otrok je imel svoje potrebe. Potem pride čas kosila. Kako nahranit otroke, da ne bo več kosila na oblekah kot v želodčku. Najbolj hitro bi bilo, da bi jih nahranili. Ampak ne, cilj je, da se sami navadijo jesti, to je vendar šola za življenje. Padla je ideja o vrečkah za smeti. Ma da ne bi mislili, da so bile to črne vreče. O, ne! Učiteljice so preiskale vrsto trgovin, da so dobile lepe modre, rumene in zelene vrečke. Oblikovale so jih tako, da so bile lepe, enostavne in za večkratno uporabo. Otroci so mirno pojedli, kot so sami pač znali, obleke pa so bile rešene. Pa še prav luštni so bili v njih.

Bilo je ogromno lepih spominov, srčnih dogodkov na tej šoli. Vseh se ne da opisati. Pomembno je, da se otroci dobro počutijo in da se med seboj začutimo in lepo sodelujemo!

Tanja P., Gajina mama

KRATKA MISEL

Ob imenu Osnovna šola Kozara, marsikoga stisne pri srcu, saj te preplavijo občutki nemoči, drugačnosti, jeze ... vse do takrat, ko sam prestopiš prag in ugotoviš, da je to šola, ki z vso empatijo, srčnostjo, prijaznostjo in strokovnim znanjem bdi nad našimi otroki in jih pripravlja na življenje.
Hvala ker si, radi te imamo in še na mnoga leta.

Erika Zadravec

OŠ KOZARA SKOZI OČI STARŠA

Ko sva prvič prestopila prag šole, sva začutila prijetno toplino pri srcu. S svetovalno delavko sva prvič klepetala dve uri. Ni jim težko si vzeti čas za nas starše in nam prisluhniti. Naša otroka zelo rada obiskujeta šolo. Z eno besedo ste SONČKI, ki naše otroke tako lepo učite in jim kažete POT V ŽIVLJENJE.

Starša učenke 2. razreda in učenca OPP 2

NAŠA ŠOLA

Dolgo je že odkar smo z otrokom prvič prestopili šolski prag Osnovne šole Kozara Nova Gorica, a so kljub temu spomini še sveži. Začetni dvomi, negotovost in strah pred tem, kako bo otrok (in mi starši z njim) sprejel novo okolje, nove sošolce in nov način dela so se razblinili že kmalu po prvem obisku šole, do katerega je prišlo še pred dejanskim prešolanjem iz redne osnovne šole. Takrat smo se rahlo zadržani z otrokom pridružili pouku učencev drugega razreda prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom, ki ga je tedaj poučevala učiteljica Erika Perić. Pouk je potekal v prijetnem, sproščenem, skorajda domačem vzdušju. Pozitiven vtis o šoli se je še povečal, ko nam je učiteljica v nadaljevanju obiska pokazala in predstavila še preostale prostore in razrede v šoli in nas predstavila nekaterim učiteljem in učencem. Odločitev za prešolanje otroka je bila prav zaradi obiska veliko lažja. Z vključitvijo v program na Osnovni šoli Kozara smo si tudi starši nekoliko oddahnili, saj se je otrok v šoli počutil prijetno in veliko bolj sproščeno, kar se je odražalo v njegovem splošnem počutju. Zahtevnost programa je bila prilagojena njegovim zmožnostim in sposobnostim, čudoviti strokovni delavci (učiteljice in učitelji) pa so s svojo izjemno strokovnostjo in rahločutnostjo vedno znali v otroku poiskati tisto najboljše. Poleg otroka se v sedaj že kar »naši« Osnovni šoli Kozara dobro počutimo tudi starši, ki smo velikokrat pozitivno presenečeni nad izredno dobrim odnosom med nami in strokovnimi delavci šole, ki so večinoma zelo dostopni, strokovni, prilagodljivi ter predvsem »človeški«, kar je za nas starše z otroki s posebnimi potrebami še posebej pomembno. Veseli smo, da se naš otrok izobražuje in usposablja za samostojno življenje prav v tej šoli in v takšni ustanovi, kjer se počuti sprejetega v svoji »drugačnosti« in ima možnost biti del te »velike družine«.

Starši otroka v posebnem programu OŠ Kozara Nova Gorica

BITI MAMA

Biti mama je poslanstvo. Biti mama otroku s posebnimi potrebami pa je posebno poslanstvo. Večkrat je potrebno sprejeti prav posebno težke odločitve, ki vnaprej začrtajo pot naših sončkov.

Ena takih je bila tudi odločitev za vpis v šolo za otroke s posebnimi potrebami.

Loris je sprva obiskoval čisto običajen vrtec v Kojskem. Bil je drugačen otrok, ki se je mnogo učil od sovrstnikov. Je pa bila to odlična lekcija tudi za ostale, ki so se zaradi njega naučili drugačnost zelo lepo sprejeti in predvsem razumeti.

Ker pa je bilo odstopanje fizičnih in predvsem kognitivnih sposobnosti vedno večje, so me tamkajšnji strokovni delavci počasi pripravljali na to, da običajna šola zanj ne bo ustrezna.

Vedela sem, da bo to neizogibno in mislim, da sem takrat sprejela edino možno in razumno odločitev.

Želela sem, da bo otrok srečen.

Čeprav sem se bala stigme, ki bi morda kot senca padla nanj v vsakdanjem življenju. Zrasla sem namreč v času, ko se ljudje še niso toliko ubadali z "drugačnostjo", niso je skušali razumeti in taki otroci so enostavno ostali v ozadju, zapostavljeni, skriti, mogoče so se jih družba, starši, sorojenci sramovali … ali pa smo se drugačnosti enostavno le bali. Priznati moram, da mi starši niso nikoli takih stvari razlagali in če določenih stvari ne poznaš, kako jih boš potem razumel.

Torej sem se bala ravno tega, da bo moj otrok doživel podobno zgodbo, kot se je pisala takrat.

Danes vem, da boljše odločitve, kot je bila ta, da bo Loris obiskoval OŠ Kozara, ne bi mogla sprejeti.

Nekateri starši "grozijo" svojim otrokom, da če ne bodo pridni, ne bodo dobili tablice, računalnika, da ne bodo šli v kino … Jaz mu enostavno rečem, da ga naslednji dan ne bom poslala v šolo in bo moral ostati doma. Učinek je vedno zagotovljen. Na tem mestu mislim, da mi ni potrebno poudarjati strokovnosti

večine vpletenih v učni proces, izvirnosti pri podajanju znanja, odgovornosti in predvsem srčnosti, ki jo izkazujejo.

Poleg tega se je bil tudi Loris primoran začeti učiti strpnosti, potrpežljivosti in sprejemanja. Med vrstniki v vrtcu je bil mogoče v privilegiranem položaju, zdaj pa nič več. Spoznal je, da ni edini, ki ne zmore določenih stvari, oz. da so tu otroci, ki so še ranljivejši od njega. To mu sicer vsakič sproti daje kar nekaj elana, vendar … na tej točki se še kar učimo … in mislim, da smo kar uspešni. Predvsem zaradi tega, ker se Loris na tej šoli res zelo dobro počuti in lahko mirno rečem, da mu nekako predstavlja njegov drugi dom. Prav hecen je, ko doma pripoveduje o različnih pripetljajih z ostalimi učitelji, kuharico, knjižničarko, fizioterapevtko, ravnateljem … kot bi govoril o eni sami veliki družini.

Za konec moram poudariti še to prednost, kar se same šole tiče, da lahko otroci kar med poukom obiskujejo vse predpisane terapije. Za Lorisa je to res zelo ugodno, saj so ga vožnje na terapije kar precej utrujale. Žal nimamo na šoli še delovne terapije, zelo, zelo prav pa bi prišel tudi notranji bazen za potrebe fizioterapije.
Mogoče pa pri izgradnji nove telovadnice …?

Lorisova mama

Z VESELJEM V ŠOLO

Matija gre vsako jutro rad v šolo. Veseli se srečanja s sošolci, učiteljicami in spremljevalko. Zelo mu je všeč senzorna soba, kjer ga pričaka učiteljica Tanja. V šoli poleg učenja velikokrat izdelujejo različne izdelke in kuhajo. Veliko stvari se naučijo tudi v naravi in na obiskih v raznih institucijah.

Nataša

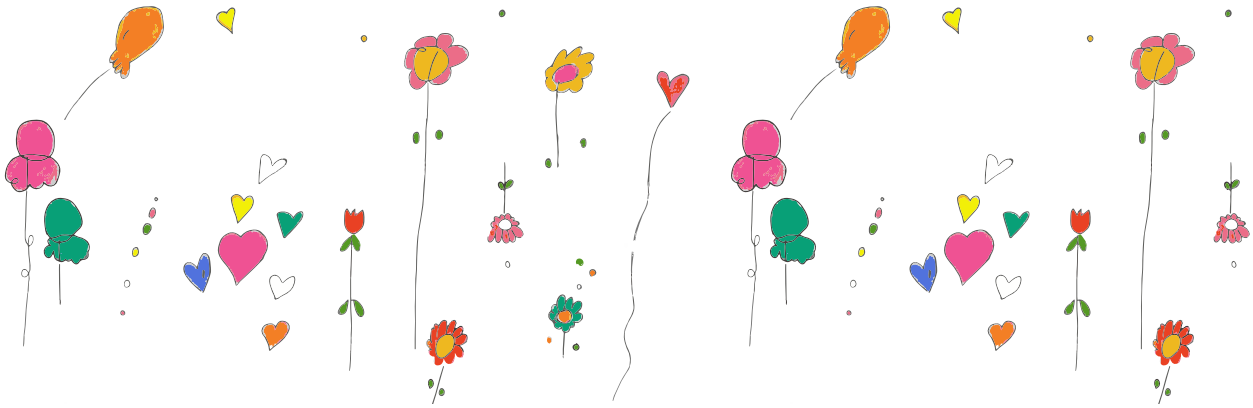

OD GOSENICE DO METULJA

»Ko je gosenica mislila,
da je sveta konec,
je postala metulj!«

S tem citatom je zajeto vaše poslanstvo, ki ga neutrudno predajate otrokom s posebnimi potrebami.

Danes lahko Laro primerjam z najbarvitejšim in najsrečnejšim metuljem, ki z odprtimi krili leta s cveta na cvet na travniku za šolo ob Kornu. Lara se bo morala odločiti prav v mesecu marcu, ko šola praznuje 60. obletnico oziroma ob 60-letnico delovanja organiziranega izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na Goriškem, kam bo iz nižjega poklicnega izobraževanja poletela na srednje poklicno izobraževanje.

Dokler je bil eden iz med dveh najdragocenejših metuljev gosenica, ste vi z vašim znanjem, trudom, voljo, izkušnjami ter vzgojo iz dneva v dan bdeli nad njo. Iskali ste najsvetlejše barve. Kazali na pot, na kateri je vsak sleherni posameznik pomemben del družbe. Z vsakodnevnim delom, nešteto pogovori in smernicami s pomočjo staršev ste tako Larino generacijo, kot že toliko generacij pred njo pripeljali uspešno do cilja in verjamem, da jih boste še v prihodnje.

Spominjam se, ko je Lara kot ranljiva in občutljiva deklica, stopila prvič skozi vrata Osnovne šole Kozara. Takrat sem jo spremljala s solzami v očeh in bridko mi je bilo pri srcu. Starši smo namreč tisti, ki si moramo dovoliti sprejeti dejstvo, ki ni vedno v danem trenutku obsijano s soncem, vendar se na koncu lahko izkaže, da gosenico čaka velika barvita mavrica, skoz katero poleti najlepši metulj. Ko je Lara stopila prvič skozi vrata Osnovne šole Kozara, sta jo na hodniku v avli šole pričakali z odprtimi rokami učiteljici Erika P. in Erika O., v učilnici pa velika torta ob sprejemu učencev.

Lara je rasla in z njo učne navade in kar je najpomembnejše samospoštovanje in samopodoba.

Koliko vašega časa, poleg podajanja učne snovi, vložite v naše male nadobudneže, samo koliko barvitih delovnih listov prejmejo naši otroci z vaše strani, da bi s pomočjo narave in vsega, kar naše otroke obdaja, lahko razumeli in se naučili bistva življenja.

Lari se je samopodoba dvigovala s tisočerimi pevskimi in plesnimi nastopi. Starši in stari starši smo bili vselej fascinirani nad vloženim delom v naše otroke, ko smo skupaj pričakovali prihod Dedka Mraza, ob zaključkih šolskih let in še bi lahko naštevala. Vedno so se naši otroci z mentoricami tako kvalitetno naučili danega izziva, da so preprosto dosegali najvišja mesta v Sloveniji. Nepozabna je izkušnja s kahoni, ki ste jih ob zmagi prejeli, otroke pa so učitelji še dodatno nagradili s pizzami na gostovanju.

Spominjam se sončnega dopoldneva, ko ste se predstavili na Bevkovem trgu na projektu Igraj se z menoj, ko so otroci predstavljali igre, ki so jih sami s pomočjo učiteljev izdelovali, šivali … Bili ste tako srečni, nasmejani in barviti.

Navsezadnje ne smem pozabiti tudi na tekmovanja iz matematike, športne vzgoje tudi tukaj bi še lahko naštevala, ko ste naše otroke z znanjem, ki ste jim ga uspešno predali lahko popeljali širom po Sloveniji na državna tekmovanja. Lara se je udeležila tekmovanja iz matematike na Jesenicah in tekmovanja, ko si je na 1000 metrov pritekla medaljo. Te medalje ne bo nikoli pozabila, saj ji je spremenila življenje. Z medaljo je pridobila samozaupanje, saj je prav šport njeno najšibkejše področje.

Prišel je covid-19, Lara pa se je ravno prebujala iz gosenice v metulja, prve zaljubljenosti, mladostniško razpoloženje, iskanje svojega prostora v razredu … Spominjam se pogovorne ure, ko mi je učiteljica dejala, da Lara ni več tista mala Larica, ampak se zna že postaviti zase. Vas pa ni covid situacija nič ustavila. Otroke ste uspešno motivirali, podajali ste jim snov v prav posebnem računalniškem programu, narejenem izključno za vaše učence. Tudi šivanja mask za zaščito pred covidom ste jih z vnaprej posnetim filmčkom poučevali prek računalnika.

S skupnimi močmi vseh staršev in kljub vsem takratnim omejitvam, vendar še vedno v skladu z predpisi, smo priredili valeto in nanjo povabili vse učitelje, ki so skozi celotno izobraževalno obdobje bili trden in varen pristan našim otrokom. Navsezadnje so bili obdarjeni prav s posebno torto, ki jo jim je spekla učiteljica Tea. Za valeto smo se odločili starši, ko so naši otroci odšli z razredničarko Tino Korče, ki si je v tistem trenutku morala še posebej prizadevati, da so kljub strogim pravilom lahko odšli v mehurčku na vlak proti Bledu, na njihov zaključni izlet. Takrat smo vsi prisotni starši na železniški postaji začutili, da gosenic ni več, na vlak so odšli pisani metulji vseh oblik in velikosti.

Dovolite mi, da vam samo še iskreno čestitam ob 60-letnici delovanja organiziranega izobraževanja otrok s posebnimi potrebami na Goriškem.

Larina mama

15 BESEDA DELAVCEV

“Svojo strokovno pot sem začela v Postojni in s tamkajšnjimi sodelavkami smo redno prihajale na študijske skupine, ki so jih organizirale in vodile strokovne delavke na OŠ Kozara Nova Gorica. To so bile ure, ki smo jih vse in vedno nestrpno pričakovale. Bile so redke, a toliko bolj dragocene priložnosti srečati kolegice iz celotne regije, si izmenjati izkušnje, predebatirati morebitne težave in poiskati rešitve zanje, izdelati uporabna gradiva za delo in še in še. Že takrat sem si rekla, da bi nekega dne rada delala na tej šoli. In zdaj … sem tukaj, hvaležna predvsem za prekrasne sodelavke, katerih nasveti, spodbudne besede in skupni trenutki so pri delu, ki je psihično zelo zahtevno, še kako pomembni in potrebni.”

Irena Dirjec

Ob jubileju OŠ Kozara napišem, da sem bila vso službeno dobo na tej šoli. Ko sem leta 1968 začela mojo službeno pot, se je šola imenovala Posebna osnovna šola Nova Gorica in je bila v ulici IX. korpusa v Solkanu v stari zgradbi tik ob cesti. Danes je vse drugače, saj je šola v zgradbi zgrajeni po potresu in sodobno opremljena.

Spominjam se, da sem vodila novinarski krožek, v katerem smo spremljali in opisovali aktualne dogodke na šoli in izven šole. V šoli smo izdajali šolsko glasilo, ki se je imenovalo Kozara in tam smo objavljali naše prispevke in prispevke, ki so jih napisali učenci iz razredov pri pouku slovenščine.

Šolsko glasilo Kozara je bilo pohvaljeno s strani novinarjev, ki so ocenjevali šolska glasila in takrat nas je obiskal novinar Gomišček.

Sicer pa smo z učenci vedno sodelovali na proslavah in različnih aktivnostih.

Likar Marija

DEŽ IN MORJE

Dežek, dežek hitro se v oblak skrij.
Mi bi radi v morju
čofotali, plavali, se igrali.
Dež jih je slišal
se v oblake skril,
stran ga odpodil.
Hitro so se zahvalili.
Brž v morje skočili.
Plavali, čofotali,igrali
in se soncu smejali.

IGRA

Na igrišču deklica
bi se rada po toboganu spustila,
a tam je deček,
ki se ji nagajivo smeji.
Se opazujeta, spakujeta
nato ona glasen buuu spusti,
da se deček prestraši
in se po toboganu spusti.
Ona za njim.
Tako se njuna igra začne.
En, dva, tri.
Uno, due, tre
po toboganu drvita,
tekmujeta, se smejita,
dokler utrujenost ju ne dohiti.
On v očkov,
ona v mamin
objem pohitita.
Se z mahanjem rok poslovita.

SLADKARIJE

Sladkarije so čudna stvar.
Ob njih oči zaiskrijo,
se slina cedi.
V usta pohitijo
in občutek sreče se rodi.
Nato se v kri selijo,
energijo zbudijo,
da nevihte s točo se bojiš.
Ko v ustih sladkarije se topijo
zobje kričijo,
nato bolijo,
solze zbudijo.
Sladkarij zvečer nikar,
ker se v sanje selijo,
tam pravi direndaj naredijo,
mirno spati ne pustijo.
In naslednji dan?

ROKA

Ko se roka vode dotakne,
v njej pusti svojo sled.

Ko cvetico pobože, utrga,
ko kamen pobere,
ga stisne v pest,
ko drevo objame, da začuti njegovo
moč
in pusti svojo sled.

Ko se roka na glavi ustavi,
kot metulj po licu drsi,
se na ramenu zadrži –
telo toplina ali srh spreleti,
po hrbtu polzi,
okrog pasu se ovije
in pusti svojo sled.

Ko roka drugo roko poišče,
jo pobože,
prste preplete,
v dlani pusti svojo sled.

Z roko v roki korak je ubran,
z roko v roki si močan,
z roko v roki na življenjski poti,
premagaš čeri.
Z roko v roki rišeš nepozabne,
neizbrisljive sledi.

Mirka Debeljak

KAKO SMO DELALI V ČASU, KO SO BILE ŠOLE ZAPRTE.

Danes je petek, 15. januar 2021.
Sončen dan, nekoliko hladen. Prijetno hladen. Končno sem sama v hiši. Mož je hčerko odpeljal k noni v varstvo. On bo v svoji pisarni, jaz sem ostala doma. V svoji pisarni. Moj dom je moja pisarna. Tako je zdaj že dva meseca. Rutino imam. Medtem ko se računalnik vklaplja, si hitro skuham že drugo jutranjo kavo (ura je 7.15). Aparat za mojo najljubšo kavo brenči in prebudi mačka Čokota. Zdaj, zdaj bo spet divjal! Plezal bo po tramu, skakal na omaro in jaz bom medtem snemala filme učencem in imela z njimi pouk v živo. Oh ...! No, mogoče se pa utrudi do 8.20, ko nastopi prva ura. Snemam prvi film: navodila za enega izmed treh učencev, kako naj poteka njegov dan. Če si specialni pedagog, je tvoja naloga tudi pomagati učencem pri organizaciji dela za šolo. Zadovoljna sem: lasje so v redu, podočnjake sem zakrila, kamera me je ujela pod zadovoljivim kotom. Zjutraj ni veliko časa za nastavljanje kameri. Vsi filmi morajo biti posneti v 20 minutah in poslani! Ne želim si, da bi učence za dobro jutro ustrašila s svojo prezenco in jim pokvarila dan, ali pa še huje – odvrnila od učenja! Moram jih lepo prebuditi v novi dan. Pa tu in tam katerega okregati, ker mi še ni oddal vseh nalog za pregled. Potem se začne: odprem Zoom, vstopa že prva učenka. Vestna, marljiva, komaj čaka delo. Pokličem prvega učenca in ga spomnim, naj pride na Zoom. Ne rečemo več, najda pride v šolo, k uri, k pouku, ampak rečemo: »Pridi na Zoom.«

»Pridem, učiteljica!« mi reče. Nato na WhatsApp napiše: »Prihajam.« Odgovorim: »OK.« Spet napiše: »A na Zoom?« Odgovorim: »Ja.« Napiše: »Pridem zdaj!« Odgovorim: »OK.« Napiše: »Prihajam!« Čez par trenutkov je res že notri. V redu, si mislim, samo še dva. Medtem izvem, da je eden že rešil vse naloge in verjetno igra igrice, drugi mi pove, da prihaja, samo računalnik je prepočasen in bo prišel takoj, ko bo računalnik »zmlel«. Ura je 8.30 in končno smo vsi zbrani. Pouk se lahko začne!

Razlagam jim šolske predmete v angleščini. Delim zaslon z besedami/pojmi, ki jih morajo usvojiti. Na kameri jim kažem različne predmete, ki asociirajo na posamezen šolski predmet. Ko ugotovijo, za kateri predmet gre, povejo ime predmeta v angleščini. Potem še v zvezek zapišejo ime predmeta. Delo teče. Učenci so aktivni. Sodelujejo in so aktivni. Kakšen dosežek. Kmalu nekdo potrka na vhodna vrata. Guba, moja 10 let stara lovska psička (ne morem ji reči psica, ker je preveč žaljivo), prične divje lajati. Teče k vhodnim vratom. Njen lajež je vedno bolj glasen. Odprem okno in vidim, da je dostavljalec prinesel paket. (Hej, trgovine so zaprte in če potrebuješ kaj, kar ni hrana ali zdravilo, pač naročiš). Vprašam ga: »A je kaj za podpisati?« »Ne!« mi zavpije nazaj. »Kar pustite pred vrati!« Moj mikrofon na Zoomu je ves čas odprt. Medtem Guba še naprej divje laja. Kličem jo in kličem: »Guba! Gubaaa!« Končno priteče, a še vedno divje laja. V trenutku se ozrem k monitorju: učenci dobesedno »crkavajo« od smeha. In pogledam Gubo. Zažugam ji s prstom in rečem: »Guba, boš šla ven iz razreda!« Učenci se smejejo še bolj. Čez minutko se Guba umiri. Spet je na topli dekici ob toplem grelcu. Obrnem se, da bi se usedla nazaj na svoj stol in v poslednjem trenutku ugotovim, da ga je zasedel mucek. Čoko si nonšalantno liže tačke in bulji v kamero. Nekaj trenutkov nismo imeli pouka.

Delo steče naprej. Med odmorom (imamo blok uro ob petkih) si učenec, ki ima rojstni dan zaželi pesem. Predvajam jo preko Youtuba. Taka je hip-hop. Plesna. Malo jih spodbujam, da zamigajo, a le obsedijo. Zato jim jaz »odmuvam« par hip-hop potez. Kar obstanejo. Bolj, ker jih je sram, kot iz občudovanja ... Vsaj zabavajo se.

Drugo uro nadaljujemo v stilu: klikni tu, ne to, to. Daj deli svoj zaslon z mano in ti povem, kaj moraš klikniti, da odpreš list. Eden učenec mora odstopiti edini računalnik sestri, ki ima 2. uro v živo. Nič hudega. Mu bom poslala film z navodili.

Končno se ura zaključuje. Imej lep vikend! Se vidimo v ponedeljek! (Ja, prav vidimo se). Vse potihne. Tišino pretrga zvok srebanja vode. Obrnem se. Iz skodelice na tleh, ki sem jo slučajno odložila tja med divjim ponazarjanjem predmetov, v tem primeru za naravoslovje, je Guba srebala vodo. Posodo uporabljam za ogrevanje mleka. Ah, jo bom pa dobro umila. Zoom z otroki v vrtcu je potekal odlično. Tako malo jih je danes. Vsi bi klepetali. Žlobudrali. Trideset minut z vrtcem je kot pretečen maraton: poten si in »gnil«. Samo še za pod tuš. Obsedim na stolčku, ki ga imam, če delam po prostoru in se pomikam. Še en tak dan je mimo. Koliko bo še takšnih?

Zazrem se skozi okno. Umazano je. Zelo. Ne bom ga prala. Pomislim: ko smo v službi, se nam v delovni čas šteje, če si urejamo razred, kabinet. Kaj če delam od doma in pospravljam, se mi tudi to šteje v delovni čas? Sosed je zakuril. Dim iz njegovega dimnika je poneslo tudi na naše dvorišče, pred okno, skozi katero gledam. Nekaj časa je sivo, megleno, potem pa dim izzveni. Morda bo tako tudi s tem, kar se zdaj dogaja. Na naša življenja je legla megla, dim. Ko ga bo odpihnilo, bomo spet rekli: pridi v šolo, pridi k pouku. Moje okno bo čisto.

Popoldne je. Pripravljam nekaj o operi za eno učenko. Všeč mi je opera. Pripravim ji več, kot je potrebno. Preposlušam vse arije, ob katerih se mi duša topi in se spremenim v dim, ki ga lahko vsak trenutek odpihne kamorkoli.

»Nessun dorma...
... e noi dovrem, ahim è morir! ...«
(Giacomo Puccini opera Turandot)

Sanja Bekrić

NEKAJ UTRINKOV IZ ŠOLSKIH KLOPI

Učenka iz Kromberka je nekega jutra pritekla v razred in dejala: ”Ali veste, kaj se je zgodilo v Kromberku?” “Ne vem.” “Ali lahko povem?” “Povej!” “En mož je zvečer šel spat. Je spal celo noč, zjutraj, ko se je zbudil, se je zbudil mrtev.”

Pri gospodinjstvu. Nekdo potrka na vrata: tok, tok! “Naprej,” v en glas odgovorijo učenci. Vstopil je tovariš ravnatelj in vprašal: “Kaj delate?” “Nimamo cajta,” se glasi odgovor, “na tabli vse piše.” Ravnatelj se nasmehne, pozdravi in zapusti razred. V tistih časih smo bili tovariši in tovarišice.

K praktičnim znanjem so sodile tudi osnove šivanja. Za vsakega učenca sem pripravila izdelek glede na učenčeve sposobnosti. Usedla sem se k učencu, ki je imel kar velike težave. S kemičnim svinčnikom sem s pikami označevala, kam naj zabode šivanko. Med tem časom je učenka želela, da se oglasim pri njej. “Počakaj, ko končam tu, pridem k tebi.” Bila je zelo neučakana in ni mogla dočakati, kdaj pridem k njej. Nisem se več oglašala, na kar reče: “Ne samo, da ne vidi, zdaj nanka sliši ne več.”

Nekega jutra je učenec iz Brd pripovedoval: “Včeraj se je na Križadi obrnu avtobus.” “Ojoj! Je bil kdo poškodovan?” sem vprašala. “Ne, ne! Šofer se je zmislu, da je pozabil vzeti pošto za Brda v Gorici, zato se je obrnu in odšel po pošto v Gorico. Kmalu je prišel nazaj. Hitro smo se zbasali v avtobus in se hitro zapeljali naprej.”

Helena Vuk

Spomnim se bolj otrok in raznih prigod. Nekaj sem jih zapisala. (Glej prepis zapisa Helene Vuk)

V tistih časih smo imeli dvoizmenski pouk, ker ni bilo prostora. Mara, Franc in Poldi so bili takrat na šoli. Da sem lahko delala z učenci s posebnimi potrebami, sem morala opraviti 6 diferencialnih izpitov.

Delo smo diferencirali, pri ročnih spretnostih pa je bila potrebna individualizacija. Ravnatelj je bil ves čas prisoten med učenci. Večkrat je hodil tudi v delavnico. Enega izmed učencev je to motilo in mu je rekel: “A ne bi bilo boljše, če bi sedel v pisarni in delal svoje delo?”

Pri gospodinjstvu smo šivali, likali, gojili in negovali rastline, kuhali, imeli smo tudi prometno vzgojo. Veliko učencev se je tudi na svoji poklicni poti usmerilo v delo v kuhinji v podjetjih. Material za delo so nam velikokrat podarila kar podjetja (Ideal, Ciciban ...). Za kuhanje so nekaj prispevali tudi otroci, če so lahko. Če kdo ni mogel, jih nisem terjala, sem kar sama založila, saj sem vedela, v kakšni revščini živijo.

Prve vaje iz kuhanja smo imeli kar v šolski kuhinji v Lenassijevi vili, kjer je kuharica Olga kuhala za otroke malico in kosilo. Ker je težko hodila, smo ji pomagali. Šele ko smo se preselili v novo šolo, so bili pogoji za delo odlični.

V tistih časih je bila ušivost pogosta težava. Reševali smo jo tako, da smo učencem kar v šoli umili glavo in jih rešili uši. Spomnim se, da je dr. Vugova zahtevala cepljenje in starši so se jezili.

Pri petošolcih sem imela vedno težave, ker še niso poznali pravil in niso poznali sistema. V 7. in 8. razredu je pa delo lepo teklo in so k meni prihajali velikokrat tudi, ko niso imeli gospodinjstva, prišli so po tolažbo ali ko so si strgali hlače, da smo jih skupaj zašili.

Največje priznanje za delo sem dobila prav od otrok. Spomnim se, da je mama Petrčka pripeljala v šolo vsega objokanega in se je spraševala, kako bo. Ko pa me je zagledala z dvema otrokoma v naročju, si je oddahnila in tudi Petrček se je hitro potolažil. Radi smo se imeli. Sodelavci smo bili tudi prijatelji. Nikoli ni bilo nekega večjega prepira, vse smo se lepo pogovorili in smo si bili en drugemu v pomoč in tolažbo. Včasih je bilo tudi hudo.

Pričevanje Helene Vuk na njenem domu v Markičih, zapis po spominu. Zapisala: Erika Perić

Je bilo težko, ma tudi lepo. Smo se res dobro razumeli in vse probleme smo skupaj rešili. Ko nisi mogel več, si šel v zbornico, smo kakšno rekli in si se potolažil. Tudi po pouku, takrat smo končali pouk vsi ob istem času, smo se pogovarjali o vsem, o službi, ma tudi o naših otrocih. In potem si šel domov in si pustil probleme v službi. Smo imeli obiske od povsod: študente, druge učitelje in vsi so se čudili in nas hvalili. Franc je bil strog, ma je vedel, kaj dela in smo mu zaupali. V novi šoli smo bili napredni za tiste čase, smo imeli lepe učilnice, opremo, delavnice, statve, vse sorte pripomočkov, tudi Montessori ... je bilo vse drugače kot v stari šoli.

Pričevanje Vide Faganelj v telefonskem pogovoru. Zapisala: Erika Perić

ISKRENA HVALA KOZARKE

Nekoč, pred davnimi davnimi časi....

Tako bi lahko začela pisati moj utrinek na čas, ki sem ga preživela na OŠ Kozara.

Kot mlada nadobudna diplomantka defektologije za motnje vedenja in osebnosti sem ravno končala pripravništvo na Centru za socialno delo in v tem času na OŠ Kozara izvajala primarnopreventivni program za OŠPP, ki smo ga skupaj oblikovale takratna psihologinja šole Danica Širec, socialna delavka Darja Košuta in moja malenkost, ki je takrat res bila malenkost, tako po znanju in izkušnjah kot po kilogramih. No in po izteku pripravništva na CSD sem se zaposlila na OŠ Kozara.

Nič kaj dosti nisem vedela o motnjah v razvoju, še manj sem imela praktičnih izkušenj. A imela sem neznansko srečo in pristala v kolektivu, ki je dihal enotno in se trudil, pridobival nova znanja in me z veliko potrpežljivostjo uvajal v delo. Na tem mestu predvsem velika zahvala moji še sedaj zelo dragi kolegici Eriki Perič, ki je svoje veliko znanje in dolgoletne izkušnje nesebično delila z mano. Hvala Erika.

Tako sem bila del kolektiva kar nekaj časa in se v tem času izoblikovala kot učiteljica, našla svoj slog poučevanja in predvsem izpilila metodiko, kar sem vse s pridom uporabljala na vseh mojih ostalih delovnih mestih in mi pride prav še danes, ko se podajam v malo bolj akademske vode.

Najpomembnejše znanje, ki sem ga odnesla, pa niso bile zgoraj napisane veščine, ampak neizmerna srčnost, ljubezen in potrpežljivost, ki so bile zaščitni znak kolegic, ki jih bom za vedno nosila s sabo in jim bom vedno hvaležna. Odnos do uporabnikov, kot rečemo danes v mojem poslu, je tisto, kar izoblikuješ na začetku poklicne poti. In to ste mi na šoli dali za celo življenje. Rada imam svoje delo in ljudi, ki jim nudim storitve. Visoko jih spoštujem. Včasih moji učenci so danes moji uporabniki na povsem drugih področjih dela. In enako jih imam rada, kot takrat, ko sem jih učila. Po vaši zaslugi drage Kozarke, sem postala v veliki meri to, kar sem danes. Hvala vam.

Nataša Gadnik

MOJA POT

Pred sedemindvajsetimi leti sem kot defektologinja ponosno stopila na delovno pot. Verjela sem, da imam v rokah vilinski prah. Z njim bi se čarobno in nevidno igrala z otrokom. In večina težav, s katerimi se otrok sooča, bi čudežno izzvenele. Seveda sem kmalu ugotovila, da vilinskega prahu nimam.

Previdno, a pogumno pa sem stopala po poti pridobivanja znanja in izkušenj. Želela sem in še vedno v največji možni meri želim udejanjati strokovnost in človečnost. Preplet tega je bogastvo, s katerim lahko skupaj pomagamo otroku in njegovi družini prav vsi, ki smo vpleteni v proces vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Le tako lahko oplemenitimo in osvetlimo pot otroku in njegovi družini.

Kaj pa vilinski prah?
Ostaja, a v drugačni obliki.
V izkazovanju razumevanja, podpore in pomoči.
V pristnem dotiku, pogledu, nasmehu, besedi.
V objemu in solzi sreče, včasih žalosti in skrbi.
V iskanju poti.
Dan za dnem.
Ker je vredno.
Za vse in vsakogar.
Tudi zame, ker sem tu zate Anica. In zate Jaka. In zate Žana. In zate ...

Tanja Lozej

Prvi stik.
Prva praksa.
Prva služba.
Prvi kolektiv.
Prva pripadnost.
Prvi uspehi ...
in padci.
Prva in prava – Kozara.

Irena Marinič

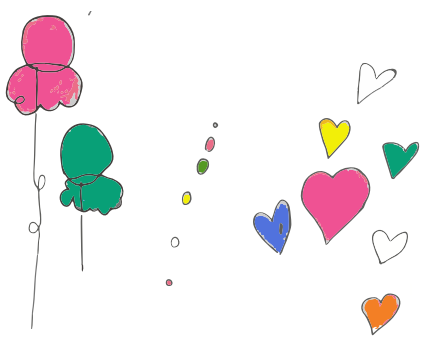

DA I JA BUDEM NETKO – DA BOM TUDI JAZ NEKDO

Leta 1999 sem se zaposlila na OŠ Kozara in se tako po naključju znašla v športnem vrtincu, ki je takrat zelo živahno krožil po šolskih hodnikih. Na začetku kot spremljevalka, nato pa kot vodja Specialne olimpiade Slovenije na šoli, sem imela priložnost opazovati, kako so se učenci trudili vsak po svojih najboljših močeh za doseganje najboljših rezultatov.

Moto Specialne olimpiade Slovenije PUSTITE MI ZMAGATI, ČE PA NE MOREM ZMAGATI, NAJ BOM POGUMEN V SVOJEM POSKUSU so učenci dobesedno živeli in se trudili, kot so najbolje znali in zmogli. Redno smo sodelovali na regijskih igrah SOS, leta 2002 pa sem na državne igre SOS spremljala dve plavalki Marjetko Jurgec in Anjo Pirjevec. Igre so se odvijale v Murski Soboti, kar je bil za vse nas velik dogodek. Obe dekleti sta osvojili odlično 2. mesto. Vse smo bile vesele uspeha, lepih doživetij in novih prijateljstev.

Za največji dosežek in pogum pri mojem poskusu v športu SOS štejem spremstvo Anje Pirjevec na Igre prijateljstva v Bosno in Hercegovino. Igre so potekale maja 2004 in so združile 500 športnikov iz Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Slovenije, Srbije, Črne Gore, Madžarske, Bolgarije, Makedonije, Grčije, Turčije, Irske, Avstrije in Nemčije. Tekmovalci so tekmovali pod sloganom DA I JA BUDEM NETKO – DA BOM TUDI JAZ NEKDO in se tako tudi dokazovali. Igre so potekale v štirih disciplinah: nogometu, plavanju, namiznem tenisu ter atletiki in tekmovanje iz vsake discipline je potekalo v drugem kraju. Plavalci so tekmovali v Banja Luki in tako sva se z Anjo po odprtju iger odpeljali tja. Poleg Anjinega odličnega plavanja se spomnim otvoritvenega spektakla, ki je potekal na olimpijskem stadionu Zetra, z vsem, kar se za takšne igre spodobi. Najmogočnejši je bil prižig olimpijskega ognja in ob zaključku njegovo ugašanje.

Anja se je poleg 25 tekmovalcev iz Slovenije odlično odrezala in se uvrstila v finale plavalnega tekmovanja. Gotovo je bilo za naju z Anjo veliko novega in drugačnega. Od mesta, ki je bilo še vedno delno porušeno, jezika, hrane, organizacije, eno pa je bilo enako povsod: dobri, srčni in prijazni ljudje.

Z Anjo sva poleg tekmovalne izkušnje odnesli veliko zanimivih vtisov, vonjev s sprehoda po Banja Luki in Baščaršiji, okusov hrane ter veliko lepih spominov.

S sodelovanjem na treningih, pripravah, tekmovanjih, predvsem pa druženjih s športniki SOS sem spoznala veliko srčnih ljudi, ki so mi kljub kratkemu sodelovanju spremenili nadaljnjo poklicno in življenjsko pot. Tisti čas mi bo ostal v zelo lepem spominu prav zardi Anje, Marjete, pa še ene Anje, Danile, Mateja in vseh predanih športnikov, ki so bili pogumni v svojem poskusu, da dosežejo svoje zmage.

Andreja Berlot Koncut

KOZARA

Nekoč je živela Bosanka po imenu Vida. V mrzli zimi je bežala od doma, s svojim komaj rojenim otrokom čez planoto Kozara. Novorojenček je bil šibak in jo je upočasnjeval. Vsi so ji govorili, naj ga pusti, beži in se bori za svoje življenje, a Vida svojega najmlajšega otroka ni pustila. Ta otrok je bil moj dedek. Še manj pa si je v tistih težkih trenutkih Vida predstavljala, kako pomembna bo Kozara za njeno pravnukinjo.

Planote Kozara, na žalost, še nisem obiskala. Sem pa »na Kozari« preživela že veliko ur. Včasih se v zbornici pohecam, da sem na Kozari kar zrasla. Že pred rojstvom sem v trebuhu sodelovala pri pouku in se učila. Svojo mamo sem brcala in ji nagajala, ko je poučevala v oddelku na Kozari. Potem sem šla v vrtec in pogosto smo prihajali na obisk na sosednjo šolo, na Kozaro. Prišla so osnovnošolska leta. Včasih sem končala pouk pred mamo in tako počakala, da je končala službo na Kozari. V višjih razredih, ko na moji šoli ni bilo več podaljšanega bivanja, sem jaz vseeno obiskovala podaljšano bivanje. Kje? Na Kozari – kot prostovoljka. In tako sem nadaljevala prostovoljstvo v srednješolskih in študijskih letih. Pomagala na različnih nastopih, prireditvah, srečanjih s starši ali pa izletih. Seveda, na Kozari. Še dobro nisem končala študija in me je tudi poklicna pot vodila nazaj »na Kozaro«, kjer sedaj že nekaj let poučujem v oddelkih prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom.

V mojih očeh se je Kozara skozi vsa ta leta spreminjala. Spomnim se, kako se mi je včasih zdela stavba velika, zbornica ogromna, strašna in vredna strahospoštovanja, polna resnih učiteljev. Danes našteto vidim skozi čisto druge oči, a nekaj je ostalo enako. Vedno sem ob vstopu skozi vrata šole začutila toplino, slišala smeh in videla iskrice v očeh. Predvsem pa sem se »na Kozari« veliko naučila od ljudi, delavcev in učencev. Zgodba o Kozari je zgodba o moči, tako mogočni kot si predstavljam, da je sama planota, po kateri se imenuje. Zgodba o tem, da se na tej šoli nad nikomer ne obupa, da skupaj zmoremo in ima vsak ponuditi nekaj zanimivega, lepega in da zmore.

Kristina Perić

NAŠI IZLETI NA EKOLOŠKO KMETIJO BRELIH

Vsako leto želimo v okviru različnih dejavnosti otrokom približati naravo in s tem seveda tudi živali.

Z najmlajšimi učenci od 1. do 3. razreda in oddelka posebnega programa smo tako štiri leta zapovrstjo obiskali ekološko kmetijo Brelih v Gornjem Cerovem. Naš obisk v mesecu juniju (od leta 2015 do leta 1018) je bil organiziran kot izlet ob zaključku šolskega leta.

Izvedba takšnega šolskega dne zahteva posebne priprave, da ga učenci in mi varno ter polno doživimo. Gospod Rado nam je vsako leto povedal, katere živali bomo srečali na kmetiji in kako bo potekalo naše druženje. Tako smo s slikovnim materialom, posnetki živalskih glasov, različnimi igricami in drugimi dejavnostmi ter s pravili vedenja, učence pripravili na tovrstno obliko druženja. Posebno pozornost zahtevajo otroci z avtističnimi motnjami, da lažje sledijo dogajanju in res polno doživijo ponujeno dejavnost. V priprave je bilo potrebno vnesti tudi sedežni red na kombiju, čas za malico, apliciranje zdravil ob določenem času, besedno in slikovno podporo in drugo.

Na domačiji nas je vedno sprejel g. Rado z družino in nam predstavil, kako bo potekalo druženje po skupni malici na dvorišču.

Čudovito je bilo opazovati, kako so živali iz otrok izvabljale nasmeh, iskriv pogled ob nežnem dotiku, majčkeno nesigurnost pri hranjenju, zmrdovanje in grimase ob pristnih vonjavah, sproščeno oponašanje glasov in gibanja, poslušanje in čudenje ob oglašanju, predvsem oslovem. In res, dobra priprava je porodila uspeh, saj so vsi otroci imeli stik z živaljo v obliki božanja, krtačenja, hranjenja živali. Jahanje osličkov je pomenilo tudi fizični napor, s katerim so se vsi uspešno spopadli. Ni manjkalo razigranosti in klepetanja z gostiteljem.

Otroci so znali prisluhniti tudi tišini, ko so samo tiho opazovali, kako g. Rado razlaga, kaže pripomočke, demonstrira nego in hranjenje. Učenci so bili pozorni in previdni, ko so hodili po naravni podlagi in se približevali živalim. Sprehod po sadovnjaku, nabiranje in zobanje češenj pod krošnjo drevesa je bilo pravljično.

Vse dejavnosti, ki smo jih pripravili za učence pred odhodom na kmetijo, smo kasneje uporabili pri vzgojno-izobraževalnem delu. Ker so bile polno doživete, so učenci lažje pristopili k vsem dejavnostim (opazovanje, poslušanje, uporaba novih besed, opisovanje, preštevanje, risanje, igranje ...).

Priprava, izpeljava in evalvacija takšnih in podobnih dejavnosti v okviru pouka vsekakor pusti sledi:
- na razvoju otroka z vsemi aktivnostmi povezanimi s šolskim delom (senzorno doživljanje, motivacija, koncentracija, pozornost, energetska opremljenost, sodelovanje, besedno, slikovno in nebesedno sporočanje, znanje in izkušnje...);
- na medsebojnih odnosih vseh vpletenih v dogodek in
- na družbi kot celoti.

Tanja Lozej

SUPERVIZIJA 2004/2005

V svoji praksi sem bila prvič vključena v supervizijo v času študija, kot strokovna delavka pa v šolskem letu 2004/2005. Takrat sem bila prvo leto zaposlena na Kozari kot učiteljica v podaljšanem bivanju in najmlajša med supervizantkami, združenimi iz različnih vzgojno-izobraževalnih zavodov, različnih izobrazbenih profilov in z različnih delovnih mest. Ta supervizija mi je dala neprecenljivo refleksijo, vpogled vase in v svoj način dela.

17. 12. 2004 sem v svojo prvo refleksijo v procesu supervizije zapisala tako:
O superviziji sem slišala in prebrala že veliko. V študijskih letih sem jo tudi preizkusila, vendar sem jo takrat sprejemala kot igro ali vajo, kot nekaj, kar bo šele nekoč postalo resno in pomembno. Tokrat pa smo začeli zares: s supervizorko Brigito Rupar, prave supervizantke, na pravem supervizijskem srečanju. Bolj kot to, me je plašilo dejstvo, da ne bom enakovredna supervizantka ostalim, ki imate za seboj bogato zbirko delovnih izkušenj. Mogoče bi bila to celo moja prednost, saj bi od tega gotovo veliko pridobila. Pa vendar, tudi ostale udeleženke imate svoja pričakovanja od srečanj in med drugim tudi od mene. In potem, kot strela iz jasnega vprašanji: »Kaj pričakujete druga od druge? Kaj lahko drugim ponudite?« Hja, pravzaprav ne vem. Mogoče nič, zelo malo ali pa celo veliko. Odvisno od tega, kako se bomo kot skupina ujele in se uskladile. Moj vtis po prvem srečanju je bil zelo dober, zato menim, da bo tu odnos daj-dam stekel veliko bolj spontano, kot sem si predhodno predstavljala. Iz tega sem se naučila, da lahko ljudem daš veliko več, kot si sam sprva predstavljaš, saj ti same okoliščine nakažejo smer. Žal mi je le, da je naše druženje omejeno na sedem srečanj, saj mislim, da bi konstantna oblika takega vpogleda v svoje delo omogočala hitrejšo in kakovostnejšo strokovno rast. Supervizijo vidim

kot ogledalo, v katerem se s pomočjo drugih vidiš takega, kot v resnici si oz. način, na katerega delaš. To ogledalo ne kaže vedno tistega, kar si misliš ali želiš, da bo (saj poznate: »Zrcalce, zrcalce, na steni povej...«), kaže pa ti tvoj realen odsev in če si pripravljen to sprejeti, si že korak naprej, mar ne? Zato si bolj kot to, da bi se vedno zelo dobro počutila, želim tega, da bi na teh srečanjih naredila sedem, pa čeprav drobnih, korakov naprej, ki jih bom znala uporabiti pri vsakodnevnem delu.

Naj si za konec sposodim misel Rudija Kerševana: »Majhni koraki skrivajo v sebi veliko modrost. Z njimi shodimo.«

Proces supervizije se je nadaljeval, v refleksijo, dne 7. 1. 2005, pa sem zapisala:
Presenetilo me je dejstvo, da smo vsi postavljeni pred različne preizkušnje – ne glede na starost, delovne izkušnje, strokovno avtoriteto ... Pričakovala sem, da smo za take stvari bolj dovzetni tisti, ki še iščemo svoj prostor pod soncem, tisti, ki nas stroka šele spoznava in nas sprejema medse. Izkazalo pa se je, da je to del življenja, ki ga je potrebno vzeti v zakup.

In kot drugo: povlečem vzporednico s primerom in v trenutku se me dotakne. Kaj to pomeni? Da me je zadel v rano? Mislim, da ne. Moji »rani« pravim raje izkušnja, ki je bila zelo neprijetna, pa vendar dobra. Slabih izkušenj po mojem mnenju ni. Vse izkušnje so dobre, čeprav še zdaleč niso vse prijetne. Dobre zato, ker te vsaka izkušnja nečesa nauči, posvari, na nekaj opozori, kar moraš pri sebi spremeniti. Če izkušnjo analiziraš (kako si reagiral, zakaj tako, zakaj nisi drugače, kako bi še lahko, kakšne so bile posledice zate in za druge ...) se iz tega lahko ogromno naučiš. Jaz sem se naučila, da lahko spreminjam le sebe, za kar pa je predpogoj, da vem, kje so moje meje, na kaj še lahko vplivam in kaj je izven mojega dosega; ali čisto na kratko: kaj je moj problem in kaj ne. Ob tem se mi poraja misel, ki jo v terapevtske namene uporabljajo v klubih zdravljenih alkoholikov:

»Bog, daj mi moč, da spremenim tisto, kar je mogoče spremeniti,
daj mi umirjenost, da sprejmem to, česar ni mogoče spremeniti,
in daj mi modrost, da bom razlikoval(a) med prvim in drugim.«

Iz refleksije 16. 3. 2005:
Vredno je bilo iti skozi tovrstno izkušnjo, saj je bil končni rezultat supervizijskega procesa osebnostna rast ter povečan občutek moči in poklicne identitete. Ob koncu srečanja sem bila zelo zadovoljna, da potekajo supervizijska srečanja vzporedno z delom. Razmišljanje o svojem delu na supervizijskem srečanju namreč omogoča učenje na podlagi izkušenj, nakar se zopet vrneš v prakso in preizkušaš že naučeno.

5. 5. 2005 sem v zaključni refleksiji strnila svoje doživljanje supervizijskega procesa:
Supervizija mi je v prvi vrsti omogočila boljši vpogled v svoje delo in mi dokazala, da za isti problem obstajajo različne rešitve. Soočila sem se s svojimi šibkimi in močnimi točkami in dobila zagon za nenehno refleksijo svojega dela. Dala pa mi je tudi možnost učenja reševanja problemov iz izkušenj drugih supervizantk z različnih področij poklicnega delovanja. Na srečanjih smo lahko izmenjevale mnenja in s tem pridobivale poglede na svoje delo z različnih zornih kotov. Všeč mi je bilo, da smo imeli možnost se izpovedati – v smislu: povedati do konca. Pogosto je namreč veliko lažje govoriti kot poslušati in zares slišati, kar nam nekdo želi sporočiti. Tu pa smo imele ravno to možnost: poslušati in biti slišane.

Od supervizantov samih je odvisno, koliko hočejo iz supervizijskih srečanj izvleči in na kakšen način. In daljnoročno: naša odločitev in zato tudi naša odgovornost je, koliko bomo dobljena spoznanja vnašale v prakso in to samoreflektirale. Supervizorko sem doživela kot utelešenje tistega, kar so nas vsa študijska leta skušali naučiti: delati Z in ne ZA klienta. Supervizija je zame zelo osebno doživetje – razkritje mojih šibkih točk z namenom, da se dvignem nad nje in jih presežem. Zato mi je bilo zelo pomembno, da sem se počutila dovolj varno, da sem lahko odprto izrazila svoja čustva in dileme.

Sicer pa je raziskovanje samega sebe, svojih postopkov in ravnanj zahtevna naloga. Soočati se s sabo pomeni velikokrat ugotoviti potrebo po spremembi, v katero je treba vložiti veliko truda. Odkrivanje sebe drugim – pa tudi samemu sebi – je boleč proces, v katerem se približamo svojim šibkim točkam in slepim pegam. Dobro pa dene spoznanje, da je naše napredovanje, odkrivanje in spreminjanje sebe v naših rokah.

Kot edina socialna pedagoginja v skupini sem skušala izoblikovati svojo poklicno identiteto v odnosu do sorodnih strok. Spoznala sem, da smo pri tem lahko učinkoviti, če je strokovnost socialnega pedagoga umeščena zlasti v področja in pridobivanje:

- osebnostnih kompetenc (spoznavati lastna stališča, vrednote, predsodke, lastne čustvene odzive, pričakovanja, svoje moči in tudi šibkosti),

- teoretičnega poznavanja različnih terapevtskih konceptov in njihovih izpeljav v praksi,

- kompetenco analitičnega razumevanja različnih situacij v vzgojnem prostoru in iskanjem individualno primernih poti za reševanje situacij,

- pripravljenosti za samorefleksijo.

Ciljev, tako v zvezi z svojo strokovno kot tudi osebnostno rastjo, pravzaprav nimam veliko, temveč enega samega – zelo velikega. Težim namreč k temu, kar laično imenujemo modrost. K njej stopicam počasi, a vztrajno, četudi jo bom (tako si vsaj želim) dosegla šele v častitljivi starosti. V ta namen skušam reflektirati svoje uspehe in neuspehe ter videti dogodke v njihovem širšem kontekstu. Iz vsake situacije skušam nekaj iztržiti – se naučiti, zato sprejemam vsakršne izkušnje, dobre ali slabe, kot učno snov, ki jo moram še osvojiti. Na ovire skušam gledati kot na izzive, ki mi bodo omogočali razvijanje lastnih potencialov. Na dane okoliščine pa se skušam bolj ali manj ustvarjalno odzvati in se s problemi soočati.

Ko sem zaključila šolanje, mi je stara mama rekla: »Tanja, prava diploma te še čaka.« In vedno bolj razumem pomen njenih besed, saj iz dneva v dan spoznavam, da zelo velik del učenja poteka na podlagi življenjskih izkušenj in ne le

s formalnim izobraževanjem. Svojo poklicno in osebnostno rast bi rada v prihodnosti strnila v eno: v dobrega strokovnjaka z dobrim srcem.

Po nekaj letih službovanja na Kozari, sem se za deset let zaposlila v svetovalni službi Vrtca Nova Gorica. Moje navdušenje nad supervizijo ter nad stalnim strokovnim in osebnim izpopolnjevanjem pa je ostalo. V Vrtcu sem pet let vodila skupino sodelavk, ki se je sprva sestala z namenom izmenjevanja dobrih praks, nato pa prerasla v intervizijsko skupino. Te dragocene izkušnje, ki so znatno prispevale k mojemu osebnostnemu in poklicnemu razvoju, sem želela deliti z novimi sodelavci, ko sem se vrnila na Kozaro, in jim tako pomagati pri iskanju lastnih rešitev in razvijanju svoje profesionalnosti. Tako smo se v intervizijsko skupino združile v šolskem letu 2020/21 in letos z njo nadaljujemo. Vanjo je v odprtem in zaupnem odnosu povezanih devet članic, ki si druga drugi pomagamo na poti svoje osebne in profesionalne rasti.

Supervizija in intervizija sta od samih začetkov del moje profesionalne poti in rasti. Na zadnjem srečanju so me intervizantke navihano opomnile, da sem tokrat najstarejša med njimi. V čast in veselje mi je, da svoje znanje in izkušnje delim z mlajšimi generacijami. Ja, leta hitro bežijo in moje potovanje k modrosti, od trenutne osebnosti do najvišjega potenciala, se nadaljuje. Še vedno mi je zelo pomembno, kaj lahko ponudim drugim. In to je hkrati moje iskanje ravnovesja med poklicem, delom, strastjo in poslanstvom. Strinjam se z gospodom Kerševanom, da majhni koraki skrivajo v sebi veliko modrost. Pa ne samo zato, ker z njimi shodimo, ampak tudi zato, ker smo z vsakim korakom bližje svojemu cilju.

Tanja Podgornik
v šolskem letu 2004/2005 učiteljica v OPB, supervizantka
v šolskem letu 2021/2022 pomočnica ravnatelja,
koordinatorka intervizijske skupine

OBLETNICA KOZARE

Za OŠ Kozara se v krogu šol in zavodov za otroke s posebnimi potrebami pogosto sliši, kar kaže na to, da zaposleni na tej šoli opravljajo svoje delo strokovno, vestno in s srcem. Osebno me na OŠ Kozara vežejo zelo lepi spomini. Na šoli sem se zaposlila po opravljenem pripravništvu leta 1994. Čakal me je strokovni izpit, za katerega si moral izvesti nastop pred komisijo in se nato zagovarjati pred komisijo. Pripravništvo sem opravljala v Vrtcu Nova Gorica. Ko sem se zaposlila na OŠ Kozara, sem še slabo poznala svoje nove sodelavke in sodelavce. O strokovnem izpitu nisem veliko govorila, sem ga pa očitno nekomu omenila, kajti ko so sodelavke izvedele, da imam strokovni izpit, so prišle k meni in mi ponudile pomoč pri pripravi didaktičnega materiala in sestavi priprave. V hipu sem imela vse pripravljeno. Nad njihovo gesto sem bila zelo prijetno presenečena in sem jim še danes zelo hvaležna.

Tri leta sem delala v OPB, nato pa sem bila razporejena v mobilno službo in delala na treh šolah – Miren, Renče in Bilje. Na vseh šolah sem se dobro počutila, ampak najboljša od vsega je bila baza. Družilo nas je skupno delo ter velika želja in volja po druženju tudi izven delovnega časa. Erika, Jelena, Aleksandra, Irena, Tanja, Dolores in vsi ostali, hvala za vse te zabavne in zanimive urice. Pogosto so se dnevi dejavnosti in druge prireditve podaljšali v sproščeno druženje še daleč po 15.00 uri. Zelo rada se spomnim tudi kolektivnih zabav in izletov, na katerih nam nikoli ni bilo dolgčas.

Imeli smo razumevajočega ravnatelja, s katerim sva pogosto skupaj odhajala domov z avtobusom in se po poti tudi marsikaj pogovorila. Vesela sem bila priložnosti za delo v mobilni službi, saj so (do) takrat vanjo lahko vstopile samo izkušene delavke (Anamarija, Darka, Neda). Bile so pravi vrelec znanja in izkušenj, ki so jih brez zadržkov delile z nami.

Življenje pa včasih postreže s presenečenji. Isto leto smo se tri sodelavke poročile (poleg mene še Irena in Tanja). Dve sta še med vami, mene pa je življenje popeljalo v Celje, kjer sem se zaposlila na OŠ Glazija. Kar nekaj časa sem zelo pogrešala kolektiv OŠ Kozare in sodelavke, s katerimi smo bile precej več kot samo to. Vesela sem bila vsakega srečanja in telefonskega klica, ki pa so žal postajali vse redkejši, a zato toliko bolj razveseljujoči.

Kolektivu OŠ Kozara čestitam ob visokem jubileju in mu želim še veliko uspeha pri zahtevnem, napornem, a tudi izpolnjujočem delu. Predvsem pa ohranjajte to, kar opravljanje dela olajša in plemeniti – dobri medsebojni odnosi med zaposlenimi.

Lepo vas pozdravljam
Suzana (Mijatović) Rednak

UČITELJICE, TAKŠNE IN DRUGAČNE

Pri svojem delu srečamo številne učence. Nekateri se nam, iz takšnih ali drugačnih razlogov, vtisnejo v spomin bolj kot drugi. Posebno mesto v mojih spomini imajo pogosto učenci, ki so v sebi nosili posebno iskro. Pogosto so mi povzročali velike težave. Zato so v spominih na njih grenko sladki.

Moj spomin na enega izmed takšnih učencev sega v prvo leto mojega poučevanja na OŠ Kozara Nova Gorica. Tudi za njega je bilo to prvo šolsko leto na naši šoli. In moram reči, da sva bila idealna kombinacija. Jaz mlada in zagnana učiteljica, odločena, da bo v mojem razredu mir. On pa nemiren učenec, trmasto odločen, da ne bo po moje. To mi je poskušal dokazati skoraj vsak dan, ko je v podaljšanem bivanju naredil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi se izognil pisanju domače naloge. Pri tem pa seveda motil vse ostale. Tako sva po enem, še posebej živahnem izogibanju domači nalogi, popoldan sedla k njej, ko so se njegovi sošolci že nekaj časa zunaj podili za žogo in se nastavljali sončnim žarkom. Ves rdeč od jeze mi je v svoji nemoči jezno zabrusil: »Tu na Kozari sploh niste prave učiteljice. Sploh se vas ne da razjezit in tudi kričat ne znate!«

Takrat mu nisem znala odgovoriti, mislim, da tudi ni pričakoval mojega odgovora. Ko pa danes razmišljam o tem, se strinjam z njim. Pa ne v tem, da se učiteljic na Kozari ne da razjeziti, pa tudi kričati sem slišala že sebe in še marsikatero sodelavko. Res pa je, da so učiteljice na OŠ Kozara Nova Gorica posebne. Vsaka zase, na svoj poseben način. Vsak dan vstopamo v življenja otrok s posebnimi potrebami in se pogosto dotaknemo tako njih kot tudi njihovih družin.

Rada verjamem, da smo v spominih naših učencev zapisane kot posebne osebe, ki so imele pomembno vlogo v njihovem odraščanju. Naši učenci se radi vračajo na šolo. Ponosno pripovedujejo o svojih novih dosežkih. In vedno znova mi polepša dan, ko srečam svoje bivše učence. Ob takih srečanjih so spomini vedno samo sladki.

Mateja Ivanuša

MOJE DELO NA OSNOVNI ŠOLI KOZARA

Z delom na Osnovni šoli Kozara sem začela kmalu po otvoritvi nove šolske stavbe v Novi Gorici. Mnogo let sem delala z mladostniki v tretji skupini delovnega usposabljanja. Mlade smo navajali na čim samostojnejše vključevanje v življenje, zato smo dajali poudarek na vzdrževanje osebne higiene, kulturno obnašanje v skupini in izven nje in na opismenjevanje, branje dnevnih novic, seznanjali smo se z dogodki, ki so se odvijali v Novi Gorici, in jih tudi obiskovali. Veliko smo telovadili in hodili na sprehode v Panovec, na trim stezo ali drugam po Novi Gorici. Intenzivno smo se ukvarjali tudi z delovno terapijo. Zaposleni smo bili z industrijskim delom, izdelovali smo izdelke iz različnega materiala: blaga, usnja, volne, lesa, jesensko obarvanega listja dreves ... Odpadni material smo pridobili kot donacijo v Tekstilni tovarni Ajdovščina, Čib Bovec, v Tovarni usnja Vrhnika ... Zanimivo je postalo, ko smo na šolo dobili velike in male statve. Z veliko volje in energije sem se udeležila izobraževanja za delo s statvami. Delo z njimi je bilo zanimivo in zahtevno, zlasti pri pripravi na začetek samega tkanja. Ko so bile statve pripravljene in sem se z njimi do podrobnosti seznanila, so prišli na vrsto mladostniki. Radi so tkali in navdušeno menjali barve volne in oblikovali različne vzorce. S skupnimi močmi smo izdelovali prtičke, šale, brezrokavnike ... Ob občinskem prazniku smo odpeljali statve na Bevkov trg, naslednje leto pred občinsko stavbo, in tam demonstrirali tkanje. Občani so z zanimanjem in občudovanjem opazovali delo mladostnikov na statvah.

Metode in oblike dela so bile prilagojene vsakemu mladostniku posebej glede na njegove sposobnosti. Moje delo je bilo usmerjeno k doseganju ciljev, kako doseči pri mladostnikih čim več samostojnosti in da bi napredovali vsak na svojem področju. Izdelali smo veliko lepih, pa tudi uporabnih izdelkov. Z njimi smo občasno tudi obdarovali starše in učitelje. Izdelke smo razstavili na šoli pa tudi na stojnicah v mestu.

Delo na Osnovni šoli Kozara me je zelo prevzelo. Rada in z zanimanjem sem se udeleževala izpopolnjevanj in izobraževanj in tako nadgrajevala pouk z novimi metodami in oblikami dela in uporabo sodobnih učnih sredstev in pripomočkov. Ravno izobraževanje za delo s statvami mi je odprlo nove možnosti za vzpostavljanje delovno ustvarjalnega odnosa mladostnikov z zunanjim svetom. Te možnosti so se pokazale pri dnevnem stiku z ljudmi – opazovalci pri delu na trgu in pred občinsko stavbo kot tudi pri ustvarjanju izdelkov, s katerimi so vzpostavljali stike z ljudmi, ko so jih obdarovali.

Lea Bratina

16 SODELOVANJE Z DRUŠTVOM SOŽITJE

SKUPAJ JE LAŽJE

Za srečo in veselje je včasih potrebno zelo malo. Že občutek, da nismo sami in pozabljeni, je velikokrat dragocenejši od vsakega darila. Mladi družini, ki se veseli rojstva svojega prvega otroka, se ob spoznanju, da je na svet prijokal »drugačen«, podrejo sanje. Tak otrok se je že rodil »drugačen« od ostale večine in je bil obravnavan kot duševno prizadet. Poti, po katerih so hodile te družine, so imele vse polno preprek in nerazumevanja večine. Polne dvomov, strahu, žalosti pa tudi jeze obupano iščejo odgovore, pomoč in rešitev. Društvo je tu za vse tiste, ki v najranljivejšem času potrebujejo pomoč in podporo.

Naše Medobčinsko društvo Sožitje Nova Gorica – društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju je bilo ustanovljeno davnega leta 1966 v prostorih takratne osnovne šole s prilagojenim programom v Solkanu z imenom Društvo za pomoč nezadostno razvitim osebam v Novi Gorici. Pobudo za njegovo ustanovitev je dala ravnateljica te šole in ena prvih defektologinj na območju Primorske, ga. Mara Miklavič, ki je obenem postala tudi predsednica društva. V prvem desetletju so na območju goriške občine društvo vodili strokovni delavci šole in skupaj s starši odkrivali družine, ki so imele »drugačne« otroke. Sodelovanje z OŠ Kozara se je nadaljevalo tudi po obdobju, ko so vodenje prevzeli starši in se še nadaljuje.

Društvo je danes samostojna, nepridobitna, nestrankarska, prostovoljna invalidska organizacija s socialno-človekoljubnimi cilji, ki deluje na območju Mestne občine Nova Gorica in občin Brda, Kanal ob Soči, Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko in Šempeter-Vrtojba, s statusom nevladne organizacije v javnem interesu na področju invalidskega varstva in šteje več kot 240 članov. V svoje okrilje pridobivamo poleg članov iz vrst OMDR, njihovih staršev, sorojencev in sorodnikov tudi strokovne osebe z OŠ Kozara, VDC Nova Gorica in VDC Želva. Že nekaj strokovnih oseb z OŠ Kozara se je zvrstilo, med njimi sam ravnatelj, g. Edvard Vrabič, ki je bil tudi član organizacijskega odbora za 50-letnico društva.

Glavno poslanstvo našega društva je nuditi podporo, razbremenitev in prizadevanje za aktivno, kakovostno in polno življenje naših članov in njihovo vključevanje ter prepoznavnost v širšem socialnem in družbenem okolju. Vodilo našega društva, da se medsebojno povezujemo in pomagamo drug drugemu, uresničujemo z vključevanjem

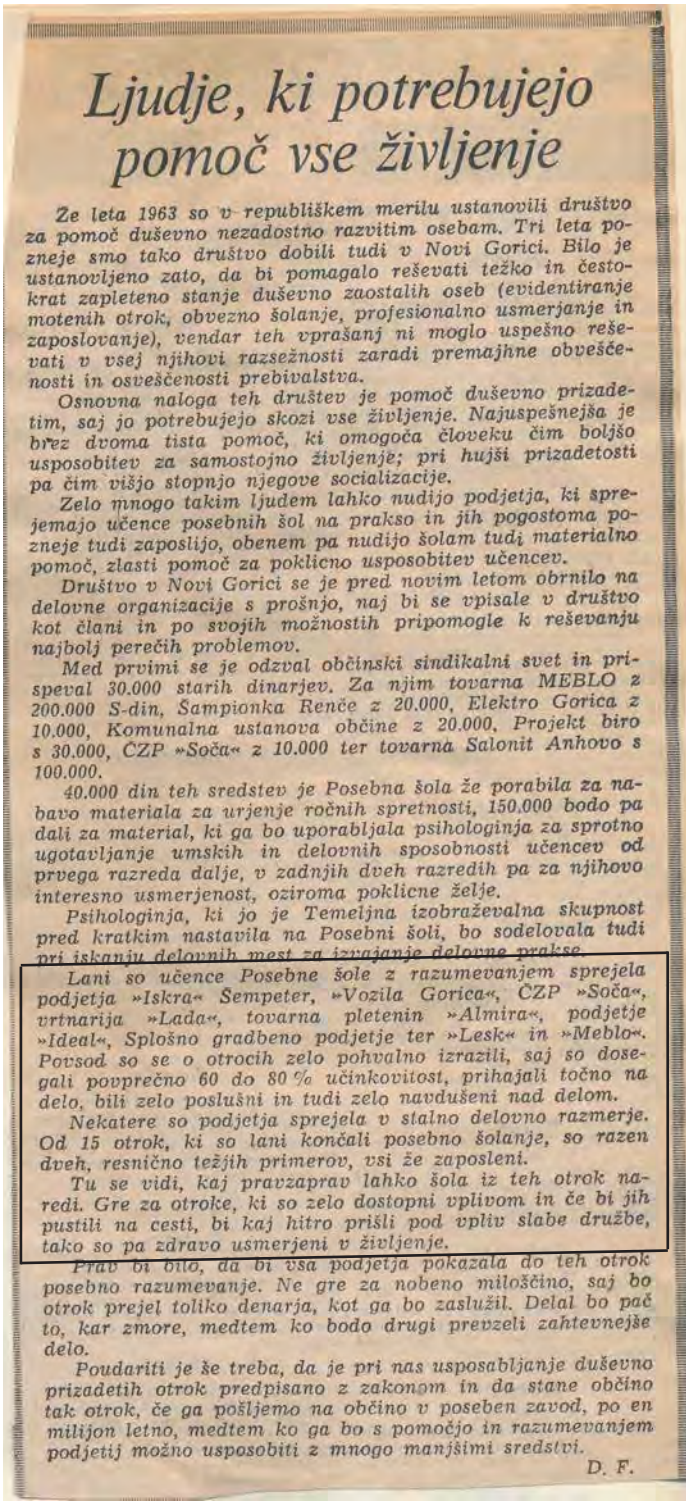

Ljudje, ki potrebujejo pomoč vse življenje

Že leta 1963 so v republiškem merilu ustanovili društvo za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam. Tri leta pozneje smo tako društvo dobili tudi v Novi Gorici. Bilo je ustanovljeno zato, da bi pomagalo reševati težko in čestokrat zapleteno stanje duševno zaostalih oseb (evidentiranje motenih otrok, obvezno šolanje, profesionalno usmerjanje in zaposlovanje), vendar teh vprašanj ni moglo uspešno reševati v vsej njihovi razsežnosti zaradi premajhne obveščenosti in osveščenosti prebivalstva.

Osnovna naloga teh društev je pomoč duševno prizadetim, saj jo potrebujejo skozi vse življenje. Najuspešnejša je brez dvoma tista pomoč, ki omogoča človeku čim boljšo usposobitev za samostojno življenje; pri hujši prizadetosti pa čim višjo stopnjo njegove socializacije.

Zelo mnogo takim ljudem lahko nudijo podjetja, ki sprejemajo učence posebnih šol na prakso in jih pogostoma pozneje tudi zaposlijo, obenem pa nudijo šolam tudi materialno pomoč, zlasti pomoč za poklicno usposobitev učencev.

Društvo v Novi Gorici se je pred novim letom obrnilo na delovne organizacije s prošnjo, naj bi se vpisale v društvo kot člani in po svojih možnostih pripomogle k reševanju najbolj perečih problemov.

Med prvimi se je odzval občinski sindikalni svet in prispeval 30.000 starih dinarjev. Za njim tovarna MEBLO z 200.000 S-din, Šampionka Renče z 20.000, Elektro Gorica z 10.000, Komunalna ustanova občine z 20.000, Projekt biro s 30.000, ČZP »Soča« z 10.000 ter tovarna Salonit Anhovo s 100.000.

40.000 din teh sredstev je Posebna šola že porabila za nabavo materiala za urjenje ročnih spretnosti, 150.000 bodo pa dali za material, ki ga bo uporabljala psihologinja za sprotno ugotavljanje umskih in delovnih sposobnosti učencev od prvega razreda dalje, v zadnjih dveh razredih pa za njihovo interesno usmerjenost, oziroma poklicne želje.

Psihologinja, ki jo je Temeljna izobraževalna skupnost pred kratkim nastavila na Posebni šoli, bo sodelovala tudi pri iskanju delovnih mest za izvajanje delovne prakse.

Lani so učence Posebne šole z razumevanjem sprejela podjetja »Iskra« Šempeter, »Vozila Gorica«, ČZP »Soča«, vrtnarija »Lada«, tovarna pletenin »Almira«, podjetje »Ideal«, Splošno gradbeno podjetje ter »Lesk« in »Meblo«. Povsod so se o otrocih zelo pohvalno izrazili, saj so dosegali povprečno 60 do 80 % učinkovitost, prihajali točno na delo, bili zelo poslušni in tudi zelo navdušeni nad delom.

Nekatere so podjetja sprejela v stalno delovno razmerje. Od 15 otrok, ki so lani končali posebno šolanje, so razen dveh, resnično težjih primerov, vsi že zaposleni.

Tu se vidi, kaj pravzaprav lahko šola iz teh otrok naredi. Gre za otroke, ki so zelo dostopni vplivom in če bi jih pustili na cesti, bi kaj hitro prišli pod vpliv slabe družbe, tako so pa zdravo usmerjeni v življenje.

Prav bi bilo, da bi vsa podjetja pokazala do teh otrok posebno razumevanje. Ne gre za nobeno miloščino, saj bo otrok prejel toliko denarja, kot ga bo zaslužil. Delal bo pač to, kar zmore, medtem ko bodo drugi prevzeli zahtevnejše delo.

Poudariti je še treba, da je pri nas usposabljanje duševno prizadetih otrok predpisano z zakonom in da stane občino tak otrok, če ga pošljemo na občino v poseben zavod, po en milijon letno, medtem ko ga bo s pomočjo in razumevanjem podjetij možno usposobiti z mnogo manjšimi sredstvi.

D. F.

predstavnikov navedenih ustanov v članstvo Izvršenega odbora. Z njihovim sodelovanjem pri vodenju društva oblikujemo letni program našega delovanja, namenjenega izboljšanju družbenega in osebnega položaja članov z motnjo v duševnem razvoju in ustvarjanju možnosti za čim bolj kakovostno in samostojno življenje teh oseb.

S svojimi programi se trudimo, da bi se člani z motnjo v duševnem razvoju čim bolj vključili v družbeno življenje, pomagamo jim, da izražajo svoje želje in potrebe, ob upoštevanju njihovih različnosti in posebnosti pa jih spodbujamo pri aktivnostih, ki jih zmorejo. Za ohranjanje njihovega psihofizičnega zdravja izvajamo programe fizioterapevtske vadbe, pod strokovnim vodstvom fizioterapevtke, plesne delavnice, ki jo vodi plesni učitelj, in fotografskega krožka pod vodstvom mentorja. Z udeležbo na programih vseživljenjskega učenja oseb z motnjami v duševnem razvoju Zveze Sožitje, ki se izvajajo po Slovenji v več kot 60-ih različno tematsko obarvanih doživljajskih taborih, omogočamo našim članom z motnjo v duševnem razvoju, da pridobijo spretnosti, znanja, se medsebojno družijo z vrstniki in nove izkušnje bivanja brez staršev. Pri tem jih spodbujamo k odraslosti, samostojnosti, pozitivni samopodobi, samoodločanju, krepitvi lastne vrednosti, vplivu na lastno življenje, kar je velikega pomena za njihovo nadaljnjo socializacijo. Obenem so programi namenjeni tudi staršem, da se naučijo zaupati njim kot tudi osebam, ki na taborih zanje poskrbijo, sami pa si vzamejo čas zase. Velik poudarek dajemo graditvi dobrih odnosov in zagovarjamo pravice oseb z motnjami v duševnem razvoju na področju zdravstvenega, socialnega in pravnega varstva invalidov. Da bi bile družine kos razmeram, s katerimi se srečujejo tekom različnih življenjskih obdobjih, organiziramo tematska predavanja s prednostjo na vsebinah, ki se nanašajo na človekove pravice oseb z motnjami v duševnem razvoju.

Na vikend seminarjih poskrbimo za ohranjanje psihofizičnega zdravja družin, usposabljanje staršev z izobraževalnimi vsebinami, izmenjavo izkušenj in za medsebojno druženje. Družabne prireditve so priložnost, da se med seboj spoznavamo in v prijateljskem vzdušju tkemo nove vezi. Zato redno organiziramo družabna srečanja članov s programom, za katerega vsaka ustanova poskrbi za eno točko. OŠ Kozara zagotovi nagovor ravnatelja in nastop učencev, ki nas prijetno popelje v čas, ko so bili naši fantje in dekleta vključeni v programe te šole.

Posebno pozornost namenimo mladim družinam s ciljem, da se včlanijo v društvo in postopno vključijo v naše programe. OŠ Kozara smo hvaležni za povabilo in možnost, da smo lahko staršem predstavili dejavnost našega društva in obrazložili pomen štiriletnega cikla v programu izobraževanja in usposabljanja družin.

OŠ Kozara nam je omogočila, da je društvo imelo sedež v prostorih osnovne šole vse od ustanovitve do leta 2015, ko je dobilo nove prostore za delovanje v novi enoti VDC Nova Gorica – Goriškem centru. Izredno smo šoli hvaležni za dolgoletno gostoljubje, saj smo poleg društvenega prostora po dogovoru lahko uporabljali tudi druge prostore za sestankovanja, predavanja in druženja.

Sodelovanje z OŠ Kozara potrjuje, da so dobri, korektni in iskreni odnosi med nami, temelj za dosego večjega zadovoljstva in izboljšanje kakovosti življenja naših fantov in deklet z motnjami v duševnem razvoju in njihovih družin.

Medobčinsko društvo Sožitje Nova Gorica

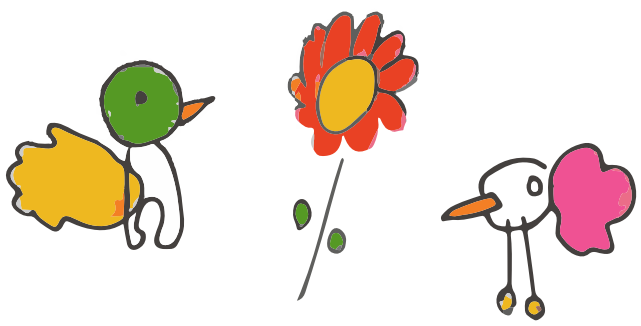

17 SODELOVANJE Z DRUŠTVOM SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOV SLOVENIJE

DRUŠTVO SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOV SLOVENIJE

DRUŠTVO SPECIALNIH IN REHABILITACIJSKIH PEDAGOGOV SLOVENIJE
SPECIAL EDUCATION ASSOCIATION OF SLOVENIA
Linhartova cesta 51, 1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: 01 280 34 53, Tel., faks: 01 280 34 51
E-pošta: drustvo@drustvo-srp.si
www.drustvo-srp.si

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije je prostovoljna strokovna in poklicna organizacija, ki združuje strokovnjake, ki s poklicnim znanjem pomagamo otrokom, mladostnikom in odraslim s posebnimi potrebami na področju vzgoje in izobraževanja, usposabljanja, zdravstva, socialnega varstva in zaposlovanja. Kot strokovno združenje vključuje specialne in rehabilitacijske pedagoge/defektologe po strokovni izobrazbi, socialne pedagoge ter druge strokovne delavce, ki delajo z ljudmi s posebnimi potrebami.

Namen Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije je povezovanje in združevanje strokovnih delavcev, izmenjava izkušenj med člani, skrb za strokovno rast in strokovno izpopolnjevanje članov ter zastopanje poklicnih interesov. Poleg tega je osnovna naloga društva kot neprofitne organizacije obveščanje javnosti s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike ter sodelovanje z ustreznimi domačimi, tujimi in mednarodnimi združenji in organizacijami.

(spletna stran http://www.drustvo-srp.si/kdo-smo/predstavitev)

OŠ Kozara Nova Gorica je s svojimi predstavnicami in predstavnikom v Društvu specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije aktivna od ustanovitve društva dalje, ko sta nas predstavljala prva ravnatelja Mara Miklavič in Franc Vodopivec. V kroniki iz leta 1961/62 lahko preberemo zapis: 24. februarja udeležba na zborovanju Društva defektologov Slovenije. Spomladi 1964 je bila Mara Miklavič izvoljena za delegata na kongresu defektologov Jugoslavije. Mara se je kongresa defektologov Jugoslavije v Beogradu udeležila tudi oktobra 1966. Njej so se nato pridružili tudi ostali strokovni delavci. Eden najbolj aktivnih je bil Franc Vodopivec, ki je sodeloval na različnih kongresih društva tudi z odmevnimi prispevki. Iz arhiva Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije nam je uspelo pridobiti podatke o članstvu naših strokovnih delavcev v različnih odborih Društva.

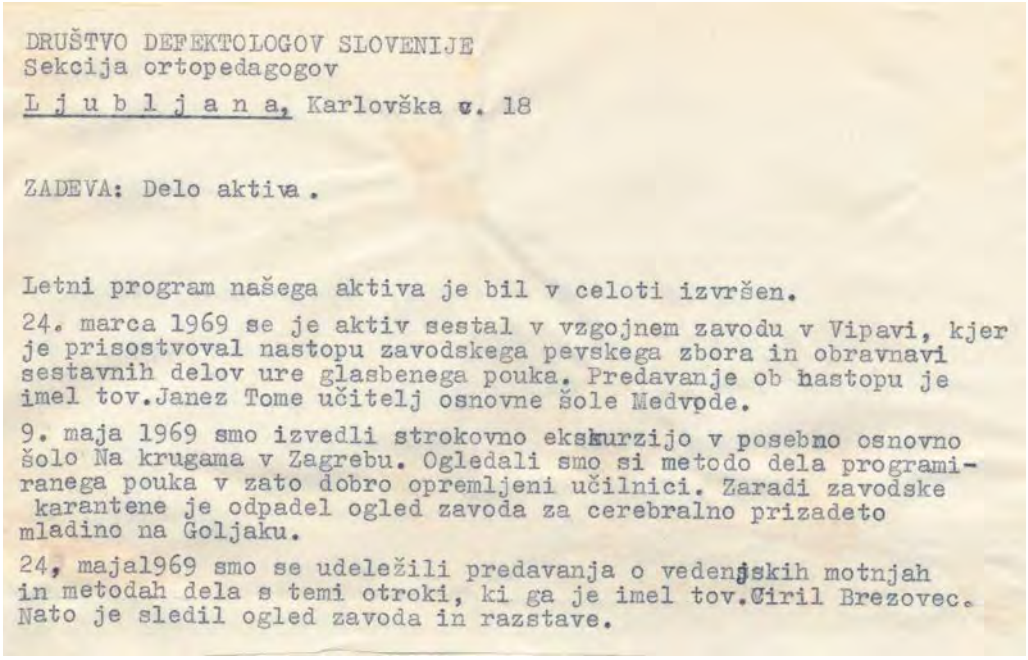

DRUŠTVO DEFEKTOLOGOV SLOVENIJE
Sekcija ortopedagogov
L j u b l j a n a, Karlovška c. 18

ZADEVA: Delo aktiva.

Letni program našega aktiva je bil v celoti izvršen.

24. marca 1969 se je aktiv sestal v vzgojnem zavodu v Vipavi, kjer je prisostvoval nastopu zavodskega pevskega zbora in obravnavi sestavnih delov ure glasbenega pouka. Predavanje ob nastopu je imel tov. Janez Tome učitelj osnovne šole Medvode.

9. maja 1969 smo izvedli strokovno ekskurzijo v posebno osnovno šolo Na krugama v Zagrebu. Ogledali smo si metodo dela programiranega pouka v zato dobro opremljeni učilnici. Zaradi zavodske karantene je odpadel ogled zavoda za cerebralno prizadeto mladino na Goljaku.

24. maja 1969 smo se udeležili predavanja o vedenjskih motnjah in metodah dela s temi otroki, ki ga je imel tov. Ciril Brezovec. Nato je sledil ogled zavoda in razstave.

USPOSABLJANJE ALI INTEGRACIJA

I. *Dosedanji razvoj usposabljanja*

SR Slovenija je v zadnjem desetletju razvila sistem usposabljanja duševno prizadetih otrok skoraj v vseh občinah. Spoznanje občinskih in republiške družbenopolitične skupnosti, da je organizirana mreža osnovnih šol s prilagojenim programom v neposredni bližini otrokovega doma dovoljna garancija, da bomo zajeli v proces usposabljanja vse duševno prizadete otroke, je privedlo do načrtovanja izgradnje in posodabljanja novih šol za potrebe duševno prizadetih otrok. Istočasno se je zmanjševalo število otrok, vključenih v internatsko obravnavo. Tako smo ohranili optimum možnosti normalizacije dela s prizadeto mladino. Priznati pa moramo, da imamo še vedno nekaj šol, ki delujejo v izredno slabih pogojih. V teh primerih bi morali vztrajati, da morajo biti prostori za usposabljanje duševno prizadetih otrok sodobni oziroma taki ali boljši kot so dani za šolanje zdravih otrok.

Dosedanji razvoj usposabljanja in uspehi le-tega kažejo upravičenost družbene skupnosti v zaposlovanjih, da bi dobili tudi prizadeti otroci enake pogoje za usposabljanje in zaposlovanje kot jih imajo drugi na področju vzgoje in izobraževanja. Najprej moramo osvetliti, v čem se kažejo ta družbena prizadevanja.

Ureditev zakonodaje za področje usposabljanja duševno prizadetih otrok je šla v smeri, da se čimbolj normalizira delovanje osnovnih šol s prilagojenim programom. Naša zakonodaja na tem področju ureja posebej le specifičnosti, da zagotovijo uspešno in kvalitetno usposabljanje. Vsa ostala področja ustrezno urejajo z zakonom o osnovni šoli.

V sistemu podružbljanja osnovne šole s prilagojenim programom veljajo enake zahteve kot za osnovno šolo. Zato se šola vse bolj odpira navzven, v življenje krajevne skupnosti, v povezovanje z življenjem in delom osnovne šole in v organiziranje interesnih dejavnosti učencev. V tem pogledu verjetno nismo še dosegli v vseh organizacijah za usposabljanje danih možnosti. Zapiranje v lastne okvire pomeni hkrati omejevanje možnosti socialne integracije učencev v normalne življenjske okoliščine.

Še posebej velja poudariti potrebo in nujnost podružbljanja usposabljanja v sistemu internatske obravnave prizadetih otrok. V določenih primerih, ko zavod v krajevni skupnosti predstavlja eno od kulturno-družbenih središč, nam postavlja zahtevo, da moramo v tem smislu organizirati življenje in delo v vseh zavodih, da bomo dosegli v končni fazi usposabljanja take uspehe, ki bodo v vsakem pogledu celovito integrirale gojence v družbeno okolje v okviru delovne organizacije.

Če analiziramo dosežke organizacij za usposabljanje v SR Sloveniji, lahko ugotovimo, da je bil velik del absolventov uspešno vključen v OZD pod normalnimi pogoji. Dolgoletne izkušnje na področju poklicnega usmerjanja in zaposlovanja nam potrjujejo pravilnost ubrane poti usposabljanja in hkrati opravičujejo dosedanji sistem usposabljanja pri nas. Od kod in zakaj taki rezultati? Prav gotovo so sad sistemskega dela od vstopa učenca v šolo do zaposlitve. Vendar usposabljanje, ali bolje rečeno poklicno usmerjanje, se ne odvija samo na relaciji šola — učenec, temveč je širše zajeto. Saj v ta sklop dela stopajo starši, delovne organizacije in ustrezne strokovne službe. Torej v tem primeru nikakor ne moremo govoriti o zaprtosti, o izolaciji ali čim podobnim. Skratka, v procesu usposabljanja razvijamo sistem usmerjene vzgoje in izobraževanja. Takšno intenziteto in strokovnost ni doseglo pri nas nobeno drugo področje vzgoje in izobraževanja. Zato za gotovo lahko trdimo, da smo v tem pogledu vodilni v svetu. Naj za primer navedem izjavo profesorice Bindmanove iz centra za rehabilitacijo otrok v New Yorku, ki je ob obisku OŠ »Kozara« v Novi Gorici napisala naslednjo izjavo:

»To je veličastna (velika, fantastična) izkušnja prisostvovati tako progresivnemu in stimulativnemu programu. Čestitka vsemu osebju in učencem.«

Programska osnova osnovnih šol s prilagojenim programom je že doživela določene spremembe, predvsem glede obsega snovi. V letošnjem letu ponovno pretresamo program celotnega predmetnika. To pomeni, da se v določeni meri spremlja izvajanje programa, predvsem z vidika, da se v osnovne šole s prilagojenim programom vključuje vse več duševno prizadetih otrok, ki so na meji ali rahlo nad srednjo duševno prizadetostjo, tako da danes praktično nimamo več mejnih primerov, ali je to število skorajda zanemarljivo. Zato se postavlja dvom v objektivnost razvrstitve mejnih primerov. Ali so to sploh mejni primeri? Ker v kolikor gre za mejne primere, vključene v OŠ s prilagojenim programom, potem gre še za dodatne motnje intelektualnega funkcioniranja. Torej gre tendenca v smeri večje prilagoditve programa otrokovim duševnim sposobnostim v smislu krčenja obsega ali globine obravnavane snovi. Smatram, da čaka še veliko dela. Pri tem mislim predvsem na izdelavo takih okvirnih programov, ki bodo zagotavljali optimalni individualni razvoj otrokovih sposobnosti. Prav gotovo bi bilo veliko lažje ortopedagogom, ko bi imeli zgrajena vsaj dva izbirna okvirna programa, torej za zgornjo in spodnjo mejo sposobnosti lažje duševno prizadetih otrok.

Drugi sklop vprašanj se dotika posodobitve metod in oblik dela na področju stimulativnega razvijanja intelektualnih sposobnosti in izobraževanja. Pri tem mislim, da bi bilo potrebno za področje republike ali celo v zveznem merilu izdelati strokovno dognane delovne zvezke za področje SN, SD in materinega jezika. V tem pogledu je redna osnovna šola šla že korak naprej. Kar smo vidno napredovali pri nas, lahko rečemo, da je to modernizacija računskega pouka.

Skrajni čas je, da glede tega sprejmemo operativne zaključke, da ne bi v nedogled čakali ali pa da to nalogo prepuščamo individualnim rešitvam ortopedagogov. Smiselno se to vprašanje navezuje hkrati na izdajo ustreznih učbenikov, da bi bilo delo v naših

II. *Iskanja novih poti, kako razvijati in posodabljati usposabljanje*

Glede na dosedanje izvajanje, ki ni imelo namena v vsej širini zajeti dosedanji razvoj, ampak le nakazati dosežke in pomanjkljivosti, ki so spremljale ta razvoj, moramo ob tem načrtovati smer nadaljnjega razvoja.

Smatram, da bi morali strniti znanje in izkušnje specialno pedagoškega dela s težnjo, da na osnovi doseženega gradimo novo, boljše, sodobnejše in ne tako, kot danes kaže jalova polemika o integraciji, ki ima v končni konsekvenci cilj rušiti obstoječi sistem usposabljanja in hkrati ne zagotavljati enakovredno novega, če ne boljšega.

Iskanja novih poti v razvijanju in posodabljanju usposabljanja lažje duševno prizadetih otrok mora izhajati in temeljiti na naših družbenoekonomskih odnosih in pogojih. Predstavljanje zahodnoevropskih ali ameriških sistemov z dialektičnega vidika nam ne more zagotavljati razvijanja mlade osebnosti v enakovredne člane samoupravne socialistične skupnosti. Zavedati se moramo, da se z uvozom tuje tehnologije, tujega sistema izobraževanja hote ali nehote uvajajo tudi tuji medsebojni odnosi, ki so naši družbeni skupnosti tuji ali pa bi morali biti tuji. Da je v zahodnem svetu prišlo do razpusta posebnih šol, do integracije, je vzročna povezanost razrednega boja do najgrobejših oblik segregacije prizadetih oseb. Kakšna je bila in je še njihova oblika usposabljanja, da je prišlo do tako radikalnega posega v sam sistem? Koncentracija prizadetih oseb je dosegla več tisoč prizadetih oseb na enem mestu. Delo je bilo organizirano bolj v smislu terapije pomirjanja in okupacije kot smotrnega usposabljanja za samostojno življenje. Praktično prizadeta oseba ni našla poti nazaj iz takšnega naselja, bila je izločena za vse življenje. Ali lahko potegnemo paralelo primerjave z našim sistemom in z našimi dosežki? Nikakor! Sklicevanje nekaterih naših strokovnjakov po integraciji po zgledu sistemske rešitve usposabljanja v zahodnem svetu nima osnovne utemeljitve, po kateri ima pri nas duševno prizadeti otrok pravico do posebne obravnave, ki je prilagojena njegovim sposobnostim, in to moramo gledati

Prva zgrajena osnovna šola s prilagojenim učnim načrtom je bila v Črnomlju

sabljanja v redni osnovni šoli. Taka parcialnost zgublja z vidika, da gre pri duševni prizadetosti za celotno moteno intelektualno funkcioniranje, ki se odraža tako pri pouku intelektualnih kot pri vzgojnih predmetih. Zato smatram, da se razmišljanja in prizadevanja zagovornikov integracije kot oblike in metode usposabljanja lažje duševno prizadetih otrok načelno zgrešena in že vnaprej postavljajo tega otroka v močan konkurenčno izločevalni proces v osnovni šoli.

Nič koliko je primerov čustvene, volutativne in moralne frustracije beležimo že danes v osnovni šoli, ki ima vključene v vzgojno-izobraževalni sistem lažje duševno prizadete in mejne primere. Latentni osip v osnovnih šolah, ki žal ni beležen v nobeni statistiki, bi moral biti resno opozorilo, ali z napredovanjem za vsako ceno, tudi če gre za prizadetega otroka, ne povzročamo dolgoročno družbeno škodo. Prepričani smo, da se z vključevanjem prizadetih otrok v neustrezno zahteven program OŠ vedno močneje znižuje kriterij zahtevnosti znanj. Ta pa že prehaja v proces usmerjenega izobraževanja. Sprašujemo se, kje je meja kritičnosti pri zagotavljanju ustreznega znanja za posamezno stopnjo izobraževanja.

Kot je razvidno iz priprav za kongres defektologov Jugoslavije, se sestavljalci naslaza obračun z ostanki tradicionalističnega odnosa do nekaterih skupin občanov. Pri tem jim služi ustava SFRJ in dokumenti X. in XI. kongresa ZKJ. Prenašanje stališč ZKJ o enotni osnovni šoli v sistem integracije telesno in duševno prizadetih otrok v redno osnovno šolo je tendenciozna naloga tega stališča. Pri tem je mišljeno enotno osnovno šolstvo glede na ustvarjanje enotnih kadrovskih in materialnih pogojev na vseh področjih Jugoslavije, v občinah in KS; to pomeni zahtevo, da moramo vsem otrokom nuditi enake pogoje za njihov intelektualni in fizični razvoj.

Kolikor pa te enake pogoje razširimo na telesno in duševno prizadete otroke, pomeni hkrati grobo kršitev načela enakosti, saj iz Marxove kritike gothskega programa izhaja prav ta bojazen, da z uveljavitvijo enakih pravic za vse ljudi, kot to izvaja buržoazni sistem, kršimo enakost. Marx pravi: »Enaka pravica, kakor vsaka pravica, predpostavlja neenakost. Vsaka pravica je le uporaba enakega pravila za različne ljudi in pomeni zaradi neenakosti, različnosti ljudi, dejansko kršitev enakosti.« Če nam je z idejno-dialektičnega vidika jasno, da ni mogoče zagovarjati formalne integracije prizadetih otrok v redni osnovni šoli, potem od kod tako visoko doneča deklarativna stališča o socialni

program, kakšna organiziranost in kakšni materialno kadrovski pogoji v redni osnovni šoli zagotavljajo doseganje proklamiranih ciljev? Ali so to tisti, ki smo jih srečali v Prosvetnem delavcu št. 15, izpod peresa A. Žerovnikove:

»Prizadet otrok namreč več pridobi s tem, če dela v stiku s sposobnimi sošolci, čeprav snov le pasivno sprejema, kot če se le uri v spretnostih in si pridobiva temeljno znanje v osnovni šoli s prilagojenim programom.« (Citat iz članka v omenjenem časopisu.) Takšna trditev je skrajno nestrokovno osnovana. Zaprepaščeni smo lahko, kakšno znanstveno odkritje nam bo prinesla obravnavana študija Pedagoškega inštituta, kajti dnevna praksa in ne kabinetno delo nam potrjujeta, da učenec, ki je bil prešolan iz redne osnovne šole v osnovno šolo s prilagojenim programom, ima nižji nivo znanj, osvojenih spretnosti, privajenosti in delovnih navad od njegovega vrstnika, ki je redno obiskoval OŠ s prilagojenim programom.

Kako avtorica članka prihaja v strokovnem pogledu v protislovja, nam prav omenjeni odlomek članka pokaže: »Če otrok pasivno sprejema snov, potem ne moremo hkrati govoriti, da otrok dela in delo je visoka stopnja človekove zavesti in nikakor ne pasivno reagiranje na dogajanje v njegovi okolici.«

Mogoče, da ne bo odveč, če citiram nekatere pismene izjave tujih, poudarjam, zahodnih delegacij, ki so obiskale našo šolo, da tudi s tega zornega kota osvetlimo naše dosežke na področju usposabljanja lažje in srednje prizadetih otrok. Seveda imam pri tem v mislih istočasno primerjavo z njihovo integracijo:

1. Delegacija občine Gradisca (Italija):

»Delegacija občine Gradisca izraža iskrene čestitke za dosežene uspešne rezultate z realizacijo te osnovne strukture, ki zahteva trud celotnega kolektiva za dosego ustanovitvenih ciljev.«

2. Delegacija iz Švedske (Nyköping):

»Hvaležni smo, ker smo lahko obiskali to šolo. Začudeni smo, kaj vse organizacija napravi za te otroke. Ti otroci resnično dobijo dober začetek v življenju. Hvala, ker smo vas obiskali.«

3. Delegacija občine Gorica (Italija):

»Od današnjega obiska smo odnesli

posebno glede problema usposabljanja učencev. Zdi se nam posebno pomembno delo dokumentacije in verifikacije dela strokovnih delavcev z vso resnostjo in prizadevnostjo. Zelo smo zainteresirani, da obdržimo stike strokovnega sodelovanja za izmejavo nadaljnjih izkušenj.«

4. Delegacija iz Švedske:

»Smo skupina delavcev iz Švedske tukaj na tej šoli na študijskem obisku. Naš vtis je zelo lep. Mi v srcu občutimo, da je to prava pot, ki ste jo bili ubrali. Spoznali smo, da učite s srcem. Prisrčna hvala, da ste nam omogočili obisk.«

5. Obisk A. Bindmana — rektorja in profesorja sociologije na State University College, New York:

»Želimo vam čestitati na naprednem učnem centru, ki ste ga razvili, da bi zagotovili enake možnosti za učenje (izobrazbo) in kvaliteto za vse otroke. Najboljše želje za nadaljnji uspeh.«

Mislim, da so citirane izjave dovolj zgovoren dokaz, da je naš sistem usposabljanja, ki ima trdno, demokratično in humano družbeno osnovo, napreden in stimulativen. Naši dosežki so zgled prav zahodnim, buržoaznim sistemom, kako je treba pristopiti k celoviti obravnavi prizadetih otrok. Zato smo na dosežene rezultate lahko upravičeno ponosni in ni razloga za kakršnekoli očitke, ki bi temeljili na profesionalno zgrešeni poti dosedanjega razvoja sistema usposabljanja. Pri vsej tej strokovni polemiki, kje in kako naj se usposablja telesno in duševno prizadeti otrok, bi želeli dobiti naslednje pojasnilo: Kdo prevzema garancijsko odgovornost za dolgoročne posledice, ki jih ta polemika poraja?

Ali je res povod za to samo stališče staršev, pravilnik o ocenjevanju osnovnošolskih otrok in pravilnik o razvrščanju? Želimo vedeti tudi za stališče odgovornih družbenopolitičnih organizacij in skupnosti za nadaljnji razvoj usposabljanja v SR Sloveniji. Ne moremo dopustiti, da ob nadaljevanju inscinirane polemike propada vse, kar je bilo v povojnih letih zgrajeno.

Franc Vodopivec

Članstvo v odborih Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov

Članica glavnega odbora Društva
1998–2002 Kati Čubej
2002–2006 Kati Čubej
2006–2010 Kati Čubej
2010–2014 Erika Perić

Predsednik nadzornega odbora
2018–2022 Edvard Vrabič

Člani sekcij

Sekcija LMDR

2006–2010 Kati Čubej
2010–2014 Erika Perić

2014–2018 Erika Perić
2018–2022 Irena Trošt

Sekcija ZTTMDR

2006–2010 Nataša Manfreda
2014–2018 Tanja Lozej

Sekcija MSRP

2006–2010 Dolores Rijavec Strosar
2014–2017 Jelena Komel, predsednica
2017–2018 Irena Štrancar
2018–2022 Tatjana Lavrenčič

Tajnica Društva SRP nam je posredovala tudi seznam prejetih priznanj po letu 1998.

Sekcijska priznanja

1998

Anica Đorđević, sekcija ZTTMDR
Ljubomira Jug Markič, sekcija LMDR
Božidara Černe, sekcija LMDR

1999

Andrejina Jerončič, sekcija LOGO
Erika Perić, sekcija ZTTMDR
Jožef Batistič, sekcija LMDR

2002

Vera Figelj, sekcija LMDR
Kati Čubej, sekcija LMDR

2003

Sonja Zorzut, sekcija LMDR
Majda Živec, sekcija LMDR

2004

Jelena Komel, sekcija LMDR
Marija Likar, sekcija ZTTMDR.

2005

Irena Vidmar, sekcija LMDR
Lea Bratina, sekcija ZTTMDR

2006

Danica Širec, sekcija ZTTMDR

2008

Erika Perić, sekcija LMDR
Alenka Trobec, sekcija ZTTMDR
Dolores Rijavec Strosar, sekcija MSRP

2011

Tanja Lozej, sekcija LMDR
Aleksandra Drešček, sekcija MSRP

2012

Janja Žnidarčič, sekcija LMDR

2013

Mateja Ivanuša, sekcija LMDR

Nataša Kovačič, sekcija MSRP

2014

Tina Korče, sekcija LMDR
Martina Pegan, sekcija MSRP

2015

Gabrijela Kverh, sekcija MSRP

Še posebej pa smo ponosni na prejemnike najvišjega priznanja naše stanovske organizacije Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije.

Priznanje Antona Skale je najvišje priznanje v Republiki Sloveniji, ki ga podeljuje Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, za uspešno dolgoletno delo ter za izjemne prispevke k razvoju prakse in teorije na področju specialne in rehabilitacijske pedagogike in socialne pedagogike.

Med prejemniki so bili:

1997 OŠ Kozara Nova Gorica
2000 Anamarija Remiaš, Milojka Srebrnič Gyorfi
2005 Jože Batistič
2010 Neda Fabrizio Filipič

Društvo specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije vsako leto izbere najkvalitetnejša otroška in mladinska glasila zavodov za usposabljanje Republike Slovenije. Pri pregledu in oceni prejetih glasil komisija za izbor otroških in mladinskih glasil zavodov za usposabljanje upošteva že uveljavljene kriterije, in sicer:

vsebinski, likovni in oblikovalski vidik po posameznih področjih usposabljanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Komisija vsako leto podeli tri priznanja s področja LMDR in ZTTMDR sekcije ter tri priznanja za ostala področja.

Priznanja za najboljša glasila je dobila tudi naša šola, in sicer:

1996 Naša prva knjiga, mentorica Ljuba Jug Markič
2013 Ti loviš
2015 Ti loviš
2017 Ti loviš
2021 Ti loviš

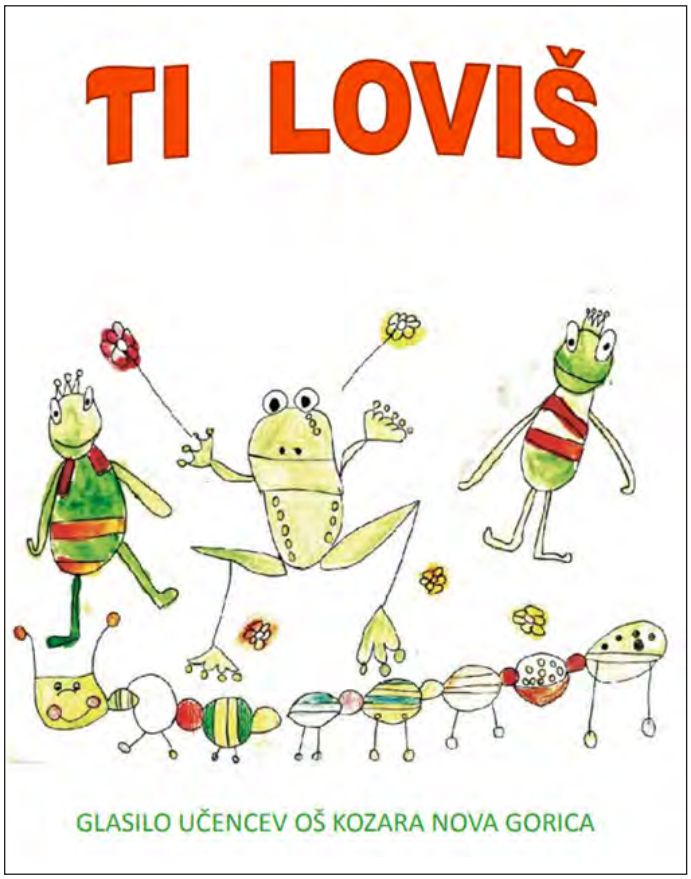

S spoštovanjem preteklosti, delavnostjo v sedanjosti smo zazrti v prihodnost, kjer drzno in ustvarjalno gradimo naše poslanstvo. (**mag. Marko Strle,** Predsednik Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije)

Dolores Rijavec Strosar in Erika Perić

17 SINDIKAT VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA (SVIZ)

SINDIKAT – Skupaj smo močnejši

Osnovna organizacija sindikata naše šole ima dolgo tradicijo. V arhivu šole hranimo dokument iz leta 1978/79, v katerem je zapisano, da je naš Sindikat za svoje delo prejel srebrni znak Zvezne republike Slovenije. V šolskem letu 1984/85 pa je v kroniko prilepljen časopisni članek, intervju z ravnateljem Francem Vodopivcem, ki je za svoje delo prejel zlato plaketo Zveze sindikatov Slovenije. V njem je jasno zapisano, za katere pravice so se morali zaposleni v vzgoji in izobraževanju boriti takrat. Sindikat je ves čas skrbel tudi za povezanost kolektiva, za odnose med zaposlenimi in v ta namen organiziral različne izlete ter izobraževalne ekskurzije. Dolgo let je bila močna vez med delavci naše šole in delavci posebne šole iz Tuzle, o čemer pričajo tudi fotografije. V lepem spominu so nam ostali izleti v Španijo, Firence, Cinque Terre, na Bavarsko, v Salzburg … obiski opere v Mariboru in Ljubljani, pa tudi izleti po Sloveniji.

Danes se za naše pravice bori Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije (SVIZ), ki je največja samostojna, demokratična in nestrankarska interesna organizacija v javnem sektorju v Sloveniji in zastopa interese zaposlenih v vzgoji, izobraževanju, znanosti in kulturi, varuje njihov ekonomski in socialni položaj ter uveljavlja vlogo in pomen izobraževanja, znanosti in kulture kot temeljnih stebrov uspešne prihodnosti vsake družbe. V SVIZ-u deluje 27 območnih odborov, 869 zavodov, 869 sindikalnih zaupnikov in skoraj 40.000 članov. SVIZ je bil ustanovljen leta 1990.

OŠ Kozara Nova Gorica je vključena v SVIZ od leta 1997. Sindikat igra zelo veliko vlogo v našem kolektivu. Preko njega se družimo, skrbimo za rekreacijo in premagujemo vrsto težav, ki nas kot učitelje in ostale zaposlene ali zgolj kot posameznika doletijo.

V vseh teh letih se je zvrstilo mnogo sindikalnih zaupnikov. Vsak je s seboj prinesel nov veter, energijo in ideje, ki so vedno dobrodošle.

Sindikalni zaupniki so bili: Sanja Bekrić, Tanja Lozej, Nataša Manfreda, Janja Žnidarčič, Suzana Pelicon, Dolores Rijavec Strosar, Gabrijela Kverh Žgur, Erika Perić, Aleksandra Golob. Aktualna sindikalna zaupnica je Tina Korče.

POMEMBNI DOGODKI IN DOSEŽKI

V obdobju 25-ih let se je zgodilo veliko pomembnih dogodkov. Udeleževali smo se kongresov, sestankov območnega odbora SVIZ Nova Gorica in glavnega odbora SVIZ, na stavkah smo se zavzemali za boljše pogoje dela, boljše plače, normative in standarde ... Skratka, skupaj smo opozarjali in se borili za naše pravice in boljše pogoje dela. Ti namreč vplivajo na kvalitetnejše delo z učenci in posledično zadovoljstvo vseh vpletenih v vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov.

V nadaljevanju je zbranih nekaj ključnih dosežkov skozi leta, ki smo jih kot člani sindikata soustvarili.

Leto 1997

Z napovedano stavko je bila dosežena zakonska uveljavitev plačnih razredov.

Leto 2008

Podpisana je bila Kolektivna pogodba za javni sektor, ki je eden od predpisov, s katerim je bil vpeljan enotni plačni sistem za zaposlene v javnem sektorju.

Leto 2012

Na dveh stavkah smo nasprotovali vladnim predlogom za uravnoteženje javnih financ. Podpisan je bil socialni sporazum. Sindikatom je uspelo ohraniti socialno državo in kakovostne javne storitve. V zameno za ohranitev številnih delovnih mest smo pristali na začasno znižanje plač.

Leto 2013

Protestni shodi v vseh večjih slovenskih mestih. Borili smo se za ohranitev standardov in normativov v vzgoji in izobraževanju, da bi s tem ohranili kakovost dela v vrtcih in šolah. Preprečili smo izgubo 1000 delovnih mest.

Vladna in sindikalna stran sta 15. novembra 2013 podpisali izjavo o usklajenosti besedila zakonskega predloga o načinu izplačila razlike v osnovni plači javnih uslužbencev, zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij za čas od 1. oktobra 2010 do 31. maja 2012, skupaj z zamudnimi obrestmi.

Leto 2016

Sindikati javnega sektorja smo 9. junija 2016 na shodu »Za pravico do pogajanj in ohranitev socialnega dialoga v Sloveniji« pred poslopjem Vlade RS izrazili nasprotovanje zaradi opustitve socialnega dialoga in enostranskega izstopa vlade iz pogajanj o plačah. Na shodu 20. junija 2016 »Skupaj za skupino J in ostale najslabše plačane v javnem sektorju« je več kot 2.500 udeleženk in udeležencev odločno zahtevalo, da Vlada RS s sindikati v pogajanjih o odpravi plačnih anomalij najprej podpiše dogovor za javne uslužbenke in uslužbence iz plačne skupine J in druge zaposlene do vključno 26. plačnega razreda, šele zatem se nadaljuje odpravljanje preostalih anomalij.

Leto 2017

Plače najslabše plačanih javnih uslužbencev so se s 1. julijem 2017 zvišale v povprečju za 1 do 3 plačne razrede (od 4 do 12 %).

Leto 2018

S splošno stavko v vzgoji in izobraževanju smo 14. februarja 2018 sklenili tridnevni stavkovni val javnega sektorja, ki so ga začeli policisti in zatem nadaljevali zaposleni v zdravstvenem in socialnem varstvu. SVIZ je na dan stavke pripravil tudi množični protestni shod izobraževalk in izobraževalcev na Kongresnem trgu v Ljubljani. Udeležilo se ga je več kot 20.000 stavkajočih iz vse Slovenije, skupno pa je v vrtcih in šolah takrat stavkalo 40.000 zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. To je bila najmnožičnejša stavka v javnem sektorju od osamosvojitve Slovenije.

14. marca 2018 smo nadaljevali splošno stavko v vzgoji in izobraževanju. Potekala je v več kot 90 odstotkih javnih vrtcev in šol, v njej pa je sodelovalo 40.000 zaposlenih v vzgoji in izobraževanju. Na dan stavke so potekali protestni shodi, v Ljubljani pred sedežem Vlade RS, v Mariboru, Murski Soboti, Celju, Velenju, Radovljici, Kopru, Krškem, Kranju ter na Ravnah in na Ptuju, ki se jih je udeležilo 15.000 vzgojiteljev, učiteljev in drugih strokovnih delavcev, zaposlenih v vrtcih in šolah, kulturnikov ter podpornikov našega boja. Naš kolektiv se je udeležil stavke v Kopru.

Šele decembra tega leta je bil objavljen stavkovni sporazum med Vlado RS in SVIZ-om, kjer so bili zapisani dogovorjeni plačni dvigi in dvigi dodatkov, ki jih je vladna pogajalska skupina uskladila v pogajanjih s sindikati javnega sektorja. Zvišali so se dodatki za nedeljsko, nočno in praznično delo ter za deljen delovni čas. Poleg jubilejne nagrade za 30 let dela se uvaja tudi jubilejna nagrada za 40 let dela v enaki višini, višja je odpravnina ob upokojitvi.

Leto 2019

SVIZ je po mesecih usklajevanja januarja 2019 z MIZŠ dosegel kompromis o plačilu nadomeščanj v osnovnih šolah. Konec maja 2019 je SVIZ na MIZŠ naslovil zahtevo po takojšnjem reševanju že več let neurejene problematike mobilnih učiteljev, ki izvajajo dodatno strokovno pomoč za premagovanje ovir in primanjkljajev na več lokacijah oziroma zavodih. Zadnji avgustovski in prvi teden septembra je potekalo opredeljevanje o izvedbi stavke, ki jo je podprlo 97,5 odstotka vseh zaposlenih (mobilnih učiteljev in solidarnostno tudi njihovih sodelavcev) v osnovnih šolah s prilagojenim programom, centrih in zavodih, v katerih ima SVIZ svoje članstvo. Štiri stavkovne zahteve so bile: naj država zagotovi zakonito povračilo stroškov za uporabo lastnega avtomobila v službene namene, naj uredi

problematiko napredovanj mobilnih učiteljev v nazive na delovnem mestu, uredi dolgoletno nezakonito določanje povečane učne obveznosti mobilnim učiteljem in njihovo preobremenjevanje ter zagotovi vštevanje časa, potrebnega za opravljanje vseh napotenih službenih poti, v delovni čas. V intenzivnih pogajanjih s šolskim ministrstvom, v času od napovedi stavke do druge polovice septembra, je SVIZ-u uspelo doseči dogovor.

Leto 2020

SVIZ si je prizadeval, da se olajša napredovanje zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive, ki je bilo do tedaj zahtevnejše kot v drugih delih javnega sektorja. Dne 20. julija 2020 je SVIZ z MIZŠ podpisal izjavo o usklajenosti sprememb Pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive. Sledila je določitev in ureditev novega najvišjega naziva ter usklajevanja o možnostih napredovanja vzgojiteljic – pomočnic v nazive.

SKRB ZA REKREACIJO

SVIZ vsako leto organizira tradicionalne športne igre, kjer se lahko člani sindikata preizkusimo v raznih športnih disciplinah in spoznamo kolege iz vse Slovenije. Vsako leto športne igre organizira ena območna enota. Ravno letos se bodo poletne športne igre odvijale v Novi Gorici.

Zapis udeleženke športnih iger:
Koroška je prvo oktobrsko soboto, 4. 10. 2014, gostila vsakoletne SVIZ-ove športne igre. Tokratnih, že sedmih, se je v deželi Kralja Matjaža udeležilo več kot 900 športno navdušenih članic in članov SVIZ-a ter navijačev s 23 območnih odborov sindikata. Regijski delegaciji se je pridružila tudi OŠ Kozara Nova Gorica, in sicer Sanja Bekrić. S članico Natašo Jerončič sta skupaj tekmovali v štafeti na 4 x 1000 m in kot edini v svoji skupini morali vsaka odteči 2 krat po 1000 m, s čimer sta poskrbeli za pravo športno vzdušje in pokazali, da je pomembno sodelovati in se pri tem lepo imeti.

IZLETI IN DRUŽENJA

Izrednega pomena za povezanost kolektiva so izleti in druženja, ki jih organizira sindikat šole. Takrat se kolektiv poveže na neformalen, sproščen način, spletejo se nova prijateljstva. Velikokrat ugotovimo, da nas veže veliko več kot samo služba.

Vsako leto izpeljemo dve srečanji. V decembrskem času nam druženje polepša praznike, ob zaključku šolskega leta pa nas pospremi na dopust.

V nadaljevanju so navedeni izleti in druženja po letih. Slike povedo več kot tisoč besed.

Šolsko leto 2020/21: junija izlet na Veliko planino.

Šolsko leto 2019/20: decembra bowling v Magmi, konec junija je zaradi slabih epidemioloških razmer tradicionalen junijski izlet odpadel.

Šolsko leto 2018/19: decembra bowling v Magmi, junija smo izlet zamenjali za piknik in sproščanje ob reki Soči v Plavah.

Šolsko leto 2017/18: decembra bowling v Magmi, junija izlet v Posočje: rafting in piknik v Čezsoči.

Šolsko leto 2016/17: dvodnevni izlet v Velenje (ogled rudnika, kopanje ...).

Šolsko leto 2015/16: piknik pri sodelavki v Kromberku.

Šolsko leto 2014/15: dvodnevni izlet – Bloško jezero.

Šolsko leto 2013/14: dvodnevni izlet v Prekmurje.

Šolsko leto 2012/13: december: koncert Rade Šerbedžija v KD Nova Gorica, junija piknik v Lovski koči nad Renčami za vse zaposlene.

Šolsko leto 2011/12: morski oddih: ogled centra za avtizem na Reki, Opatija, kopanje v Moščeniški Dragi.

Šolsko leto 2010/11: decembra ogled Ljubljanskega gradu, hiše eksperimentov, ogled koncerta Vlada Kreslina.

Šolsko leto 2009/10: junija dvodnevni izlet na Koroško.

Šolsko leto 2008/09: konec junija izlet na slovensko obalo, ogled solin, vasi Krkavče, kopanje v Strunjanu.

Šolsko leto 2007/08: decembra ogled Maribora in baleta Labodje jezero, junija obisk Trente in rafting na Soči.

Šolsko leto 2006/07: junija ogled Hrastovelj, "fish picknic" na ladji – slovensko morje in obala.

Šolsko leto 2005/06: ogled hrvaške Istre, ogled Poreča.

Skupaj se imamo lepo!!!

Tina Korče

18 SEZNAM ZAPOSLENIH

STROKOVNI DELAVCI ŠOLE

Andlovec Mateja
Aralica Valentina
Bajt Helena por. Vuk
Batistič Jože
Bavčar Nevenka
Bekrić Sanja
Berlot Andreja por. Koncut
Besednjak Marjetica
Bevk Meta por. Vončina
Bezjak Natalija
Boškovič Marija por. Likar
Božič Mateja
Bradashia Majda
Bratina Lea
Brulc Gabrijela
Brulc Mirko
Bukovec Brigita
Cotič Viktor
Curk Martina
Černe Božidara
Černe Maja por. Bralić
Čibej Anica
Čubej Kati
Čufer Iztok
Dirjec Irena
Dovečar Mirjam
Dreščček Aleksandra
Đorđevič Anamarija
Elersič Mateja por. Marussi
Erzetič Ivan
Faganelj Vida
Fajdiga Patricija
Fak Andreja
Filipič Neda por. Fabrizio
Frank Milojka
Furlan Daša
Furlan Zdenka
Gabrijelčič Sonja por. Zorzut
Gadnik Nataša Helena
Golob Aleksandra
Gomizelj Ada
Grižon Barbara
Gulič Mirka por. Debeljak
Hafner Marija
Hitti Marija
Ivanuša Mateja
Jejčič Tea
Jerončič Andrejina
Jug Vesna
Klanjšček Schegel Edica
Kodelja Ivan
Kolenc Ljuba por. Jug
Kolenc Tamara
Komel Jelena
Komel Lidija
Korče Tina
Koren Katja
Koren Liljana
Kos Marjeta
Košuta Darja
Kovačič Nataša
Kozar Milena
Kramar Julija
Kramarič Tina
Krapež Nataša por. Manfreda
Krivec Tina
Križnič Rozalija
Kukanja Vida por. Mesar
Kuštrin Jani
Kutin Nataša
Kverh Gabrijela por. Žgur
Ladinik Vikica
Lapajne Jasna por. Caiffa
Lavrenčič Tatjana
Leban Dominko Ana
Lisjak Simčič Kristina
Lisjak Skrt Bernarda
Lozej Polona
Makovec Jurij
Makuc Karmen
Maraž Slavica
Marinič Anja
Marinič Irena
Markič Katarina
Markočič Borut
Matjac Aleksandra
Mihelj Vera
Mijatović Suzana por. Rednak
Miklavc Lara
Miklavič Mara
Mivšek Katarina
Mlakar Katja
Mlekuž Nina
Mozetič Martina por. Bratina
Namar Klavdija por. Pogačnik
Obid Kosič Zorica
Olivo Ana
Orel Erika
Pavlin Liljana
Pečenko Darja
Pegan Martina
Pelicon Lenart
Pelikan Zorko
Perčič Valentina por. Cigoj
Perić Erika
Perić Kristina
Perišić Margerita
Petrović Biljana
Pisk Nataša por. Lapajne
Plesničar Štrancar Klementina
Podgornik Leopolda
Rebek Helena
Rejc Nadja
Remiaš Anamarija
Rijavec Strosar Dolores
Rijavec Tanja
Rodman Mašenka
Rojc Valerija por. Batič
Romih Barbara
Rosano Tušar Marija
Rustja Irena por. Štrancar
Sedevčič Aleksandra
Skupek Tjaša

Srebrnič Milojka
Starc Olga por. Križman
Stubelj Robert
Svetičič Ana
Šavli Podgornik Tanja
Šinigoj Onorina
Širec Mlečnik Danica
Škrinjar Nataša
Špacapan Anton
Špacapan Polona
Štanta Albin
Štor Mateja
Šuler (Ferbežar) Danica
Tomažič Tjaša
Tominc Mojca
Torkar Marjetka
Torkar Sonja
Trinko Nina
Trobec Alenka
Turk Irena por. Škodnik
Tuta Simčič Blažka
Tutta Edbin
Ukmar Tanja por. Lozej
Velišček Vera por. Figelj
Vidmar Andrej
Vidmar Irena
Vodopivec Franc
Volarič Petra
Volk Vanja
Vrabič Edvard
Vrtovec Eva
Vuga Alenka
Vuga Danica
Zelić Anita
Zorn Bernarda
Žerjal Helena
Žerjal Samo
Živec Majda
Žnidarčič Janja

TEHNIČNO OSEBJE

Adamič Vitez Vlasta
Antić Mikica
Bavdaž Katja
Bensa Hermina
Bevčič Ivanka
Biteznik Dragica
Bone Angela
Brelih Tina
Brezigar Mojca
Bucik Mihaela
Bucik Olga
Bukovič Marjetka
Burnik Olga
Cej Irena
Čečko Katja
Čehovin Valerija
Černic Maruša
Ćajić Gordana
Damjanovič Zorica
Doplihar Slavica
Fabijan Nevenka
Faletič Umberta Julija
Filipič Helena
Filipič Rexha Taja
Gabrijelčič Marko
Gleščič Gabrijela
Gleščič Otmar
Grosar Amalija
Hervatin Adriana
Humar Dragica
Ilić Cvijeta
Imamović Hava
Jejčič Tea
Jeram Bruna
Justulin Maja
Kancler Rada
Kolenc Tamara
Komel Breda
Kostadinovič Dragica
Kovač Alenka
Kovačič Lucija
Krupić Marija
Krušič Sonja
Kuštrin Dajana
Lah Darja
Leban Jerko
Leban Malči
Lipovšek Ivan
Madon Cvetka
Martić Zdenka
Marušič Nadja
Matjac Krivec Aleksandra
Medveščček Katarina
Mervič Klavdija
Mlinar Albina
Močnik Nadja
Namar Šuster Karmen
Nemec Dajana
Novak Marjetka
Olivo Ana
Pečenko Darja
Pejić Budimka
Pejkanovič Jelkana
Pelicon Suzana
Plešnar Ivana
Podgornik Ana
Podgornik Jožica
Požgaj Ana
Požgaj Martina
Prebil Bojana
Puc Mateja
Removš Olimpija
Rigler Borut
Romih Barbara
Savić Slaven
Sever Miloš
Simčič Branko
Skomina Monika
Skrt Dragica
Slejko Mirjam
Sovdat Petra
Stankovič Darinka
Ščuka Jerneja
Šinigoj Kristina
Širca Damijana
Škerlj Neža
Šorli Marija
Štanta Marija
Šuligoj Janja
Šušmelj Marija
Tinunin Ana
Valantič Marina
Vasiljevič Mileva
Vidičevič Mara
Vodopivec Sarah
Vogrič Kazimir
Zabukovec Polona
Zavadlav Dorica
Zorič Nevenka
Zorn Bernarda
Zupan Milka
Žejen Darja
Živkovič Ivanka
Žnidarčič Anja
Žnidarčič Jana

19 DONATORJI

V šestdesetletnem obdobju je bilo v kronikah OŠ Kozara Nova Gorica zapisanih kar nekaj dobrosrčnih ljudi, ki so prispevali materialna ali denarna sredstva za boljše delovanje šole. Zagotovo je še kakšen, ki je bil spregledan in ni zapisan in se mu na tem mestu opravičujemo.

VSEM donatorjem, ki so skozi leta omogočali, da je šola uresničevala svoj cilj – aktivno vključevanje otrok v vsakdanje življenje – velik HVALA. Hvala, ker ste nam in nam še s svojo dobroto lepšate šolske dni.

- Abanka d. d.
- Advansys d. o. o.
- Advant d. o. o
- Alenka Trobec
- Antonio Grimaldi
- Business Solutions d. o. o.
- Danu d. o. o.
- Dijaška skupnost Srednje ekonomske in trgovske šole
- Dorica Zavadlav
- Društvo OKO
- Društvo prijateljev mladine Nova Gorica
- Društvo za pomoč nezadostno razvitim osebam
- družina Randl
- EDITOR d. o. o.
- Fluks in decibel d. o. o.
- Franc Elersič
- GEN-I d. o. o.
- Goap d. o. o.
- Goriški vodovodi d. d.
- HIT d. d.
- Humanitar d. o. o.
- INOX center
- Instrumentation technologies d. d.
- Lions klub Nova Gorica
- Lions Club Vogrsko
- MA.CO.T d. o. o.
- Meblo Jogi
- Mestna občina Nova Gorica
- Mikroprimar d. o. o.
- Ministrstvo za šolstvo RS
- Občinski odbor Rdečega križa
- Palsit d. o. o.
- Pecivo d. d.
- Petrol d. d.
- PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana – bencinski servis Rožna dolina in Šempas
- Polident d. o. o.
- Primex d. o. o.
- Primorje Export d. o. o.
- Rotary Club Ljubljana
- S&T d. d.
- Salonit Anhovo d. d.
- Sandi Mikulin
- SIVIERA d. o. o.
- Skupščina in Socialno skrbstvo Občine Nova Gorica
- Soške elektrarne d. o. o.
- Soško gozdno gospodarstvo Tolmin d.o.o.
- Tholen Foundation
- TIS Nova Gorica
- Tomaž Vipotnik
- TPE d. o. o
- Trgovina SPAR
- Turistično društvo Nova Gorica
- Turistično društvo Nova Gorica - Društvo mestnih žena
- Ustanova Silvana Furlana
- Veselin Vujović
- Veterina Gorica d. o. o.
- Založba EDUCA
- Zavarovalnica Adriatic Slovenica d. d.
- Zavarovalnica Slovenica d. d.
- Zavarovalnica Triglav d. d.
- Zavod za gozdove Slovenije
- Zavod za zaposlovanje Nova Gorica
- Zavod Žiga Zois

in še veliko podjetij, v katerih so bili zaposleni starši

HVALA!

20 BESEDE ZA SMEH

E med samostojnim delom: “Ko bom velik ne bom več neumen, bom frajer.”

E med malico: “Moj tata je 2 litra visok.”

J: “Učiteljica, veš kaj? Neža me je prav razburkala zdaj!” – Hotel je reči, da ga je razburila med igro, ko mu je nagajala.

Pomočnica ravnatelja jezno po tem, ko jo je učenec zadel s frizbijem: “Jan, opraviči se!!! Ponovi za mano: Gospa učiteljica, se opravičujem. Nisem vas hotel zadeti.”
J “ponovi”: “Gospa učiteljica, se opravičujem, nisem vas zadel!”

Učiteljica E-ju: “Pohiti, malo zaostajaš.”
E: “ Ne, ne obstajam.”

Učenec: Učiteljica, veš, da jaz sem že popil cigareto?

Učiteljica: “Kdo spremeni mošt v vino?”
Ana: “Ivan Cankar.”

Er: »Učiteljica, te lahko nekaj vprašam?«
Učiteljica: »Ja, kaj?«
Er: »Ma kaj ti hodiš v kako službo?«

A: »Učiteljica veš, da jutri grem v Postojno.«
Učiteljica: »A res? H komu pa greš?«
A: »K zdravniku na tehnični pregled.«

Učenec: “Učiteljica, veste kaj?”
Učiteljica: “Kaj?”
Učenec: “Sem kršil karanteno. Sem bil na balkonu.”

Prvo leto službovanja na OŠ Kozara sem v razredu imela učenca, ki je vsako moje dejanje komentiral z: “Ola, učiteljica.” Če sem kaj pozabila, je rekel: “Ola, učiteljica.” Če sem iskala ključe, se je zaslišalo: “Ola, učiteljica.” Če me je ravnateljica potrebovala, je sledilo: “Ola, učiteljica.” Nekoč sem na blagajni pozabila, oziroma dolgo iskala denarnico. Zaslišala sem: “Ola, učiteljica.” A učenca ni bilo tam. Sama sem si začela govoriti-ola učiteljica.

Z učencem, ki izhaja iz tujejezične družine, sva pri uri dodatne strokovne pomoči delala nalogo za slovenščino. Navodilo je bilo, naj posamezne samostalnike zapišejo v ednini, dvojini in množini. Eden od primerov je bil ŠAL.
Začnem jaz: “En šal. Dva šala. Trije ...”
On pa nadaljuje: “... šalami!”

Ena letošnja iz 8. razreda – ponavljanje pred ocenjevanjem:
Učiteljica: Danes bomo ponovili, kaj že vemo o predlogu. No, se kdo spomni, kaj je to predlog?
Učenka L: Ja, to je, ko učiteljici predlagamo, da nimamo domače naloge?
Učiteljica: Ja, L., prav imaš. Beseda predlog je večpomenka. Lahko pomeni, da nekomu predlagamo, kaj naj stori. Kaj pa še pri slovenščini pomeni beseda predlog?
Učenka L: Ja, da predlagamo v slovenščini, ne.

Pogovor v prvem razredu po dnevu spomina na umrle.
Učiteljica: “Kam pokopljemo umrle?”
Učenec veselo: “Na vrt, v zemljo.”

Učiteljica: “Kam gremo gledat predstavo?”
Učenec dvomeče: “V zelišče?” (gledališče)

Učiteljica: “Kaj delamo ob ponedeljkih?”
Učenec M: “Brejemo.”
Učiteljica: “Oprosti, nisem razumela.”
Učenka U, ki ne zna reči R ponovi: “Blejemo.”
Učenec R: “Ja, ku ovce. Ne, mi beremo.”

Učenci in učiteljica se pogovarjajo o tem, kaj so delali med vikendom.
Učenec: “Mama in tata sta gledala RTV (LCD) televizijo in preklopila na genitalno (digitalno) in potem odlično dela televizija. Samo jaz sem bil rajši zunaj, sem bil v hiški na drevesu.”

Sošolca se pogovarjata.
Učenec zaskrbljeno: “Veš, če umreš, nisi nikoli več živ.”
Sošolka razumevajoče: “Ja, niti mama te ne more več rešit.”

Učenec, ki je edinec, pripoveduje: “Sem igral nogomet z mojim bratom in sem dal štiri gole, je bil rezultat 1 : 0.”

Izlet na Kostanjevico. Pridemo na vrh in otroci se navdušujejo nad razgledom. Učenec zagleda znak trgovine OBI in zavpije: “Glej, tam smo mi kupili strop za po tleh!”

Učenci se bašejo s hrano.
Učenec: “Če se ti zaleti, umreš, večkrat in potem celo življenje nisi več živ!”

Učiteljica: “Kaj dozori jeseni na trti?”
Učenec: “Češnje.”
Učiteljica: “Si prepričan?”
Učenec dvomeče: “Ne?” premišljuje in potem izstreli: “Vino!”

Pogovor pri malici.
Učenka se hihita: “Se spomniš, ko si za 8. marec čestital hišniku Jerkotu?”
Učiteljica dvomeče: “A si to res naredil?”
Učenec pokima: “Tudi fantom se lahko čestita.”

Učiteljica: “Kako rečemo ženski spoštljivo? Kako jo ogovorimo? No, spomni se ... go... go... Kaj sem jaz?”
Učenka kot iz topa: “Goska!” In potem zagleda moj zgroženi izraz in doda: “Ajoj, ne! To je una žival.”

Pogovarjamo se o himni. Učiteljica poskuša z namigi učencem poiskati pravilni odgovor.
Učiteljica: “Katero pesem so zaigrali, ko je Tina Maze dobila medaljo?”
Učenec: “My way is my decision.” (Pesem, ki jo je posnela Tina Maze.)

Učiteljica: “Kako rečemo osebi, ki fotografira?”
Učenec: “Fotogen.”

Učiteljica: “Stopnjuj pridevnik dobro.”
Učenec: “Dobro, prav dobro, odlično.”

“Kaj ima trta v zemlji?”
“Korenjake.”

“Kje raste želod?”
“Na želodcu.”

“Kaj so to poljščine?”
“Poljski jezik.”

“Kaj je to kompostnik?”
“To je, ko delamo kompot.”

»Katera reka teče pod Sabotinom?«
»Sabotinka.«

OSNOVNA ŠOLA KOZARA NOVA GORICA